הארץ

0.64 ש"ח, יום ה' כ"א בטבת תשמ"ו, 2 בינואר 1986 VOL. 68/20266 JANUARY 2 1986

התוכנה לשכר עבודה של מיכפל
במחשב האישי | של I.B.M ותואמיו
מאושרת לשימוש | על ידי שלטונות המס
המחיר 1,200 שקלים חדשים - מע"מ בלבד
לוטוס,אפל; איכות, נסר, לרנר, מיקרולין, מליל, מ.ס.סי., רשף, כלניות, יזומה, חשבונאות ומינהל (ביטוח,שקד מחשבים
מ'יכפל מיקרו מחשבים (1983) בע"מ
הבשן 4 ת"א 62034, 452680, 03-457176

סגן ראש הממשלה החרים ההצבעה בה נפסלו 12,000 טפסי מצטרפים חדשים

מחריף משבר טפסי ההרשמה בחרות; לוי: לא אשתתף בביזיון הגדול

מאת אילן שחורי
כתבי "הארץ" לענייני מפלגות

הקרע בצמרת תנועת החרות החריף אמש כשהנהלת תנועת החרות אישרה את החלטות ועדת הבחירות המרכזית לפסילת 12 אלף טופסי ההרשמה, חרף התנגדות נחרצת של אנשי מחנה השר דוד לוי. לוי ושמיר ניהלו דו שיח חריף במהלך ישיבת ההנהלה ובסופה, החרים לוי את ההצבעה כשהוא מכריז "כי לא ישתתף בבזיון התנועתי הגדול". לאחר מכן במסיבת עיתונאים מאולתרת שקיים הרכיז כי לא יתן להביא לפסילה סיטונאית של אלפי חברים, רק כתוך רצון של חלק מסויים בתנועה להגיע לרוב מכופברק. הבוקר עומד להתכנס בית הדין העליון של תנועת החרות לדון בתביעת אנשי לוי כי החלטת ועדת הבחירות לא היתה חוקית.

במשך קרוב לחמש שעות דנה אמש הנהלת תנועת החרות בדיון חשבון על עו"ד אלחנן ויניצקי, יו"ר ועדת הבחירות המרכזית של תנועת חרות. שמיר החליט לכנס את ההנהלה, לאחר שבראשית השבוע החליטה הוועדה לפסול את טפסי ההרשמה של 12 אלף מחברי התנועה. במשך שעות הבוקר אתמול נעשה ניסיון להגיע לפשרה בין מחנה שמיר ללוי. רוני מילוא והשר משה ארנס מצד אחד וחיים קופמן, יהושע מצא ועוזרה עלי מהצד השני, ניסו להגיע להידברות. אולם את ההצעה של רוני מילוא כי הבחירות הפנימיות בסניפי חרות יידחו בשבועיים, סירב לוי לקבל.

דו"ח חריף

בפתיחת ישיבת הנהלת התנועה מסר עו"ד ויניצקי דו"ח חריף וקשה על עשרות רבות שלמקרי זיופים שהיו בסניפי תנועת החרות, סביב הרשמתם של 12 אלף חברים אלו. ויניצקי הביא מספר דוגמאות: בין השאר הציג עשרות טפסים בהם לא נירשם תאריך ההרשמה, או כתב יד זהה בו נרשם תאריך ההרשמה מוקדם, בעשרות רבות של טפסים.

ויניצקי חזר וטען, כי כדי לבדוק בדיקה מדוקדקת של אלפי הטפסים יהיה צורך בדחיית ועידת התנועה בכחודי שנה. אולם ניתן לקיים את הוועידה במועדה ב־16 לפברואר בתנאי שיפסלו, כל 12 אלף טפסים אלו. ויניצקי המליץ לפסול את הטפסים.

חבר אחר בועדת הבחירות ניסים אבולוף מירושלים מסר דו"ח הנוגד את עמדתו של ויניצקי וטען, כי לא יתכן לפסול קולקטיבית את כל 12 אלף הטפסים.

ארבע שעות ויכוח

במשך כארבע שעות התנהל הוויכוח בין חברי ההנהלה. לקראת סופה של הישיבה הודיע שמיר כי הוא מציע שהנהלת התנועה תאמץ ותאשר את דו"ח ועדת הבחירות, בכללם ההחלטה על פסילת 12 אלף הטפסים. כן הציע שמיר כי הוא יקים ועדה בה יהיו מיוצגים כל מגיבי התנועה שתנסה לתקן עיוותים שונים שנגרמו עם ההחלטה על הפסילה הכללית. כאן קטע את דבריו דוד לוי, ובקול רועם אמר, כי לא יתכן לקבל החלטה הסותרת את עצמה: קובעת כי ייפסלו 12 אלף טפסים ובמקביל מקימה ועדה לאשר חלק מהם. "לפורום הזה אין סמכות להחליט כלום". אמר.

"האם אני מסכן אותך?"

על כך ענה לו שמיר כי במסגרת הוועדה ניתן יהיה לתקן עיוותים. ועל כך ענה לוי: יצחק בוא נדבר ברגע של אמת ווידוי אישי. האם אני מסכן מישהו? האם אני מסכן אותך יצחק שמיר. האם לא היתה בינינו שיחה בארבע עיניים, בה דיברנו במשך שעות והבטחתי לך והצהרתי אמונים בפניך. כי נעשה כל מה שבידי לקיים את הרוטציה. אין לכך ממה לחשוש ממני. אמרתי לך זאת ואני עומד איתן בזה. לצערי הרב אתה אינה מתייעץ. אתה נוהג כראש סיעה. אתה מוכן להתייעץ רק לאחר עשיית הדבר, והדבר מגיע לדרך ללא מוצא. אני מציע שלא נחליט כאן; נתפזר. לאחר נשב שנינו יחד ונמצא את המוצא". שמיר ענה לו על כך: "אין לי כלל וכלל חשש שדוד אינו מעוניין בטובתה של התנועה. אני מקבל את אמונו ובטוחנו שאפשר להתגבר. אולם אינני יכול לוותר על הוולטה שתכריע ותביא אמון ביו"ר ועדת הבחירות, תוך כדי הקמתה של ועדה לתיקון העיוותים". לוי: "אם זו דרכך הרי אין בסיס להידברות. אני לא אשתתף בביזיון הזה". בעקבות דבריו קם לוי ממקומו ועזב את האולם. במקביל העלה שמיר את הצעתו להצבעה שזכתה לרוב קולות גדול.

בתום ישיבת ההצבעה אמר לוי כי המצב שנוצר הוא בלתי ניסבל. הוא אינו מכיר בהחלטות ההנהלה התנועה והרגיש כי מי שרוצה לקיים הידברות עימו אסור שיעשה שרירים. "אינני מבין את הדרך שמיר וחובריו נוקטים. הרי זו דרך הרסנית מדוע מטפטפים כלפי כל יום רעל הרס בתקשורת שאני אמנע משמיר את הרוטציה. איזו מן דרך להיומה זו. איש לא יוכל לעצור את ההסטוריה ולמנוע את התחדשות התנועה והצטרפותם של חברים חדשים".

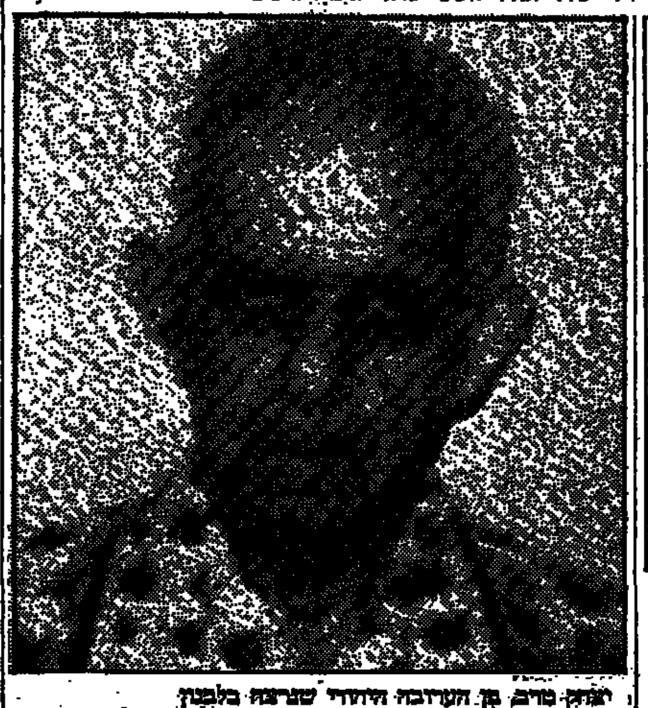

יצחק טרב, בן הערובה היהודי שנרצח בלבנון (תצלום: איי־פי)

שתי חוליות מחבלים מבצעות פיגועים בדרכים

בכירים בצה"ל מגלים דאגה מפעילות החוליות באיזור בית נבאלה ובאיזור בית ליד

מאת ראובן פדהצור
כתבו הצבאי של "הארץ"

גורמים בכירים בצה"ל מגלים דאגה רבה נוכח הפיגועים שהיו בדרכים בחילים, אשר נסעו כטרמפים בדרכם לביתם. להערכת אותם גורמים, מסתובבות שתי חוליות מחבלים בארץ, אשר מבצעות את הפיגועים האלה. האחת באזור בית נבאלה והאחרת באזור בית ליד.

צה"ל נוקט דרכים מתוחכמות במגמה להגיע אל חוליות המחבלים וללכוד את חבריהן.

מרסס לחיילות

צה"ל הכניס החודש לתקן מרסס גז לשימוש חיילות להגנה עצמית מפני תוקפים. אחריות אספקת מרססי הגז לחיילות חלה על קצינות הח"ן אשר תקבענה מי מהחיילות תקבל אותו, על פי קריטריונים שונים. קצינת הח"ן ראשית לחייב חיילת להצטייד במרסס. המרסס החדש יקבל מספר סידורי, כמו כל כלי נשק אחר בצה"ל וכל שימוש בו שלא לפי ההוראות יגרור העמדת החיילת לדין.

שמונה מחבלים פלשתינים נעצרו בידי משטרת יוון

אתונה (ע"ג) משטרת יוון עצרה באתונה שמונה פלשתינים והיא חושדת כי הם חברי חוליה של טירוריסטים שהתכוונו לבצע פיגוע. שמונת הפלשתינים, ששה גברים ושתי נשים, חברים בקבוצה "הצבא השואף לשיחרור פלשתין", והנבורים כי הם מקורבים למנהיגי המחבלים אבו נידאל וג'ורג' חבש.

הפלשתינים, שזהותם לא נמסרה, הגיעו ליוון ב־20 וב־24 בדצמבר מסוריה, קפריסין ותוניסיה. ראש החוליה בא בפעם הראשונה בספטמבר בלווית אשה, חברה בקבוצה, ולאחר מכן יצא לתוניסיה. החוליה התכוננה כנראה לבצע פיגוע נגד אש"ף.

משטרת יוון לא אישרה רישמית מידע זה, אך היא בודקת את הקשרים האפשריים בין החוליה זו ובין הפיגועים שבוצעו ביום שישי שעבר ברומא ובוינה.

תמיכה לובית לתוקפים ברומא

המחבל שהשתתף בפיגוע בנמל התעופה של רומא, מוחמד סארהאם אמר, כי הוא משתייך לקבוצה של 300 טרוריסטים מאומנת פליטים שקיבלו אימונים בתמיכה לובית לביצוע התקפות התאבדות על נמלי תעופה באירופה. על כך מסרו מקורות משטרת איטליה. הוא אמר כי המחנות האלה שהתבצעו בלבנון בשטח בתמיכת שליט לוב מועמר קדאפי "יתכן גם בסיוע סורי". בהודעתו לחוקריו אמר כי הוא נמנה על 300 לוחמים שהתנדבו לצאת למבצעי התאבדות.

עוד אמר סארהאם כי הוא משתייך לפלג אבו מוסא, המתנגד למדיניות יאסר ערפאת. עוד אמר כי הוא משתייך לקבוצת "אבו נידל". גם שני הטרוריסטים שנורו שהתקפה על נמל התעופה של וינה אמר כי הם משתייכים לקבוצת הפורש של אבו נידל.

צע"ת נגד הוועדה לתכנון ובניה בי"ם: מסרבת להתיר בניית הכנסיה הבפטיסטית

הוועדה דחתה תוכנית הכנסיה להקמת בית יראה ומרכז קהילתי באתר בו הוצתה לפני ארבע שנים כנסיה בפטיסטית

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ" בירושלים

בית המשפט הגבוה לצדק הוציא אתמול צו על תנאי נגד הוועדה המחוזית לתכנון ובניה של איזור ירושלים המורה לה לבוא ולנמק בתוך 45 יום, מדוע לא תבטל את החלטתה, שאינה מתירה לכנסיה הבפטיסטית להקים בית יראה ומרכז קהילתי ברחוב נרקיס בירושלים. לפני כארבע שנים הוצתה הכנסייה הבפטיסטית שהייתה קיימת במקום זה ומאז לא נבנתה מחדש.

הבפטיסטים הגישו בקשה לבנייה בהיקף הגדול משטח הכנסיה שהוצתה. ועדת התכנון המחוזית סירבה לאשר את הבקשה. הוועדה פירטה בהחלטת הסירוב את התנאים, שלפיהם תסכים לאשר בקשת בניה מחודשת לכנסיה הבפטיסטית וביניהם הגבלת שטח המבנה ל־350 מ"ר ופתרון בעיות החניה במקום.

הכנסייה הבפטיסטית טוענת, כי במהלך דיוניה שקלה הוועדה המחוזית לתכנון של איזור ירושלים "שיקולים זרים ופסולים כגון היותה של העותרת ארגון נוצרי, מיקום בלב איזור מגורים המאוכלס ברובו יהודים, החשש שהמבנה יהווה מוקד למחלוקות ולמתיחויות בין הדתות וחשש שהפעילות במבנה תהווה מטרד למנוחת השכנים בימי שבת".

עיריית בת ים פורעת חשבון טלפון פרטי של ראש העיר — 589,335 שקל

קו הטלפון הפרטי בביתו של קינמן נוסף על קו ממרכזת העירייה שחובר אליו ישירות ואין פיקוח ומניין של השיחות הנערכות באמצעותו

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" בבת ים

ראש עיריית בת ים אהוד קינמן הסב באחרונה את מכשיר הטלפון הפרטי שבביתו שלא כחוק, כך ששולם במלואו על חשבון העירייה. קו זה נוסף על קו אחר, שנמשך ישירות ממרכזיית הטלפונים של העירייה למכשיר טלפון שני, בביתו.

ראש העיר הורה לפרוע מתקציב העירייה את חשבון הטלפון הפרטי מספר 863191 בביתו, הרשום על שמו של אהוד קינמן ורעייתו שושנה. ההוראה לחייב את העירייה בפירעון חשבון טלפון זה הועברה ברשימת החיובים הממוחשבת שנמסרה למשרד התקשורת ב־12.12. בחודש אוקטובר האחרון עמד החשבון על 589,335 שקל — והוא נפרע כולו על ידי העירייה. שמם של אהוד ושושנה קינמן מצויין במפורש בחיובי משרד התקשורת.

חשבון זה נוסף, כאמור, על חשבון טלפון אחר, בגין מכשיר המחובר ישירות למרכזיית העירייה. בחשבון השני אין למעשה מעקב אחר מספר השיחות.

גורם משפטי מוסמך בנציבות מס ההכנסה בירושלים אמר, כי החזר הוצאות חשבונות הטלפון הפרטי של ראש העיר, הנחשב כטובת הנאה, חייב בניכוי במס ועל ראש העיר להצהיר על הכנסה זו. לדברי אותו גורם משפטי מוסמך נראה על פניו, כי מדובר בחשד לעבירה.

העירייה: קינטור

דובר עיריית בת ים שמואל מורגבי מסר אתמול בתגובה, כי "אין זה מכבודה של העירייה להתייחס לשאלות שיש בהן משום קינטור ולא דרישה כנה בקבלת מידע. הטלפון במעונו של ראש העירייה משרת את תפקידו ואת פעילותו הדינמית הידועה לכל. פעילות זו משתרעת על פני כל שעות היממה לרבות ימי שהותו בחו"ל. החיובים אך משקפים מצב זה", אמר הדובר.

קרן הפנסיה קג"מ מפסיקה תשלומי הפנסיה לגמלאי קופ"ח

בגין חוב של 11 מיליארד שקלים המגיעים לטענת קג"מ מקופ"ח

מאת יהודה שרוני

קרן הגימלאות המרכזית, שהיא קרן פנסיה הסתדרותית, הודיעה אתמול לגימלאי קופת חולים שאמורים היו לקבל את תשלומי הפנסיה בחודש ינואר, כי לא יקבלו את התשלומים. הודעת הקרן נומקה בכך שקופת חולים חדלה באוגוסט 1985 להעביר לקרן את הניכויים עבור מבוטחיה. עקב כך, הגיעו חובותיה של קופת חולים לקרן ל־11 מיליארד שקל.

העובדה שקופת חולים מבטחת באמצעות קרן הגימלאות ציבור מבוטחים גדול, מקשה על מנהלי הקרן לעמוד בהתחייבויות. מנהלי קרן הפנסיה הגישו, לפני מספר ימים, תלונה בעניין לוועדת הביקורת של ההסתדרות, והיום יתקיים דיון בנושא. אי העברת התשלומים על ידי קופת חולים נעשתה בגלל הקשיים החמורים שאליהם נקלעה באחרונה הקופה. בהנהלת קרן הגמלאות המרכזית לא היו מוכנים להגיב, בטענה שמדובר בנושא רגיש.

ערך את העמוד: אורי ברנר

נמצאה גופת בן הערובה היהודי שנרצח בלבנון

ביירות (ע"צ) גופתו של יצחק טרב, בן הערובה היהודי השני שנרצח בידי "ארגון מדוכאי העולם", נמצאה אתמול בבוקר על ידי המשטרה הלבנונית בקירבת המרכז ההרוס של ביירות המזרחית.

יצחק טרב, בן 70, מורה לשעבר, נמצא הרוג באותו מקום שם נמצאה גופתו של בן הערובה היהודי הראשון, חיים חלאלה כהן, בן 39, לא הרחק מכנסיית הקפוצ'ינים סט. לואיס, השוכנת בכביסה המזרחית של ואדי אבו ג'מיל — הרובע היהודי העתיק של ביירות.

בהודעה שהועברה אתמול לעיתון היומי הלבנוני "אנהאר" מסר הארגון המחתרתי, כי "הוצאתו להורג" של בן הערובה היהודי השני שנעשתה בתגובה על פעולותיה האחרונות של ישראל נגד "כפר הקדושים המעונים" הלבנוני קנין. כזכור טענו כתבים באיזור כי כוחות ישראל גרשו מן הכפר 2,000 תושבים.

"ארגון מדוכאי העולם" נטל עליו ב־17 בינואר שעבר את האחריות לחטיפתם של ארבעה יהודים לבנוניים, ותמורת שיחרורם תבע לשחרר יותר מ־300 לבנונים העצורים במחנה ביאם, מרכז־מעצר של צד"ל בתוך "רצועת הביטחון" בדרום לבנון.

"די וולט": כוח 17 הועבר לקהיר

מאת דניאל דגן
סופר "הארץ" באירופה

בריסל (מיוחד ל"הארץ"). קבוצת הטירור הפלשתינית "כוח 17", הנתונה לפיקודו האישי של מנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, העבירה את מרכז פעילותה מטוניס לקהיר. על כך דיווח אתמול העיתון המערב גרמני "די וולט". העיתון הסתמך על מקורות בקהיר ובביירות.

לדברי "די וולט", הוחלט להעביר את מטה "כוח 17" מטוניס, בעקבות התקפת חיל האוויר על מרכז אש"ף, ולאחר שסירב המלך חוסיין להעניק מחסה ליחידת העילית של ערפאת. "כוח 17" אחראי לרצח הישראלים ביכאטה שעגנה בלרנקה בקפריסין ולשורת התקפות טירור.

"די וולט" כותב, כי נשיא מצרים, חוסני מובארק, הבטיח לערפאת להתיר את העברת "כוח 17" לקהיר, אך התנה זאת בכך, שהיחידה לא תכין פעולות טירור נגד ישראל על אדמת מצרים. מאוחר יותר ביקר בקהיר ראש המודיעין של פתח, כדי לתאם את העברת המטה של יחידת העילית של ערפאת.

דיפלומטים אירופים סוברים, כי אם יתאמתו הידיעות על העברת היחידה "כוח 17" לקהיר, יגרום הדבר למתיחות מחודשת ביחסי ישראל מצרים.

150 אלף ד' תעלה העברת משרד הדתות למשכן חדש

מאת יהושע מאירי
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

כ־150 אלף דולר תעלה לקופת המדינה העברת משרד הדתות למשכנו החדש בירושלים. אתמול אישרה ועדת הכספים הקצבת סכום זה למימון התקנות, ריהוט וביצוע עבודות העברת המשרד. משרד הדתות יעבור לבניין חדש בירושלים, השייך לחברת עמידר ושאליה היו אמורות לעבור מתל אביב חברת עמידר וחברת שיכון ופיתוח. שתי חברות אלה יישארו בינתיים בתל אביב.

יצויין, כי הסכום שאושר אתמול אינו כולל את שכר הדירה שעל משרד הדתות יהיה לשלם במשכנו החדש.

חברי הוועדה שנכחו בישיבה לא התנגדו להעברת הסכום מלבד ח"כ דן תיכון שטען, כי זהו בזבוז משווע והצביע נגד.

אין נוסעים אפילו "לקדיש"

הוועדה דנה אתמול גם במצבה של רכבת ישראל, בהשתתפות שר התחבורה. במהלך הדיון הציע ח"כ יצחק ארצי להעביר את כספי תעלת הימים למימון מסילת רכבת לאילת. הוא טען, כי יש להפסיק את פעולת הרכבת לירושלים. "כל יום יוצאים שני קרונות מתל אביב לירושלים שמספר האנשים בשניהם יחד אינו מספיק אפילו כדי לומר קדיש" — אמר ארצי. יו"ר הוועדה ח"כ אברהם שפירא הוסיף, כי יש לומר קדיש על הרכבת.

התעללות בשיעור התעמלות: מקל הוחדר לגוף נער

מאת מנחם הורוביץ, סופר "הארץ" בצפון

נער בן 13.5 הלומד בבית ספר התיכון בחצור הגלילית, נפצע שעה שחבריו התעללו בו במהלך שיעור התעמלות.

הנער נתלה על טבעות לחיזוק שרירי ידיו. חבריו הציבו מקל מטאטא בין רגליו לבין רצפת חדר ההתעמלות. משך דקות אחדות החזיק הנער מעמד, ואחר כך נחלש, שמט את ידיו ומקל המטאטא נתקע בגופו.

לא נפגע כל איבר פנימי, למרות שהמקל חדר כעשרה סנטימטרים לגוף הנער. התלמיד אושפז בבית החולים בצפת.

קמחי פרש מטיפול ביחסים עם מצרים במחאה על אי עדכונו — וחזר בו

מנכ"ל משרד החוץ: פגישות טמיר בקהיר — "סקנדל"

מאת עקיבא אלדר
סופר המדיני של "הארץ"

מנכ"ל משרד החוץ, דוד קמחי, הודיע בשבוע שעבר במברק לשגריר ישראל בקהיר משה ששון על החלטתו לפרוש מהטיפול בנושא היחסים עם מצרים. המברק נשלח בתגובה על מברק של ששון שבו הודיע השגריר, כי אינו מעודכן בפרטי המגעים עם מצרים וביקש פרטים על כך. קמחי הודיע לששון, כי גם לו מתבררים פרטים רבים מפי התקשורת וכי החליט על כן לפרוש מטיפול בנושא.

לאחר פגישת הבהרה שהתקיימה ביום ראשון בערב בביתו של ראש הממשלה עם שר החוץ שמיר, חזר בו קמחי.

בהופעה בוועדת משנה של ועדת החוץ והביטחון כינה קמחי כ"סקנדל" את הפגישות שקיים מנכ"ל משרד ראש הממשלה, אברהם טמיר, עם הנשיא מובארק ועם שר החוץ, איסמת עבדל מגיד. הפגישות התקיימו בעת שהשניים שהו בקהיר במסגרת שיחות משלחות המנכ"לים. בפגישת פורום מנהלי מחלקות הסגנים במשרד החוץ חזר קמחי על הטענות, ואף טען, כי יש מידה רבה של הגזמה בתיאור של טמיר את ההתקדמות בשיחות עם מצרים.

במשרד החוץ ובשגרירות בקהיר שוררת תרעומת על ראש הממשלה, המשתמש בשירותיו של מומחה הכוח המצרי, מתתיהו בסיוני, להעברת שדרים למצרים ועוקף את השגריר ששון. במשרד טוענים כי בכך פוגע פרס במעמדו של השגריר בעיני המצרים.

מחכים לאיגרת ממובארק היום

היום אמור בסיוני לשוב מקאהיר ובלשכת רוה"מ מקווים, כי יביא איגרת מהנשיא מובארק ובה אישור בכתב לכל ההבנות וההסכמים שהושגו בדיונים שנוהלו. אפשר שבסיוני יביא עמו גם את דו"ח החקירה המצרית בפרשת ראס בורקה. מצרים הבטיחה להמציא את הדו"ח לאחר מתן גזר דינו של הרוצח סולימן חאטר. אם אכן יביא בסיוני את ההבהרות מהמצרים, יכנס פרס את הקבינט לדיון בנושא כבר בימים הקרובים.

מדד דצמבר — כ־1.2%; משחררים מחירים מפיקוח

מאז התוכנית הכלכלית — פיחות של 11.14 אחוזים ביחס לסל המטבעות

מאת שלמה מעוז
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

במשרדים הכלכליים מעריכים, כי מדד המחירים לצרכן לחודש דצמבר היה כ־1.2% — המדד לחודש ינואר יהיה כאותו בלבד. בשעור דומה יעלה גם המדד לחודש פברואר.

המדדים הנמוכים בחודשים האחרונים האלה הצפויים עודדו את הממשלה להתחיל מאתמול בהורדת הפיקוח על המחירים בהדרגה עד ליוני השנה. שר התעשיה אריאל שרון אמר אתמול כי הוא מאתמול שוחררו מפיקוח שירותי נקיון ושמירה, השכרת כוח אדם, עיבוד נתונים למשרדים, קבלנות בניה ציבורית וכבישים, שכר דירה עסקי ובתי הבראה של קופת חולים. השר ציין כי אם יתברר שהסרת הפיקוח מביאה לעליה חריפה במחירים, הממשלה לא תהסס להחזיר הפיקוח לענף בו יהיו עליות מחירים לא סבירות. אך הוא מקווה כי הקיצוץ בשכר, קיצוץ הוצאות הממשלה והאיום להחזיר הפיקוח לא יביאו לעליות מחירים במשק.

בחודש הבא יוסר הפיקוח על מוצרים נוספים, כגון רהיטים, וכן הלאה, בזהירות ותוך מעקב מידי חודש בחודשו. גם ביוני לא ישוחררו מונופולים מפיקוח והרשימה של המפוקחים תהיה רחבה מזו שהיתה ערב הכניסה לעיסקת החבילה, בנובמבר 1984. הממשלה — אמר שרון — לא תהסס להשתמש גם ביבוא מתחרה כדי למנוע עליית מחירים במשק.

עד כה ביצעו אנשי משרד התעשיה 150,000 ביקורות, הוגשו 9,000 דוחות ונגבו קנסות בערך של 0.4 מיליון ש"ח.

11.14 אחוז פיחות

פיחות של 11.14 אחוזים יחסית לסל המטבעות היה בחצי השני של שנת 1985 — מאז התוכנית הכלכלית לייצוב המשק בתחילת יולי אשתקד. בנק ישראל האריך את הפיחות ביומיים האחרונים של שנת 1985, כך שהפיחות ביומיים אלו יחסית ל"סל" היה כ־1.2 אחוזים.

במשך שנת 1985 הסתכם הפיחות ב־134.77 אחוזים יחסית לדולר וב־169.75 אחוזים יחסית לסל.

הפיחות הריאלי הממוצע של השקל יחסית לסל, בניכוי עליית המחירים בישראל ובחו"ל, היה ב־11 החודשים הראשונים של 1985 11 אחוזים. יחסית לדולר לא היה שינוי ריאלי בשער החליפין.

98% אחוז מהפירעונות נספגו

אתמול הודיעו רשמית האוצר ובנק ישראל כי ספגו בשנת 1985 98 אחוזים מהפירעונות שהיו בסכום של 3.1 מיליארד דולר זאת למרות הפירעון הגדול של המניות הבנקאיות לקשישים. מנהל המחלקה המוניטארית בבנק ישראל ויקטור מדינה מסר כי בדצמבר גייסה הממשלה סכום נטו של 114 מיליון ש"ח.

יאסר ערפאת לביקור בירדן; ימסור לחוסיין תשובתו בעניין הכרה ב־242

אל אהרם: 2000 מומחים סובייטיים הציבו שבע סוללות טילים ארוכי טווח בלוב

מאת סופר "הארץ" לענייניים ערביים

יאסר ערפאת עומד לערוך ביומיים הקרובים מסע ביקורים בבירות ערב, לרבות רבת־עמון, לאחר שהחלים ממחלת השפעת הקשה, שבה לקה בשבועיים האחרונים. לדברי מקורות בבירת ירדן, יוועד ערפאת עם המלך חוסיין וימסור לו את תשובתו הסופית בעניין המאמצים המדיניים באיזור ועמדת אש"ף ביחס להחלטת מועצת הביטחון 242. ערפאת יבקר גם במצרים, סעודיה, כווית, עיראק, וצפון תימן.

אתמול שב ערפאת לתוניס מביקור קצר שערך בבסיס אש"ף סמוך באלג'יריה.

בריאיון לסוכנות הידיעות הכוויתית אמש תקף קשות את הנשיא רייגן וכינה אותו "רובוט" ו"תינוק שחוזר על מה שמאכילים אותו ללא שכל והעקרונות ואין לו כל זכות להיות נשיא ארה"ב". לדבריו, אין להבטחות מימשל רייגן ערך. במקביל, הוא שיבח את הנשיא הקודם קרטר.

העיתון הסעודי "אל־שרק אל־אוסט" המופיע בלונדון טען אתמול, כי ערפאת ניצל מתוכנית ישראלית לחסל אותו בראשית דצמבר. לדברי העיתון, גייסה ישראל 16 מטוסי קרב, כדי להנחית את ערפאת שעמד לצאת מבגדד לתוניס. מדינה ערבית, ששמה לא נקב, הזהירה את ערפאת בעוד מועד, והוא שינה את מסלול טיסתו מבגדאד לעבר סודאן, ניגר, צ'אד ואלג'יריה.

בקהיר מסר דובר של אש"ף, כי ישראל הוזהרה באופן בוטל במטוס ממשלתי את מפקד מבצע אנטבה, שעמד לשאת הרצאה לפני תלמידים יהודים בסורבונה בקנדה.

שבע סוללות טילים בלוב

העיתון הקהירי "אל־אהראם" כתב אתמול, כי 2000 מומחים סובייטיים הציבו שבע סוללות טילים ארוכי טווח על אדמת לוב. לדברי העיתון, יש חשש, כי טילים אלה יופעלו נגד מטוסים אזרחיים, הטסים באיזורים הסמוכים למרחבי האוויר הלוביים.

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: לוי־ליאון חיטראי מכפר הנגיד, שניצל בידי חסיד אומות העולם

על: מצוקת חסידי אומות העולם החיים בארץ

(עמ' 2)

★

רבין השר הפופולרי ביותר ב־1985 לפי משאל פורי

(עמ' 3)

★

בג"ץ הוציא צו ביניים האוסר לכנס ועדת המינויים לדיינים עד שתוכרע שאלת חוקיותה

(עמ' 3)

★

עודף במאזן המסחרי של ישראל עם ארה"ב השנה 300 מיליון דולר

(עמ' 4)

★

הבורסה טעתה בקביעת ריבית המשקיעים באג"ח "שגיא" יפסידו

(עמ' 4)

★

ירידה בתאונות הדרכים ב־1985 376 הרוגים

(עמ' 6)

★

נעצר בעל חברת "מהיר" מכפר־סבא חשוד במתן שוחד, במירמה ובעסקות מט"ח

(עמ' 6)

שרות הארץ

מזג האוויר

(ע). מעונן חלקית עד מעונן מדי בערב ובלילה ירד גשם מדי פעם. ירושלים 11—20, הגולן 9—20, נהריה 9—19, צפת 9—18, חיפה 15—21, טבריה 9—20, נצרת 10—20, עפולה 9—19, השומרון 8—20, תל־אביב 10—20, לוד 7—22, יריחו 8—22, עזה 10—22, באר־שבע 7—25, אילת 10—27.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בשקלים
יצ"ג	1.50	— —
נוסעים	1.79	— —
שחור	1.68	— —

בגליון זה 12 עמודים

אשדר
אשטרום
אליאנס
א. דורי
בורגר-ראנץ'
בלובנד תלמה
בנק לאומי/ערבי
דיור לעולה
זוגלובק
חברת החשמל
נתור
סונול
ספרי
רעף גרין
שמן

שמחנו להשתתף בבניית השם שלכם,
עכשיו אנחנו בונים את השם שלנו

גלר נסיס
שווק ותקשורת בע"מ
רח' בזל 9 ת"א, 62285
טל. 03-243435

صكنا من الفصل

מאתמול: ספרד ופורטוגל בשוק האירופי המשותף

בריסל (ע"ר) ספרד ופורטוגל היו אתמול לחברות מלאות בשוק האירופי המשותף. כניסתן יצרה בעיות חדשות שעיקרן — הפרת איזון הקלאסי האוהד. דגלי ספרד ופורטוגל התנוססו עתה בבריסל ליד דגלי המדינות המייסדות: איטליה, מערב גרמניה, צרפת, הולנד ולוכסמבורג ואלה שבאו לאחר מכן בריטניה, אירלנד, דנמרק ויוון בכניסה למטה של השוק כאן בבריסל.

ראשי ממשלות ספרד ופורטוגל וגם ראשי מפלגות. האופוזיציה בשתי המדינות קידמו בברכה את הצטרפותן לשוק המשותף והכריזו כי הן רואות בצעד הזה הזדמנות למודרניזציה של הכשקים שלהן והמערכת החברתית שלהן תוך ביצורה של הדמוקרטיה לאחר שנות דיקטטורה רבות.

מקומים בשוק המשותף סבורים שכל אף תקופת המעבר הארוכה שתקיים את כניסתן של השתיים לשוק, עשויות שתיהן לסבול מאבטלה גבוהה יותר בשנים הראשונות. בגלל התחרות הגדולה מצד תעשיות יעילות מערבה וצפונה להן באירופה.

כבר עתה נרשמה בספרד האבטלה הגבוהה באירופה — 22.2 אחוז מכוח העבודה במשק. הסיכומים הרשמיים בפורטוגל הם 10.5 אחוז אבטלה, אולם מומחים בשוק אומרים כי המספר הממשי גבוה הרבה יותר.

עם כניסת שתי המדינות השוק המשותף לגוש המקיף אוכלוסיה של 320 מיליון, 50 אחוז יותר מאוכלוסייתה של ארה"ב, בעת ובעונה אחת מקבל השוק המשותף קשר הדוק ביותר עם מדינות דרום אמריקה אשר גם ספרד וגם פורטוגל מקיימות איתן יחסים הדוקים ל מזה 500 שנה.

ראש הממשלה הסוציאליסטי הספרדי פליפה גונזאלס מקווה, כי הכניסה לשוק תשפיע על הבוחרים כי יצביעו בעד הצטרפותה של ספרד לברית נאט"ו הם אכן יאשרו זאת במשאל עם בעניין זה שיתקיים בחודש מארס הקרוב.

שר החוץ הספרדי: נכונן יחסים עם ישראל השנה

מאדריד (ע"ר ע"צ). - שר החוץ הספרדי פרנציסקו פארדונז אורדונז אמר ביום רביעי כי ספרד תכונן יחסים דיפלומטיים עם ישראל בתחילת השנה החדשה.

בראיון ברדיו מאדריד אמר אורדונז כי היחסים ייכונו בתחילת השנה, אולם הוא לא מסר על תאריך כלשהו.

ספרד הבטיחה לכונן יחסים עם ישראל לפני הבחירות באוקטובר 1986 אולם היא מצפה לרגע המתאים.

ספרד היא המדינה היחידה באירופה המערבית שאין לה קשרים פורמליים עם ישראל.

ראיתי שמעתי

זמיר החזיר ציור הסמל

היועץ המשפטי לממשלה פרופ' יצחק זמיר החליט להחזיר לשירות בתי־הסוהר את הציור שקיבל מנציב השירות גונדר רפי סויסה לאחר תפיסת האסיר הנמלט צבי גור. הציור הנו סמל שירות בתי־הסוהר צוייר בידי גור והוקם מסירתו לזמיר. סמוך לתפיסת האסיר, עורר ביקורת ציבורית נוקבת. סויסה הודיע לזמיר כי הוא מקבל את הצעתו שלא להעניק בעתיד את הציור כמתנה לאורחי השירות.

בהודעה שפרסם אתמול דובר מערך הפסקים מוסבר כי הציור שקיבל זמיר הוכן במפעל "שלוסי אילון" של שירות בתי־הסוהר. בו עובדים אסירים והנם צבי גור. הדבר נודע ליועץ המשפטי לממשלה בבירור שעשה בעקבות שאלות שהופנו אליו באותו עניין.

א.לם

מה עושים ראשי איגודים מקצועיים בהרצאה ב"בונדס"?

אריה מקלף, נשיא לשכת המסחר ישראל־אמריקה, ניצל לאחרונה שהות בארה"ב למתן הרצאה מטעם "הבונדס". הוא הופתע לפגוש בהרצאות האלה רבים מראשי האיגודים המקצועיים האמריקאיים. ראשי האיגודים, גויים כולם, ישבו לצד התורמים בכת, יהודים. התברר כי חלק נכבד מהרווחות הכספיות של האיגודים המקצועיים הללו מושקע באגרות "בונדס" של מדינת ישראל, ויש לכך סיבות טובות.

לדברי מקלף, ראשי האיגודים אוהדים את המדינה, אך לנגד עיניהם גם שיקולים כלכליים. השקעות אלה מניבות את הריבית הגבוהה ביותר.

אברים צדר

דונלד דאק ומיקי מאוס גוייסו לעירייה

בחג הפסח הקרוב יגיעו ארצה גיבורי דיסנילנד מקליפורניה כאורחי קרן תל־אביב לפיתוח. בין הדמויות יהיו דונאלד דאק, פלוטו הכלב ומיקי מאוס. הם יופיעו לפני ילדי תל־אביב בפארק הירקון. בואם של גיבורי וולט דיסני הוסדר עלידי מנכ"ל קרן תל־אביב לפיתוח, חנן ברייהודה, בביקורו האחרון בארה"ב. הדמויות יופיעו בהתנדבות: אירוחם בארץ הוא על חשבון הקרן.

בקרן מקווים כי מהופעותיהם של מיקי מאוס וחבריו יהיו הכנסות נאות, ובכסף ישתמשו להשלמת פרויקטים המוממנים עלידי תורמים. עלפי הבטחות, עיריית תל־אביב היתה אמורה להשתתף במימון. התברר כי העירייה אינה יכולה לעמוד בהבטחתה עקב מצוקתה הכספית. מקווים שדונאלד דאק וחבריו יצליחו לגייס את הכסף שהעירייה לא הצליחה לגייס.

חיים הנדוורקר

הרמטכ"ל נכנס ללבנון — רק ביקור

הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי ביקר אתמול אצל מפקד צד"ל הגנרל אנטואן לאחד ובירך אותו לקראת השנה החדשה. כמו כן ערך ביקור קצר בביתה של הגב' חגית חדד, אלמנת המייגור סעד חדד.

הנוצרים באזור הביטחון בדרום לבנון ציינו את תחילת השנה החדשה בפעטויה של ירייות שנפרו גם היטב גם ביישובי גבול הצפון.

מנחם הורוביץ

יער הבריגדה יינטע בחבל ההתנדבות

איגוד החיילים המשוחררים ומועצת הבריגדה היהודית ("יד טיבה יהודית לוחמת") החליטו על נטיעת יער הבריגדה. היער יינטע בחבל ההתנדבות בעמק איילון, סמוך למשטרת לטרון ויער לסקוב.

טקס הנחת היער יתקיים במלאת 40 שנה לשחרור החיילים מהצבא הבריטי, בתום מלחמת העולם. בתחום היער יוקצו זכים של חללי הבריגדה הקבורה באיטליה.

א.לם

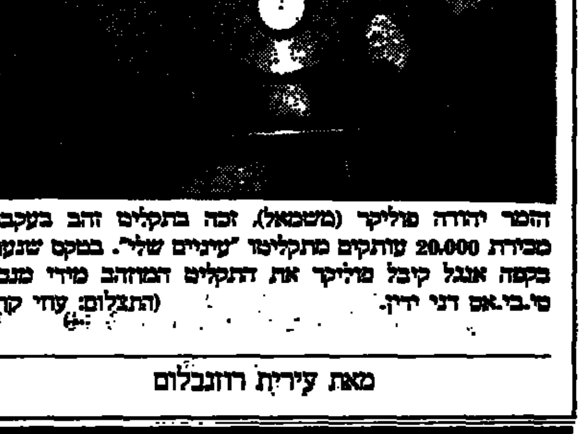

הזמר יהודה פוליקר (משמאל), זכה בתקליט זהב בעקבות מכירת 20,000 עותקים מתקליטו "עיניים שלי". בטקס שנערך בקפה אנגל קיבל פוליקר את התקליט המוזהב מידי מנכ"ל סי.בי.אס דני ידין. (התצלום: עודי קרן)

מאת עידית רוזנבלום

שיחת היום / ירח טל

עם: לויליאון חסדאי, מכפר הגגיד, שניצל בידי חסיד אומות עולם

על: מצוקת חסידי אומות העולם החיים בישראל

למדינה צריכים להיות יסורי מצפון

מספר שנים סידרו לו דוכן ברחוב אלנבי, אך בגלל מצבו הבריאותי וגילו נאלץ להפסיק לעסוק ברוכלות ומאז מצבו הלך והידרדר. פניתי למחלקה הסוציאלית בעיריית ת"א והם החלו לטפל בו. אני מצידי המשכתי להביא לו מזון מהמשק שלי. הוא רצה לעבור לגור במשק שלי אך לצערי המצב שלי לא איפשר זאת. אני מטפל בהורים קשישים, מעל 90, שסידורי להם מגורים במבנה ששימש כרפת. אני גם מטפל בבן נכה צה"ל.

האם יש לך נקיפות מצפון על מצבם של חסידי אומות העולם החיים בארץ, ובהם דימיטרוב, האיש שהציל את חייך והיי משפחתך?

אני עשיתי כל מה שיש ביכולתי בשביל דימיטרוב. יסורי מצפון צריכים להיות למדינה כולה שכך היא מתנהגת לאנשים כה יקרים. מבוגרים ותעודה לא חיים.

באילו נסיבות ניצלת בתקופת השואה?

בין השנים 1940 ל־1944 הייתי כלוא במחנה כפייה בגבול בין בולגריה ויוגוסלביה. מצבי היה קשה ביותר. לאמא שלי, שנשארה בסופיה, נודע על גוי אחד, בשם דובין אסן דימיטרוב, שהיה ידוע כבינוני פיצ'קי, שעזר ליהודים. במשך שנה העבירה אלי באמצעותו חבילות מזון ובגדים וגם כסף. את החבילות היה דימיטרוב מביא בין בבריו והיה מתגנב למחנה בלילה, כשהוא מסכן את חייו. הודות לו ניצלו חיי וחיי יהודים רבים במחנה.

האם יש צורך בהתגייסות "כל בוטקי" כדי שיחלצו לעזרתו של דימיטרוב?

כמה פעמים הצעתי לו עזרה כספית, אך הוא סרב לקבל. לפני

האם פנית לגורמי הממשלה המוסמכים ציבוריים?

רק לעיריה פניתי. אני איש קטן. באיזה אני יודע לכי לפנות. האם שכבות תלונות כלפי מוסדות על היחס כלפיו? האם הגיע תרומה על כך שהתהייבנו בארץ?

אף פעם לא דיבר נגד הממשלה, להיפך. גם כשמצבו היה קשה ביותר שיבח את המדינה ופיאר אותה. בזמנו אמר לשגריר הבולגרי בישראל, שיעץ לו לחזור לבולגריה: אני נולדתי בין יהודים ואני אמות בין יהודים.

מה דעתך על ההסדר שהושג אתמול במכנסת?

לפי דעתי, לא לכסף זקוק עתה דימיטרוב, אלא לסידור בבית אבות מתאים.

נוסף לך, האם יש עוד יהודים שדימיטרוב הציל, שעוזרים לו?

רוב האנשים שדימיטרוב הציל או עזר להם, מתו כבר ונשארו רק מעטים. לצערי רק בודדים זוכרים אותו והעומדים איתו בקשר ועדים לו או לפחות מציעים לו עזרה. אבל צריך לזכור, כי האנשים שבהם מדובר הם דלי אמצעים. רק הממשלה יכולה, וחייבת, לעזור לאנשים כמו דימיטרוב. אותה אני לבוחרת.

מקורות בגדה: ערפאת סובל מדיסקוס

מאת יהודה ליטני סופר "הארץ"

מקורות בגדה אמרו אתמול, כי בהתאם לידיעות שהגיעו בימים האחרונים מבירת ירדן, ראש אש"ף, יאסר ערפאת, סובל בשבועות האחרונים מכאבים עזים בחוט השדרה. בהתאם לאותה ידיעה, מדובר בדיסקוס בקצה התחתון של חוט השדרה. כל הטיפולים בכאבים אלה עד כה בתותים היו ללא הועיל ונראה כי בקרוב ייצא ערפאת לברית־המועצות לשם טיפול בכך.

ירדן וסוריה: סיכום חיובי לפגישת חוסיין — אסד

מאת סופר "הארץ" לענייניים ערביים

שר החוץ הירדני, טאהר אלמצרי, הבהיר אמש, כי המלך חוסיין והנשיא אסד קיימו בעת שיחותיהם בדמשק דיון מעמיק ונרחב והגיעו לסיכומים חיוביים. קודם לכן הודיע שר האינפורמציה הירדני, כי פרסום הודעה משותפת בתום שיחות הפיסגה בדמשק, אינה מעידה על תוצאות השיחות.

בעיתוני דמשק שיבחו אתמול את תוצאות הפיסגה וציינו, כי התבססו על גיוס כל המשאבים הערביים, כדי לשים קץ להתפרעויות הציוניות. העיתונאים ציינו, כי ישראל חוששת מהצלחות המאמצים הסוריים, שנועדו להחזיר את הסולידאריות הערבית, שיכפו על ישראל לנהל קרבות על יותר מחזית אחת.

ישראל לא תקבל משלחת ארגון הבריאות העולמי

מאת מפורו המדיני של "הארץ"

ישראל דוחה בקשה של ארגון הבריאות העולמי לאפשר למשלחת שלו לבקר בארץ לפני כינוס עצרת הבריאות השנתית. החלטה לדחות את הבקשה נובעת מהחשש שהביקור נועד להכשיר החלטות אנטי ישראליות בנושא הבריאות בשטחים, כפי שנעשה בעבר. ארגון הבריאות העולמי הביע אכזבה מסירובה של ישראל לקבל את המשלחות בימים אלה.

כוננות מפני פעילות מחבלים בצפון:

מחבל נהרג באיזור הביטחון; שרידי קטיושה נמצאו בגליל

מאת מנחם הורוביץ סופר "הארץ" בצפון

בישובי גבול הצפון הוכרזה כוננות, כדי לסכל נסיונות של מחבלים לפגוע בישובי הצפון באמצעות ירי קטיושות מרחוק או על ידי נסיונות לחדור לתוך שטח ישראל.

בימים האחרונים נרשמו כמה תקריות בין מחבלים לחיילי צה"ל וצד"ל באזור הביטחון בדרום לבנון. אור לאתמול גילה כוח צה"ל ותליית מחבלים באזור הכפר שקרא באזור הביטחון. המחבלים עמדו להניח קטיושות, שהיו מכוונות לעבר אצבע הגליל. חיילי צה"ל פתחו באש ואחד מל בבוקר נתגלתה במקום גופת מחבל. במקום נמצאו קטיושות, אקרח, תחמושת, מצפן ומכשיר קשר. בגליל נתגלו אתמול כמה שרידים של טילי קטיושה בקטרים 122 ו־107 מ"מ, שנורו מחוץ לאזור הביטחון בימים האחרונים.

סמוך לראש בליידה, בגזרה המערבית של אזור הביטחון, ירה חיילי צה"ל לעבר מכונית חשודה. המכונית נדלקה ושלושה אנשים נראו נמלטים מהמכונית.

סביב העיירה ג'זין התנהלו אתמול חילופי אש כבדים ביותר, בין מחבלים וארגוני שמאל לבין חיילי צד"ל. שני הצדדים השתמשו בטנקים ובמרגמות. במקביל, ניסו מחבלים לתפוס עמדות השייכות לצד"ל באזור הכפר פאלום. גם כאן נכשלו המחבלים.

קבלנים בגדה חשודים בהעלמות מס הכנסה

מאת שלמה מערן סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קבלנים העובדים וגרים ביו"ש חשודים בהעלמות מס הכנסה.

בדצמבר נערך מבצע וחקירה על ידי שלטונות מס הכנסה. אלי סלבין מאלקנה, קבלן בניין המבצע עבודות בישובים ביו"ש נתפס במחסום דרכים בראש העין ונתגלה, כי הוא מבצע עבודות מזה שנים מבלי לדווח לשלטונות. הוא מעסיק עובדים ומהמשכורת שישלם לא ניכה מס כחוק. ב־9.12.85 הובא החשוד לבית משפט השלום בתל אביב, שוחרר בערבות בסך 15.000 ש"ח ועוכבה יציאתו מהארץ. עד כה נאספו ראיות לכאורה על השמטת הכנסות לשנות המס 1985 — 1983 בסך של 80,000 דולר. החקירה נמשכת.

ויקטור בוגוסלבסקי מאלקנה הוא בעל מוסך וקבלן בניין המבצע עבודות ביו"ש. החשוד היה אמור לבניה לעשורות לקוחות ביו"ש בין השנים 1985 — 1979 ולא דיווח לרשויות המס על הכנסה על הכנסותיו. כן נמצאו ראיות לכאורה על הכנסות של קבלני בניין וקבלני משנה רבים, שבנו ממעבר לקו הירוק ולא דווחו על מלוא הכנסותיהם.

עד כה הורה בוגוסלבסקי בחקירתו בהשמטת הכנסות בשנים 1985 — 1979 בסכום של 10.000 דולר. וחקירתו נמשכת. החשוד הובא לבית משפט השלום בתל אביב ושוחרר בערבות עצמית של 2000 ש"ח ועד כבה יציאתו מהארץ. שלטונות מס הכנסה ממשיכים בחקירת קבלני משנה בהתאם לממצאים שנתגלו אצל החשוד.

יפים חיים צרניאבסקי מאלקנה, קבלן בנין שביצע עבודות ביו"ש הבאזור תל אביב בין השנים 1985 — 1978 השחד כי לא דיווח כראוי לשלטונות המס. ב־16.12.85 נערך חיפוש בביתו ונתפסו מסמכים שונים אצלו ואצל רואה חשבונו. מבדיקת המסמכים ומהחקירה קיים חשד לכאורה של השמטת הכנסות במאות ש"ח מדי שנה בשנה. החשוד הודה באי רישום הכנסות בשנים 1980, 1979 מבלי לפרש את הסכומים. ב־19.12.85 הובא לבית המשפט השלום בתל אביב ושוחרר בערבות עצמית של 2,000 ש"ח וערבות בנקאית של 1,000 ש"ח. יציאתו מהארץ נאסרה.

במהלך דצמבר נערכו 7,765 ביקורות ניהול ספרים בגבולות הקו הסגול ובהם נתפסו בהעלמות לכאורה 955 נישומים שהם 12 אחוזים. עיקר הביקורות היו בעסקים אך 345 מהם היו בספי שבע, מעד שבעבר לא נהגו בו שלטונות המס לפקוד נישומים.

שיטת בחירות אזורית חדשה בירדן מבטיחה יצוג גם לתושבי המחנות בגדה

מאת סופר "הארץ" לענייניים ערביים

ממשלת ירדן העבירה אתמול למועצת האומה (בית הנבחרים הדסאט) הצעת חוק חדש לבחירות. המכפיל את מספר חברי הפרלמנט הכולל אזורי בחירה שווים הדגזה המזרחית והגדה המערבית. כן יוכפל מספר חברי הסנאט ויחולק בצורה שווה בין שתי הגדות. זהו חוק בחירות חדש, הבא להחליף את החוק הישן משנת 1960, והמקבל חשיבות מיוחדת בשל מגמותיו הפוליטיות. מועצת האומה הירדנית תדון בקרוב בהצעת החוק ותאשר אותה.

החוק החדש קובע, כי לכל ירדני בשתי הגדות, שמלאו לו 19 שנה, הזכות לבחור עלפי פנקסי הבוחרים ותעודות בחירה מיוחדות, שינפקו בידי משרד הפנים. על פי החוק החדש יהיו אזורי בחירה, זו הפעם הראשונה, גם במחנות הפליטים בגדה המזרחית. לפיכך נקבע, כי בגדה המזרחית ייבחרו 74 צירים, מלל נציגי הפלשתינים במחנות, ובגדה המערבית ייבחרו 56 צירים, היינו 130 צירים בסך הכל. מספר חברי הפרלמנט כיום עומד על 60 צירים. עוד קובע החוק, כי בית הנבחרים יכהן ארבע שנים והבחירות ייערכו החודש. החוק כולל סעיף הקובע, כי בהעדר אפשרות של קיום הבחירות באזורי הבחירה בגדה המערבית, יהיו 74 הצירים הנבחרים בגדה המזרחית זכאים לבחור את 56 הצירים באזורי הבחירה בגדה המערבית, באופן זמני, עד שיאפשרו הנסיבות קיום בחירות בגדה המערבית. יצוין, כי הבחירות האחרונות למועצת האומה הירדנית נערכו באפריל 1967.

אין מפקח חינוך גופני במגזר הערבי; אולם ספורט — רק בבית ספר מוסלמי אחד

הפיקוח הארצי על חינוך גופני אינו מזמין בתי ספר ערביים לקחת חלק בתחרויות ספורט

מאת גילי מגידל סופרת "הארץ" לענייני חינוך

בבתי הספר במגזר הערבי, אין אף לא מפקח אחד לחינוך גופני; בכל המגזר כולו (למעט בבתי ספר נוצרים בודדים), יש רק אולם התעמלות אחד: למעט מקרה אחד — ביה"ס העל יסודי בכפר סכנין — אין הפיקוח הארצי על החינוך הגופני במשרד החינוך, מזמין בתי ספר ערבים לקחת חלק בתחרויות ארציות וכימי ספורט.

הנהלת משרד החינוך הודתה לא מכבר לפיקוח הארצי על החינוך הגופני העברי, לזמן לימי הספורט בתי ספר ערבים, שיש בהם מורים שהוכשרו להוראת המקצוע. אולם ההנהלה לא היתה מוכנה להקצות לשם כך את תקני הפיקוח הדרושים.

בשל חסרון מפקח ארצי על החינוך הגופני במוסדות הערבים, מעבירים מנהלים רבים את השעות המוקצות לנושא למורים שלא הוסמכו להוראת המקצוע, כדי להשלים מישרתם. בבתי ספר רבים, ממירים את שעות החינוך הגופני להוראת מקצועות אחרים.

בתגובה אמר מ"מ המפקח המרכז על החינוך הגופני במשרד החינוך, דוד המאיר: "פנינו למשרד פעמים אחרות, להרחיב את מעגל הפיקוח ולא נענו". אשר לתחרויות הארציות, אמר, כי כשאין תשתית למקצוע, אין גם מקום לתחרויות.

מטען בדרך למצודת כפיר — אין נפגעים

(ע.) מטען חבלה קטן התפוצץ ביום ג' בבוקר בדרך למחנה פיקוד מרכז (מצודת כפיר) מצפון לירושלים. אבל איש לא נפגע ולא נגרם נזק.

ההתפוצצות אירעה סמוך לשעה 0730 בשורה פתוח, מימין לדרך העולה אל מחנה הבא מן הכביש הראשי ירושלים־רמאללה. לאחר ההתפוצצות ערכה משטרת ירושלים סריקות נרחבות באיזור.

אתמול צויין "יום הפתח" וכוחות הבטחון העמידו בכוננות מיוחדת כדי לסכל ולמנוע פיגועים לציון יום זה.

מעצר מינהלי ל־5 תושבים בשומרון

מאת יהודה ליטני סופר "הארץ"

חמישה צעירים תושבי השומרון נעצרו אתמול על פי צווי מעצר מינהליים. גורמי ביטחון אמרו אתמול כי הם החשודים בפעילות חבלנית והתרבות. החמישה הם: בילאל חוסין (25) משכם, ג'מאל אל כמיל (20) ובסאם אל כמיל (50) מקבטיה, וליד פריוואת (25) מהכפר יאמון ואחמד שססרי (22) משכם.

בחודשים האחרונים עצרו גורמי הביטחון בגדה המערבית למעלה ממאה תושבים במעצר מינהלי. זהו מספר שיא של עצורים מינהליים בשנים האחרונות.

אוניברסיטת "א־נג'אח" בשכם נסגרה עד לסוף השבוע הזה מיום שלישי, בהתאם להחלטת הנהלת המכללה. זאת, מחשש להפרות סדר על רקע יום הפתח, שחל אתמול. בקמפוס מתנהלה בימים האחרונים פעילות נמרצת של גופים שונים (אוהדי פת"ח, תומכי חזית הסירוב ואנשי השמאל וכן התומכים ב"אחים המוסלמים") לקראת בחירות למועצת הסטודנטים במכללה, שיתקיימו בשבוע הבא. בשתי מערכות בחירות שהתנהלו בחודש שעבר, במכללת בירזית ובמכללה האסלאמית בחברון, זכו אוהדי הפתח במרבית המקומות.

הוסר העוצר בחברון

במכללה האסלאמית בחברון התקיים שלושם טקס זכרון לראש עיריית חברון המנוח, פהד קוואסמה. בהשתתפות חבר הכנסת מוחמד מיעארי.

אתמול הוסר העוצר על קטע הרחוב בחברון בו נורה בתחילת השבוע משה עסיה.

הייכל: השלום עם ישראל — סם הרואין

קהיר, (ע"מ) מחמד חסניין הייכל אומר, כי אלו שמשכנעים את מצרים באפשרות שלום עם ישראל מציעים לה הרואין מסוג הגרוע ביותר. לדבריו, החשיש הוא תחושת הביטחון המזויפת, תחושת האושר המזוייפת. הבריחה מהבעיות. כל אלו הם מעשי הרס מכבפים ולא מבחוץ, הייכל דיבר בראיון לעתון ל"אלאנתאר".

הייכל השיב: כמה מהמצרים. אך אני סבור שהדיבורים בנושא זה הם מוגזמים מאד. אינני מכחיש שיש סמים במצרים. כמו בכל חברה. אך מאחורי ההגיגה יש מטרה שעדיין לא התגלתה. יש אומרים שאולי כל הרעש נועד לחפות על רצון להחזיר שוב את מצב החירום. אין להוציא זאת מכלל אפשרות.

"מי שאומר שמצרים אינה ערבית, גם הוא מוכר לה חשיש, אמר הייכל. בתשובה לשאלה בעניין מלחמתו של ממשל מובארק בנגע הסמים במצרים.

איגרת ישראלית לאו"ם: שתפו פעולה במאבק בטירור

מאת עקיבא אלדר

ישראל שיגרה אתמול איגרת לנשיא מועצת הביטחון של האו"ם ובה קריאה לחברות המועצה לשתף פעולה במלחמה בטירור. באיגרת נאמר, כי אש"ף הוא המקור לפעולות הטירור האחרונות שבהן נהרגו נשים ילדים וטף, דוקא בתקופה של שלום ואחווה. עוד נאמר שאש"ף הוא הארגון שפתח בפעולות הטירור נגד התעופה האזרחית, ברחבי העולם. ישראל מציעה להוקיע את כל המדינות הנותנות חסות לטירור ובעיקר את לוב, אשר סוכנות הידיעות שלה בירכה את המחבלים שתקפו את נמלי התעופה ברומא ובוינה. ישראל טוענת, כי כבר פיות הטירור מוצאות מחסה בעיקר בסוריה ובעיראק.

מאות "טי 72" בידי סוריה

כווית (ע"מ) כמה מאות טנקים מדגם "טי 72" מוכבים לקרב מצויים עתה בידי סוריה — מוסר העתון "אל קבס" הכוויתי.

עורך את העמוד: אהד גרנות

צפוי דיון בשוק בהידוק שיתוף הפעולה נגד טירור

מאת דניאל דגן, סופר "הארץ" באירופה

בריסל (מיוחד ל"הארץ"). שרי החוץ של 12 מדינות השוק המשותף ידונו בקרוב בהזמנת של כמה מדינות להידוק שיתוף הפעולה הבינלאומי למלחמה בטרור. פקידים בכירים במטה השוק בבריסל מוסרים כי לא מדובר בהצעת הרשות, ודאי שהאירופים לא מתכבנים אמצעי ענישה כלשהם כלפי אירגוני טרור, או כלפי מדינות הנותנות להן מחסה.

היוזמות לדיון באו בעקבות ההתקפות ברומא ובוינה, והן נקשרות למאמץ המדיני למתן את תגובה הפריה של ישראל. בבנה בירות השוק המשותף דיונים עיתונים על אזהרות או פניות לישראל שלא להגיב על התקפות הטרור בפעולה צבאית כלשהי.

עם זאת מצפים בבריסל, כי הממשלה בירושלים תורה לצה"ל לפעול נגד מטרה אחת, או מטרות אחרות, במדינות ערביות, הנחשבות כנותנות מחסה לטרוריסטים. כלי התקשורת מרווחים כבר כמה ימים על פעולת גמול צפויה של ישראל. שתונת רדיו וטלוויזיה אחדות מכנות אותה "נקמה".

סולל בונה עוברת ל־5 ימי עבודה

מאת אריה לביא, סופר "הארץ" לענייני כלכלה

קונצרן סולל בונה עובר מהר לשבוע עבודה של 5 ימים בשבוע, במיסגרת נסיונות החברה לצמצם את הוצאותיה. המעבר יהיה אצל עובדי הבניין העובדים הפעולים כאתר, והוא מתאפשר בעקבות הסכם שנערך בין הנהלת החברה לוועד העובדים.

כתוצאה מהמעבר יקטן שכר העובדים, אך אלה יוכלו העובדים להשלים את השכר על חשבון חופשתם השנתית.

הנהלת סולל בונה הגיבה אתמול בחומרה על דבריו של ח"כ מיכאל איתן בכנסת, שלשום שדרש משר הבינוי דוד לוי להוציא ממצב הקונצרן סולל בונה. הנהלת החברה אומרת שדבריו של ח"כ איתן לעזור לכאורה לציבור רק גורמים לנזק.

המעלות של אל על

	מממ' מינימום	מממ' מכס'		הטמפרטורות אתמול	
קהיר	14	24	מעונן	10	23
אתונה	10	14	גשום	11	18
בוקארשט	0	1	מעונן		
רומא	7	10	גשום	7	10
דנבה	−3	3	ב"ה	−3	−1
ציריך	−4	1	מעונן	−	−
פרנקפורט	−5	−4	שלג	−	−
וינה	−8	−5	שלג	−3	−7
פאריס	−4	−1	מעונן	−2	−6
אמסטרדם	−4	−2	מעונן	−3	3
בריסל	−6	−4	מעונן	−3	2
מדריד	6	10	גשום	−3	7
לונדון	2	6	גשום	3	7
קופנהאגן	−2	−1	מעונן	−1	0
שטוקהולם	−17	−10	ב"ה	9	12
ליסבון	12	16	מעונן	6	15
ניו־יורק	0	3	ב"ה	−1	9

בהנעם הנאמו

ELAL אל על

קרא מחר ב חדשות שבת

קשיים

חיים שיף, אילה שיף, שושנה וינר, ארנסט יפת, נזילות, גירושין. האיש שהתחיל בגיל 14 מאת ענת מידן

פלילי

דודי שנקי היה עד־מדינה נגד שרה אנג'ל. תמורת 150 דולר לחודש. הרואין, פחד, אין־אונים, עבודה של חובבים מאת יוסי ורטר

מסע

חברי הוועדה יצאו בשמונה בבוקר. טיול לימוד ביהודה ושומרון. ליומיים. בבוקר גנבו להם את המכנסיים. מאת יגאל סרנה

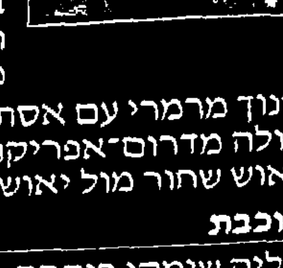

חנוך מרמרי עם אסתר לויטן. עולה מדרום־אפריקה. מעצר. מאבק. יאוש שחור מול יאוש לבן

כוכבת

דליה שימקו רותחת. היא סטטיסטית בתיאטרון חיפה. מיואשת. לבד. מתגוררת בבית של אמא. מאת שרית ישי

שאול אברון, אילן כפיר, אמנון רבי, זאב חספר, דליה פרלרנר, חנן קריסטל, מרים בנימיני, אמנון לוי - ב־55 אגורות

אמש בקונצרט / נתן מישורי

קונצרט ובעיותיו

המנצח מינג־יהאן צ'ונג והסנתרן יפים ברונפמן בקונצרט הפילהרמוני ה־4 סידרה 2 בהיכל התרבות בתל־אביב.

המנצח הקוריאני מינג־והאן צ'ונג (33) והתזמורת הפילהרמונית היו אמש במיטבם רק ברגעים ספורים. לצ'ונג יש אבריה אישיות עצמה וו אמנם מביאה את התזמורת לנקודות שיא מרשימות של דינמיקה וגיבוש צלילי. יש לו גם, לפעמים, רעיונות מוסיקאליים מקסימים ומבריקים, כמו בכמה מפרקי הביניים שבסוויטת המחול (1923) של ברטוק, ב"אפרוחים" וב"בבא יאגא" שב"תמונות בתערוכה" של מוסורגסקי. אך לעתים תכופות מדי, אין גימור מלא של משפטים. אין איזון צלילי ואין הצגים באים לידי ניקיון צלילי ואחדות הראויים לפילהרמונית. ובנוסף לכך ולמרות תנועות המנצח המקצועות היטב, אין השתנויות המשקלים המוקצבים, בעיקר בברטוק, אך גם במוסורגסקי, מספקים את התחושות הגליות הדקות יותר של מתח ופורקן. הוא הדין אף ברבים מן המהלכים המלודיים־הרמוניים.

הפסנתרן הישראלי יפים ברונפמן (28), שכבר זכה לשם בינלאומי, הגיש ביצוע של הקונצ'רטו מס' 1 בדו מזור אופוס 15 של בטהובן, כשכל פרק בו וכל משפט משוכלל ומבריק כיהלום רב־צלעות. אין ספק שהיו כאן שלמויות בריתו, ולכנות ביזה מסורת הביצוע הפסנתרנית־בטהובנית. אולם בשל הקדנצה הארוכה יתר על המידה בפרק הראשון, בשל הטמפו הקצת איטי מדי של פרק ב' והקצת מהיר מדי של פרק ג'. נתפרדו היהלומים זה מזה. הגורם המאחד, אישיותו הזוהן אישי של המבצע לגבי היצירה שחסר. לא סבל אותה בזוהר. שנותר עדיין כמוס בידיו המופלאות של ברונפמן.

אגב, הפילהרמונית חייבת למצוא דרך לשלול את זכויות היותר של מעמד המשתעלים המקצועיים, המשתוללים בקונצרטים הראשיים, כך נראה לצרף קדלותיהם לכל יצירה ובכל זמן שהוא. לתרפה מבישה זו, לחוסר תרבות זה של חלק מן הקהל, הוחר ונטפה מדי קונצרט, הצטרפו הפעם שתי נשים, שהירשו לעצמן להרעיש בעקביהן ולעזוב את האולם באמצע הנגינה דווקא מן הדלתות שליד הבמה. לא פלא שילדיהם של אלה אינם יודעים כיצד להתנהג בקונצרטים לנוער.

אמש בקונצרט / הרי גולומב

באך בריבוי פנים

סולנים, מנצחים, מקהלות ותזמורת ירושלים בתבנית מצירות באך וצבי אבני

ביצוע הקנטטה מס' 38 ("ממעמקים") מפי מקהלת אוסטאנדייק בניצוחו של יוהאנס ראתה היה תרבותי ומעודן, אך נשמע מרחוק ההרישי מבלי שיצליח להעביר באולם הגדול את הרטט והאינטנסיביות של היצירה.

בבדק הרשמה קנטטה זו לפני ביצוע הבכורה העולמי של יצירה המבוססת עליה — "סטאמורפוזות על קוראל של באך" מאת צבי אבני. האמנם, שם זה הולם את היצירה, שכן הקוראל של באך, הבעיקר הפראזה הראשונה שלו, לובשת ופושטת צורה תוך ריאלג מרתק עם חומר משתנה בהתמדה. כמו במקרהו המפורסם של אלבן ברג, גם כאן מובן הקסם שמהלכים על מלודיים מודרניים הקוראלים החריגים של באך, הכתובים במוריסים עתיקים ובהרמוניות הרשעיות. עם זאת, נגנד כבראה על הזירוש של באך להישמע דק ודועך כשהוא בוקע במהלכו המקורית מבעד לסטאמורפוזות של אבני. התזמורת תחת שרביטו של ריידוד רובינסון, ניגנה את היצירה בצליל מלא, מלוכד ומבריק.

בביצוע המגניפיקאט של באך בניצוחו של סטנלי ספרבר הצטרפה אל המקהלה האזרחית המקהלה הקאמרית של האקדמיה למוסיקה בירושלים. ברוב קטעי היצירה מילא הגוף המתגבר את האולם בצלילים. על אף כמה פגמים, היה זה ביצוע יפה ומרשים. בין הסולנים בלטו לטובה במיוחד גיל ג'נקינס ונלנופי וזקר, הן באריות והן בדואט. אך גם זימרת שאר הסולנים הניחה את הדעת. אצל מיכל שמיר הפריעו במקצת בעיות טכניות בנשימה.

בצער עמוק אנו מודיעים על מותו של

זאב דביר (ולטר — וצק טמפל)

אשר נפטר שלושה שבועות אחר רעייתו תמר

הלוויה תתקיים ביום ו' כ"ב בטבת תשמ"ו בשעה 11.30 בבית הקברות החדש של רמת השרון (כביש גנה צומת מורשה) הלוויה תצא מביתו ברח' הגפן 39 — גוהרמנן, בשעה 11.15

המתאבלים: בנו וכלתו: אריה וצילה

אחיו: אריה מלהבות הבשן

נכדיו: רון אילן ודפנה

הנין: תום וב"ב

עם רותי, תמיר, שרון ויואב

כואבים את מותו של

יצחק (גוגו) גילת ז"ל

משפחות:

אבן, אלסטר, ארהרד, ברגיל, וייזר, זלינגר, לוינגרד, מורג, מזור, מנור, נצר, נתנאל, עצמון, פרידמן, ריגר, שריג

בצער רב אנו מודיעים על מותו של..

עובדנו המסור והוותיק

עדי גרשון

ומשתתפים בצער המשפחה

בית דשנים וחמרים כימיים

על מועד הלוויה נא להתקשר לטלפון 04—748111

זה הזמן להכיר את דרום אפריקה
ורק עם אופיר טורס

כי רק אופיר טורס נותנת לך –
- 4 שבועות נפלאים בלווי מדריך מקצועי כל כך
- קבוצות קטנות ואקסקלוסיביות כל כך
- מסעות מרתקים לצד נופש מוצלח כל כך
- בתי מלון מפוארים כל כך

טיול מס' 15 מועד יציאה 21/1/86
טיול מס' 16 מועד יציאה 1/4/86

לפרטים נוספים פנה לאופיר טורס, רח' בן יהודה 32, ת"א. טל' 777? 03-369772 או לסוכן הנסיעות שלך.

SAA SOUTH AFRICAN AIRWAYS satour

מאסר־עולם לראש חוליית מחבלים בעזה — אבו סמריה

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

בית משפט צבאי בעזה גזר מאסר עולם על תושב עזה אבו סמריה (43) אשר עמד בראש חוליית מחבלים שרצחה את ראש עיריית רפיח ב־1985. כוחות הביטחון חשפו בשנת 1984 חוליה שמנתה 12 איש ובראשה אבו סמריה.

בכנסת

פרס: ישראל תפעל נגד הטרור בכל האמצעים העומדים לרשותה

"עם זאת תמשיך לפעול בכיוון של שלום ושום פעולה לא תסיט אותה מכיוון זה"

באולם המליאה
/ עמוס בן־ורד

"כל זמן שלא ייעשה מאמץ בינלאומי לשים סוף לניצול חוליות בלתי מוגנות הקיימות בקשרי העמים — עלולים להוסיף ולהיפגע אנשים חפים מפשע", הזהיר אתמול ראש הממשלה שמעון פרס בנאום בכנסת על התקפות הטרור בנמלי התעופה של וינה ושל רומא. פרס האשים את לוב שהיא "איננה מדינה שיש בה פשע, אלא מדינה העוסקת בפשע". זהו פשע מכל המרות: כאורגן, מר־סות. פשע נגד מדינות אחרות ופשע נגד אנשים בודדים. היא מממנת טרור, עורכת קבלות פנים לאנשים שביצעו רצח בדם קר, ומפרסמת הברקות מכות פעילותם. המדינות מתייחסות ללוב בסלחנות ובעצימת עיניים. קדאפי זוכה לקבלות פנים, וארצו משחררת מבצעי עניינים מדיניים משפטיים וכלכליים.

ראש הממשלה חזר על כוונתה ועל זכותה של ישראל לפגוע בטרור בכל מקום שהוא "ישראל פעלה ותוסיף לפעול נגד כל ארגון טרוריסטי, נגד כל טרוריסט בודד, ונגד בסיסיו ומפעלותיו. היא תפעל בכל האמצעים העומדים לרשותה, בפעולות מנע, בעימות ישיר, ובפעולות הענשה". לגבי אש"ף אמר הוא כשאר ארגון העוסק בטרור ונמנע מהכרעות מדיניות. במקרה הטוב ביותר זהו ארגון שיש לו דיפלומטיה אבל אין לו מדיניות. האסטרטגיה היסודית שלו נשארת אסטרטגיה של טרור. לארגונו של אבו־ניראל — "יוצא חלציו של אש"ף" — יש בסיס פעולה בסוריה ובלוב, והוא מסתייע בקשרים איראניים ובסייענים אירופיים. יש לנקוט סנקציות כספיות כנגד מדינות המעניקות סיוע כספי לארגונים כאלה, בסיסים ומיקלט לטרוריסטים. עם זאת ישראל נחושה בדעתה לפעול בכיוון של שלום ושום פעולה לא תסיט אותה מכיוון זה.

תיתכן הוזלת דלק

הוזלה הנרשמה במחירי הנפט במקסיקו משפיעה גם על ישראל, ועל כן מומלץ שכל הוזלה במחירי הדלק תבוא לזכותו של הצרכן הישראלי, אמר שר האנרגיה והתשתית משה שחל בתשובה על שאילתא של שלמה עמר (מערך — יחד). אין אפשרות להוזיל עתה נפט וסולר לשימוש ביתי, ואילו לגבי הוזלת מזוט לתעשייה ב־5% הוחלט ביום א' הקרוב בפגישה בינו לבין ראש הממשלה ושר האוצר. עד כה דוחה מודעי את המלצתו להוזלה. נבדקת אפשרות להוזיל גם את מחירי החשמל פעם נוספת אחרי שהוזלה זו תיכנס לתוקף.

פיתוח הלביא יימשך

אילו ידעו מתכנני הלביא בתחילת הפרויקט מה יהיו התנאים הכלכליים של ישראל עכשיו — ייתכן שההכרעה לגביו הייתה שונה, כך השתמע מדברי שר הביטחון יצחק רבין אתמול בתשובה על שאילתא בעל פה של גאולה כהן (התחיה). אחרי ההשקעות הגדולות בפיתוח שכבר הושקעו, חייבים עתה לשקול אחרת. נוסף לכך אין להתייחס ללביא רק מהבחינה הביטחונית־צבאית אלא יש לראות בו פרויקט שהוא מעבר לזה. המצב כרגע הוא שעל פי החלטות הממשלה והקבינט יימשך פיתוחו.

חולה סרטן חייב לשלם בעד תרופותיו

שר הבריאות מרדכי גור אמר בתשובה על שאילתה בעל פה של אורה נמיר (מערך) שיבדוק ויטפל במקרה שהביאה לידיעתו — כי חולה סרטן שהיה מאושפז בבית החולים "איכילוב" נדרש לשלם את תמורת תרופותיו, אף שמשפחתו החזירו לביתו. גור אמר כי ידוע לו על מקרים שבהם חולים בטיפול אמבולאטורי (מרפאתי) נדרשו לשלם בעד תרופות אבל לא מאושפזים. אולם נמיר עמדה על דעתה ואמרה כי היא מכירה את המשפחה ויודעת את המקרה על פרטיו. שר הבריאות הבטיח לבדוק.

סערת־רוחות חסרת תקדים בדיון על חוזרים בתשובה בוועדת החינוך

יו"ר הוועדה נחמן רז פרסם אתמול הודעה ובה הביע "זעזוע ושאט נפש" לאור חילופי הדברים שנשמעו בישיבה

ועדות נסיעות
/ דן מרגלית

יושב ראש ועדת החינוך נחמן רז (מערך) פירסם אתמול הודעה יוצאת־דופן בה הביע "זעזוע ושאט נפש לאור חילופי הדברים" שנשמעו בישיבה בהשתתפות חברי צעירים שחזרו בתשובה. רז אמר כי "לא זכורה לי התפרצות גסה כזו של חברי כנסת שבמעט הביאה לפיצוץ ישיבת ועדת החינוך היום". רז גינה את שלומית אלוני (רצ) ומיכאל איתן (ליכוד).

קבוצת הצעירים שחזרו בתשובה מתחו ביקורת על שיטות הפעולה של המחזירים בתשובה. בין השאר חזרו גם על דברים שנכתבו באותו לצוות מצומצם של הח"כים לפני כמה שבועות וסיפרו על כמה מורות עירוניות הפועלות בבתי ספר ממלכתיים־חילוניים בבאר־שבע. כאשר התבטאה ח"כ אלוני כי המחזירים בתשובה הם גונבי נפשות העיר ח"כ אבנר שאקי (מפד"ל): איך את מעזה לדבר כך על היהדות? אלוני: אתה לא אפוטרופוס. אתם עוברים בשיטות הישועים, אתם עובדי אלילים. הראל: אלף פעם אגיד למיכאל איתן שהוא מטורף. הוא לא נמצא פה אף פעם. אבל כשהוא בא הוא מקים צעקות. הראל ביקש לעזוב. הפציר בו לחזור לישיבה. הוא התנצל, אך תוך הודעה כי לא ישתתף עוד בדיון.

מחלוקת אחרת התרחשה כאשר ד"ר צפיה מלה, אם של החוזר־בתשובה עופר מלה, ציטטה מדברי מליובאוויטש שראה במדינה הציונית אסון וחטא. ח"כ שאקי הגיב: "לא נכון, הוא ציוני". שאקי תבע להזמין לישיבה את נציגי חב"ד. גם הזכיר חב"ד רב בריקה וולף הכחיש את הציטוט. ח"כ אלוני סיפרה עוד בדיון כיצד פנו אנשי ישיבת "אור שמח" לבנה ערב שירותו בצה"ל והציעו לו להתגייס ולאחר מכן להשתחרר כחוזר בתשובה. לא עלה בדעתו להיענות להם, אבל הם הפיצו קלטת כאילו חזר בתשובה, ואמהות שונות פנו אליה אם הוא מרוצה מדרך חייו כאחד שמוד אף שמעשייה לא הייתה ולא נבראה. היא טענה עוד כי החוזרים בורים עמי־ארצות ולכן תמוה שמאפשרים להם ללמד בבתי־הספר יהדות.

הודיה לגורל חסידי אומות העולם

גל של הצעות דחופות לדון במצבם הכלכלי החמור של חסידי אומות העולם ולתקן את החוק למענם הוגש אתמול בכנסת בעקבות כתבת תחקיר ב"כלבוטק" בטלוויזיה. חייקה גרוסמן (מפ"ם) ושבח וייס (מערך), והרב שילנסקי (ליכוד), הציעו לקבוע בחוק כי חסיד אומות העולם יהיה זכאי להכנסה, או להשלמת הכנסה, עד לגובה של שכר ממוצע במשק. שר העבודה והרווחה משה קצב נתן את ברכתו ליוזמה פרלמנטרית זו.

ח"כ זבולון המר (מפד"ל) תבע גם לדון בנושא זה במליאת הכנסת מאחר שנתגלה מצב מזעזע בו מצויים חסידי אומות העולם, שהצילו יהודים מהנאצים תוך סיכון נפשם. "בעיקר נוקף המצב הנושא של אלה מהם המצויים בישראל", ציין המר.

שריד שואל את שמיר

בשמתבוון ח"כ יוסי שריד (ר"צ), שהגיש עם דדי צוקר שורה של תלונות למשטרה בעניין עיסקת הקרקעות, פנה אתמול אל ממלא מקום ראש הממשלה יצחק שמיר בעניין התרומות לליכוד. הוא כתב "על סמך מידע שבידי אבקש את כבודו להשיב: האם נפגשת בלשכתך עם סוחר קרקעות ידוע בגדה המערבית לפני הבחירות, ואך רונות בנוכחות סגן שר החקלאות מיכאל דקל, [illegible] האמת כי לסוחרים, ליזמים ולמפלגה יש אינטרס משותף, וכי אנחנו במצוקה כספית וזקוקים לכסף? האם בזמן הפגישה הנ"ל היכה אבי צור מחוץ לחדר? האם סוכם בפגישה כי לאחר שתתארגן הזרמת הכספים לליכוד מטעם סוחרי הקרקעות והיזמים יהיה אבי צור אחראי על איסוף הכספים כדי לא להביך את הדרג הפוליטי?"

מבקשים עוד ראשי ערים ביהודה ושומרון

על נטייה מקומית למנות עוד ראשי ערים ערביים ביהודה ושומרון — בעקבות שכם — סיפר אתמול מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן לוועדת החוץ והביטחון של הכנסת. הוא אמר כי לא מדובר בפעולת שרשרת. כל מקרה ייבדק לגופו על פי שני קריטריונים: שמדובר במועמד הנהנה מאהדה ניכרת של האוכלוסייה הערבית בעיר מגורים בגדה המערבית, ושאינו שליח של אש"ף. גורן אמר כי האווירה בשטחים המוחזקים שפרה כתוצאה מענישה נמרצת אך סלקטיווית, משיפור בעבודת המודיעין מאז חודר יהודית שנות מלכבון ומניהול מגעים עם ההנהגה המקומית. גם היחסים עם הצלב האדום תקינים. וייבריש באורח ספציפי בקשותיו להיות נוכח בחקירת חשודים.

בעקבות הפיגועים בווינה וברומא

מש' התיירות יפעל להקטין פגיעה אפשרית בתנועת התיירות לישראל

מאת זהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

משרד התיירות וגורמי הענף ינקטו פעולות משותפות, כדי להקטין במידת האפשר פגיעה אפשרית בתנועת התיירות לישראל לאחר שהתברר כי בעקבות הפיגועים בווינה וברומא נרשמו ביטולים של קבוצות תיירים שעמדו לבקר בארץ מחו"ל.

בפגישה שנערכה שלשום במשרד התיירות בירושלים — בהשתתפות נציגי מיגזרי הנסיעות המלונאות והתעופה — נידונו הצעדים למניעת הפגיעה בתנועת התיירות מאירופה ומארה"ב. אחת ההצעות שהועלו היינה לבטל מס הנסיעות ליורדים ישראלים מארה"ב, כדי לעודד את בואם לביקור בארץ.

עובדי משרד התיירות השהו את העיצומים שעמדו לנקוט השבוע במחאה על הנבחת אהרון טיסלמן מקורבו של השר להתפקיד בכיר במשרד, לאחר שהמשרד שלהם תיכנן להתריע השבוע את העיצומים והתכוון להשבית ליום את העבודה במשרד. בחוזר פנימי לעובדים הבהיר הוועד, כי למרות השהיית העיצומים בשלב זה — בהתחשב בפיגועים האחרונים — בוטל סכסוך העבודה.

המכונים התורניים עתרו לבג"צ בעניין הקפאת הכספים הייחודיים

נגד שר הדתות ושר האוצר "שמופעלים עליהם לחצים מצד חוגים פוליטיים שונים" ★ תידון בעוד כמה ימים

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ"

שבעה מכונים תורניים בישראל עתרו אתמול לבג"צ נגד שר הדתות ושר האוצר, על רקע הקפאת החלוקה של הכספים הייחודיים למכונים. האוצר הקפיא חלוקת תשעה מיליון דולר למוסדות תורניים לפי רשימות שהגישו המפלגות הדתיות, בהסתמכן על הסכם הקואליציוני האחרון.

העתירה שהגישו המכונים התורניים תידון בעוד מספר ימים לפני שופט בית המשפט העליון דב לוין. אתמול הורה השופט ליועץ המשפטי לממשלה להשיב על הטענות המועלות בעתירה. כן הורה להעביר את הדיון בפני הרכב של שלושה שופטים.

העותרים טוענים באמצעות בא כוחם, עורך הדין יצחק נבר מירושלים, כי ההקצבות הייחודיות למוסדות התורניים מופיעות בחוק התקציב, וכי נקבעו כבר קריטריונים אובייקטיביים, הן על ידי היועץ המשפטי והן על ידי ועדה מטעם משרד הדתות, אך למרות זאת, נאמר בעתירה, טרם קיבלו המוסדות את הכספים המגיעים להם.

בעתירה מביעים העותרים את החשש כי ההקצבות הייחודיות אינן מחולקות "משום שעל שר הדתות, ויתכן שגם על שר האוצר, מופעלים לחצים פוליטיים מצד חוגים פוליטיים שונים".

מקור "הארץ" מציין כי המשך הקפאת הכספים הייחודיים, לפחות עד קביעת הקריטריונים על ידי ועדה, נובע מסירובן של ש"ס, אגודת ישראל ומורשה להסכים לחלוקת הכספים על פי קריטריונים אלו. מסיבה זו נפגעים גם המוסדות העומדים בקריטריונים שקבע היועץ המשפטי לממשלה, ולא רק המוסדות שאינם עומדים בקריטריונים אלה.

קריטריונים — בכל המשרדים

בחוזר שהפיץ השבוע מביא היועץ המשפטי לממשלה, פרופ' יצחק זמיר לתשומת ליבם של היועצים המשפטיים במשרדי הממשלה, את ההחלטה שנתקבלה על ידי הממשלה ביום 22.12.85 לפיה כל משרד ממשלתי חייב לקבוע, לקראת שנת התקציב הקרובה, "מבחנים עניינים ושוויוניים, על פי הנחיות היועץ המשפטי לממשלה, למתן תמיכה למוסדות ציבור מתוך התקציב של אותו משרד".

זו הפעם הראשונה שהממשלה חובה על כל משרדי הממשלה לקבוע מבחנים לחלוקת התמיכות למוסדות ציבור, כגון מוסדות תרבות, דת, רווחה וכיוצא בזה.

עד שתוכרע שאלת חוקיותה

בג"צ הוציא צו ביניים האוסר לכנס ועדת המינויים לדיינים

מאת נדב שרגאי
סופר "הארץ"

בית המשפט הגבוה לצדק הוציא אתמול לבקשתה של סיעת ש"ס ומרכז מועצת חכמי התורה אריה דרעי צו ביניים נגד שר הדתות, ד"ר יוסף בורג, סגן ראש הממשלה דוד לוי, ח"כ חיים דרוקמן וועדת המינויים לדיינים. צו הביניים אוסר לכנס את ועדת המינויים לדיינים עד שיכריע בג"ץ בשאלת חוקיותה של הוועדה. הוועדה עמדה להתכנס אתמול אחר הצהרים כדי למנות מספר דיינים לבית הדין הרבני הגדול.

בג"ץ הוציא גם צו על תנאי המורה למשיבים לבוא וליתן טעם מדוע לא יימנעו מכינוסה של ועדת המינויים לדיינים עד אשר ייבחרו לוועדה חבר ממשלה, שני ח"כים ודיין אחד של בית הדין הרבני הגדול.

בעתירה, שהוגשה באמצעות הח"כ לשעבר מטעם המפד"ל עו"ד דוד גלאס, נאמר כי הממשלה הנבחרת לא חידשה את מינויו של החבר מטעמה בוועדה. הממשלה הקודמת מינתה כנציג מטעמה את סגן ראש הממשלה דוד לוי. עוד נטען, כי גם הכנסת לא חידשה את מינויה לוועדה זו. לטענת העותרים גם תוקף כהונתו של הרב הראשי לירושלים הרב יצחק קוליץ, כנציג הדיינים בוועדת המינויים פג ביום ה' — 25.10.85, אך עד היום טרם בחר חבר הדיינים של בית הדין הרבני הגדול חבר אחר במקומו.

סיעת ש"ס טוענת כי השר בורג לא העלה את נושא הבחירה על סדר היום של הממשלה, הכנסת ובית הדין הרבני הגדול מתוך מניעים זרים ופסולים, כדי למנוע מש"ס אפשרות לייצוג בוועדה זו. ל"הארץ" נודע כי השר פרץ מעוניין להחליף את השר דוד לוי כנציג הממשלה בוועדה ואילו בכנסת צפוי מאבק עז בין הסיעות הדתיות על שני המקומות לוועדה.

הצו על תנאי וצו הביניים ניתנו על ידי שופט בית המשפט העליון גבריאל בך.

משאל פור"י מיוחד ל"הארץ"

רבין — השר הפופולרי ביותר ב־85

נבון במקום השני ופרס במקום השלישי

יצחק רבין היה השר הפופולרי ביותר בשנת 1985 מבין עשרת שרי הקבינט. יצחק נבון עמד במקום השני וראש הממשלה, שמעון פרס, במקום השלישי — כך מסתבר מסיכומי משאלי הפופולריות של שרי הקבינט שנערכו במשך השנה על ידי מכון פורי, בהזמנת "הארץ".

בממוצע שנתי היו 66.6 אחוזים מרוצים מיצחק רבין כשר הביטחון, 64.5% היו מרוצים מיצחק נבון כשר החינוך ו־59.5% היו מרוצים משמעון פרס כראש ממשלה.

במקום הרביעי עומד שר המשטרה חיים בר־לב (45.5%), במקום החמישי שר החוץ יצחק שמיר (40.9%), במקום השישי סגן רה"מ דוד לוי (40.0%), במקום השביעי משה ארנס (39.0%), במקום השמיני עזר וייצמן (31.9%), במקום התשיעי שר האוצר יצחק מודעי (30.8%) ובמקום העשירי האחרון שר התעשייה והמסחר אריאל שרון (27.3%).

הממצאים של המשאלים השנתיים של שיעורי הפופולריות מבוססים על תשובותיהם של 9600 איש ואשה מגיל 18 ומעלה, שרואיינו במשך שנת 1985 בכל רחבי הארץ.

גינדי מבקש באמצעות בג"צ לחשוף חומר ראיות חסוי

טוען בעתירתו כי אי־מסירת החומר לעיונו מהווה פגיעה בזכותו על־פי דין

(ע). הקבלן אברהם גינדי הגיש אתמול עתירה לבג"ץ נגד המדינה שהוצגה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, בעת שנערך הדיון המשפטי להארכת מעצרו עד תום ההליכים נגדו. גינדי טוען, כי סיטון המדינה על החשש כי יימלט מהארץ, הוצג לשופט מבלי שניתנה לו הזכות לבדוק אותו. אולם השופט המחוזי ביסס את החלטתו על החומר הזה.

בא כוחו של גינדי עו"ד אהרון בן שחר טען כי פנה לפרקליטות מחוז המרכז וביקש לעיין בחומר אך נדחה, בטענה כי אין זה חומר חקירה ועל כן אין חובה להראותו לסניגורו של גינדי.

בעתירה נאמר כי אי מסירת החומר לעיונו של גינדי מהווה פגיעה בזכותו על פי דין, לפיה מוטלת החובה על התביעה למסור לו כל חומר ראיות שברשותה. [illegible] כאשר התביעה מסתמכת על חומר כלשהו בדיון להארכת מעצר, חייב להיות חומר זה בידי ההגנה, כדי שתוכל לסתור לגביו.

עו"ד בן שחר טוען בשם לקוחו, כי הוא עומד להגיש ערעור לבית המשפט העליון בנוגע להחלטה על הארכת מעצרו והחומר חשוב לשם ביסוס הטיעון לפני בית המשפט. שופט בית המשפט העליון השופט מנחם אלון הורה למדינה להשיב בתוך חמישה ימים על הטענות המועלות בעתירה. כן הורה להעביר את הדיון לפני הרכב של שלושה שופטים.

קורפו מציע ועידה בינ"ל של שרי תחבורה לחיסול הטרור האווירי

פנה במכתב ל־70 שרי תחבורה ובכללם לשרים שמדינותיהם אינן מקיימות יחסים דיפלומטיים עם ישראל

מאת מיכאל גרמי
סופר "הארץ" לענייני תעופה

שר התחבורה, חיים קורפו, הציע לשבעים שרי התחבורה של המדינות החברות באירגון התעופה האזרחית, איקא"ו, להשתתף בוועידה בינלאומית על דרכים לחיסול הטירור האווירי.

ההצעה נשלחה בכתב לכל שרי התחבורה של המדינות החברות בארגון התעופה הבינלאומי, ובכללם שרים שמדינותיהם אינן מקיימות יחסים דיפלומטיים עם ישראל, כגון בריה"מ, מצרים ומדינות באסיה ובאפריקה.

ביוזמי קרא שר התחבורה לנשיא הארגון הבינלאומי לנקוט צעדים להגברת הביטחון בתעופה האזרחית, לרבות החרמת נמלי תעופה של מדינות הנותנות חסות לארגוני טרור או מסרבות לשפוט או להסגיר טרוריסטים.

בפנייתו אתמול, מציין שר התחבורה כי הצעות שונות שהעלתה ישראל בעבר נדחו משיקולים פוליטיים. לדבריו מדובר ב"שורה של צעדים שאילו היו מיושמים היה בהם כדי לסייע בחיסול הנגע".

יעקבי: ביטול ההצמדות במשק לא על הפרק

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

שר התיכנון והכלכלה, גד יעקבי, אמר אתמול בבאר שבע, כי הוא מצדד בהנצחת התיכנון והפיתוח של נמל התעופה [illegible] בתל־מלחתה. עוד אמר, כי על הממשלה לדחות על הסף את ערעור השר שרון ולבצע את החלטת ועדת השרים לענייני כלכלה להעביר את משרדי חברת הפוספטים מירוחם לבאר־שבע. לדעת יעקבי צריך לדחות את ערעורו של שר האוצר, המתנגד שחברת הכרום יפיהמלה תנפיק מניות בבורסה.

בתגובה על הפירסומים על החלטה לביטול ההצמדות במדינה, אמר השר, כי לפי ידיעתו הממשלה לא דנה ולא עומדת להחליט על ביטול ההצמדות. פירסומים אלה גורמים נזק, אמר.

ועד פעולה נגד כניעה לחרדים הוקם בעבודה

יוזמיו הם חברים במשמרת הצעירה של המפלגה

(ע). ועד פעולה למניעת כניעה לחרדים הוקם במפלגת העבודה. חברי הוועדה היוזמת אמרו, כי הפעולה מכוונת בעיקר למנוע כל כניעה לתכתיבי המפלגות הדתיות הלא־ציוניות. בראש ועדת הפעולה עומד מזכיר המשמרת הצעירה אפרים דינגר. הוא אמר, כי "ועד הפעולה מתנגד לאלה במפלגת העבודה, הרוצים לוותר לדתיים ולהיכנע להם".

איצטדיון רמת־גן משמש לדבריו נושא לפעולה ותגובת ראש עיריית רמת־גן היא כניעה לתכתיבים. לדברי ראש הממשלה אשר אמר, כי האיצטדיון היה סגור ויישאר סגור. "הסטאטוס קוו הוא, שהיו משחקי כדורגל בשבת במגרשים של רמת־גן", אמר.

"כניעת הממשלה לקבוצות החרדיות"

ברקע על תביעת הדתיים למנוע את הקמת האוניברסיטה המורמונית בהר הצופים, הגדיר את התערבות הממשלה בפרשה, ככניעה לקבוצות חרדיות לא־ציוניות. הוא גם הזכיר את לחצי הדתיים בקשר לעניין התפילות והתנגדותם לחוק האנטומיה והפתולוגיה.

חברת לשכת מפלגת העבודה ליאורה לנגר מחיפה תקפה את בתי הדין הרבניים המקפחים, לדבריה, את הנשים.

מתנגדים לכפייה דתית

עו"ד אמנון לוזך מירושלים ביקש לקבוע כי אין חברי הוועד אנטי־דתיים אלא הם מתנגדים לכפייה דתית. בדבריו על המצב בירושלים טען, כי נסגרו עוד כבישים בשבת בעיר. עוד טען, כי העירייה הרשתה להב"ד אברהם שפירא לבנות מקווה בביתו בירושלים. הוא אמר כי מאחר שהיתה התנגדות מצד החרדים להקמת האיצטדיון בשועפט, יתנגדו חברי הוועדה לבניית ישיבה.

ד"ר רובי נתנזון מרמת־גן אמר, כי 60 שנה עמדו בראש העירייה אנשי הליכוד וכל הזמן היה שקט בעיר ואילו כאשר בתפקיד ראש העירייה עומד איש מפלגת העבודה, מתעוררות בעיות בכל הביודנים. הדתיים חושבים שעל ראש עירייה מטעם המערך אפשר להפעיל לחץ.

"נוכחות במקום של עימות"

בתשובה לשאלה אמר אפרים דינגר, כי הוועדה מתכוונת לגייס תמיכה בתוך המפלגה. נשלחו הודעות לחברים וכאשר תתקבל תגובתם, תיערך אסיפה לדון בפעולות. "אין אנו אנטידתיים אך יש לנו השקפת עולם", אמר הדובר והודיע, כי יחזקו את "ידי העושים ברוכה" כמו ראש עיריית פתח־תקווה דב תבורי וראש עיריית ירושלים טדי קולק. "אנו נקיים נוכחות בכל מקום של חשש לעימות", אמר.

הופסק שידור פינתו של אהרון פאפו ברדיו בגלל שתקף בה את הטלוויזיה

מאת לילי גליל
כתבת "הארץ"

מנהל הרדיו, גדעון לב ארי, הפסיק את שידור פינתו של עו"ד אהרון פאפו המשודרת מדי יום ה' בתוכנית "כל צבעי הרשת", לאחר שתקף בשבוע שעבר את הטלוויזיה על סיקור פרשת הקרקעות. בתוכנית מתח פאפו ביקורת על השימוש במילה "גניבה" שנקטה הטלוויזיה בסיקור הקמת הישוב אורנית, והביע תמיהה אם קבוצה של שמאלנים מפגינים בכיכר דיזנגוף היא שהשפיעה על מחלקת החדשות של הטלוויזיה, או שמא היתה ההשפעה בכיוון הפוך. כתנאי על המשך השידור, תבע לב ארי מפאפו התנצלות והבטחה שלא לתקוף עוד את הטלוויזיה בשידורי הרדיו.

בתגובה אמר פאפו, שהיה בעבר חבר הוועד המנהל של רשות השידור, כי לא מתח ביקורת על הטלוויזיה אלא העלה סוגיה עקרונית משפטית על פיה אין המונח גניבה קיים כלל בכל הנוגע לאדמה. לדעתו לב ארי לא קיבל את ההחלטה להפסיק את הפינה מרצונו החופשי, אלא אולץ לעשות זאת בכפייה על ידי אנשי הטלוויזיה.

עריכת את העמוד: אורית גליל

ואלו הזוכים:
בהגרלת מבצע קלאב־אין אילת*:

• מלכה חזקאל - נתניה • כורס אפרת - רעננה • בר־מאיר לאה - חדרה • קרדו יעל - תל־אביב • נעים בר שרא - חולון • אביעם אסתר - חיפה • שרון אריק - ירושלים • פרחיה אביבית • בן חמו עליזה - חולון • עזריה שרי - נהריה • מיקי סימה - נס ציונה • סלמי סמדר - רחובות • לוזית • להט אסנת • אברהם רות - ירושלים • גולני רחל - טבריה • מושב רחובות • ארבל נאוה - אשדוד • רבסקו ורדה - פתח תקוה • טולדנו דינה - עכו • עוזר מורן וצחי - רמת גן • מוסקוביץ דליה - תל־אביב.

לעשרים שזכו
לאלפים ששלחו
לרבבות שביקרו (וחזרו פעם נוספת)
ולכל אותם שאיבדו איתנו את הראש בשנה החולפת,

תודה ולהתראות בקלאב־אין אילת.

* ההגרלה נערכה ב־19.11.85 בנוכחות נציג הנהלת קלאב־אין, רו"ח, ונציג חברת הפרסום.

להזמנות:
תל־אביב:
דיזנגוף סנטר 428/50,
טל' 203393, 03-285616
אילת:
חוף אלמוג,
טל' 75123, 059-75122.

CLUB IN אילת
לאבד את הראש...

בורסת ההוזלות
הודעה חשובה לבעלי חנויות

בורסת ההוזלות היא השיטה החדשה והיעילה ביותר לקידום מכירות לבעלי חנויות. בורסת ההוזלות - מדור מיוחד ומהפכני, המוגש כשרות לציבור והמפורסם כל שבוע בכל אחד מהעיתונים המקומיים הבאים:

העיר כל העיר כלבו
הד הקריות צומת השרון צפון 1

שיטת בורסת ההוזלות
1. כל המעוניין להציע פרסום של מוצר מוגדר אחד במבצע הוזלה מיוחד לשבוע שבין ה־10.1 ל־17.1 יתקשר בשבוע הקרוב לבורסת ההוזלות בשעות המפורטות להלן.
2. כל ההצעות שתתקבלנה במשך השבוע יוזנו למחשב הבורסה. עם נעילת הבורסה ביום ה' בשעה 17.00 יבחר המחשב מבין כל ההצעות שהתקבלו, עד 20 קטגוריות המוצרים המוצעים ביותר לפרסום באותו שבוע.
3. מכל קטגוריה תבחר ההצעה הזולה ביותר ורק הצעה זו תפורסם בבורסת ההוזלות. (במקרה של שוויון מספרי או שוויון במחיר תיחשב קדימות בזמן הגשת ההצעה כעדיפות).
4. מבצעי ההוזלה חייבים להיות תקפים במשך השבוע הנ"ל או עד גמר המלאי.
5. מחיר הפרסום 190 ש"ח או 160 ש"ח (בהתאם לאזור) + מע"מ המחיר כולל כרזת פרסום מיוחדת להצגה בחלון הראווה.
6. הצעה שלא תפורסם לא תחוייב בתשלום.

בימים הקרובים יבקרו אותך נציגי בורסת ההוזלות ויקבלו את הצעת הפירסום שלך. ניתן גם להזמין סוכן אליך מיד, בטלפון: 03-224245, 03-236810 בימים א' - ו' 10.00-13.00

לרגל פתיחת הבורסה 50% הנחה

קרנות הנאמנות של "בטוחה"
ניהול קרנות נאמנות בע"מ.
השקעה יוצאת מן הכלל.

דליה רקפת כלנית ורד סביון

בטחה
חברה בת של כלל

תל־אביב: רח' קרל נטר 8, טל' 03-201821
ירושלים: מרכז "כלל", רח' יפו 97, טל' 347, 2-246881, 02-227161
רמת־גן: כופר הישוב, רח' ארלוזורוב 5, טל' 03-731384
רמת השרון: רח' אוסישקין 56, טל' 480115
חיפה: שד' הדר־נוף 7, טל' 389220, 04-389205

מודעה זו אינה מהווה הזמנה לציבור לרכוש יחידות השתתפות בקרן.

גיורא/לייזר

חדשות המשק

בפעם הראשונה בתולדות המדינה:

המאזן המסחרי בין ישראל לארה"ב יסתכם בעודף יצוא של ישראל

הסכום אינו כולל יבוא ביטחוני ★ העודף מגיע ל־300 מיליון דולר

מאת אברים צדר
סופר "הארץ" לעניני כלכלה

בפעם הראשונה בתולדות המדינה יסתכם המאזן המסחרי (ללא יבוא ביטחוני) בין ישראל וארה"ב בעודף יצוא של ישראל. לפי נתונים שרוכזו בלשכת המסחר ישראל–אמריקה, עודפי היצוא השנה הם 300 מיליון דולר (גירעון של 190 מיליון דולר לפני שנה).

על פי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, כבר ב־11 החודשים הראשונים של שנה זו הגיע היצוא לארה"ב ל־1.87 מיליארד דולר, לעומת יבוא של 1.55 מיליארד דולר בלבד.

לדברי אריה מקלף, נשיא לשכת המסחר ישראל–אמריקה, היקף היצוא לארה"ב גדל השנה בלמעלה מ־30 אחוזים בהשוואה לשנה הקודמת. היבוא באותה תקופה פחת בכ־5 אחוזים. לדבריו העלייה ביצוא אינה משקפת עדיין את השפעות של חתימת הסכם הסחר החופשי בין ארה"ב לישראל. השפעות הסכם זה נתבטאו רק החל מאמצע 1986.

הסיבות העיקריות לשיפור במאזן הסחר עם ארה"ב הן שינויי שערי המט"ח בעולם המערבי וכן המאמצים שעשו בעלי עסקים בארץ למצוא שווקים חלופיים בארה"ב לשווקים בתוך ישראל, עקב ההאטה בפעילות העסקית בארץ.

הבורסה טעתה בקביעת ריבית ומשקיעי אג"ח שגיא — יפסידו

משקיעים עשויים לדרוש פיצוי כספי מבנק ישראל

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לעניני כלכלה

טעות של הבורסה בעניין הריבית של איגרות חוב צמודות מדד מסוג שגיא, תגרום למשקיעים נזק הנאמד במיליוני שקלים. מחזיקי איגרות זו זכאים לקבל מדי שנה ריבית בשיעור של 4.25% על פי התקנות. כל מי שמחזיק את האיגרות ביום הקובע, שהוא יום ה"אקס", זכאי לקבל את הריבית. תשלום הריבית בפועל נעשה חודש ימים לאחר יום ה"אקס". ביום ה"אקס" יורד שער האיגרות בבורסה בגובה תשלום הריבית נטו, ולאחר יום זה ממשיכה האיגרת להסחר ללא הזכאות לריבית.

אולם, הבורסה עשתה טעות יוצאת דופן. ושער איגרת החוב לא ירד ביום ה"אקס", כפי שהיה צריך, אלא ביום תשלום הריבית, בפועל — חודש ימים לאחר יום ה"אקס". עקב כך, מי שרכש את האיגרות במהלך החודש בין יום ה"אקס" ליום תשלום הריבית לא היה זכאי מצד אחד לקבל ריבית, אך בסוף החודש מחיר האיגרת ירד כאילו הוא כן קיבל את הריבית. לעומת זאת, מי שמכר את האיגרת במהלך התקופה האמורה, היה זכאי לקבל את הריבית אך מכר את האיגרת במחיר גבוה שלא שיקף את הזכאות לקבלת הריבית. מספר סוחרי בורסה מתוחכמים שגילו את הטעות מיהרו ומכרו איגרות שהיו ברשותם בהיקפים גדולים מיד לאחר יום ה"אקס" וכך גרפו רווחים גדולים.

לא מן הנמנע, שמשקיעים אשר רכשו איגרות חוב זו, ועקב כך נגרם להם הפסד כספי, ידרשו מבנק ישראל לפצות אותם על ההפסדים אלה.

סופר "הארץ" מעיד כי סיבת הטעות היא כנראה עקב תקלה טכנית. הבורסה לניירות ערך בודקת בימים אלה את הנושא.

"מהדרין" לא תרכוש מניות ב"עסיס" מ"לנדקו רובינשטיין"

דוחותיה הכספיים של מהדרין מראים מעבר מהפסד של 1.4 מ' דולר לרווח של 2 מ' דולר

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לעניני כלכלה

מגעים בין חברת השקעות לנדקו רובינשטיין בעלת מניות בחברת עסיס לחברה לעיבוד תוצרת חקלאית מהדרין, בדבר אפשרות של רכישת מניות עסיס על ידי מהדרין נסתיימו בלא כלום, אישרה ל"הארץ" לנדקו רובינשטיין. מהדרין סירבה להגיב.

מגעים אלו התנהלו על רקע נסיון של חברת לנדקו רובינשטיין לממש חלק מנכסיה. מהדרין התעניינה באפשרות של רכישת עסיס מכיוון שהמפעל משלים את פעילות החברה בתחום עיבוד פרדסים.

חברת מהדרין פרסמה השבוע את דו"חותיה הכספיים לשנה המסתיימת ב־31 ליולי ומהם עולה כי היא עברה מהפסד של 1.4 מיליון דולר אשתקד לרווח של כשני מיליון דולר השנה ועל כן ניתן להסיק, כי החברה יכולה להרחיב את פעילותה.

סופר "הארץ" מציין, כי חברת ההשקעות "לנדקו רובינשטיין" מצויה בשליטת אהרן רובינשטיין ואין לה נגיעה לעסקי הבנייה של האחים רובינשטיין.

משרד התעשיה והמסחר מבטיח להגביר הפיקוח עם המעבר אל הש"ח

המשרד גם פרסם את לוח המחירים המירביים לפי כללי עיגול המחירים

מאת יהושע מאירי, עזריה [illegible], יהודית קולר ונורית אמיתי

מבקרי משרד התעשייה והמסחר יגבירו מהיום את הפיקוח ועריכת ביקורות מחירים בבתי עסק לרגל הנהגת השקל החדש.

דובר המשרד הבהיר כי עם הנהגת השקל החדש, יש לנקוב, להציג ולפרסם מחירים של מצרכים ושירותים בשקלים חדשים. הכלל הוא שסכום נמוך מחמישה שקלים ישנים יאופס ומחמישה שקלים עד תשעה שקלים — יעוגלו לאגורה חדשה אחת.

כמה דוגמאות לעיגול מחירים: 2,468 שקלים (ישנים) יעוגלו ל־2.47 שקל חדש שהם 2 שקלים חדשים ועוד 47 אגורות. 2,463 שקלים (ישנים) יעוגלו ל־2.46 שקל חדש שהם 2 שקלים חדשים ועוד 46 אגורות.

דובר המשרד הבהיר עוד, כי עוסק המפרסם מחירון הכולל, בנוסף למחיר לסיטונאי ו/או לקמעונאי גם מחיר מומלץ לצרכן, והמעגל המחירים במחירון, יעגל בשלב ראשון את המחיר לצרכן ולאחר מכן את המחיר לקמעונאי ולסיטונאי.

משרד התעשיה ומסחר פרסם כשירות לציבור את לוח המחירים המירביים, לפי כללי עיגול המחירים, וכן פרסם כרזות של לוח המחירים המירביים אשר יופצו בכל רחבי הארץ ברשתות שיווק, לשכות מסחר, בתי דואר, וכו'.

[illegible]

ברשת השופרסל עבר היום הראשון של השקל החדש ללא תקלות. "העובדים היו מתורגלים" אומר מנהל השיווק של שופרסל מר קריינר. "מזה כמה ימים עובדים בכל הרשת בשתי מערכות מקבילות: של השקל הישן ושל השקל החדש. היום פשוט השמטנו את מערכת השקל הישן המעבר היה חלק". יתרון נוסף של רשת השופרסל, כמו גם של רשתות אחרות, היא שיטת הקודים המוזכת את הצורך לסמן מחירים ולעדכן אותם. "עוברים קצת יותר לאט ופחות באופן אוטומטי", אומרים ב"אמריקן באסקט", מיני־מרקט בצפון תל אביב. "הלקוחות מגלים הבנה גם אם ממתינים מעט".

"תכתבי שלבתיה אין בעיות", אומרת בעלת קפה־רסטורנט "כתיה" הוותיק, "סגרתי אתמול קופה בשקלים ישנים ופתחתי אותה הבוקר בשקלים חדשים. זה הכל".

אחד מיקרא אחד תרגום

יום השקל החדש עבר ללא קשיים מיוחדים ברשת הקריאוֹת. מזכיר החברה, יהודה צרה, סיווג את הקונים לשני סוגים: אלה שנערכו פסיכולוגית ויודעים מה השקל החדש ואלה שעדיין מחשבים בשקלים ישנים או אפילו בלירות.

הקופאיות של הרשת עברו הדרכה, קהל הצרכנים קיבל דפי [illegible] של הרשת היו כ־300—400 אלף דולר.

בסניף הרשת ברחוב אבן גבירול בתל אביב סיפרה אחת הקופאיות כי הציבור גילה סבלנות להאטת קצב העבודה. רובם קיבלו את השינוי ללא כל קושי, ומיעוטם אכן נעזר באחת הקופאיות.

במתנן במרכז העיר, הגישה קופאית חשבון של עשרה שקלים, הלקוח התקשה בקליטת הסכום, תרגמו לשקלים ישנים, ובדק את החשבון שוב ושוב. הקופאית סיפרה כי בטעות הקישה על הקופה 25 שקלים חדשים על המנה של 2.5 שקלים. "בליתי את היום בתיקון הטעות" היא אמרה באנחה.

שון קרולקר מנהל סניף שם טוב ובניו בפתח תקוה סיפר כי בחנותו היו ביטולי השבחות רבים. אנשים לא מסתדרים, שואלים את המחיר בשקלים ישנים ובלירות, ובודקים פעמים רבות את החשבון כדי להיות בטוחים שלא טועים.

בחנויות המכולת הקטנות "עובדים שעות נוספות": על כל חשבון מסבירים ללקוחות, בודקים וחוזרים ושוב בודקים. אחר כך בודק הלקוח ולבסוף משלמים — וגם זה לוקח זמן — סיפר בעל מכולת בפתח תקוה. עיקר הבילבולים היו במתן עודף בערכים של שקל חדש, באוטובוסים, בחנויות מכולת ועוד, והקונים היו חשדניים מהרגיל.

כור שינה תנאי האג"ח שלו והוסיף אופציית הצמדה למדד

תתווסף ריבית שנתית של 8 אחוזים

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לעניני כלכלה

קונצרן כור שינה ברגע האחרון את תנאי איגרות החוב שעמד להנפיק, כדי להצליח לגייס 15 מיליון דולר. תוסף לאיגרות החוב אופציית הצמדה למדד בתוספת ריבית שנתית של שמונה אחוזים.

הרשות לניירות ערך התנתה את השינוי בכך שכל שהוחזקו עד כה את האיגרות בתנאים הקודמים (הצמדה לדולר בתוספת ריבית של ליבור+1.5%) יהיה זכאי לקבל גם את אופציית הצמדה למדד.

הנהלת כור החליטה על השינוי בתנאי האג"ח מכיוון שהקפאת שער החליפין והירידה מאוד את אטרקטיביות ההשקעות הדולריות במשק. עד השינוי הזמנו אג"ח של כור בהיקף של 100 אלף דולר בלבד. רשימת ההחתמות נדחתה על פי בקשת הבורסה מיום ו' ליום א'. וגורמים בשוק ההון צופים הענות גדולה לאיגרות אלה.

על פי תנאי התשקיף המקוריים, ההחתמה להנפקה זו היתה אמורה להסגר כבר אתמול. אולם, מנהלי הקונצרן פנו לרשות לניירות ערך וביקשו ממנה ארכה של חודש ימים. הרשות לניירות ערך נענתה באופן חד פעמי וחלקי לבקשה, ונתנה ארכה של שבועיים ימים נוספים לביצוע ההנפקה. לפני שבוע גייס גם קונצרן כלל 10 מיליון דולר באג"ח בתנאים זהים, וההנפקה זו נמכרה תוך ימים אחדים.

כימיקלים לישראל יורחבו בהיקף של יותר מ־40 מ' דולר

רוב המפעלים באזורי פיתוח בדרום

מאת יונתן שרמן
סופר "הארץ" לעניני כלכלה

מינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשייה והמסחר אישרה השבוע תוכניות הרחבה של מפעלי קונצרן כימיקלים לישראל (מפעל אחד בכרמיאל) בהיקף של למעלה מארבעים מיליון דולר. רוב המפעלים הללו — באזורי פיתוח בדרום הארץ. ההשקעות יאפשרו למפעלים להגדיל יצואם ב־60 מיליון דולר בשנה.

במסגרת תוכנית החומש של הקונצרן, יושקעו 500 מיליון דולר במפעליו. ההשקעות נועדו להעשיר את מיגוון המוצרים והמיוצרים ממוצרי הגלם שמספקות החברות הבנות של הקונצרן.

משרד התחבורה משלים טיוטת הצעה למבנה ארגוני חדש לרכבת

תתאפשר הפעלה של מערכת־רכבות פרבריות באזור חיפה ובגוש דן, שתהיה מתואמת עם אגד ודן

מאת יהושע גלבוע
סופר "הארץ" בחיפה

טיוטת הצעה למיבנה ארגוני חדש לרכבת ישראל תושלם בעוד שבועיים במשרד התחבורה. המיבנה החדש יאפשר הפעלה של מערכת־רכבות שתכלול את הרכבות הפרבריות באזור חיפה ובגוש דן, ושתהיה מתואמת עם אגד ודן.

שר התחבורה חיים קורפו, שמסר על כך בישיבת ועדת הכספים של הכנסת, אמר כי הממשלה תצטרך לסבסד את קווי הנוסעים הבין־עירוניים במערכת החדשה שתוקם, כפי שהיא מסבסדת את התחבורה הציבורית כיום.

המבנה החדש המוצע יתבסס על שיתוף פעולה בין רכבת ישראל, רשות הנמלים וחברת כימיקלים לישראל: רכבות הנוסעים והרכבות הפרבריות יופעלו במסגרת חברות־בנות. חבר הכנסת שלמה עמר, אמר שבעתיד לא יהיה מנוס משילוב של רכבת־אוטובוס כדי להפיק את מירב התועלת מעלות ההשקעה במערכת זו. הוא קרא לאיחוד אגד ודן.

חברי ועדת הכספים הביעו הערכה לשר התחבורה על ההישג בירידה במספר תאונות הדרכים בשנת 1985.

מחירם של חלקי החילוף למכוניות המיובאים ע"י יבואני רכב — יועלה

ההתייקרות בשיעור 10%, בעקבות פסיקת בג"ץ

מאת מיכאל גרטי
סופר "הארץ"

מחיר חלקי החילוף המיובאים על ידי יבואני הרכב יועלה ב־10 אחוזים, בעקבות תיקון צו הפיקוח על מחירי החלפים שנחתם אתמול בידי שר התחבורה והאוצר. מחיר חלקי החילוף "התחליפיים" שאינם מיובאים על ידי יבואני הרכב "יישאר קפוא".

התייקרות חלקי החילוף באה בעקבות פסיקה של בג"ץ — שדן בעתירות יבואני הרכב — וקבע כי על הממשלה לאפשר ליבואנים לייקר את החלפים כדי שלא ייגרם להם הפסד, או לחלופין לפטור את יבואני הרכב מחובת החזקת מלאי ומכירת חלפים למכוניות שייבאו לישראל. עיכובן הצו התעכב שלושה חודשים מאז פסיקת בג"ץ ובינתיים נערכה בדיקה יסודית של מחירי החלפים ועלותם. הצו החדש מצמיד את מחיר החלפים לשער המטבע שתמורתו הם נרכשים בחו"ל — אך מתח השיווק של היבואנים הוקטן ב־25 אחוזים לעומת מתח השיווק מלפני הקפאת המחירים.

ערך את המדור: יצחק לאור

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירנו
עו"ד
ג'רום צ'רלס בכרך
ז"ל
ציוה גופתו למדע
מוניק בכרך
משפחתו בארה"ב
וידידיו בארץ

לאיסר קוברינסקי (קרן)
משתתפים באבלך במות
אמך
הארץ

למשפחת עוזרי
אתכם באבלכם הכבד
במות
יהודה עוזרי ז"ל
הארץ

קואופרטיב דן
משתתף בצער העובד
אברהם כהן והמשפחה
במות **האח** ז"ל

לירון ליואי ובני משפחתו
אתכם, כואבים ואבלים במות
האם ז"ל
משי סלע בע"מ
ומשפחות סלעי

לבנים ירון ליואי
משתתפים בצערך על פטירת אמך
שרה ז"ל
אלמנת רו"ח אליעזר ליואי ז"ל
נציגות הבית המשותף
בשד' דוד המלך 1 ת"א

לירון ליואי ומשפחתו
השתתפותנו הכנה באבלכם הכבד
על מות האם
שרה ליואי ז"ל
צוות עובדי המשרד
ליואי את ליואי

לירון ליואי ובני משפחתו
אתכם באבלכם הכבד במות האם
שרה ז"ל
אגרסיה אקספורט
ואימפורט בע"מ
ההנהלה והעובדים

למשפחת מיזל
אתכם באבלכם על מות
אברהם
משפחות גלבוע וקלל
ועובדי "מצוקי"

לדוד מלינוביץ
אתך באבלך על מות אחיך
יצחק ז"ל
פרדס מוצרי הדר בע"מ
ההנהלה והעובדים

ביום א', כ"ד בטבת תשמ"ו (5.1.86), בשעה 2.00 אחה"צ
תתקיים אזכרה וגילוי מצבה של יקירנו
חיים רזילי ז"ל
יקיר תל־אביב
המשפחה
מתאספים ליד שער בית העלמין בקרית שאול

לרותי והילדים
משתתפים באבלכם הכבד
על פטירתו ללא עת של
יצחק (גוגו) גילת
ז"ל
נעמי דבי
ומשרד דן ויניר ושות'

לאדריכל אברהם יסקי ומשפחתו
משתתפים בצערך על מות
אמך ז"ל
עובדי המשרד

לאברהם יסקי והמשפחה
אתך באבלך על מות
האם ז"ל
יעקב, מיכל, יוסי וערגה

קואופרטיב דן
משתתף בצער החבר
יהודה ששון והמשפחה
במות **האם** ז"ל

למנחם גרדשטיין ולמשפחתו
משתתפים באבלכם הכבד במות
בנכם ז"ל
יבם ישראל

אנו אבלים על פטירתה ללא עת
של חברתנו לעבודה
רחל פריימן ז"ל
ומשתתפים בצער המשפחה
ההנהלה והעובדים
במפעלי ים המלח

המפלגה הליברלית על כל מוסדותיה
אבלה על פטירתו של
ר' יעקב בר־מידות ז"ל
בן הרב מרדכי דב ז"ל
נשיא ארגון הוותיקים במפלגה
ומשתתפת בצער המשפחה

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י והנהלת ההסתדרות הציונית העולמית
אבלות על פטירתו של
יוסף קלארמן
לשעבר ראש עלית הנוער, חבר ההנהלה הציונית, מנהיג ציוני דגול ורב פעלים
תנחומים למשפחה
אריה ל. דולצין
יו"ר ההנהלה

התאחדות סוכני נסיעות ותיירות בישראל
אבלה
על מותו של חברה היקר
בנימין פלסקוב ז"ל
ממייסדי ענף התיירות בישראל
ושולחת תנחומיה הכנים
למשפחה האבלה

ליוסף דוריאל ומשפחתו
תנחומים במות האם
יהודית
איה ואודי מן
תמר ויחזקאל ריבה
וצוות החברה לתכנון פונקציונלי

אנו מודיעים בצער על פטירת
אשתי, אמנו וסבתנו היקרה
יהודית מירון
ההלוויה תצא היום יום חמישי
כ"א טבת תשמ"ו 2.1.86 בשעה 14.00
מבית המנוחה רחוב ז'בוטינסקי 11 נתניה
לבית העלמין שע"י שיכון ותיקים נתניה
מתאבלים:
בעלה— יוסף מירון
בניה— עמי ובני
וכל המשפחה

לחברנו **יוסף מירון**
השתתפותנו הכנה במות רעייתו
יהודית ז"ל
הנהלת מלון גולדאר
נתניה
וצוות העובדים

למשווקנו היקר
מר מנחם פסברג
השתתפותנו הכנה במות עליך
אחותך ז"ל
אליאנס
מפעלי צמיגים וגומי בע"מ

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
המחלקה לעלית־ילדים ונוער
עלית־הנוער מרכינה ראשה ביגון על מות רע ועמית.
יוסף קלארמן ז"ל
לשעבר ראש עלית־הנוער
איש שרשים, איש מעלים, דובר אמת בלבבו
תנחומים כנים למשפחה
אורי גורדון ראש עלית־הנוער

אנו מודיעים בצער על פטירתו
של חברנו הותיק
גינצבורג מאיר
(מאוזר הצפון)
ומשתתפים בצער המשפחה
אגד
ההנהלה החברים והשכירים

במלאת שלושים לפטירתו של יקירנו
השופט ד"ר **מאיר רובין** ז"ל
נפקוד את קברו בבית־העלמין בנחלת־יצחק ביום ראשון כ"ד בטבת תשמ"ו, 5.1.86, בשעה 3.00 אחה"צ
ביום שני, כ"ה בטבת תשמ"ו, 6.1.86, בשעה 7.00 בערב תתקיים התייחדות עם זכרו בבית־הפרקליט ברח' דניאל פריש 10 ת"א
המשפחה

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

מזכירות ההתאחדות החליטה סופית

מירמוביץ' יוביל הנבחרת במשחק מול האנגלים

מאת סופר "ספורט הארץ"

יוסף מירמוביץ', מאמן נבחרת ישראל בכדורגל, ידריך אותה במישחק הרעים עם נבחרת אנגליה ב־26 בפברואר, מישחק שיחנוך רשמית את הציע החדש באיצטדיון רמת־גן. כך החליט אתמול רשמית במזכירות ההתאחדות לכדורגל.

עוד הוחלט, כי נבחרת העתודה תמשיך בפעילותה לפחות עד הקמת סגל לנבחרת האולימפית שיעדה מישחקי סיאול ב־1988.

ועדת מישנה תדון בהצעת היו"ר שאול סודרי לערוך טורניר ערים, בהן יש קבוצות בליגות הבכירות.

שוייצר חוזר לאמן

לאחר שהושג סיכום עם ראשי הפועל ת"א

כדורגל

מאת יצחק לביא
סופר "ספורט הארץ"

המאמן דוד שוייצר יחזור היום לאמן את הפועל תל אביב, לאחר שלושה ימים בהם לא אימן. שובו של שוייצר התאפשר לאחר שאתמול קיים שיחות הבהרה עם מזכיר הפועל צחי אשכנזי ועם מחזיק תיק הפועל אלי מילר. השניים הבטיחו לשוייצר למלא דרישותיו לצורת ניהול מחלקת הכדורגל.

המאמן שוייצר, יחד עם שני נושאי התפקידים, ניסחו מיסמך עקרונות שדרש את הסכמתו של מזכיר מועצת פועלי תל אביב, מדי קאופמן. שוייצר אמר אמש: "אני מקווה, כי המיסמך יאושר תוך יום או יומיים ואז אוכל להתייצב לאימון". גם במועצת הפועלים וגם שוייצר עצמו סרבו לדבר על פרטי תוכן מיסמך ההבנה וההסכמה. נודע לי, כי מדובר "על ניהול הפועל תל אביב בעתיד, או ליתר דיוק תיפקוד מחלקת הכדורגל עד לסוף העונה".

שוייצר היה מוכן לומר בעניין זה: "דיברנו כיצד יש לנהל קבוצה כמו הפועל תל אביב בלי בעיות ובלי תקלות. הוחלט על כך שמחלקת הכדורגל תהיה עצמאית, אשר תוכל להתמודד עם הוצאות העיקוליות. פתיחת קופות האיצטדיון בשבת וחיסול החובות המעיקים לא למחר או לעוד שבוע אלא לתקופה ממושכת. הגיע הזמן שמועצת הפועלים תכיר בחובות הפועל ולא תתנער מהם כמו בעבר".

שוייצר הסכים שעוזרו בני קנפורטי ידריך את הקבוצה במשחק האימון מול בית"ר תל אביב, זאת לאחר ששמע את הודעות של ראשי הפועל ת"א ולאחר שהיו"ר עמוס רודין הגיע לאימון והודיע לשחקנים, כי העניין עם המאמן דוד שוייצר "נסגר". במשחק האימון לא הושגה הכרעה — 2—2. להפועל הבקיעו: יהודה עמר ומשה סיני. לבית"ר: משה סיני ויעקב נומרד.

ליגה לאומית

קוניצקי ינוח עשרה ימים

לא ישחק מחר בכפר סבא

מאת סופר "ספורט הארץ"

לביא קוניצקי, שוער נבחרת הנוער ומכבי יפו, ייאלץ לנוח לפחות עשרה ימים ויחמיץ את מישחק הליגה מחר בכפר־סבא נגד הפועל המקומי. קוניצקי נפגע שלשום בכתפו, במהלך מישחק הגמר בטורניר הנוער הבין־לאומי בין נבחרת ישראל לשוודיה. אמש סיפר השוער הצעיר: "אובחן אצלי סדק בעצם הבריח, השמה תחובשת קיבוע, והרופא אמר לי לנוח עשרה ימים. שלשום לא ישנתי כל הלילה מרוב כאבים".

כדורגל

שחקנים חדשים לנבחרת הנוער

יזמן המאמן כהן עם חידוש פעילות הסגל

מאת סופר "ספורט הארץ"

שחקנים חדשים יזמנו לסגל נבחרת הנוער בכדורגל בעת חידוש פעילותה בעוד פחות משבועיים — כך אמר אמש מאמן נבחרת הנוער. לפגישה הראשונה יזמנו כל השחקנים שנכללו בסגל טורניר הנוער הבין־לאומי שהסתיים שלשום.

המאמן כהן הסביר, כי לנבחרת עדיין חסרים שניים עד ארבעה שחקנים לתפקידים שונים בהרכב הראשון. מסיבה זו הוא יזמן לפחות עשרה שחקנים שלא נכללו בסגל טורניר הנוער, חלק מהם היו בעבר בנבחרת הנוער.

גביע הטוטו

מחזור 4 משחקים

מאת סופר "ספורט הארץ"

ארבעה משחקים במחזור החמישי של גביע הטוטו בליגה הארצית יהיו ביום שישי: הפועל ר"ג יארח את הפועל בית שמש, מכבי רמת עמידר — הכח ר"ג, בית"ר רמלה — הפועל עכו. הפועל יהוד — הפועל רמת השרון.

ברזילאי ופורטוגלית זכו בקורידה

סאו פאולו (ע"צ). הרץ הברזילאי ז'ואו דה־סילבה והפורטוגלית רוזה מוטה, זכו במירוץ הקורידה המסורתי של סילבסטר בסאו פאולו למרחק 12,600 מטר. למוטה היתה זכיה חמישית רצופה ולברזילאי ניצחון שלישי, אבל לא רצוף. זמנו של הדסילבה 36:48.96 דקות, ושל מוטה 43:00.00 דקות. האירופי הראשון בקורידה היה המערב גרמני קריסטוף הרלה שהגיע תשיעי, בפיגור של דקה לערך מן המנצח.

מישחק הוקרה לדלגליש

לונדון (ע"צ). מישחק הוקרה לקני דלגליש בן ה־34, המחזיק בשיא הופעות בנבחרת סקוטלנד (99), יתקיים עד בסוף צאת הנבחרות למכסיקו. במישחק יתמודדו שתי קבוצות המורכבות משחקנים סקוטים — כאלה המופיעים בליגה האנגלית וכאלה המופיעים בליגה הסקוטית. לדלגליש צפויה הכנסה של 250 אלף ליש"ט.

נסים בכר, שהיה מאמן הנבחרת הצעירה, מנתח:

להעניק אשראי למאמן כהן ולשחקני הנוער

נבחרת זו איננה פחות מוכשרת מהסגל שהיה באוסטרליה ★ משה איזנברג הוא כישרון גדול ביותר שיש לטפחו

ראיון

מאת משה הר־געש

טורניר הנוער הבין־לאומי לנוער הנערך בישראל מדי שנה, מסמן את האופקים לדור העתיד של הכדורגל הישראלי. עתה יש לכך חשיבות רבה יותר לאחר כשלון הנבחרת בטורניר הקדם עולמי בתת הבית האסיאתי. המאמן ניסים בכר נתבקש להשוות בין נבחרת הנוער הנוכחית לנבחרת הנוער שהופיעה בטורניר הקדם עולמי שהיה, בפברואר 1985 בסידני. בכר היה אז עוזרו של יוסף מירמוביץ', המאמן הלאומי, שניהל את נבחרת הנוער שנוצחה 2—3 ע"י אוסטרליה במישחק המכריע והקובע על ההשתתפות בטורניר הגמר שהיה בברית המועצות. לאחר מכן אימן בכר לבדו את נבחרת הנוער והכינה לטורניר ידידותי בשוויץ. הוא גם חבר בועדת הנוער של ההתאחדות לכדורגל. ארבעה משחקני הסגל הנוכחי מוכרים לו היטב, כיוון שהשתייכו גם לסגל סידני: השוער לביא קוניצקי, הקפטן הקשר אלון חזן, והחלוצים משה איזנברג וצבי גורדון.

"הנבחרת הנוכחית אינה פחות כישרונית מהנבחרת שהופיעה בסידני", סבור ניסים בכר. "חסר לה מנהיג. גם מבחינה הגופנית. ספק אם אלון חזן הוא טיפוס של מנהיג. מנהיגות היא תכונה שנולדים עימה. יתכן שלשוער לביא קוניצקי יש תכונות כאלה ואם לא היה נפגע שלשום, אולי היינו זוכים בנבחרת. קוניצקי צבר ניסיון רב בשנים האחרונות, הן בנוער והן בבוגרים.

"עוד שנה יגיעו רבים משחקני הסגל הנוכחי להרכב הראשון של קבוצותיהם. שוב הוכח, כי אנו יכולים להתמודד עם נבחרות אירופיות ללא רגשי נחיתות. אך אי אפשר להתעלם ממגבלת הגובה הפיזי. לכישרון חייבת להיות מודעות למישחק, נוקשה ללא פשרות. הכדורגל הקשה למשל הישראלי וקבוצות אינן בוחלות באמצעים כדי לנצח. אם יש שחקנים שאינם מסוגלים לעמוד בלחצים, הם מאבדים את מקומם. אי אפשר לשחק כמו בלרינה, או להכות לכדור. צריך להיאבק ולהפעיל כוח כדי להשיג. את כל הדברים האלה צריך להשריש בשחקנים מילדות. בתחום הזה אנחנו מפגרים אחרי הנבחרות האירופיות".

המאמן בכר אינו מייחס חשיבות רבה מדי למקום השני בו זכתה הנבחרת ולמאמן השיבה. "אין צורך למדוד את הטורניר ככישלון או כהצלחה. יש להעניק אשראי למאמן גדעון כהן ולשחקנים, ולהמתין בסבלנות עד גמר העבודה. חובה להיות יותר עדינים בביקורת. יש לזכור שמדובר בנוער ולא לקטול אותה כמו את הנבחרת הלאומית, כי הם עתידנו.

"המשימה העיקרית של הנוער היא הטורניר הקדם עולמי ב־1987. רצוי להרגיל את השחקנים הצעירים לעומס מישחקים כבד, של יום אחרי יום, ולאפשר להם להשתתף בטורנירים רבים ככל האפשר בחו"ל. באירופה רמה של הנבחרות האחרונות עולה בשתי דרגות לעומת היכולת שלהן בארץ. לעתים הם לא באים לכאן בהרכבים החזקים יותר.

"בכל מקרה מגיעות מחמאות להתאחדות לכדורגל, להביא לכאן שש נבחרות. חלקן של מעצמות כדורגל אירופיות אינו דבר של מה בכך, בעיקר אם נזכור כי טורניר כזה הוא משימה בלתי אפשרית לנבחרות הבוגרות".

ניסים בכר חוזה את דעתו גם על החלוץ משה איזנברג, שהוזמן לנבחרת הנוער זמן קצר לאחר שניסים בכר נסע לעזרתו של מירמוביץ' לפני הנסיעה לאוסטרליה. "יש לבנות אותו לנבחרת הלאומית. הוא מהיר מאד. עובר שחקנים ללא מאמץ ומשחק באלגנטיות רבה. הוא צריך לשפר את הבעיטה וחייב להיות נוקשה יותר. אני לא מתפלא שבלט בטורניר. כך היה גם באוסטרליה ובטורניר בשוויץ. הוא הכישרון הגדול ביותר שצמח לכדורגל הישראלי בשנים האחרונות. אך כישרונות מעולם אל הפוך לבר".

מכבי ת"א ניצח 117—88

את אלופת אוסטריה לאנריס בהופעת הבכורה שלו אמש בטורניר המסורתי בקריסטאל פאלאס

כדורסל

מאת יחיאל ארזי
שליח "הארץ" באנגליה

לונדון (מיוחד ל"ספורט הארץ"). מכבי תל אביב פתח כאן את הופעתו בטורניר חג המולד המסורתי, של קריסטאל פאלאס בניצחון על אלופת אוסטריה, קבוצת לאנריס 117—88 (56—47).

האלוף הישראלי לא ניזקק למלוא יכולתו כדי לנצח יריב אוסטרי, עיקש ונוקשה, אך נחות ממנו ביכולתו. מכבי הוליך 24—19 ו־37—28, אך האוסטרים צימקו ל־39—35. קווין מגי ומיקי ברקוביץ' דאגו להגדלת הפער, בכל פעם שהאוסטרים צימצמו. במחצית הוליך מכבי ת"א 56—47. חמש דקות לאחר ההפסקה יצא רון דייויס, השחקן הבולט של לאנריס, בחמש עבירות. דייויס קלע 25 נקודות וניהל מאבקים חריפים עם מגי ולי ג'ונסון. מכבי הגדיל את יתרונו מ־67—52, ל־100—75, מסל של ג'ונסון. אחר כך הוכנסו שחקני הספסל וכמה מן הצעירים. "זה היה משחק ראשון ללא אימון, ואינני יכול לומר שאני מרוצה. קשה להחזיק את הקבוצה ללא מישטר אימונים", אמר בסיום מאמן מכבי, צבי שרף.

● למכבי תל־אביב קלעו: מגי 35, ג'ונסון 27, ברקוביץ' 25, ג'מצ'י 17, בלטון 5, ארואסטי 4, שטרייכמן 3, לאסף 1. רן ליפין שותף ולא קלע.

● ללאנריס הרבו לקלוע: דייויס 23 וקולינס 12.

הלילה (23.05) ישחק מכבי מול מנצ'סטר ג'איינטס, במשחק שיכריע מי יזכה בראשות הבית ויעלה לחצי הגמר. הבעיה העיקרית של האלוף הישראלי תהיה כיצד לעצור את ריגס ברוקינגס, שחום העור של האנגלים שקלע שלשום מול האוסטרים 43 נקודות.

תוצאות נוספות מן הטורניר: קינגסטון — מונטליבאנו (ברזיל) 99—98, מרתון איל (שיקגו) — קריסטאל פאלאס 108—102, מאראי (סקוטלנד) — סולנה (שוודיה) 69—63. אם ינצח מכבי היום, ישחק מחר בשלב חצי הגמר עם המנצח במשחק בין מאראי למנצ'סטר יונייטד.

אמש בטורניר הבין־לאומי בהארלם, הולנד

הפועל ת"א נכנע לדן בוס 83—84

הארלם, הולנד (שרות "ספורט הארץ"). הפועל תל אביב נוצח כאן אמש בשלב חצי הגמר של הטורניר הבין־לאומי, על ידי קבוצת דן בוס מהולנד 84—83 (43—44). המשחק היה שקול בכל שלביו. הפועל תל אביב הוליך 81—78 בדקה ה־38. ההולנדים ישחקו בגמר הטורניר עם נבחרת יוגוסלוויה.

● קלעו להפועל תל אביב: וויליאמס 31, לארבי 22, מרסר 16, צימרמן 10, פרישמן 2, יעקבי 2.

רמת גן מחפשת את טונסטאל

אמר למקפייפ שהוא חוזר לארה"ב ולא בא לאימון

כדורסל

מאת גיא צוקר
סופר "ספורט הארץ"

ריק טונסטאל, אחד משני הכדורסלנים הזרים של הפועל ר"ג, נעלם אתמול ואנשי הקבוצה סבורים שעזב את הארץ. טונסטאל לא הופיע אתמול לאימון ושותפו לדירה, קארל מקפייפ, סיפר שהודיע כי הוא חוזר לארה"ב. הרמת גנים לא הצליחו לאמת את דבריו של מקפייפ. טונסטאל הלך בעקבות בארי מלונסון, שחזר לארה"ב לאחר המחזור החמישי.

אתמול הגישו אנשי הפועל ר"ג עירעור על תוצאות הדרבי מול מכבי (105—106). הם טוענים, כי איש המזכירות שרשם את הנקודות השמיט שתי נקודות מקבוצתם, במחצית הראשונה. לדבריהם, לא בדקו מה קרה, כיוון שעל לוח התוצאות וברישומי העיתונאים, נזקפו לזכותם 48 נקודות בהפסקה, בעוד בטופס היו רשומות לזכותם 46 נקודות.

איגוד הכדורסל רשם את הנשים לאליפות אירופה

מאת גיא צוקר
סופר "ספורט הארץ"

אנשי איגוד הכדורסל רשמו שלשום את נבחרת הנשים לאליפות אירופה, שתהיה בחודש ספטמבר. הרישום בוצע ביום האחרון בו ניתן היה לרשום את הנבחרות, לאחר קבלת ארכה מפיב"א. קודם לכן החליט האיגוד על פירוק נבחרת הנשים, לאחר שהישראליות הפסידו [illegible] לאליפות, 16 ימים לאחר סיום ההרשמה הרישמית (15.12).

נשיאות איגוד הכדורסל החליטה אתמול להזמין לישראל את מזכ"ל פיב"א, בורה סטאנקוביץ'. הוא יהיה נוכח במשחק הגמר על גביע המדינה, ב־7 באפריל. בעת ביקורו יקיים סטאנקוביץ' שיחות עם ראשי הכדורסל בנושאים שונים, כמו מעמד ישראל באירופה, שיבוץ שופטים [illegible] של המכביה. [illegible] המשפט המחוזי [illegible] (13.12) [illegible] הנבחרות תירשם לאליפות. נציגי האיגוד עירערו בבית המשפט העליון, אך הדיון לא הוחל עדיין והנבחרת נרשמה [illegible] במועצת ההתאחדויות בועד האולימפי. הנציג השני ימשיך להיות שמעון מזרחי.

ישראל גברה על לוורקוזן 3—1

בגמר הטורניר הבין־לאומי שהיה בבת־ים

כדורעף

נבחרת ישראל בכדורעף זכתה אמש בטורניר הבין־לאומי, שהסתיים בבת ים, לאחר שגברה במשחק הגמר על מחזיקת הגביע המערב גרמני, באייר לוורקוזן, 3—1. במקום השלישי זכתה קבוצת בודגאני ממערב גרמניה, שניצחה את נבחרת הנוער הישראלית 3—2.

● אולף סמנלנר משוודיה זכה בטורניר הוזלקם, לנערים עד גיל 18, לאחר שניצח במשחק הגמר את שיגרד אוזהה מיאפאן 6—2, 6—1. סמנלנר שיעבור למיקצוענות בעוד שבוע, לא היה מדורג בטורניר שהסתיים אתמול.

● סטיב סקוט, שייצג את ארה"ב באולימפיאדת לוס אנג'לס, ניצח אתמול בריצת המייל של פיניקס. הוא עבר את המרחק (1609 מטר) בזמן חלש, 4:01.90 דקות.

תא עונשין גם בכדורגל?

לונדון (אי־פי). שיטת ענישה חדשה תופעל בכדורגל האנגלי החל מהעונה הבאה אם תתקבלנה הצעות בפגישה שתהיה בשבוע הבא בין נציגי הכדורגלנים, השופטים והנהלת הליגה.

אחת ההצעות היא להנהיג תא עונשין כמקובל בהוקי־קרח לשם ישלחו כדורגלנים לפרקי זמן קצובים בשל עבירות מסוימות.

גורדון טיילור, מזכיר איגוד הכדורגלנים המקצוענים, אמר כאן אתמול כי הוא וחבריו מודאגים מהתנהגותם של שחקנים במגרשים ומהמחסור בתיאום בין השופטים הקווניים, הגורם להרבה אי הבנות. לפני שבועיים הורחקו 13 כדורגלנים במחזור מישחקים אחד בליגות האנגליות.

"בית המוסדות" יוקם באיצטדיון רמת־גן

הוועד האולימפי החל בהכנות לביצוע תכנית הקמת "בית מוסדות הספורט" בתחומי מיבנה האיצטדיון ברמת־גן. הוחלט שלא לבנות בית חדש, אלא לנצל את החלל הריק בחזית האיצטדיון ולבנות בו משרדים.

הפרויקט אמור להשיג גם ייעול וגם חיסכון, אחרי שהמוסדות המעוניינים ישכרו את משרדיהם הנוכחיים — כך נמסר בהודעה של הוועד האולימפי.

ההכנות לסיאול

הנהלת היחידה לספורט הישגי, בראשותו של תומאס למפרט, תגיש בקרוב תכנית תיפעולית להכנתם של מועמדי ישראל לאולימפיאדת סיאול.

לא רק לקונגרסים

נשיאות הוועד האולימפי דחתה הזמנה של דרום־קוריאה להשתתף בקונגרס הקשור במשחקי אסיה, שיהיה בסיאול. "נשמח להשתתף בקונגרסים של משחקי אסיה כאשר נוזמן למשחקי אסיה", נאמר בתשובה הישראלית.

לנדל ישתתף במאסטרס

ניו־יורק (אי־פי). איוון לנדל יוכל להשתתף בתחרות המאסטרס שתחל כאן ב־14 בינואר. זאת לאחר שפגש ההשעיה שלו ל־42 ימים הסתיים.

מארשאל הארפר, מנכ"ל מועצת הטניס המקצוענית, אמר כאן כי בהתאם לתקנון ניתן לבטל את עונש ההשעיה אחרי 21 יום אם הטניסאי לא נטל חלק בשום תחרות במרוץ זמן זה.

ניחוש הטוטו

ניצחון לביתיות

מנחם דוהן

מנחש השבוע של "ספורט הארץ" הוא מנחם דוהן, עובד מפעל הפיס, בן 36, נשוי ולו ילד. תחביביו: נהיגה, אוהד קבוצת בית"ר ירושלים. הפסיק ללכת לכדורגל לאחר ההפסד של ישראל לאוסטרליה ברמת־גן בטורניר הקדם עולמי. הוא האיש המכין את הלוחות — אבל הפעם מוכן לעשות טוטו.

1.	מכבי פ"ת — בני יהודה	1
2.	בית"ר ים — הפ. חיפה	1
3.	הפועל כ"ס — מכ' יפו	1
4.	שפיים — הפועל ת"א	1
5.	שמשון — מכבי ת"א	1
6.	מכבי נתניה — יבנה	1
7.	באר־שבע — הפועל ים	1
8.	מכבי חיפה — הפ' פ"ת	1
9.	מרמורק — ב' חיפה	1
10.	הפ' חדרה — בית"ר ת"א	2 1
11.	מכביה — ב' נתניה	2
12.	חולון — הפועל לוד	x
13.	עמידר — הפת ר"ג	x

אורח השבוע שעבר עוזי גתנאל הצליח לנחש ארבעה מישחקים בלבד, שניים מהם בליגה הלאומית. בראש מצעד המנחשים האמיתית אבנר רוזן והמאמן ביזור היה. כל אחד עם שבעה ניחושים.

אחרי משחקי אתמול בליגה האנגלית

ליונייטד יתרון 5 נקודות

ניצחה 1—0 והיתה היחידה מ־7 המובילות שניצחו

ליגה אנגלית

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). רק מנצ'סטר יונייטד ניצחה אתמול, מבין שבע הראשונות בליגה האנגלית, וכך פתחה פער של 5 נקודות בראש הטבלה.

קולין גיבסון, המגן שנרכש לפני שבועות מספר מאסטון וילה, הבקיע את שער הניצחון 1—0 לזכות יונייטד בדקה ה־47 למשחק הביתי נגד ברמינגהאם סיטי, המדורגת במקום ה־21.

צ'לסי קיוותה לעלות, לפחות זמנית, למקום הראשון, אבל משחק הבוקר שלה באיצטדיונה של וסטהאם נדחה בגלל מצבו הגרוע של המגרש. זו היתה ההזדמנות הגדולה של שתי הקבוצות של העיר ליוורפול, אבל היא נוצלה רק בחלקה, מאחר ששתיהן סיימו את משחקיהן בתיקו 2—2. אוורטון הובילה בהפסקה במשחק החוץ בניוקאסל משער של הקשר טרבור סטיבן. פול גאסקוין השווה בפתיחת המחצית השניה ופיטר בירדסלי קבע 2—1 למארחים. אוורטון שיחקה ב־10 שחקנים אחרי פציעתו של פול בראסוול, אבל הצליחה להשוות בבעיטת 11 מ' מרגלי גרהאם שארפ.

לעיני 40 אלף צופים באיצטדיון אנפילד, שמטה ליוורפול הזדמנות להתבסס במקום השני, כאשר ספגה שער שוויון 5 דקות לסיום. מגיני ליוורפול נותרו בנוסר מעט, כאשר באריי תומפסון הבקיע את השוער ברוס גרובלאר.

שפילד, בהרכב חסר בגלל פציעות, הובילה כבר לאחר 50 שניות משער של קארל שאט. ארבע דקות אחרי ההפסקה השווה איאן ראש — שער הראשון אחרי תשעה משחקים — ופול וולש קבע 2—1 לליוורפול בדקה ה־76, בדיוק 25 שניות אחרי שהוליך את המבול שחקן קני דלגליש. בדרבי לונדון שהיה בשעות הבוקר נפרדו ארסנל וטוטנהאם בתיקו 0—0. לוטון, שניצחה את לסטר 3—1, מפגרת עתה בנקודה בלבד אחרי ארסנל המדורגת שביעית. טוטנהאם פיגרה 2—0 במגרשה נגד קובנטרי, אבל ניצחה בסיום 3—2. מרטין הוז הבקיע שלושער.

תוצאות נוספות: מנצ'סטר סיטי — אסטון וילה 1—0, איפסוויץ' — ווטפורד 0—0, ק.פ. ריינג'רס — אוקספורד יונייטד 3—1, סאותהמפטון — ווסט ברומיץ' 3—1.

במשחק המרכזי בליגה השניה ניצחה השניה בדירוג פורטסמאות את השלישית ווימבלדון 3—1. המובילה נוריץ' גברה על פולהאם 1—0. לנוריץ' וגם לפורטסמאות 48 נקודות ולווימבלדון 42.

בסקוטלנד הגדילה הארטס את יתרונה בראש הטבלה, כאשר ניצחה בדרבי של אדינבורו את היברניאן 3—1. בדרבי של גלאזגו גברה סלטיק על ריינג'רס 2—0. אברדין סיימה בתיקו 0—0 עם דאנדי. להארטס 28 נקודות לפני אברדין 24, דאנדי יונייטד 24 וסלטיק 24.

צמרת הטבלה

1.	מנצ'סטר יונ.	24	16—42	52
2.	אוורטון	25	32—56	47
3.	צ'לסי	23	25—38	47
4.	ליוורפול	24	25—49	47
5.	וסטהאם	23	20—38	45
6.	שפילד	25	39—40	43
7.	ארסנל	24	26—28	42
8.	לוטון	25	28—41	41

לא הצלחה, לא כישלון

סוראה מאחורי הרשת
יהושע שגיא

נבחרת הנוער בכדורגל תפסה מקום שני בטורניר הבין־לאומי שהיה השבוע בארץ. המאזן: ניצחון אחד, תיקו אחד, שני הפסדים. זו אינה הצלחה, זה אינו כישלון. זה מה שיש.

שוב הוכח, כי האגדה כאילו אנחנו מצטיינים בנוער, אבל מאבדים את היתרון עם ההתבגרות, היא בסך הכל אגדה יפה, לא יותר. משך חמישה ימים ראינו כאן במה נבחרות צעירות עם כשרונות צעירים מלהיבים. כמה מהם ודאי יהיו בשנים הקרובות מככבים בעלי שם עולמי. אני בטוח, למשל, שהמעיד השוודי שהעניק לארצו את הגביע עם שני שערי הניצחון בגמר, האנס גוסטבסון (תאריך לידה 27.11.67), יהיה אחד הלהיטים של הכדורגל האירופי המקצועני המשובח בעוד זמן לא רב.

בנבחרת הישראלית שבה את הלב משה איזנברג. אבל אין צורך לצאת מן הכלים, איזנברג לא יהיה שם עולמי. הוא ישאר טכנאי שכונתי, גיבור בני יהודה. כאשר האנס גוסטבסון כבר יופיע על מיסב משחקי הראווה של אירופה, כאשר לגוסטבסון כבר יהיה שם עולמי, משה איזנברג עוד יחכה ששאול סודרי יחזור ממסע שתדלנות שיגרתי נוסף שתכליתו תחנונים ביבשה: אנא, קבלו אותנו לאירופה.

מי שרוצה לברוח מן המציאות טוען, שזה מה שעושה את כל ההבדל. אבל מי שאינו טומן ראשו בחול יודע שזה רק אחד מן ההבדלים. את היתר ראינו בטורניר הבין־לאומי. באים לכאן צעירים אירופים עם יסודות בריאים של כדורגל טוב, עם שליטה ברזי המשחק, עם תשתית טובה להמשך מוצלח. אצלנו מגיעים לנבחרת הצעירה מכבי קיסמם. הם לא קיבלו את היסודות הדרושים. הם סובלים מפיגור מלוא ואינם מסוגלים למאמץ ולעבודה קשה.

ההצלחה הגדולה ביותר של הנוער שלנו היתה בכך שלכל אורך הטורניר לא נפגע שום שחקן ישראלי. אף לא אחד מהם קיבל מהשופט כרטיס צהוב ואף לא אחד מהם עבר עבירות משמעת כלשהי בקבוצה. זו תוצאה ברורה של מישטר קפדני של סדר ומשמעת בצוות הצעיר. זו הוכחה שגם הנוער הזה מסוגל להשתפר. זו הוכחה שלא הנוער אשם בזרות יכולתו הספורטיבית, אלא אשמים בכך מנהיגי הכדורגל בישראל המעורבת המחנכת שאינם מצליחים להשקיע כהלכה בדור העתיד. הם הבוגרים, הם האחראים.

חגיגה אמיתית

השבוע ביד אליהו היתה חגיגה אמיתית של ספורט, משחק כדורסל לא שיגרתי בליגה הלאומית. כדורסל במיטבו. היו בו כל הסממנים של ספורט ברמה גבוהה ביותר: 5000 הצופים שנותרו למרבה הצער ריקים היו עדות לכך ש־3000 אנשים הומרצו הרים בירה.

זה היה קרב כדורסל אמיתי. בליגה שלנו אין עוד משחקים בהם היתרון עובר מקבוצה לקבוצה פעמים כה רבות במשחק אחד. זה היה מתח עצום, היתה התלהבות סוחפת. הפועל חולון נתן לאלוף מכבי תל אביב פייט כמו בסרטים עד לשניה האחרונה. אהבתי בהפועל חולון את המוטיבציה ואת ההגינות. הם לא רצים לשופטים כל רגע. גם בסיום הדרמטי, כאשר יש כאלה הטוענים, כי מכבי ניצח בזכות הפאול שקבע השופט, החולונים אומרים בבגרות: הפסדנו כיוון שהחמצנו את קליעת העונשין שלנו. על הספסל בחולון יושבים מישקה לפרדין, הבוס של הסגנית, ומאיר מאור, הבוס של הכדורסל, הם מרגיעים ומשרים אוירה של לא לצאת מן הכלים, לא לעשות דברים בלתי ספורטיביים.

רק חבל שלא איפשרו לחולונים להכניס להיכל את להקת המעודדות שלהם, יופי של ילדות [illegible] טוב לבל ושמחה לעיניים. תל אביב כנראה זקוקה מדי בשביל העלומים המתפרצים של המעודדות מחולון.

מלה טובה למכבי תל אביב: רק מועדון שלא מוכן להפסיד גם במשחק לא קובע, רק מועדון ששחקניו עולים למשחק כמו בית חולים נייד ולמרות זאת נותנים את כל הנשמה כדי לשמור על היוקרה — רק מועדון כזה מגיע למה שמכבי תל אביב מגיע.

הבוסים של הפועל חולון: מישקה לפרדין (מימין) ומאיר מאור, מתרגשים על הספסל. אבל שומרים על איפוק, מכוונים את השחקנים להתנהגות ספורטיבית (צילום: עודי קרן)

מה יש, מה אין

בגרמניה גשם, שלג, קרח, כפור מקפיא עצמות, הכדורגליגה יצאה לפגרה עד 1 בפברואר. אי אפשר לשחק באקלים כזה, בקושי אפשר להיות בו.

מה מחפשים כדורגלנים אירופים בקור מקפיא של ינואר: קצת חמימות, קצת שמש, קצת שמיים בהירים. המובילה ורדר ברמן נוסעת לקאהיר. גם התביעית בטבלה בורוסיה מנשנגלדבאך נוסעת לקאהיר. יש שם שמש, חמימות. הם ישחקו בקאהיר, ינוחו וייהנו.

שאלתי בהתאחדות לכדורגל: מדוע הם לא באים לארץ? אמרו לי: מה נעשה איתם בארץ? עם מי הם ישחקו?

באמת שאלה טובה. יש לנו נבחרת לאומית ונבחרת עתודה ונבחרת נוער. ויש לנו מאמן לאומי ומאמן עתודה ומאמן נוער ומנגד לנוער. יש לנו הכל — אבל אין לנו את מי להציב מול קבוצות מצמרת הכדורגל הגרמני, הנחשב לאחד הטובים בעולם. ואפילו כאשר תבוא לארץ בשבוע הבא קבוצת אמצע הטבלה פ.צ. קלן, כדי לשחק כאן במסגרת הסכם העברת דוד פיזנטי לגרמניה, ישחקו האורחים מקלן נגד מכבי נתניה, נגד מכבי חיפה ונגד עוד קבוצה.

הנבחרות שלנו הנבחרות — יוק. יש צוותים, אין עבודה.

בשביל מה מעסיקים שם את כל המנגנון הזה עם מאמנים, עוזרים, מנהלים וכל השאר?

חדשות חוץ

ריקי נלסון — מחלוצי הרוקנ'רול בשנות ה־50 נהרג בתאונת מטוס

היה עם שישה מחברי להקתו בדרך לקונצרט ערב השנה החדשה בדאלאס שבטכסס ★ הטייס והטייס המשנה ניכוו קשה אך ניצלו

טכסס (רויטר וע"צ). ריקי נלסון, בן 45, מחלוצי גל "הרוקנ'רול" במוסיקה בשנות החמישים, נהרג בלילה שבין יום שלישי לרביעי בתאונת מטוס, עם שישה מחברי להקתו.

חברי הלהקה היו בדרכם לקונצרט של ערב השנה האזרחית החדשה בדאלאס. מטוסו הפרטי של נלסון מדגם די.סי־3, התרסק לתוך שדה ועלה בלהבות, ליד גבול טכסס אוקלהומה, במרחק של 210 ק"מ מדאלאס. בין ההרוגים הלן בליייר, 27, שותפתו לחייו של נלסון. הטייס וטייס המשנה ניצלו ואושפזו בבית חולים קרוב. שניהם ניכוו קשה.

נלסון זכה לפופולריות רבה בשנות ה־50 עם שירים כמו "הלו, מרי לו" ו"האיש הנוסע". בשנות ה־60 היה בשפל ושב לעולם הבידור עם מוסיקת קאנטרי בשנות השבעים. ב־1972 הצליח להיט "מסיבת גן", שזכה לעותקים רבים.

3 נהרגו בהתנגשויות בדרא"פ ביום הראשון של השנה החדשה

בין המשטרה לבין מתפרעים בעיירות השחורים במחוז קייפ

יוהנסבורג, (ע"צ רויטר וע"צ). שלושה אנשים נהרגו בעיירות בדרום אפריקה, ביום הראשון של השנה החדשה, בהתנגשויות בין המשטרה למתפרעים בעיירות השחורים במחוז קייפ.

בהודעת המשטרה נמסר, כי שוטרים הפעילו גז מדמיע וירו כדורי ציד במהומות שפרצו בעיירות בטרנסואל ובאורנג' פריסטייט.

השנה מלאו 100 שנה לייסוד יוהנסבורג. ארגוני השחורים הודיעו, כי יחרימו את טקסי מאה השנה בטענה שהם מוקדשים כולם למיעוט הלבן ומתעלמים מהתפקיד שמילאו השחורים בהתפתחותה ובקידומה של העיר.

נשיא דרום אפריקה, פ.ו. בותה, שיבח בנאומו לרגל השנה החדשה את כוחות הביטחון על מאמציהם לדכא את ההתפרעויות וקרא לדרום אפריקאים: "אל לנו להתייאש... הבה נכנס אל השנה החדשה מתוך אומץ לב".

בותה, שאינו מוכן לדבר על העברת השלטון לרוב השחור, תקף את ממשלות המערב, כי מתחו ביקורת על השינויים הקלים שהנהיג במדיניות האפרטהייד.

70 מיליון בבריה"מ צפו בנאום רייגן לשנה החדשה

מוסקווה, (רויטר, ע"י וע"צ). נשיא ארה"ב, רונלד רייגן הביע שלשום בשידור בטלוויזיה לעם הסובייטי, כי ארה"ב מבקשת את רעתם של הסובייטים, והיא קוראת להם לתת יד להפיכת 1986 לשנת שלום.

רייגן הוסיף, כי מוסקווה עורכת מחקר לגבי טיל הגנתי חדש, אך הקרמלין מכחיש ידיעה זו בתוקף. המסר שוגר לחלק האירופי של בריה"מ, כאשר הטלוויזיה האמריקאית [illegible] אמר בנאומו לאומה האמריקאית, כי "זמינו להולסין להתחיל ולשים קץ להעצוד האמוך בין בריה"מ לארה"ב. לדבריו "המעבר המפריד בינינו עדיין גדול, ולא יהיה קל לסתום אותו. אך ראינו בז'נבה כי הדבר אפשרי". נשיא בריה"מ הדגיש, כי אחת התוצאות העיקריות של פגישת הפיסגה שקיים עם הנשיא רייגן היא, כי ניתן לצעוד את הצעדים הראשונים, כדי להתגבר על החשדנות ולהפעיל את גורם האמון. לדבריו העובדה שהסובייטים והאמריקאים פותחים את שנת 1986 בחילופי נאומים טלוויזיוניים בין מנהיגיהם, "מבשרת טובות". "זה גם סמל משמעותי לגבי הרצון ההדדי שלנו להמשיך ולהתקדם זה לזה, דבר שהנשיא שלכם ואנוכי התחלנו בו בז'נבה", אמר.

גם רייגן אמר בנאומו, כי ועידת הפיסגה שלו עם גורבאצ'וב בנובמבר אשתקד היתה התחלה טובה. "בז'נבה סיפרתי לגורבאצ'וב על רצונו העמוק של העם האמריקאי בשלום, וכי העם האמריקאי אינו מבקש כלל את רעתו של העם הסובייטי". באחלו לעם הסובייטי שנה מאושרת, אמר רייגן: "נפעל נא יחדיו כדי להפוך אותה לשנה של שלום. אין מטרה טובה יותר ל־1986". רייגן השתמש במילים רוסיות, וקרא ל"עתיד של ציביליזציה נייבו (שמים תכולים) לאנושות כולה".

דובר של הטלוויזיה במוסקווה אמר, כי "משערים", ש־70 מיליון צופים האזינו לנאומו של רייגן במהדורת החדשות "ורמיה". כן נמסר, כי מעריכים ש־30 מיליון סובייטים נוספים יראו את הנאום של רייגן, ששודר היום לסיביר, אסיה התיכונה והמזרח הרחוק הסובייטי.

טייסי החלל הסוריים בבריה"מ רואיינו לטלוויזיה ולרדיו במוסקווה

מאת אליהו הובי, סופר "הארץ" בסקנדינאוויה

קופנהאגן (מיוחד ל"הארץ"). שני הטייסים הסוריים — מחייר חביב ומוחמד פארס — זכו בערב השנה החדשה להתראיין בפעם הראשונה במשך חודש בטלוויזיה וברדיו מוסקווה. נמסר, כי השניים צורפו לצוות טייסים, המתאמן לקראת טיסה לחלל. בעת הטיסה יבצעו הטייסים לאתר מקורות נפט ומים תת־קרקעיים.

בריה"מ לא הבהירה אם תתערב לצד סוריה, במקרה של עימות ישראלי סורי. בהודעות ברדיו ובעיתונות הסובייטית נמסר על טיסות ביון של ישראל מעל לבנון ומעל עמדות הצבא הסורי בבקעה. צעד זה, המוגדר על־ידם לפרובוקציה ישראלית, נועד, לטענת מוסקווה, להפריע את הסכם ההבנה הלאומית שהושג בלבנון, בין הפלגים היריבים.

מפיק הסרטים האמריקאי סם שפיגל נמצא מת בחדר במלון

פאריס, (רויטר וע"י). מפיק הסרטים האמריקאי, סם שפיגל, נמצא מת בחדר במלון על האי סנט מרטין בים הקאריבי — על כך מסר רדיו צרפת אתמול. בין הסרטים שהפיק שפיגל — "מלכת אפריקה", "לורנס איש ערב", "הגשר על הנהר קוואי" ו"חופי הכרך".

שפיגל, יליד יארוסלב, החל את הקריירה הקולנועית שלו בהפקת סרטים גרמניים וצרפתיים בברלין. אולם רק לאחר שעבר להוליווד, החל להפיק את סרטי הקופה הגדולים בהם "מלכת אפריקה", בכיכובם של המפרי בוגארט וקתרין הפבורן.

בהתקפה מתוכננת לקראת כניסת השנה החדשה

מחתרת הצבא האירי רצחה שני שוטרים בצפון־אירלנד

מאת שאול צרקא
סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). בהתקפה מתוכננת היטב באמצעות שלט־רחוק, רצחו אנשי מחתרת הצבא האירי הרפובליקאי (אי.אר.איי) שני שוטרים בצפון־אירלנד, בדיוק ברגע בו נכנסה שנת 1986.

הטירוריסטים השתלטו 6 שעות קודם לכן על בית־משפחה ליד העיר ארמה, החזיקו באנשיה כבני ערובה. משם הם הפעילו את המטען, שהוטמן בפח אשפה ציבורי סמוך, ברגע שעבר לידו סיור של כוחות הביטחון. שוטר שלישי נפצע קשה, לאחר שהועף מרחק ניכר ממקום הפיצוץ. המחתרת הקתולית הודיעה לפרסם הודעה, בה היא הזהירה על הצפוי להתרחש בצפון־אירלנד בשנה הקרובה.

הרצח הכפול הביא בעקבותיו שורת גינויים בצד מנהיגים קתולים ופרוטסטנטים, משני עברי הגבול האירי. הבישוף הרומי־קתולי של בלפאסט ושר החוץ של הרפובליקה האירית, כינו את המעשה "מתועב" ו"מרושע".

עריכה את המדור: אורית גלילי

בריה"מ מוציאה 75 מיליון ליש"ט לשיבוש תחנות רדיו מערביות

מאת שאול צרקא

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). ברית־המועצות מוציאה כשלושה רבעי מיליארד ליש"ט על שיבוש תחנות רדיו מערביות, לרבות בישראל, המשדרות בשפה הרוסית.

לדעת ראשי רשות השידור הבריטי, יש בידי הסובייטים ציוד חסימה, ששוויו עולה על ציוד דומה המצוי בידי ה"בי.בי.סי", "קול אמריקה" ורדיו "אירופה החופשית" גם יחד.

בתום מאבק בן 24 שעות

12 אסירים נהרגו ע"י השלטונות בתאילנד בעת ניסיון בריחה

בנגקוק (אי־פי). כוחות תאילנדיים הרגו 12 אסירים, בעת ניסיון בריחה של אסירים מכלא בשאקון ואקה, ביום השנה החדשה.

רדיו תאילנד מסר, כי משטרה ושוטרים הקיפו את בית־הכלא, המרוחק 647 ק"מ מבנגקוק, ופתחו באש על האסירים, כאשר פרצו את שער־הכלא, עם ששת בני־הערובה שבידיהם. המאבק עם האסירים ארך 24 שעות.

המראות ונחיתות

(ע). להלן המראות והנחיתות הצפויות בנמל תעופה בן־גוריון ביום חמישי 2.1.86:

המראות

ב־0545 פראנאמריקן (115) לפריס ניו־יורק וסן־פרנציסקו. ב־0645 טי.וו.אי. (803) לפריס ניו־יורק וסן פרנציסקו. ב־0645 טי.וו.אי. (825) לפריס ובוסטון. ב־0705 אל־על (337) לאמסטרדאם. ב־0730 אל־על (015) ללונדון וניו־יורק. ב־0750 סוויס אייר (333) לציריך. ב־0800 אל־על (323) לפריס. ב־0845 אל־על (395) למדריד. ב־0850 אולימפיק (302) לאתונה. ב־0900 אל־על (385) לרומא. ב־0905 אייר סיני (055) לקהיר. ב־0930 אל־על (347) לציריך. ב־1000 אל־על (357) לפרנקפורט. ב־1025 אל־על (315) ללונדון. ב־1045 אל־על (377) לקופנהגן. ב־1100 אל־על (1325) לפריס. ב־1115 אל־על (1387) לרומא. ב־1145 אל־על (5355) לפרנקפורט ומינכן. ב־1400 אל־על (331) לבריסל. ב־1420 אוסטריין אייר ליינס (712) לוינה. ב־1610 האפאג לויד (722) למינכן. ב־1630 לופטהאנזה (605) לפרנקפורט. ב־1825 אליטליה (747) לרומא. ב־1905 סייפרוס אייר וייס (429) ללרנקה. 1945 אל־על (443) לקהיר. ב־2200 אל־על (511) לניו־יורק ויוהנסבורג. ב־2300 אל־על (1511) לניו־יורק ויוהנסבורג. ב־2315 סאבנה אייר (031) לבריסל וניו־יורק.

נחיתות

ב־0750 אל־על (010) מניו־יורק ומונטריאול. ב־0820 אייר סיני (054) מקהיר. ב־1330 אוסטריין אייר ליינס (711) מוינה. ב־1400 אל־על (048) מניו־יורק וציריך. ב־1510 האפאג לויד (721) ממינכן. ב־1515 לופטהאנזה (604) מפרנקפורט. ב־1525 טי.וו.אי. (800) מסן־פרנציסקו ניו־יורק ופריס. ב־1525 טי.וו.אי. (812) מבוסטון ופריס. ב־1600 פן אמריקן (114) מסן־פרנציסקו ניו־יורק ופריס. ב־1710 אליטליה (746) מרומא. ב־1730 אל־על (386) מרומא. ב־1805 סאבנה (245) מבריסל. ב־1820 סייפרוס אייר וייס (428) מלרנקה. ב־1845 אל־על (324) מפריס. ב־1905 סוויס אייר (332) מציריך. ב־1910 אל־על (338) מאמסטרדאם וציריך. ב־1940 אל־על (1388) מרומא. 1945 אל־על (006) מלוס אנג'לס שיקגו ואמסטרדאם. ב־2000 אל־על (358) מפרנקפורט. ב־2010 אולימפיק (301) מאתונה. ב־2015 אל־על (396) ממדריד. ב־2030 בריטיש אייר וייס (576) מלונדון. ב־2045 לופטהאנזה (608) מפרנקפורט ומינכן. ב־2050 אייר פרנס (130) מפריס וניצה. ב־2145 אל־על (1326) מפריס. ב־2155 אל־על (316) מלונדון. ב־2220 אל־על (378) מקופנהגן. ב־2315 אל־על (444) מקהיר. ב־2330 אל־על (5356) מפרנקפורט ומינכן.

כל המראות והנחיתות וזמנן אינו סופי. את המועד המדויק יש לוודא כשעתיים לפני המועד הנקוב, בטלפון 381111—03.

مكذب من الأصل

הופיע גיליון כותרת ראשית

מוגי 85': מי השפן של השנה

כמו בכל שנה בוחר 'כותרת ראשית' את האישיות הפחות־אמיצה של השנה היוצאת. מועמדים: שמעון פרס, יצחק שמיר, המלך חוסיין, יאסר ערפאת ואחרים.

- יחזקאל קרתי מדבר: הניצב הפורש מגלה את דעתו על החקירה בפרשת הקרקעות, אלבין, שריר, בנק הפועלים, החיילת שנאנסה, החשוד ברצח הדס קדמי
- מיכל מירון, כתבת 'כותרת ראשית' בניו־יורק על המין בטלוויזיה האמריקנית

דורון רוזנבלום על התאווה הישראלית לווילה ■ כותרת ראשית, מדורו הסאטירי של אפרים סידון ■ דן זרמי על אנשים עשירים ■ נחום ברנע על סתימת פי העיתונות ■

"עם עובד" תפרסם 40 ספרים חדשים ב־1986

מאת סופר "הארץ" לענייני תרבות

מנהלי הוצאת "עם עובד" מסרו אתמול פרטים על תוכנית עבודתם בתחום הספרות היפה בשנת 1986. לדברי מנכ"ל ההוצאה, אהרון קראוס, ועורך מדור ספרות יפה, אברהם יבין, יפורסמו בשנה הקרובה כ־40 ספרים בתחום הספרות היפה (מתוך כ־100 ספרים שיראו אור במסגרת זו, כולל 10 ספרי "הספריה לעם"). שלה כ־20 אלף מנויים (משנת 1958 הוצאו לאור במסגרת הספריה לעם 320 ספרים).

"עם עובד" תתחיל להוציא לאור קובצי שירה (בעריכת חיים פסח) ובניהם תראה אור בקרוב מהדורה מחודשת ומורחבת של שירי חיים לנסקי, וספר חדש של מאיר ויזלטיר. כן יראו אור קובצי סיפורת, ספרי זכרונות — ביניהם תרגומי שקספיר ובוכנר, וכן מסות, ביוגראפיות, וכתבי סופרים מקובצים. כן תראה אור השנה סדרת "ספרות זמננו" בעריכת אילנה המרמן, הבה ספרים של פטר וייס, ברוזס ואחרים. פרטים אלה נמסרו אתמול במסיבת עיתונאים, שהוקדשה בעיקר ל"ספריה לעם" (אשר עטיפתה זכתה לעיצוב חדש על ידי שמעון זנדהאוס) המתחרה במפעלי מנויים ספרותיים של ההוצאות "סימן קריאה", "כתר" והקיבוץ המאוחד. הם ציינו כי הספרים בהוצאת "ספריה לעם" נמכרים במחיר זול במיוחד (מנוי לשנה הוא בסך 59 שקלים חדשים), למרות שההוצאה איננה מסובסדת. סמנכ"ל ההוצאה גיורא רוזן אמר שגודל המהדורה — כ־20 אלף — הוא מן הגדולים בקנה מידה עולמי.

בין הספרים במסגרת זו שיראו אור השנה רומן ביכורים של אנטון שמאס, רומנים של דוד שחר, יהושע קנז ודן שביט, ספר מעזבונו של ד.ה. לורנס, ספרו החדש של ג'ון הלר "אלוהים הוא היודע", "הרחוק מהמהומה הרגשי" של תומאס הרדי ו"חייו הסודיים של לאוויק רדישאקייב" של אליה ארנבורג. הספר הראשון השנה, "חייו וזמנו של מיכאל ק'" של הסופר הדרום אפריקאי ג'.מ. קוטזה, כבר ראה אור.

אמנים יפסלו באזור ים המלח בעת התארחותם בבתי המלון

יקימו גן פסלים באזור תיירות ★ אמנון ברזל יהיה האוצר

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" לענייני תיירות

בתי המלון באזור ים המלח יארחו עשרות אמנים מישראל בזמן שיעסקו בהקמת גן פסלים חדש באזור התיירות במקום — על כך מסר אתמול יו"ר הדירקטוריון של החברה לפיתוח אזור ים המלח, גד אסולין.

פסלים ישראלים כבר נתנו את הסכמתם לנסוע לאזור ולהתחיל בעבודה. מפעלי ים המלח יסייעו בנתינת כלי עבודה וכלי עזר למפסלים באבן. כאוצר גן הפסלים נבחר אמנון ברזל.

גונדר שוויסה הציע לאשת אסיר עולם שרצתה ללדת — הפריית מבחנה

האשה טוענת כי עברה טיפול נגד עקרות אחרי שנציב שירות בתי הסוהר הבטיח לה שבעלה ייצא לחופשת התייחדות

(ע). אשת אסיר־עולם שעברה טיפול נגד עקרות הביקשה שיינתן לה להתייחד עם בעלה, נענתה בסירוב של נציב שירות בתי הסוהר, גונדר רפי סוויסה. סוויסה הציע לה לפתור את בעייתה בהפריית־מבחנה.

על כך מסר סוויסה בתצהיר לבג"צ, בתגובה לעתירת האשה. העותרת היא יפה ריפלד, אשתו של רחמים ריפלד, שנדון ביום ג' למאסר־עולם בבית המשפט המחוזי בתל־אביב, משהורשע ברצח אהרלי כהן.

יפה ריפלד טוענת בעתירתה לבג"צ, כי נציב שירות בתי הסוהר הבטיח לה: שלאחר שתעבור טיפול נגד עקרות, תוכל להתייחד עם בעלה. היא טוענת כי לא עמד בדיבורו ומבקשת מבית המשפט להורות לשירות בתי־הסוהר לאפשר לה להתייחד עם בעלה בין כותלי בית הסוהר, או להעניק לו חופשה מיוחדת בימי הבירוץ שלה.

בתצהיר התשובה טוען גונדר רפי סוויסה, כי לא הבטיח לעותרת דבר, אלא אמר לה שבקשתה תיבדק, וכי לאחר שהתברר כי בעלה אסיר מסוכן ניסה בעשתו להימלט מהכלא, הוליט שלא לאפשר לה להתייחד אתו. "בתוך כתלי הכלא לא ניתן לקיים מפגשים בין הבעל לעותרת, אין מתקנים מתאימים לשם כך והמערכת אינה ערוכה לקיימם מכל הבחינות, לרבות הבחינות הביטחוניות והבטחות צינעת הפרט", טוען סוויסה בתצהיר השר. עוד נאמר, כי אם יורשו לעותרת לקיים יחסי מין עם בעלה יבקשו זאת גם אסירים אחרים.

הדיון בעתירה יתקיים בעוד שבועיים בבית־המשפט הגבוה לצדק.

סיכום של 1985:

ירידה נוספת בתאונות דרכים: 18,600 נפגעו, מהם 376 הרוגים

תחזית שהוכנה ב־1979 צפתה פי 3 נפגעים ★ הירידה — המשך למגמת שנות ה־80 בכבישי הארץ

מאת מיכאל גרטי סופר "הארץ" לענייני תחבורה

מגמת הירידה בתאונות הדרכים שהחלה בתחילת העשור נמשכה גם בשנה שעברה. ב־1985 היו בכבישי ישראל 12,720 תאונות דרכים עם נפגעים, בהם נפגעו 18,600 בני אדם, 376 נהרגו.

נתונים אלה מורים על המשך מגמת הירידה במספר תאונות הדרכים והנפגעים. לעומת נתוני 1984 ירד מספר התאונות ב־3.3 אחוזים. מספר ההרוגים בתאונות ירד ב־6.2 אחוזים ומספר הולכי הרגל שנפגעו בתאונות ירד ב־8.2 אחוזים.

סיכום של נתוני התאונות בחמש השנים האחרונות מורה, כי בממוצע נהרגו 400 איש בשנה בתאונות דרכים, לעומת 600 הרוגים לשנה בתאונות בחמש השנים 1975—1980 — למרות שבחומש האחרון גדל מספר כלי הרכב בישראל ב־40 אחוז.

מעניין לציין, כי בתחזית שהוכנה בשנת 1979 על ידי המטה למלחמה בתאונות בראשות פרופ' משה לבנה נקבע, כי בשנת 1985 יהיו בישראל 45,000 נפגעים מתאונות (לעומת 18,600 בפועל) ומהם בחזו 1,120 הרוגים — כמעט פי שלושה ממספרם בפועל.

אשה בת 56 ניצלה בניתוח נדיר; רופאי רמב"ם איחו קרע בדופן ליבה

"בספרות המקצועית תוארו רק מקרים בודדים בהם ניצלו חולים בניתוח דחוף מעין זה"

מאת יהושע גלבוע סופר "הארץ" בחיפה

בניתוח מסובך הצילו רופאים במחלקה לניתוחי לב בבית חולים רמב"ם בחיפה את חייה של אשה חיפאית בת 56. מרים רייס הם איחו קרע בדופן הלב, על ידי חיבור טלאי מסיבי טפלון. ד"ר צבי בן־דישי, סגן מנהל בית החולים אמר כי בספרות המקצועית תוארו רק מקרים בודדים בהם ניצלו חיי חולים בניתוח דחוף מעין זה.

מרים רייס הגיעה לבית החולים לפני שבועיים, עם כאבים חזקים בחזה.

הרופאים איבחנו אוטם בשריר הלב, והיא הועברה ליחידה לטיפול נמרץ. כעבור ימים אחדים היא מצבה והיא נכנסה להלם. הרופאים חששו שנוצר בקרע בדופן שריר הלב. במקרה כזה פורץ דם מדופן הלב לכיס הלב ו־20 אחוז מהמיתות במקרים של אוטם שריר הלב נגרמים מקרע כזה. האשה הועברה במצב של חוסר הכרה והנשמה מלאכותית לחדר הניתוח. צוות חדר הניתוח בראשותו של ד"ר שמוה מילוא החל לאחות את הקרע בניתוח מסובך שבו הצטמנו לשני צידי הקרע מעין טלאים דמויי לבד מסיבים עשויים טפלון. הם התאחו עם ריקמת השריר.

מרים רייס מחלימה מהניתוח, וכבר מהלכת במחלקה.

שליש מ־650 הצפויים לפיטורים מסולתם — תושבי יוקנעם

בכבר כיום רשומים בעיירה 200 מובטלים. המקומיים 10% מכוח העבודה במקום

מאת יהושע גלבוע סופר "הארץ" בחיפה

בעקבות הודעת "כור" בדבר הפיטורים הצפויים ל־650 מכלל 1650 עובדי מפעל סולתם לייצור נשק ותחמושת ביוקנעם, מתברר ששליש מהמפוטרים עלולים להיות מבין תושבי העיירה. יו"ר המועצה המקומית של יוקנעם, אילן גבריאלי, ומזכיר מועצת הפועלים שם, רפי מולדנר, אמרו כי הוקמה ועדת חירום להיאבק בפיטורים. הם הביעו התנגדות להצעה המוזולה לעבור ל־5 ימי עבודה בשבוע, כתחליף לפיטורים, אך אמרו כי יסכימו ל־5 ימי עבודה בשבוע.

לדבריהם נצטבר בסולתם מלאי סחורות שלא נמכר בשווי של 50 מיליון דולר, ובכל זאת יהיה מאזן המפעל לשנת 1985 רווחי, בזכות עיסקה טובה שעשה סולתם בתחילת השנה.

בשנת 1985 נסתכמו מכירות סולתם ש־90% מתוצרתו מיועדים ליצוא ב־130 מיליון דולר, בעוד שלפי התחזית יצטמצמו השנה המכירות לשיעור 60 מיליון דולר. לאור התפתחות זו תבעו הרובבים כי צה"ל יגביר את רכישותיו בסולתם, כל עוד אין המפעל מסוגל להגדיל מכירותיו בחו"ל.

הם מסרו כי כבר כיום רשומים בעיירה כ־200 מובטלים המהווים כ־10% מכוח העבודה בישוב. אם יתבצעו הפיטורים בסולתם יגיע שעור המובטלים במקום לכדי 20%.

עלייה של 9% בביקוש עובדים במודעות "דרושים"

העלייה העיקרית — בביקוש לעובדי ייצור

מאת אברם צהר סופר "הארץ" לענייני כלכלה

עלייה של תשעה אחוזים היתה בשלושת החודשים האחרונים של שנה זו בביקוש לעובדים במשק באמצעות מודעות "דרושים" שהופיעו בעיתונות היומית — כך עולה מסקר שנערך על ידי חברת מנפאואר־ישראל בע"מ. לפי הסקר בחודשים הללו נדרשו 47,700 עובדים, לעומת 39,200 בשלושת החודשים שקדמו להם.

העלייה העיקרית בביקוש לעובדים נרשמה לעובדי ייצור (23%), עובדי שירותים (12%) ועובדי משרד, שהביקוש להם גדל ב־8 אחוזים. לעומת זאת חלה ירידה בשלושת החודשים האחרונים בביקוש לעובדי בניין (30%) וכן לעובדי מתכת (9%).

הביקוש לעובדים אקדמאים ולעובדים טכניים היה יציב.

הקק"ל תיטע 3 מיליון שתילים מכ־20 זנים בעונה הקרובה

150 אלף תלמידים ייטעו עצים ע"פ 20 אלף דונם

מאת אלי אלעד סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

בעקבות הגשמים האחרונים הוחלה עונת הנטיעות, שבה תיטע הקק"ל כשלושה מיליון שתילים מכ־20 זנים שונים של עצי יער על פני 20 אלף דונם ברחבי הארץ. עד ט"ו בשבט ייטעו כמיליון שתילים, מהם כ־150 אלף בידי תלמידי בתי־ספר.

בדרום ממשיכה הקק"ל בפעולה להזזקת המדבר. במסגרת זו יינטעו כחמש מאות דונם בגבול מצרים, באזור שמיישובי פיתחת שלום ועד כביש הגבול. נטיעות אלה הן הראשונות ביער חדש באזור זה, "יער השלום", שישתרע על פני 11 אלף דונם. ליד מעלה אדומים, בגבול המדבר, ייטעו השנה כ־200 דונם.

ברמת הגולן מדברת תוכנית הייעור על נטיעת 200 דונם יער ליד אחד מיישובי הגולן כדי שישמש להפקת עץ ויסייע בפרנסת היישוב. אם יצליח הניסיון ייערכו נטיעות דומות בשבות לרוב יישובי הגולן.

כן ימשיכו השנה בנטיעות לייעור שולי יישובים עירוניים באזור ירושלים, בית שמש, דימונה ואשדוד. הייעור העירוני מיועד לשמש כריאה ירוקה ובמקום נופש לתושבים.

תיבות שי לאה"ב ולקנדה תפוזים

באריזות של 10 ק"ג

45 ש"ח כולל הוצאות משלוח עד לבית המקבל

להזמנות בדואר נא לפרט שמות השולח והמקבל וכתובותם, בצירוף התשלום

א. בן־עזר ובניו בע"מ

עבור ושיווק הדרים

אבן גבירול 68, ת"א

טלפון 216280/216287

2 רעידות אדמה שלשום באילת

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

שתי רעידות־אדמה קלות הורגשו שלשום באילת: הראשונה בשעה 7 בערב בעוצמה של 4.5 בסולם ריכטר, והשנייה שנמשכה קרוב לדקה ב־9.45 בערב בעוצמה של 5.1 בסולם ריכטר. תושבים באילת חשו את הזעזועים, אך לא נגרמו נזקים.

עורך את העמוד: יצחק לאור

הושגה פשרה בין הרוקחים וקופ"ח מכבי

חברי הקופה יקבלו הנחה ממוצעת של 8.5%

מאת נורית אמיתי סופרת "הארץ"

פשרה בנושא בתי המרקחת הושגה בין קופת חולים מכבי והסתדרות הרוקחים. הפשרה, שהושגה בתיווכם של חברי הכנסת אורה נמיר ואליעזר קולאס, תאפשר לבתי מרקחת שירצו בכך להצטרף להסדר עם קופ"ח מכבי. כפי שעולה גם מהחלטת המועצה להגבלים עסקיים.

הרוקחים יעניקו לחברי קופת־חולים מכבי הנחות על פי סולם מדורג, בשיעור 8.5 אחוזים בממוצע.

ד"ר חלצל נעצר לשבוע

מאת נורית אמיתי סופרת "הארץ"

הבוקר יובא אל בית משפט השלום בפתח תקוה ד"ר אמנון חלצל, שנחשד בהקשר עם פעמה רצח החיילת הדס קדמי, ונעצר לשבוע לצרכי חקירה בגרון. לעורכי דינו גישה לכל רשימות תיקוק־החשוד שעורכת הירידה לחקירת פשעים המורים במשטרה.

לא ברור אם החוקרים בראשותו של רב פקד אבי דוידוביץ, יודשו את הארכת המעצר.

בעלי מועדון בב"ש חשודים בפגיעה בפקחי מס הכנסה

מאת איתן רבין סופר "הארץ"

משטרת באר־שבע עצרה אתמול את בעלי מועדון "מגדי" וכן עובד באולמי "דליה" בחשד שהיו מעורבים בתקיפתם של ארבעה מפקחי מס הכנסה, שערכו ביקורות לילה בבאר־שבע.

ארבעת המפקחים הגיעו ב־2 לפנות בוקר למועדון "מגדי" ושם הותקפו, על פי החשד, בעל המועדון.

באולמי "דליה" הסמוכים הותקפו, על פי החשד, אחד העובדים. מנהל מס הכנסה בבאר שבע, יצחק שטאובר, אמר כי אחד המותקפים נפגע בפניו.

חורשה על שטח 42 דונם תינטע בחולון

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" בחולון

אירועי יובל ה־50 של חולון ייפתחו בנטיעת "חורשת היובל" בחולון בשבט, בהשתתפות ... הורשה תינטע ברחוב העולי ליד בית הספר ... יה, שבקריית בן גוריון, והיא תשתרע על שטח בן 42 דונם.

600 תושבי קטמון הישנה מתנגדים לבניית בית בגובה 7 קומות בשכונתם

בין החותמים: דוד קרויאנקר, יורם בן פורת, מאיר שלו

מאת צבי שרגאי סופר "הארץ" בירושלים

600 מתושבי קטמון הישנה הגישו מכתבי התנגדות לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה בירושלים, בעניין כוונת העירייה לאפשר לקבוצת יזמים לבנות שיכון בגובה 7 קומות במרכז השכונה.

התושבים גם מוחים על כוונת העירייה לאשר את הפרויקט בשעה שתוכנית השימור לשכונה כבר הופקדה, והמדובר בה על בניה לגובה שלוש קומות בלבד, לעומת שבע קומות בשיכון המתוכנן.

בין החותמים על מכתבי ההתנגדות, המועצה לארץ ישראל יפה, החברה להגנת הטבע, דוד קרויאנקר, פרופ' יורם בן פורת, מאיר שלו, פרופסור גרשון ביטלין, סמנכ"ל קרן ירושלים אלון פריבן, ואיש העסקים בנו גתן. ההתנגדויות קוראות לשימור בתי־כנות הוותיקות בירושלים. לטענת הרש הצוף והיופיע של השכונות הוותיקות לשיכונים גבוהים ומשעים. זהו מספר שיא של מתנגדים לפרוייקט שאינו צבורי.

הפגנה של תלמידי סמינרים נערכה אתמול מול משרד ראש הממשלה במחאה על הכוונה לחייבם בתשלום אגרה בשווי של 200 דולר (צילום: יצחק הררי)

בעל "מהיר" מכ"ס נעצר בחשד מתן שוחד, במרמה ובעסקות מט"ח

בעל חברת ההסעות הוא החשוד השלישי שנעצר בפרשה, אחרי מנהל בכיר במשרד החינוך ומנהל אולפנה

מאת נורית אמיתי סופרת "הארץ" בשרון

אהרון רוזנבאום, בן 37, בעל חברת הסעות "מהיר" בכפר־סבא, נעצר אתמול בפקודת בית משפט השלום בכפר־סבא ל־15 יום. כחשוד במתן שוחד לעובדי ציבור, במירמה במסיבות מחמירות ובעשיית עסקות מטבע זר שלא כדין.

זהו החשוד השלישי שנעצר בפרשה שבה נעצרו כבר מנהל בכיר במשרד החינוך ומנהל לשעבר של אולפנת "אמנה" בכפר־סבא.

שופט בית משפט השלום בכפר־סבא, יהודה פרגו, מצא, כי חומר הראיות קושר את החשוד להאשמות המיוחסות לו וכי שיחרורו עלול להפריע למהלך החקירה. סניגורו של החשוד שאל בשעת הארכת המעצר את בארכות המשטרה. אם הביא בחשבון שעוות כפלילה יכולה לנבוע בנקבנת של שותפים לעסקים, החוקר השיב כי כל ההיבטים הובאו בחשבון.

שיף ישלם חובותיו לעיריית בת־ים ולא יפטר עובדים בתמורה

יסלק 50% מחובות מלון מרינה עד סוף שנת התקציב ויתרת החוב תיפרע בשנה הבאה

מאת זוהר בלומנקרנץ סופר "הארץ" בבת־ים

הסדר חדש לפרעון חובות הארנונה והמים של מלון "מרינה" בבת־ים הושג אתמול בפגישה בין ראש עיריית בת ים אהוד קינמון, לבין המלונאי חיים שיף. בתמורה להסדר התשלומים החדש, התחייב שיף להתנגד לפיטורי העובדים במקום ולהמשיך להפעיל את המלון.

על פי ההסדר התשלומים החדש ישולמו 50 אחוז מחובות המלון עד סוף שנת התקציב הנוכחית ויתרת החוב תיפרע בתשלומים על פני שנת התקציב הבאה. כל התשלומים צמודים על פי החוק. מיסי הארנונה השוטפים של המלון לשנת הכספים הבאה ישולמו כסידרם על פי צו המיסים.

מכרזים

משרד האנרגיה והתשתית

מכרז מס' 9/85

משרד האנרגיה והתשתית מזמין בזה הצעות מספקים לאספקת יון כרומטוגרף עבור המכון הגיאולוגי.

בדבר פרטים ותנאי המכרז יש לפנות לד"ר עמוס בין או זד' לוהביץ הליך, במכון הגיאולוגי ברח' מלכי ישראל 30 ירושלים, טל' 02-286121 בשעות העבודה.

אין המשרד מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או הצעה כל שהיא. המועד האחרון להגשת ההצעות 3.2.86 שעה 12.00.

ועדת המכרזים המרכזית

רשות הנמלים בישראל נמל חיפה

מכרז למכירת 4 מנופי חוף

נמל חיפה מזמין הצעות לקניית 4 מנופי חוף, 2 מהם בעלי כושר הרמה של 3 טון ו־2 של 5 טון.

3 מנופים (מספרים 8,7,6) נמצאים בנמל הראשי ובנוסף (מס' 21) בנמל קישון.

הקונה מתחייב לפרק את המנופים על חשבונו ועל אחריותו ולסלקם משטח הנמל תוך 60 יום מיום קבלת ההודעה על זכיתו במכרז.

את ההצעה בשהיא בתוך מעטפה סגורה יש להכניס לתיבת המכרזים הנמצאת במשרד ראש מחלקת כספים (בנין המחלקה, קומה ב') עד יום 20.1.86 שעה 13.00.

מכרז להובלת מכולות

נמל חיפה מזמין בקבלת הצעות להובלת מכולות 20 רגל ו/או 40 רגל מנמל חיפה לאזור קישון ו/או למסופי העורף.

את נוסח חוזה ההתקשרות ניתן לקבל אצל מר דוד עבר, בבנין המחלקה קומה ב' בנמל חיפה.

את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים אשר במחלקת כספים בנין המחלקה קומה ב' חדר 8) עד יום ב' — 20.1.86 בשעה 12.00.

אין נמל חיפה מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר ו/או כל הצעה אחרת.

נמל חיפה מבקש הצעות להשכרת שטח שגודלו 2024 מ"ר כולל מבנה מלאכה בגודל 180 מ"ר בחלק מחלקה 32 בגוש 1884 בחיפה, עתיקה (שכונת תחנת הכרמל).

בדבר פרטים נא לפנות למר דוד עבר — נמל חיפה טל' — 515351

ח. בן־אליהו מנהל הנמל

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למתמטיקה ולמדעי הטבע מכון רקח לפיסיקה

מודיעים על הרצאת הזכרון לפרופ' יואל רקח ז"ל

ביום שלישי, ד' בשבט תשמ"ו, 14 בינואר 1986, בשעה 3.15 אחה"צ, באולם 8 בנין לוין, קרית האוניברסיטה בגבעת רם

Prof. D. J. GROSS

(מאוניברסיטת פרינסטון)

ירצה (באנגלית) על הנושא:

SUPERSTRINGS – A UNIFYING THEORY OF PHYSICS

הצעת מכר בית ברחוב ריינס תל־אביב

בשם הבעלים המשותפים של חלקה 107 בגוש 7113, המהווה מגרש בשטח רשום של 642 מ"ר ועליו בנוי בנין הידוע ברחוב ריינס 31 תל־אביב (להלן: "הנכס"), מתבקשות בזה הצעות לרכישת הנכס.

הנכס כולל שתי כניסות ובו חנות אחת, שני מחסנים ו־15 דירות. חלק של הנכס מושכר לדיירים מוגנים וחלקו מושכר לשוכרים שאינם מוגנים.

פרטים נוספים אודות הנכס ניתן לקבל במשרד רשף את גלעדי עורכי דין רחוב דיסקין 5 ירושלים טלפונים 02-638247—9.

הנכס מוצע למכירה במצבו והנכס כשהוא תפוס ע"י שוכרים, וחלקם כאמור דיירים לא מוגנים.

יש להגיש הצעה בכתב לעוה"ד רשף את גלעדי במעטפה סגורה עד ליום 15/1/1986 בשעה 12.00.

ההצעה תוגש בשקלים חדשים במחירות לשער הציג של $ ארה"ב ביום הגשת ההצעה ועד ליום התשלום.

ההצעה תכלול תנאי תשלום הנכס לכך שנגד תשלום התמורה עבור הנכס יהיה תוך 3 חודשים מתאריך חתימת חוזה למכירה. ההצעה לא תהיה נמוכה מסכום בשקלים חדשים השווה לסכום של $500,000 ארה"ב בשער הציג של $ ארה"ב בעת הגשת ההצעה.

להצעה תצורף ערבות בנקאית צמודה לשער הציג של $ ארה"ב בשעור של 5% מסכום ההצעה לתקופה של 4 חודשים.

אין המוכרים חייבים לקבל את ההצעה הגבוהה או כל הצעה שהיא.

(—) אלקה שפירא, אשת דוה. עורכי דין (—) רשף את גלעדי עורכי דין

מכרזי השלטון המקומי

פרסום מס' 127/86

להלן תקציר מכרזי הרשויות המקומיות

תנאי התשלום: כמפורט בגוף המכרזים. נוסח מלא של כל מכרז נמצא לעיון ברשות המקומית המפרסמת ובמרכז השלטון המקומי. מסמכי המכרזים ניתן לרכוש ברשויות המקומיות המפרסמות המכרזים במשרדים ... — כאמור יות הרשויות המקומיות המפרסמות.

שם הרשות המקומית	מספר מכרז	מחיר מכרזים	שם המכרז	מועד אחרון להגשה	מלמען המען לפרטים	ראש הרשות המקומית
מ.מ. אבן יהודה	17/85	50	בצוע עבו' ותקנת מערכת ביוב בשכון ותיקים	26/1/86	משרדי המועצה טל' 053-97452	[illegible]
מ.מ. גבעת שמואל	86/86	50	השלמת בניית בית כנסת בשכונת רמת אילן	16/1/86	מזכיר המועצה טל' 770794	[illegible]
מ.מ. זכרון יעקב	12/85	30	החלפת קו מים — רח' הרצל וחיבור לבריכה	17/1/86	מהנ' טכנית טל' 06-390722	[illegible]
מ.מ. המגור הגלילית	16/85	40	חידוש מגרשי טניס	12/1/86	יעקובי 06-937550	[illegible]
מ.מ. פרדס חנה כרכור	5/85	25	טיפול בגבייה	15/1/86	מזכיר המועצה טל' 063-77891	[illegible]
מ.מ. תל שבע	1/86	10	שפוצים ופיתוח המרכז המסחרי	20/1/86	מזכירות המועצה טל' 057-690711	[illegible]
מ.מ. תל שבע	2/86	10	פיתוח מגרש משחקים	20/1/86	מזכירות המועצה טל' 057-690711	[illegible]
מ.א. מעלה יוסף	6/85		1. שיפוץ בתים בישובי המועצה האיזורית 2. תוספת לגן ילדים תוסן	15/1/86	טל' 04-978101	[illegible]
מ.מ. קרית ארבע	1/86		משרת מנהל מח' חינוך — קייט	13/1/86	מזכיר המועצה טל' 02-961505	[illegible]

המרכז לשלטון המקומי מרכזי השלטון המקומי

כעת

לכניסה מיידית

הזמן להשקיע בדירה מפוארת בסביבה יוקרתית

מחברה א מ י נ ה

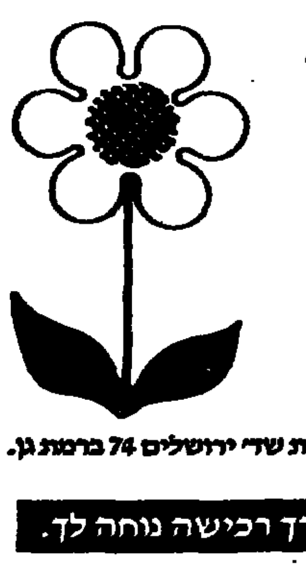

לבחירתך דירות יוקרה: 5-3 חדרים דירות גן, פנטהאוזים מפוארים.

מרום נוה העיר בירוק

כתובת שתהיה גאה בה.

אותם אנשים. אותה אוירה. אותה רמה: נוה אביבים. נוה אמירים. מרום נוה!

דירה לדוגמא ומשרד מכירות באתר, רח' תירצה, פינת שד' ירושלים 74 ברמת גן. פתוח בימים א-ה 11.00-13.00, 16.00-18.00.

בקר במשרדנו ונשתדל למצוא ביחד דרך רכישה נוחה לך.

נוה חברת בנין בע"מ

חברת בת של החברה לנכסים ובנין בע"מ

המשרד הראשי: רח' ארלוזורוב 53 ת"א טל. (03)241166

בימים א' ב' ג' ה' 8.00-13.00 16.00-18.00 ד' 8.00-13.00

משרד מכירות ת"א: רח' דיזנגוף 173

הארץ

יום ה', כ"א בטבת תשמ"ו
2 בינואר 1986

ירושלים: רח' ההסתדרות 2 טל' 224245־6 ת.ד. 273 מיקוד ירושלים 91002 חיפה: רחוב נורדוי 20 טל' 661166־8 ת.ד. 5259 מיקוד חיפה 31052

בתל־אביב: המערכת, ההנהלה, מחלקות המודעות, ההפצה והמנויים, רח' זלמן שוקן 21 טל' 824261 ת.ד. 233 מיקוד תל־אביב 61001

המו"ל: הוצאת עתון "הארץ" בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: מוטי גולן.
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי־יד.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B. 233. Tel. 824261

שביעות רצון בדמשק ורבת־עמון ללא הודעה משותפת

הידיעות המגיעות מדמשק ומרבת־עמון על הפגישה בין המלך חוסיין לבין הנשיא חאפז אל־אסד מדברות על שביעות רצון בשתי הבירות. שר ההסברה הירדני אף הפליג בהערכתו באומרו כי המלך מרגיש "מאושר מאוד" מהפגישה. מקור ירדני אחר היה צנוע יותר: "לפתות בשבר הקרח", אמר, "ויש עתה סיכוי טוב יותר לתיאום בין שתי המדינות".

צריך היה לצפות כי הודעה משותפת תתפרסם לאחר הפגישה, אך ציפייה זו התבדתה. במקומה מסרו מקורות רשמיים בשתי הבירות שהשיחות "התבססו על חידוש שיתוף־הפעולה, הגברת העשייה הערבית המשותפת ועל סקירה לעומק" של ההתפתחויות באזור. מאחורי "הגברת העשייה הערבית המשותפת" מסתתרת שאיפתו של נשיא סוריה לאשר את ההסכם שנחתם לא מכבר בריאד ואושר בשעת ביקורו של שר החוץ הסורי ברבת־עמון אחר כך, ולפיו מתחייבות שתי המדינות שלא להשתתף בשום הסדר חלקי ונפרד עם ישראל. מכיוון שאין לחשוד בכשרים, סוריה בוודאי אינה נושאת עיניה להסדר כזה — ברור כי זוהי מחויבות אשר סוריה הטילה על ירדן. כמו כן, מהדגשת הביטוי "העשייה הערבית המשותפת" צריך להסיק שהמאמץ לשכנע את האורח שיקנה יתר תוקף למחויבות הזו.

מקור ירדני שרצה בעילום שם התבטא על־פי סופר אי־אף־פי בדמשק כי "חילוקי הדעות שהיו (עם סוריה) היו יסודיים למדי ואין אפשרות ליישבם באמצעות ביקור אחד". אין להמעיט ממשקלו של הביקור הראשון, שאמנם נערך, אף כי יש להביא בחשבון שלא נאמר דבר על פגישות נוספות בעתיד.

לו הופיע חאפז אל־אסד ברבת־עמון, היה ביקורו מעלה את יוקרת המלך הירדני ברחבי העולם הערבי. מכיוון שחוסיין בא לדמשק, תוספת היוקרה הייתה נחלתו של נשיא סוריה. ירדן אינה מאיימת על סוריה, ההיפך הוא הנכון.

ירדן אינה אלא חלק מסוריה רבתי, או ממרחב "הסהר הפורה". תמיכת ירדן בעיראק במלחמתה נגד איראן מרגיזה את הסורים. הסכסוך בין שני פלגי מפלגת הבעת' הוא נתון של קבע בתמונה המדינית של האזור. מלך ירדן שחתם על הסכם עם יאסר ערפאת, השנוא על אסד, ואנשי אש"ף חוששים שמא ההבנה בין דמשק לרבת־עמון תושג על חשבונם. אם כי אין עדיין סימן שחוסיין הקריב את ההסכם שלו עם ערפאת מ־11 בפברואר אשתקד על מזבח הידידות החדשה עם סוריה; אין גם שום סימן כי הרעת יחסי המלך עם ערפאת — ולו חוסיין היה מתנתק ממנו — הייתה מניעה את אסד להסכים, תמורת הקרע, להשתלבות סוריה בתהליך המדיני שחוסיין מעוניין לקדם בגיבוי אמריקאי, ושנועד להקיף גם את ישראל.

מגע בדרג הגבוה ביותר הוליך את הנתק שאפיין את יחסי ירדן וסוריה משך תקופה ארוכה. אך לעת עתה יש לפקפק אם הושג דבר מעבר לכך.

המאבק בטרור — שני בתור

המתח הגובר, ומחסן הנשק הנערם לאורך הגבול הישראלי־סורי־לבנוני קודמים בסולם־העדיפויות של ירושלים, לצורך להגיב על הרצח בשני נמלי־תעופה

מאת דן מרגלית

שמעון פרס יצא אתמול ידי חובת היונים והנצים בקואליציה, אך לא השביע את רצונם הגמור; הוא הצליח להרגיע את המובלים ומחרידים, בלא לכבול את ממשלתו באולטימטום צבאי מחייב.

תסביך יום־הכיפורים

היהודי שהתבדה

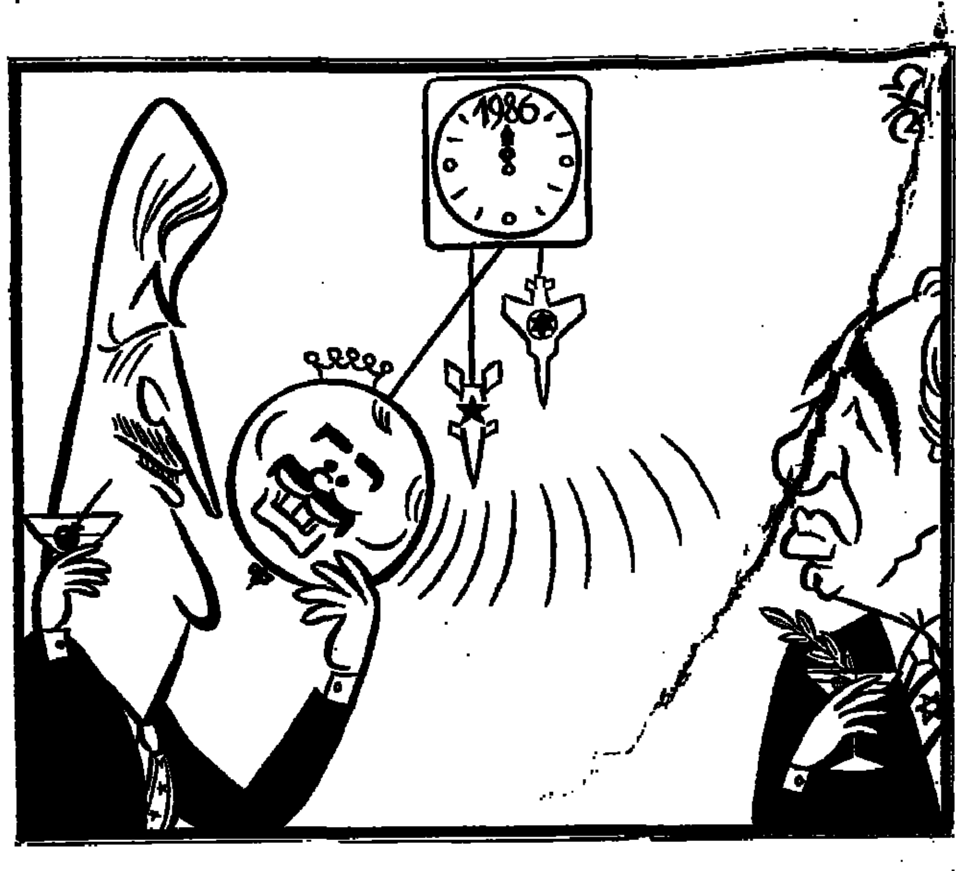

תבלין דרום אפריקאי

להצעות החוק בנושא העיתונות יש גם פן מדיני: האם לדרום אפריקה דמינו? בארצות הברית רוצים להאמין שישראל היא עדיין דמוקרטיה, "אחות לערכים"

מאת צבי בראל

"במחשבה שניה", הוא אומר, "אני רואה כאן כפילות מיותרת. די לכם אם תפעילו אחד החוקים. אינכם זקוקים לשניהם. ראה, בניח שיופעל חוק איסור על פרסום שמו של עצור או של חשוד, אזי המשטרה תוכל לעצור עיתונאים ללא חשבון, לשחרר אותם באורח תקופתי מבלי להגיש כתב אישום ושוב לעצרם, ואיש לא יוכל לכתוב על כך. מי שיכתוב ייעצר. וכך לא יהיה צורך בחוק רישוי עיתונאים."

להשוף את ההליך המשפטי

בעולם היהודי / אליהו סלפטר

בשווייץ לא אוהבים תיירים יהודים

השורה התחתונה / יוסי שריד

גוש אמונים מודה ל"יש גבול"

ספר חדש, "גבול הציות", מבית מדרשה של תנועת "יש גבול", ממציא לחברי מועצת־יש"ע מצע מושלם לפרישה ולמרי האזרחי

הרשאה לאלימות

רישום קלוש

הזעקות למלחמת אחרים

מכירה מוקדמת

אתה יכול לקבל
את מכונת הכתיבה
המשוכללת ביותר
לפני כולם
ולקבל יותר מכולם

★ הדור החדש של IBM - מכונת הכתיבה המדפיסה במניפה.
★ 25 מכונות בלבד - במכירה המוקדמת.
★ שנת שימוש חינם - 12 סרטי הדפסה ו-12 מוחקונים
שנת שירות חינם - אחריות לזמן כפול,
לרוכשים במכירה המוקדמת בלבד!

מרגנית
הדור החדש של מכונות כתיבה

אבילר
מיכון משרדי 1983 בע"מ

תל אביב
רח' שוקן 12
תל אביב 66063
טל. 03-835252, 813080
טלקס 35301 LARGO IL

סניף ירושלים
לרגו הראל
רח' ינאי 6
ירושלים 94181
טל. 02-247042

סניף חיפה
דרך יפו 56
חיפה 33412
טל. 04-531269

IBM
משווק מורשה למכונות כתיבה

הספרות חוגגת

כתב־עת פוסט־מודרניסטי, "שופרא", חגג שנה לקיומו ב"סטוצים" עם קהל רב; "חדרים" הוציא חוברת מס' 5 וחגג באווירה סולידית יותר

זה היה יום ראשון ספרותי מאוד. בצוותא קיימו את "סטוצים", שהוגדר כ"נשף פשט מודרניסטי ראשון". הדבר המעודד היה, שקהל רב גדש את מועדון צוותא, לפחות עד ההפסקה. אותו קהל היה מורכב רובו אנשים צעירים עד צעירים מאוד. אני, שבדרך־כלל מוריד את ממוצע הגיל באירועי תרבות, בתולם העלתי אותו. מכאן תבינו שאם לא הבנתי, אז כנראה שאני מפגר אחרי הפוסט־מודרניזם ונגוע בשמרנות ללא תקנה. הנה, אני מוכן לבוא בוויכוח אפילו עם המודרניזם, שלא לדבר על פוסט.

התוכנית היתה גדושה ב־19 קטעים שהיו בצורה זו או אחרת על גבול המיצג. אנשים ביצעו על הבימה דברים שונים, כשדמויות משוטטות בין הקטעים ומחליפות תפאורה ואביזרים בטקסיות. יתכן, שהיה בכל זה תוכן נסתר, ואולי אף הומור פנימי נסתר על משמעותיה של האמנות המודרנית. היתה בכל זה בלי ספק מיומנות מסויימת בארגון ותפעול ערב מורכב, והעדר ביקורת עצמית מוחלטת בכל הקשור לאיכויות.

יכול להיות, שהיעדר ביקורת עצמית הוא תנאי הכרחי לכל התפתחות אמנותית. אילו היה "סטוצים" מתקיים בתוך קהל מעריצים סגור כמסגרת התנעות — ניחא. אבל כאן הכל הוגדר כחגיגות, ואפילו אווירת השעשוע הנוצרה כל־כך במהפכות אמנותיות, היתה כאן בכנות מרודות מאוד, לפחות בחלק הראשון. הדאדאיסטים הביטו, מן הסתם, על השעשועים האלה ממקומם במרומים. חושבו לעצמכם: "60 שנה עברו והם עדיין לא הרחיקו צעד אחד מעבר למקום שאליו הגענו אנחנו".

אילן שיינפלד הוא עורך כתב־העת, והן זקהיים היה בימאי המופע. המחמאות מגיעות להם בעיקר על הארגון וההתלהבות, שבה הצליחו לסחוף הרבה מופיעים וקהל פתוח ומשתף־פעולה. הם הצליחו להביא למופע אף כמה אנשים מבוגרים, ואולי בעלי־השפעה במקומות הבינים, העשויים להיפתח ל"פוסט" הזה. בסך הכל היו הצחוקים מעטים ומאופקים.

אודה שלא הבנתי בהרבה ניצוצות של אמנות, שהיעדר הביקורת העצמית היה הכרחי לקיומה. גם אני יכול לעשות סריין נוצץ או לטייל בחשיבות על הבימה ולדקלם בקול רועד קטעים שאכנה אותם שירה, כשמדי פעם אני מנגן כמה צלילים בחלילית. אני רק לא חושב שמישהו צריך לראות בזה אמנות פוסט־מודרניסטית, פרום־מודרניסטית או אמנות בכלל.

אם היו רגעים מעניינים יותר אצל קבוצת המחול באגמה, המסגרת הסטוצית לא הוסיפה או גרעה מהם. אם היו קטעים מעניינים יותר בפירסים, שקרא העורך על רקע שיקופיות ובלי מיקרופון, קשה היה לעמוד עליהם. אבל היתה התלהבות ואם היו אנשים שהצטרפו אלי כשיצאתי בהפסקה, היו אחרים שקודם ישבו על המדרגות ותפסו את מקומם. בארץ הזאת יש קהל לכל, והמבקרים הרי הם קשישים שמרנים ששכחו כבר משובת־נעורים מהי.

ב"בר הארוס" חגגו את צאת החוברת החמישית של "חדרים" באווירה סולידית הרבה יותר, ומה שחשוב יותר — במסיבה פנימית שלא היתה פתוחה לקהל. אנשים מבוגרים ישבו סביב שולחנות, ושתי זמרות שרו כמה שבשמע בתחילה כבישרון האחר כך כמאצירה. מטבע הדברים היו עצובים, הקדיש לולך חלק ניכר מן החוברת. הזריקה, הרישאי קראה מי שיריה של הלנה העורכת הלית ישורון קראה את שירו של אבות ישורון "יונה והלך". אורי ברנשטיין קרא משיריו. ישראל פנקס קרא את שירו של יוסף שרון, ויוסף שרון בגמול קרא שיר של ישראל פנקס. אורי ליפשיץ ששיחק באמנות את תפקיד "הילד השובב" הציע שהזמרת הרישאי תקרא את כל השירים. אחר כך שרו עוד כמה שירים. אנשים ישבו, פטפטו, שתו, שבכו שרה זו או אחרת התפרצה להם.

"חדרים" עשוי ברגישות ובקפידה, מודפס בתשומת־לב על נייר טוב. תענוג להחזיק אותו ביד, כמעשה של אנשים — בכתיבה ובעריכה — שיודעים היטב את אשר הם עושים, וגם כשהם לא יודעים יש למכתבים טעם, עומק ועצב. "שופרא" מודפס על נייר עיתון, עם תחושת שליחות של גילוי עולם פוסט־מודרניסטי. דורות אחרים וכמעט עולמות אחרים, שחגגו בצורה אחרת באותו ערב, ושניהם עוסקים לכאורה באותה מציאות ובאותן מלים. אלה חושבים שהם מגלים את העולם, ואלה כבר יודעים שאת העולם גילו מזמן והרבה חדש לא נותר עוד לגלות בו. אולי ניואנסים. אבות ישורון שולח את יונה והלך בשירו לתרי מגריל ומקפק: "איפה גר אלהים?", "איפה שנותנים לו להיכנס".

קוקטייל עם הבולגרים: (מימין) ניקולא קוראבוב, נסים עזיקרי, ניקולאי חייטוב ואבנר חזקיהו

הבולגרים באים

בימאי וסופר בולגרי מבקרים בארץ כדי ללוות את הקרנת סרטם "גורל". כחוט של גורל

תמיד יש הבאות קטנות. אנחנו מחדשים יחסים דיפלומטיים עם אפריקה השחורה ועם שביעות־הרצון על כמות הידידים החדשים, ודומה שיש כבר נימה של עליונות כשאנחנו מדברים על שיתוף־הפעולה בעתיד. הם יתנו לנו תמיכה באו"ם, ואנחנו מרום הטכנולוגיה והתרבות שלנו נעניק להם סיוע חקלאי ונצעיד את היבשת השחורה אל המאה העשרים.

נימה דומה של עליונות ניכרת בעת הידוק יחסי התרבות עם המדינות שמעבר למסך הברזל. אנחנו לא מתרגשים, כמובן, מזה שהרומנים באים, כי הרי יש לנו כאן שגריר רומני, אבל פולניה או בולגריה זה משהו אחר. אנחנו יודעים, שהאמנות מעבר למסך הברזל נהנית משום טוב בעולם (היא בוודאי נהנית ממשאבים מרובים יותר מאשר האמנות אצלנו), לכן אנחנו לא ממהרים לזלזל באיכות. אבל בכל הקשור לחופש הדיבור — אנחנו, מעוז החופש, מרימים את האף גבוה גבוה.

במסיבת העיתונאים שקיימו בארץ הבימאי הבולגרי, ניקולא קוראבוב, והסופר, ניקולאי חייטוב, דומה שהיה קונסנזוס בין מבקרי הקולנוע שבאו: כולם ראו את הסרט הבולגרי "גורל" וכולם חשבו שהוא סרט רע. קודה. משעשע היה לשמוע, שהסרט זה בניון לשבת בפסטיבאל סרטים המוקרים בתשובי אחרים הדריים. לפי אותו היגיון צריך לשלוח את "מאחורי הסורגים" הישראלי לפסטיבאל סרטי בתי־סוהר, ואת "בשר צד מאוד" לפסטיבאל סרטי גשרים.

הלוויל הישראלי בסרט הבולגרי הזה לא הושמע בקול רם, כמובן. לעומת זאת, נשאלו שאלות חודרות על מידת יכולתם של יוצרי קולנוע בולגרים להביע ביקורת על המשטר, שבו הם חיים, וליצור סרטי מחאה. קוראבוב השיב, שאין בבולגריה צנזורה, רק מועצה המורכבת מאנשי קולנוע, ציבור ופוליטיקה, המחליטה מה להקרין ומה לא. הקהל השואל התנהג כאילו אין בארץ מועצה לביקורת סרטים ומחזות, רק כך בבולגריה. אחר כך סיפר קוראבוב שלפני כעשרים שנה (או אולי פחות) נפסל להקרנה סרט בולגרי כיוון שתאר אשה קלת־דעת (בתרגום לעברית לא דיפלומטית: זונה) הד מועצה סברה, שבין העמלים אין סיפורים כאלה. קוראבוב הסביר, שבינתיים השתנו התפיסות בבולגריה וכיום אין סבורים שם שדמות אחת מייצגת מעמד ועל כן אסור לתאר בסרטים דמויות שליליות. שואלי שאלות לא סיפר לאורח, שבארץ לא מרשים להציג מחזה על מושל צבאי, כיוון שסבורים שהוא מסלף את דמותו של צה"ל.

האורחים טרחו להדגיש, שאין הם מייצגים רשמיים של הממשלה הבולגרית, למרות שחייטוב הוא חבר פרלמנט, כנציג "לא מפלגתי" של קהיליית האמנים. הם התקשו לענות על השאלה הישראלית הטיפוסית "מתי יוקרן בבולגריה סרט ישראלי". אחד השואלים רצה לדעת "אם אינכם מייצגים רשמיים, אז מה אתם?" — כאילו כדי לאמר לאורחים: "הלא אצלכם הכל רשמי, ואילו אצלנו החופש חוגג." אצלנו באמת החופש חוגג, אבל במה אשמים שני האורחים הבולגרים. לא. מספיק קשה להם גם כך.

הסופר חייטוב אמר שהוא מרוצה ב־85 אחוז מן הדרך, שבה הפך סיפורו "זרע הרודוריש" לסרט "גורל". המישה אותו, מפני שתאר לעצמו פחות דם, ועשרה אותו מפני שחשב שהפתולים של הגיבור הם פנימיים יותר. הבמאי קוראבוב סיפר על הדרך הארוכה להיעשות בימאי קולנוע בבולגריה, ועל דרך המימון הממשלתית לפרויקטים של הסרטה. כשנשאל על השחקנית הצעירה היפה בסרט, סיפר שהיא נבהלה בעת ההסרטה, כשכמעט טבעה, ואחר כך עזבה את המקצוע והלכה ללמוד רפואת שיניים, למרות שמפיקים אמריקאים ניבאו לה עתיד מזהיר.

אחר כך נערך קוקטייל בולגרי, עם בולגרים מכל השדרות הגבוהות של העם — רופאים, מהנדסים, עיתונאים, שוטרים ושחקנים. אחד מבכירי הבמאים בבולגריה הוא ואקי חזקיה, אחיו של השחקן אבנר חזקיהו, והאורחים הירבו להזכיר את שמו. הבולגרים הביעו תקוה להידוק הקשרים, וכאנשים שאינם מייצגים את הממשלה, לא יכלו להציע לישראלים יותר מתקווה להידוק יחסים דיפלומטיים. זהו הגורל שלנו, ושלהם.

הנדל פושר בביצוע פושר

מאת הדי גולומב

אורטוריה "בלשאצר" בביצוע המקהלה הלאומית "רינת" בהדרכת סטנלי ספרבר, התזמורת הסימפונית ירושלים והסולנים, במסגרת שבוע הליטורגיקה בירושלים. מנצח: ג'ון אולדיס.

האורטוריה "בלשאצר" מאת הנדל היא ברובה יצירה פושרת, והיא זכתה גם לביצוע פושר. רק ברגעים מעטים בתמונה הראשונה, וכן לקראת הסוף, התחממה האווירה והתרוממה הרוח. ניכר בביצוע זה קוצר הזמן שהוקדש להכנה מוקדמת — והדבר התבטא באי־דיוקים, המורים בריתמוס ובאינטונציה, בתזמורת וגם במקהלה. הגליל היה שמח במרבית הערב, ומעל לכל ריחפה השאלה, אם כדאי היה להשקיע גם את המאמץ שהושקע ביצירה זו דווקא.

בין הסולנים בלטו לטובה כמעט לכל אורך הערב מירה זכאי, רובין וייל־קפסטון וניל ג'נקינס. פנלופי ווקר היתה בלתי אחידה, ושיא ביצועה היה בדרך המרטיטה שהשמיעה את האריה "מנא מנא תקל ופרסין". ריצ'רד וילסון־ג'ונסון ניחן בקול באס עמוק, אך הדיוק בשירתו היה לקוי בשל ויבראציות מופרזות. ג'ון אולדיס לא הצליח בביצוע זה להגיע לרמתו הנכונה מהופעות קודמות.

★

מסיבה ליובל השלושים של מקהלת "רינת", בבית ההאגודה של התזמורת הפילהרמונית

למקהלת "רינת" ולמייסדה גארי ברתיני יש ללא ספק זכות ראשונים בתרבות המקהלה בארץ. אמנם קדמו לה מבשרים, אך הליטוש המקצועי והרפרטואר המקהלתי מן הרנסנס ועד ימינו היו בשורה של ממש בישראל של שנות החמישים. רשימה עיתונאית צרה מלהכיל את תרומתה הישירה והעקיפה של "רינת" לחיי המוסיקה שלנו מאז ועד היום. רבות בין הדמויות המרכזיות בחיי המוסיקה שלנו עד היום נמנו עם חברי המקהלה.

במלאת לה שלושים שנה נאספו כמעט כל זמריה, מכל השנתונים, עם המייסד גארי ברתיני, וחברי המקהלה הממשיכים ושרים עד היום בניצוחו של סטנלי ספרבר — לשיר, להיזכר, לצחוק ולהזיל דמעה של נוסטלגיה.

למי שהיה מקורב למקהלה בראשיתה היה הכל מרגש ומשעשע. השירים, הבדיחות, תצוגת אופנה של תלבושות "רינת" לגלגוליהן, הסרטים האילמים וההקלטות. היה זה — כדין הכוונה — ערב של "זר לא יבין", עם זאת, דומני שגם זר נבון יכול היה לחוש את עוצמת הרוח שפיעמה במקהלה זו ואיפשרה את הקמתה, קיומה ותרומתה.

"דור" של חנן יובל

מאת דובי לנץ

"דור" — ערב יחיד של חנן יובל בצוותא, תל אביב.

חנן יובל זכה, בצדק, למחמאות רבות על תקליטו החדש "דור", פרי שיתוף־פעולה עם אהוד מנור. "בראש אחר" העלו השניים את החלום היפה אודות ארץ־ישראל ושברו. אחרי הגאולה, שהיא בינתיים אמנותית בלבד, טבעי היה ששירי התקליט יועלו במופע הנושא אותו שם. בנוסף לאותם שירים מצויים בערב ציוני־דרך מהקריירה של יובל, ב"שירים לזמרים", בתקליטים קודמים והמנוניס שהלחין לזמרים אחרים כגון יוסי בנאי או הדודאים. לצדו של יובל והגיטרה שלו נמצא על הבימה יאיר שובאי, שעיבד את התקליט ובמופע מוסיף לצלילי הגיטרה את נפלאות הסינתסייזרים למיניהם. לצידם תוף חשמלי ולפעמים הפלייבק של התקליט.

יובל הוא בעל קול נעים והביבה הוא מלחין מלודי מאוד, שכתב כמה מן היפים שבפזמוני הזמר העברי. הוא זמר מקצועי, החומר פחות או יותר מגובש, ובכל זאת — זה לא זה. הניצוץ האמור להידלק בין הזמר לבין קהלו נותר כבוי. ככל הנראה, פרס זמנה אינה בנימונה. יובל אינו אוהד מגור. ללא אישיות בימתית או כאריזמה מסויימת כמעט אין הבדל בין שמיעת הזמר באולם לבין התקליט.

אם קיים הבדל כלשהו, הרי כולו לטובת התקליט. בבית אתה יכול לשבת בנינוחות, בעלי־ביתיות. אישית, מאוד, אני מעריך את חנן יובל בכורסא האישית־פרטית שלי. לבה, לא בצוותא.

הופעה רבע שנתית

מאת שרון גל

הופעת להקת "מינימל קומפאקט" במועדון ליקוויד (לשעבר קולנוע אסתר) בתל־אביב.

כמו הזורף שתמיד מגיע, כך גם להקת מינימל קומפאקט, ישראלית במקור, זכרת לחזור ולהרחות את קהל צופי הרוק בארץ במוסיקה המשובחת שלה. ביום ראשון היתה הלהקה שוב במועדון ליקוויד בתל־אביב, שהיה מלא מפה לפה. הקהל הכיר את הלהקה, וציפה להתגשמות השמועה, כי מפיק אלבומה החדש ("נשמות גדע שות"), קולין ניומן, יצטרף אליה על הבימה.

מהמוסיקלים בקעה מוסיקה לא "מרקידה", חבל שלא דאגו לחמם את האווירה מעט. הקהל חיכה בסבלנות עד חצות, כשהלהקה עלתה לבימה. ההופעה נבנתה כסקירה של קטעים ידועים, כשרק לקראת מוצאתה הגיעו לאלבום האחרון. זוהי להקה שהשנים היטיבו עמה. אחרי כמעט חמש שנות פעילות מוסיקלית, זוהי להקה מגובשת וחזקה. ההופעה היתה מקצועית, גם אם הביצועים המצויינים לקטעים המוכרים היו לא מרגשים. חבל שההיפתחות לקהל אירעה רק לקראת סוף ההופעה, בד בבד עם חשיפת האלבום החדש.

בתחילת המופע נראה היה שהסולן, סמי בירנבך, מנותק לגמרי מהנעשה סביבו. אפילו רמי פורטיס ששר עמו בכמה קטעים, לא הצליח בקולו הזום והמרגש לבטל את השפעת הריחוק. השינוי אירע כשהצטרף ניומן להופעה. לפתע השתנתה הדינאמיקה על הבימה, וניומן הצליח לנתב לעתך הכיוון המוזרי והמקצבים הבסיסיים של מינימל קומפאקט, משהו מן הישירות שעליה גדל. הוא הצליח לנטרל את השפעת הניסיונות האמביינטיים, היומרניים לפעמים, שאליהם נחשפה הלהקה בבלגיה. התוצאה — באלבום ובהופעה — היתה מצויינת.

הופעה נוספת תערוך הלהקה במוצאי שבת בליקוויד. זוהי המלצה חמה למי שמתעניין.

מוסיקה ומסורת יהודית

מאת אורי אפשטיין

כינוס למוסיקה יהודית של "המכון למוסיקה יהודית" שהתקיים השנה, זו הפעם ה־27 בשבוע החנוכה.

עיסוקם של מוסיקאים מקצועיים ומלחינים במסורת המוסיקלית היהודית אינו בבחינת חידוש, אך חבורה, כי קם עתה דור חדש של מלחינים שהשאירו מאחוריהם את הגישה ההרמונית־סנטימנטלית לעיבודי מסורת מעבר אחד, ואת הצמידות ההדוקה לטקסטים ואירועים של בית־הכנסת מאידך. ניסיונו של איתן אביצור בסימפוניה "שירת הדורות", כהתמודדות עם מכלול המעגל ההיסטורי של תולדות ישראל, בשילוב עם המעגל הביולוגי של חיי הפרט היהודי, הוא צעד חשוב הפותח מקום פורה להרחבת האפשרויות.

התרפקות רומנטית יותר על טקסטים תנ"כיים ניכרת עדיין במקהלת "אני חבצלת השרון" של גילה גלבוע, אך גם פה פינתה הרגשנות הגשמית מבטלית של העבר מקום לאסתטיקה מוסיקלית העומדת בפני עצמה. הגברים השרים "חולת אהבה אני" אמנם ידועים מן המאזינים בירושלים של הנתקות מן התוכן, אך זאת עושות גם זמרות המצו־סופרן בתפקידי גברים באופרות הבארוקיות.

את השליטה המקצועית ביותר במאמצים הצורניים והוצרפטיות הגבוהה בי חבורה השגנית זאת צבעון לבינסון ב"מזמורים" וב"טוקאטה ופוגה", העשויות להתקבל בהוקרה בכל הקשר מוסיקלי שהוא, עד כדי כך שנותר בכן מקום לשאלה מה עדיין קושר אותן לתכנים המסורתיים. אם שאלה כזו אינה מיותרת, הרי שיש מקום לטענה שכל הכינוס הזה היה מיותר.

גישה מרעננת למסורת מוסיקלית פולקלוריות ייצג עודד זהבי במחרוזת שירי־עם של יהודי ספרד. הדיבור הסולוגי בחומר הזה הוא תופעה המקובלת כלגיטימית מאז שירי העם של ברייה, האורב ביקע כאחד מן האבות המולידים של היצירה. זהו מוסיקלי מכובד, מה גם שהמצביעים המגישים הראשונים האלה עשויים עוד להוביל אל אינטגרציה אמנותית אורגאנית יותר של גיבוש תכנים משותפים.

פיתרון פשטני יותר לנוסחת "מזרח ומערב" מציע שמעון שהל ב"בלאד". הכותב יותר עד ודא מצמתרים בצירופן שילוב הצלילות, המסתכם בעיקרו של דבר בהשמעת הצלילות השונות לסירוגין. המשך קיומה של המגמה הקונבנציונאלית יותר היה מורגש בעבודה נטולת יומרות בעיבודים של שירי ילדים, שהתקין רודה ישי לזמרה וגיטרה. בקצה השני ניצבה התבטאות רטורית של מיקס־ייתר משולהבים ב"שירת הגל" של מקס שטרן. זו היתה תרומתו המכובדת של הכנס הכ"ו למוסיקה יהודית.

★

ציון 100 שנה להולדת אלבן ברג באקדמיה למוסיקה ע"ש רובין בירושלים, בביצוע הפסנתרנים אלן שטרנפילד ואשר פיש, והקלרניתן אילן שול וזמרת הסופראן גילה יזון.

נוכחותו של המוטו המוסווה "מי מפחד מאלבן ברג" היתה מורגשת במבחר הקטעים, בעיקר מבין יצירותיו המוקדמות (משנת 1908), המעוגנות עדיין במסורת הרומנטית. הסונאטה לפסנתר אופ' 1 (בביצוע אלן שטרנפילד) ו"שבעה שירים מוקדמים" (גילה יזון ואשר פיש). אינטנסיביות רגשית חריפה באה כאן לביטוי בעיקר במהלכים הארמוניים כרומאטיים המעידים על היכרות מעמיקה עם ואגנר ובמיוחד עם הרומנטיות המתעצמת של "טריסטאן". זוהי שפה מוסיקלית, שיש בה הרבה מן המשבר ומכוח הסחיפה הפועל על מאזין שמוצא את עצמו עדיין באקלים צלילי מוכר. בשבעת השירים המוקדמים מתבטאת אינטנסיביות זו יותר במחרוזים רחבים ובלתי צפויים, אך עדיין לא מרתיעים או מהממים.

רוחות מודרניסטיות יותר מנשבות כבר בארבעת הקטעים לקלרנית ופסנתר משנת 1913 (בביצוע אילן שול ואשר פיש). כאן כבר שולט קו מלודי זוויתי, המביע מתחים גבוהים והתפשטות כעויות אם מודדים אותו בקני־מידה קלאסיים־רומנטיים. דווקא אירועים מסעירים אלה מקבלים תוספת משקל לנקודות הרגיעה של הסיום.

הרצאתה של פרופ' זיוה עמישי־מייזלש על האקספרסיוניזם באמנות הוויזואלית באותה תקופה פתחה, בשילוב עם המוסיקה, אופקים רבי־עניין להשוואה אינטר־דיסציפלינארית בתחום היצירתי. אמנם דומה, כי עיוותים ומתחים שעלייתם הצביעה המרצה בתמונותיהם של קירכנר או קוקושקה נמצאו מקבילים מוסיקליים יותר בקטעי הקלרנית מאשר בסונטה לפסנתר, שבעזרתה ניסתה להדגים את התופעה. אם נוהרים מלחופש הקבולת מוחשיות מדי, אין בכך כדי לפגום בתוקפו של העיקרון. מעניין היה להוסיף לדיונים אלה גם את תמונותיו של צייר, שנודע כמלחין בחוג המקורב לאלבן ברג — ארנולד שנברג.

הצייר ששבים לגלותו

מאת ציונה שמשי

תערוכה רטרוספקטיבית של אוריאנו הפשטטר במוזיאון הרצליה.

הפשטטר הוא צייר, שלמעטה בדורותו נצמדים אירסופר אנשים המעריבים שוב "גילה" אותו. את הפשטטר כבר גילו מזמן, ובכל פעם מגלים אותו מחדש.

בתערוכה מקפת של כמאה חמישים עבודות, מעבודים ניירות קטנים ואדירים עולם שלם של חיים ומוות, אהבה וראייה רובה של היקום האנושי מעשיה, בהרבה שחור ומעט לבן: הקודים והחים החתכים בצייר הדמויות מוחות — רכות למראה אך חודרות ומטלטלות את הזיכרון. זיכרון אישי והזיכרון של תולדות האמנות והאנושות.

החיים העניקו להפשטטר, בן השמונים, חוויות מכל סוג אפשרי, טוב, רע, הוא תולש מסביבתו, אך זה את החוכמה המצטברת בכתבי עולם ובתולדות האנושות. האמנות היא עבורו מקור חיים, החיים עצמם הם מקור ליצירתו.

את מגילת תיאור חייו פותח הפשטטר במשפט: "אבא אלוהים, העניק כוח רב לכל אלה שהעמדת בפניהם משימה קשה או חשובה, שלא יתייאשו ממעשיהם, שלא יתייגעו, שלא יוותרו, אף־על־פי שכוחה של התמונות עצום ורב פיתוי. אבא, תן להם את הכוח לראות גם באפלה את היופי הטהור, את הפרחים הפורחים בשולי־הדרך, ואת הלהבה אשר בידך".

בציוריו שלו האנשים הם אל־אנושיים ושובי לב באנושיותם. הכל נראה לעין, מוכר אך טבול באיקונוגרפיה של צבעים סודיים, הנסתרים והמפתיעים כאחד. תערוכה מופלאה, מאירה, מעוררת, מרגשת ומחישה.

המרכז הישראלי לניהול
החטיבה הבינלאומית
בשיתוף
מועדון המו"פ
התאחדות התעשיינים בישראל

כנס תעשיינים בנושא:
טכנולוגית חלל ישראלית-
דרכי שיווק לארה"ב

בהשתתפות נציגי חברת Center for Space Policy Inc. ארה"ב.
ופרופ' M.F. Taragin מאוניברסיטת וושינגטון בארה"ב.

יום א', 12 לינואר 1986

בתכנית:
•סקירת הפרוייקטים בתעשיית החלל בארה"ב — מבט עכשווי והטכנולוגיה ומגמות לעתיד.
•ניתוח אפשרויות השווק של טכנולוגיות ישראליות.

חברת CSP - THE CENTER FOR SPACE POLICY INC. הינה חברת יעוץ המתמחה בזיהוי וניתוח הזדמנויות עסקיות ותעשייתיות בפרוייקטי חלל.

פרטים והרשמה:
המרכז הישראלי לניהול
טל: 03-257202, 04-640678, 02-234863

קרא מחר ב-
הד הקריות

★ רכבת הפרברים — מתי? כתבה אחרונה בסדרת תחקיר מאת אדי גל
★ תנו לי 5 אנשים שרוצים יופי — הצגה ... מאת אבנת טאס
★ אלון סחלומון — "עקרת בית" מי כאן "הגבר" מאת חנה סל.
★ ספורט: "סנטה קלאוס נגד מכבי חיפה" מאת יוסי זהאק

ובנוסף המדורים הקבועים [illegible]
כולל תוספת לוח הבנות [illegible]

להשיג בכל דוכני העיתונים בקריות ובמפרץ חיפה.

הסוכנות היהודית לארץ־ישראל
קרן היסוד לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת

מכרז בניה 81/559/85

1. הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית מעון יום ע"ש פריים בשלומי
2. הבנין המתוכנן הוא: כ־260 מ"ר
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום ה' 2.1.86 בבנין הסוכנות, תל־אביב, רח' קפלן 17, בחדר 717 בין השעות 9.00–12.00 תמורת תשלום של 100 שקלים חדשים אשר לא יוחזרו.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ג' 14.1.86. הפגישה בשעה 10.30 במועצה המקומית שלומי
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 5.2.86 שעה 13.00.
6. על המשתתפים במכרז זה להיות רשומים לפי חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט — 1969 לפי סיווג מקצועי וכספי מתאים.
7. אין הסוכנות היהודית מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

חוק רשוי עסקים תשכ"ח 1968
מועצה מקומית קצרין

בתוקף סמכותי כרשות רשוי בתחום שיפוט המועצה המקומית קצרין לענין חוק רשוי עסקים תשכ"ח — 1968 (להלן "החוק") ובתוקף סמכותי על פי סעיף 2 א. לחוק ולאחר שהתייעצתי עם הרופא המחוזי, מפקד מחוז הצפון של משטרת ישראל והמנהל מחוז הצפון של משרד התעשייה והמסחר הנני מודיע בזה על החלטתי לאסור כל עסקי רוכלות בתחום שיפוטה של המועצה המקומית קצרין כדי למנוע פגיעה בפרנסתם של בעלי עסקים אחרים ומתוך התחשבות בצרכי הסדר הצבורי.

שמואל בר לב
ראש המועצה המקומית קצרין
רשות הרשוי קצרין

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי, חיפה
הודעה בדבר הכנת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה, בישיבתה מס' 30 מיום 22 באוקטובר 1985, לאשר הכנת שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא "תכנית מס' חפ/1796/א' המושבה הגרמנית" שהוכנה על ידי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה.

אלה השטחים הכלולים בתכנית המוצעת:
גוש 10811, חלקות: 17—20, 22—31, 78—81, 83, 139, 144, 146, 149—151, 156, 223, 225, 233, 260—262, 265, 284, 285, 382—387, 403, 405, 407.
חלקי חלקות: 283, 317.
גוש 10826, חלקות: 1—4, 6, 9, 12, 34, 44, 74, 127, 128.
חלקי חלקות: 16, 91, 92.
גוש 10827, חלקות: 1—5, 12—16, 19, 20, 109, 111, 112.
חלקי חלקות: 73, 75.
גוש 10828, חלקות: 1, 2, 5—11, 13—15, 17, 20—22, 25, 26, 33, 34, 72, 73, 79—87, 90, 91, 96, 97, 102, 106, 108, 109, 112.
חלקי חלקות: 88, 93.
גוש 10829 בשלמותו.
גוש 10830 בשלמותו.
גוש 10831, חלקות: 1, 2/1, 3, 4, 6—9, 11—14, 30, 31, 35, 2/2.
חלקי חלקות: 32, 40.
גוש 10832, חלקות: 2, 8, 93, 103, 73.
חלק מחלקה: 91.
גוש 10835, חלקות: 1, 33—36, 38—40, 54.
חלקי חלקות: 45, 46.
גוש 10890, חלק מחלקה 1.

מטרות התכנית:
א. שמירה על אופי המבנן הבנוי הקיים.
ב. שמירה על פרטי הסביבה הקובעים את יחודה. כגון: מבנים ופרטיהם, חזיתות, מפתחים, גדרות, צמחיה וכו'.
ג. מיקום ועיצוב הבניה החדשה בצורה שתתאים לסביבה הקיימת.

כן החליטה הועדה המחוזית, בהתאם לסעיף 78 לחוק, כי היתרי בניה, לגבי המקרקעין שבתכנית, יינתנו לפי התנאים וההגבלות שנקבעו על ידי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה.
תוקף הודעה זו לשנה אחת מיום פרסומה ברשומות.

משה בלנזר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה
ד' בטבת תשמ"ו
19 בדצמבר 1985

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
קרן היסוד לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת

מכרז בניה 81/556/85

1. הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבניית מעון יום ע"ש בלומברג בגילון (גוש שגב)
2. הבנין המתוכנן הוא: כ־168 מ"ר
3. את תנאי מכרז והחומר הקשורים אפשר לקבל החל מיום ה' 2.1.86 בבנין הסוכנות, תל־אביב, רח' קפלן 17, בחדר 717 בין השעות 9.00 — 12.00 תמורת תשלום של 100 שקלים חדשים אשר לא יוחזרו.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ג' 14.1.86 הפגישה בשעה 12.00 בבהרים במועצה האזורית משגב (גוש שגב)
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 5.2.86 שעה 13.00.
6. על המשתתפים במכרז זה להיות רשומים לפי חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט — 1969 לפי סיווג מקצועי וכספי מתאים.
7. אין הסוכנות היהודית מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
העיר חיפה

הודעה עלפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי — אגודת יהודי־ישראל לאשר תוכנית שינויים בבית־כנסת ברחוב מקור ברוך 5 חלקה 72 בגוש 11188.
הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. בליטה למרווח צדדי.
2. תוספת קומה מעל למותר.
3. עודף שטח בנית מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה' בין השעות: 08.00 — 11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

אהוד יגודין
מהנדס העיר

כדי לשפר תנאי דיור ביחידות דיור קיימות בבית בן 4 קומות.
הודעה על הפקדת השינוי פורסמה בילקוט הפרסומים 3196, תשמ"ה עמ' 2260
השינוי האמור, בצורה שאישרה הועדה המחוזית, ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה
וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

מרדכי בהטא
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל־אביב

חוק התכנון והבניה
תשכ"ה — 1965
הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז תל־אביב
מרחב תכנון מקומי אור־יהודה — אזור.
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל אביב החליטה באישור שר הפנים, לאשר תכנית מס' מ.א.א. 131 שינוי לתכנית מיתאר מקומית מס' תרש"צ 3/55:12
השטחים הכלולים בשינוי התכנית והמקום: גוש 7217 חלק מחלקה 55 רחוב ירושלים 9 אור־יהודה
עיקרי הוראות התכנית: הגדלת שטח יחידות הדיור והקטנת קווי הבניה

הלוח החדש

דירות

■ מודעה לעיתונות 03־625773, 03־621888, והשלם גם בכרטיסי אשראי.
■ שירות לקבלת מודעות בטלפון ל"לוח החדש" בכרטיסי אשראי: ויזה, ישראכרט ודיינרס: 03־227117, 03־227118, בתוך כל הזמן (פרטים "אריאל").
■ "פרומופון", שירות לקבלת מודעות חייג: 03־736707, 03־739297, מ־08:00־20:00, גם בכרטיסי אשראי של כל מערכת.
■ לתושבי השרון, מודעות ל"לוח החדש" מתקבלות ב"פרסום דורי", 03־723660
■ שים לבם לפרסום "אוף־דיזנגוף" יש טלפון חדש, החל מ־3.1.86 885־885 (רב־קווי) כל המספרים שבשימוש בטלים.
■ מודיעפון — קבלת מודעות באמצעות הטלפון, 24 שעות ביממה, חייג 03־383838

מכירה ושרותים

■ שים לבם לפרסום "אוף־דיזנגוף" יש טלפון חדש, החל מ־3.1.86 885־885 (רב־קווי) כל המספרים שבשימוש בטלים.
■ בהזדמנות מיטה זוגית + שולחן + כסאות ופינה, 03־742774
■ ישראל קונה הכל וחודשות, 828567, ובערב 958678, 876224
■ וייצמן קונה הכל: רהיטים, מקררים וחשמליים, 811136, 825908
■ אבנה תופרת, ע"ש פסנק גן, 03־336796
■ שרות ממל, דיסקוטק ואקלסטיקה, לבית הלקוח, להזמנות — 03־289452
■ [illegible] 03־288618

שידוכים

■ לזוגי לוויים ואנשי עסקים, 03־235020, "סטרייקר".

לוח ירושלים

מכוניות

■ שירות לקבלת מודעות בטלפון ל"לוח החדש" בכרטיסי אשראי: ויזה, ישראכרט, ודיינרס 03־227117, 03־227118, בתוך כל הזמן (פרטים "אריאל").

עסקים

■ שים לבם לפרסום "אוף־דיזנגוף" יש טלפון חדש, החל מ־3.1.86 885־885 (רב־קווי) כל המספרים שבשימוש בטלים.

הצעות עבודה

■ מודיעפון — קבלת מודעות באמצעות הטלפון, 24 שעות ביממה, חייג 03־383838
■ שים לבם לפרסום "אוף־דיזנגוף" יש טלפון חדש, החל מ־3.1.86 885־885 (רב־קווי), כל המספרים שבשימוש בטלים.

מכוניות

■ לתושבי השרון, מודעות ל"לוח החדש" מתקבלות ב"פרסום דורי", 03־723660
■ [illegible] 03־776159
■ שים לבם לפרסום "אוף־דיזנגוף" יש טלפון חדש, החל מ־3.1.86 885־885 (רב־קווי) כל המספרים שבשימוש בטלים.

אל תתפשר!
קנה את הטובה והבטוחה ביותר
בלמדלת חדשה
חידוש מהפכני של
רב זרועות
2 מנעולי בטחון בדלת פלדה אחת
רב זרועות
בלמדלת - יותר מכל דלת!

אנג'ל איננה מלאך

הצעירה שמנסה לשוות לעצמה דימוי של נגררת נחשפה כמתפעלת של סוחרי סמים ★ הרשעתה השבוע ושליחתה למאסר של שלוש שנים מלמדות שהיה ממש בהערכת המשטרה כי אין המדובר בדג רקק

מאת צבי הראל

שבועיים לאחר שזוכתה שרה אנג'ל (12.4.84) מהשתתפות ברצח הכפול "מספר 2" של שולמית שלי ומישל בוזמיאס, היא הוזמנה להתראיין בתר בבית "זה הזמן". אנג'ל (26) המכונה "שמוליק", סיפרה לצופים כיצד מתנכלת לה המשטרה בגלל נישואיה לעבריין המסוכן שמעיה אנג'ל. הצעירה דקת-הגיזרה ובעלת השיער המקורזל הציגה את עצמה כצעירה גמורה העוברה שישבה שנתיים במעצר, במסגרת מעצר עד לתום ההליכים. אמנם היתה יכולה לצייר אותה כקורבן של המשטרה.

למרות זיכויה של אנג'ל במשפט הרצח הכפול "מספר 2", נקבעו לגביה קביעות חמורות. בהכרעת-הדין קבע השופט הד"ר אליהו וינוגרד, שתאור שמת אינה תמימה כפי שהיא מנסה להציג את עצמה, ובין השאר, היתה שותפה פעילה בתפעול תחנת הסמים שבשליטת בעלה. השבוע קרע בית המשפט את המסיכה מעל פניה: היא הורשעה בסחר של 60 גרם הירואין ובהחזקת שני אקדחים שאחד מהם הוחזר לתאו של בעלה הכלוא במתקן הכליאה השמור ביותר במדינה (אגף "דקפת" בבית הכלא ברמלה). אנג'ל, שהתגוננה על חרותה, נשלחה לרצות עונש מאסר בפועל של שלוש שנות מאסר. בתום הקראת גזר-הדין נקוו בעיניה דמעות שמחה. היו לה סיבות טובות: היא ציפתה לעונש חמור יותר. הואיל וכבר ישבה שנה אחת (מעצר עד לתום ההליכים), ויש להניח ששנה נוספת תנוכה לה בשל התנהגות טובה, היא עשויה להשתחרר בעוד שנה.

הזיות שמצטיירות בתיק זה אינה של צעירה נגררת. נהפוך הוא: שופט בית המשפט המחוזי בתל-אביב איתמר פלפל קבע, כי אנג'ל היתה השותפה הבכירה. במובן זה שהיא נתנה את הטון בארגון כל הפעולות בשיווק של הסם. השופט פלפל קבע עוד, כי יש סימנים בחומר הראיות שהוצג לפניו, כי היא ניצלה לשם כך מערכת שיווק שנוהלה בשעתו על ידי בעלה השפוט למאסר עולם.

במחשבה תחילה

את צעירה במשפט כילכלה אנג'ל היטב. כאשר נוכחה כי לא תוכל לפרוץ את טבעת הראיות החזקות של התביעה, היא הודיעה, בשלב מוקדם של המשפט, להודות בעבירת סחר הסמים ולהמשיך ולנהל משפט באשר להחזקת שני האקדחים. ההחזרה אחד מהם לאגף "דקפת" (בעבירה של הוזרת האקדח זוכתה מחמת הספק).

גם כאשר נודע לנאשמת כי שניים ממשתתפי רשת הסמים נתפסו על ידי המשטרה והם משתפים פעולה, ניסתה להוליך שולל את המשטרה, ובשיחות טלפון עם אחד המעורבים בפרשה היתממה ואמרה שאינה יודעת על דבר קיומו של האקדח שנמצא מוחזר לאגף "דקפת".

אולם לא רק ההודאה בסמים והניסיון להוליך שולל את המשטרה באשר לאקדח, מלמדים כי מעשיה היו במחשבה תחילה. לאחר שכבר הודתה ביקשה להיאחז במפלט האחרון, רחמיו של השופט. במכתב היא מבכה את נעוריה האבודים ועורכיה שהתעותה. המוטיב החוזר במכתבה הוא, כי זו לה הפעם האחרונה שהיא שולחת יד בפלילים.

בשנים האחרונות היו למשטרה סיבות טובות להניח, כי שרה אנג'ל אינה דג רקק. המודיעות סתר ומידע ממקורות העולם התחתון נתנו לאמר שרה להבין, כי מן הראוי לעקוב אחריה בכל עת. כך עשתה המשטרה מיד לאחר שזוכתה לפני כשנה וחצי בפרשת הרצח הכפול "מספר 2": למשטרה הגיע מידע, כי שרה אנג'ל מפעילה "שושרים" לסחר בסמים הפועלים גם ברמאללה. כדי להעמידה לדין שילמו המשטרה והתביעה מחיר לא קטן: הוענק מעמד של עד מדינה לדוד שנקי, חבר מילדות של שמעיה אנג'ל, שאף הוא השתתף בפעילות הפלילית בפרשה זו. שנקי הופעל בשלב מסוים כסוכן מוסווה של המשטרה, ולאחר שעמד בהתחייבויותיו כלפי התביעה טס לארצות הברית, לא לפני שהמשטרה נתנה לו 4000 דולר לשם סידור ראשוני שם.

מעמד מיוחד קנו בני הזוג אנג'ל לא רק בקרב העולם התחתון אלא גם בין חומות הכלא. כך למשל, בניגוד להוראות הביטחון, ניתן להם להיפגש במשך שעתיים, במקום חצי שעה, מבלי שהפרידה ביניהם מחיצה.

פרק בפני עצמו הוא העונש שהוטל עליה. שמתחתה של אנג'ל היתה מוכנת, הואיל והשעתו בא סניגורה עוה"ד דוד יפתח בדברים עם התביעה, שיוטל עליה עונש של ארבע שנות מאסר בפועל. בנימוקים לעונש הזכירה התובעת עוה"ד דבורה חן עונש מאסר לתקופה של שנתיים בפועל, שהוטל על עליזה ביטון שהורשעה בפרשה זו בהחזקת 7 גרם הירואין. בגלל מעמדה של אנג'ל, ביקשה התובעת להחמיר בעונשה תוך שהיא מצטטת ענישה מחמירה של בית המשפט העליון כלפי עברייני סמים.

בנימוקים לקולא התחשב השופט בעברה הנקי וברצונה לחזור למוטב. בעקבות העונש שהוטל השופט פלפל תמליץ פרקליטות המחוז להגיש ערעור לבית המשפט העליון. ברחמים שביקשה מהשופט פלפל אמרה אנג'ל, כי סחרה בסמים משום שנזקקה לעשות אלפים דולר לממן שכר עורך דין לערעור התלוי ועומד נגדה כעלה בפרשת הרצח הכפול "מספר 2".

כבולה בהבטחתה שלא לשלוח יד בפלילים, תצטרך שרה אנג'ל להשיג את הכסף לערעור הנוסף הצפוי לה בדרך הישר.

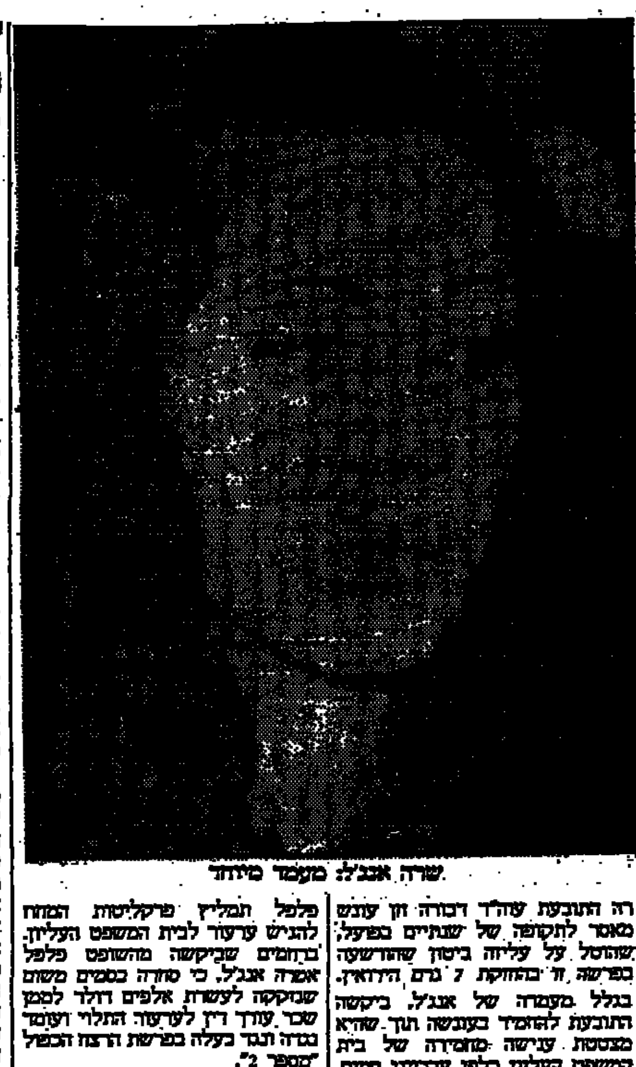

שרה אנג'ל: מעמד מיוחד

עזה: רפואה כתרגיל הומאני (ד')

השגיאות שיצרו הידברות

מאת יפעת נבו

החדר היה לבן ובוהק מניקיון. חדר גדול ובמרכזו שולחן טיפולים אחד, גדול. על השולחן שכב לו, מכורבל בתוך בלויי סחבות, תינוק כבן שנה. לידו עמדה אמו. לבושה בשחור המסורתי של פליטי עזה. התינוק קדח מחום, מעוות, ובולע בתוך מרחבי הלובן הדומם, הריק, של חדר הטיפולים. הרופא המטפל ישב בחדר סמוך, לוגם קפה. מבחינתו, הוא כבר עשה את שלו. ואם זה לא הועיל, אוי לילד יש בעיה.

ולילד אכן היתה היתה בעיה. הוא נזקק נואשות לעזרה. הוא סבל. ומי שחשה בזאת היתה אמו. אבל היא היתה חסרת אונים. היא ידעה, מנסיונה, שכך מתים ילדים בעזה. לאלפיהם. היא לא ידעה מה לעשות.

הילד הזה לא מת. הוא החלים. לא בזכות התרופה, אלא בגלל שרשרת "שגיאות", אשר בתהליך משולב של היזון-חוזר שינו בעזה את המפה הרפואית מן הקצה אל הקצה. תמותת הילדים ירדה מ-140 לאלף ילדים בשנה ל-82 לאלף, הכל בחמש השנים האחרונות. אבל עיקר המהפך היה בשבע השנים שקדמו לכך.

כמובן, לא הילד המסוים הזה שינה את פני הדברים. אבל דרך הטיפול בו היתה בעבר גישה כללית, ומה שקרה בעקבות מקרה זה ודומים לו שימש סרגל, שבמהלכה השתנו לחלוטין יחסי רופא–חולה ברצועה. מקרה הילד הזה היה ב-1973. הד"ר עלי לש, שנקרא לחדר הטיפולים וראה את האשה בעיני האם, תהה היכן הרופא המטפל. כרופא ילדים, איבחן הד"ר לש כי הילד בוודאי לא קיבל טיפול, והמתנה במצב כזה הרגיזה אותו. כממונה על שירותי הבריאות ברצועה, היתה לו הזכות המלאה לקרוא לרופא, שלגם קפה בחדר סמוך. הרופא הכי יר, שהוא כבר טיפל בילד. כבר להוראות ומה: הוא הורה לתת את הכד לפני חצי שעה. בתגובה לשאלתו של לש, אם לא ראוי היה לבדוק את פעולת התרופה, בהה הרופא הערבי ברופא הישראלי ולא הבין מה רוצים ממנו.

"מושתל על ידי השב"כ"

"כשהגעתי לרצועה, המערכת הי הדירכית היתה ברורה: הרופא המטפל הוא כאלוהים, האלוהים הוא הפרופסור שאצלו למד במצרים. כהאלוהים הנ"ל האויל בטובו להעניק ליצור העלוב בהשגה ששכב מעות על מיטת הטיפולים את התרופה שאלוהים מסבירים הורה שהיא המתאימה. אם הילד אינו מגיב לה, לילד יש בעיה. אבל זו כבר אינה מעניינו של הרופא", מספר הד"ר לש.

באירוע הזה נעשו כמה שגיאות, מבחינתם של רופאי המקום. הם מיהרו במשלחת למנהל הערבי של שירותי הבריאות בתביעה לסלק את הד"ר לש מבית החולים, בטענה שהוא שונא ערבים וכי למעשה הוא איש השב"כ שהושתל במקום. הרופאים הערבים שעמם שוחחתי מתלוצצים היום בבריאות הדעת על אותם ימים, והם אסירי תודה לאותו מנהל ערבי, שהיה חכם מכדי להתפתות כה מהר לטענות אלה. מה גם שהאירוע הצביע על סבירות גבוהה כי לישראלי הזה היה איכפת מהילד. "מאוחר יותר נוכחנו לדעת שהיה איכפת לו גם מהרופאים", מספר היום אחד המנהלים הבכירים. אבל אז נוצר עימות חריף.

לש מספר, כי האירוע לימד אותו שבעזה לא תופסת השיטה של הדרכת רופאים ליד מיטת חולה. ההדרכה של הרופאים עברה, על כן, לחדר אחר. "הבנתי שפגעתי בתדמית של 'בך אלוהים'. הבנתי, שהמושגים של הרפואה המקובלים בישראל זרים לרופאי עזה. אצלם, רופא מדופלם כבר יודע הכל, ואסור שהחולה ירגיש חלילה שהרופא לא יודע משהו", מספר הד"ר לש. וכך, בחדרים הסמוכים, החלו ללבן את הסוגיות. התברר שאלה כלל לא היו סוגיות פוליטיות. התברר שרופא הילדים הישראלי, "המושתל על ידי השב"כ", כביכול, דואג לבריאותם של ילדי הערבים והוא עושה הכל כדי שאלה יחיו. המושגים המוסריים על הישראלי החלו להשתנות. השגיאה של לש ו[illegible] תרמו לכך שיר סימו להודות שהוא בראשם, והרופא [illegible] לאט לאט התכנסו גם [illegible] בכל בית חולים בישראל המסכר את עצמו. אלה הדיונים הנוקבים ביותר, משום שבבדיקה שלאחר המוות (פ"מ) מגלים את הסיבה האמיתית למוות, ובו הרופאים הפתולוגים אם הרופא איבחן נכונה אם טיפל נכונה. בישראל נוהג שכל דיון כזה מתייחס לרופא המטפל, והוא נמצא תחת אש צולבת של עמיתיו למקצוע. "הולכתי שבוע מאיכוד שמות הרופאים המוזכרים בדיונים אלה. לכבוד יש מקום חשוב מדי אצל הרופא הערבי. לא היה טעם לפגוע בהם. הם לא מרגלים לשיטה. אבל הדיונים עצמם הביאו פירות, שגם הרופאים שמחו בהם", מספר הד"ר לש.

היום הוא יכול להרשות לעצמו לדבר בחופשיות. כמי שיצא לגימלאות, הצליח להגשים את כל המשימות שנטל על עצמו כשבא לרצועה לפני שתים עשרה שנים ומחצית השנה. הוא עדיין חש עצמו קשור במטבח לאנשים שם, שאותם גידל וטיפח כאילו היו ילדיו. הוא הבין חיש מהר כי הצלחת המשימה ברצועה תובעת לא רק טיפול בחולים, אלא גם טיפול מאוד זהיר ומורכב בכוח-האדם המטפל בחולים. אחת התוצאות, לדוגמה, של דיוני הפ"מ, היתה, כי הרופאים הסיקו, שרבים מהילדים שנפטרו היו נרפאים אילו הגיעו מוקדם יותר לטיפול.

הרופאים והאחיות נרתמו עד מהרה למבצעים (שהוכרזו בכתובות הקהילה בסירוה) שהביאו את הילדים בהקדם לאישפוז. רמת האישפוז עלתה ונוצר לחץ עבודה קשה. לחץ זה דחף לטיפוח ולהרחבה של הרפואה הקהילתית ברצועה. היו אלה הרופאים והאחיות שבעבודתם נפרשה רשת של 24 מרפאות, במקום השלוש שהיו קודם לכן.

המקל והגזר

במרפאות השכונתיות יכול היה כל תושב עזה לקבל טיפול בקירבת מקום מגוריו ובזמן סביר, והלחץ על בתי החולים הוקל. הצוות המנהל ניצל את הלחץ על בתי החולים לשם הכנסת חידוש נוסף: אישפוזיום. בית החולים בעזה היה הראשון שהנהיג אישפוזיום בארץ. הפתיחות לחידושים לא היתה מובנת מאליה. כדי למנוע "מרידות" ו"פגיעה בכבוד", תומרן הצוות המקומי בין המקל לגזר, בין עומס העבודה בבית החולים לבין ההצלחות שכבר נקצרו בשטח, ואשר הולך להתהדר בכינוסים בינלאומיים שונים. זה היה התמריץ.

באותה טכניקה הוכנס ברצועה השילוב של רפואה מונעת וסוציאלית. רופא בית החולים, שכבר החל ליהנות מיוקרה הולכת וגדלה בעיני התושבים, הוא שערך את החיסונים, ביצע מעקב אחרי התפתחות הילד וגם טיפל בו כאשר חלה. הכרטיס היה אחד, וזה משפחה ידעה שיש עין פקוחה. מצב זה כשלעצמו העלה את יוקרת הצוות הרפואי ברצועה, בעיקר יוקרתם של רופאי הילדים.

כדי להבין את משמעות המהפך, יש לחזור להתנהגות המצב בראשית שנות השבעים. באותם ימים רפואת הילדים [illegible] הגישה הקטאנית כי "ילדים מתים בין כה וכה", והא שלשלה: מחלות הילדים לא נחשבו "מעניינות". לילד אין כל מעמד, לבד מאשר בעיני אמו. אבל מאחר שגם לה אין מעמד, אין מי שחולק כבוד לרופא הילדים, מרכיב חשוב במקום של קשרי הגומלין בחברות אלה.

הסטאטוס של הילד היה כה ירוד, שאפילו הרופאים המסורתיים לא טרחו לטפל בילדים, והם נותרו ברצועה — אם אפשר לקרוא להם "רופאים" — הפקר בידיהן של נשים זקנות. על כך נוסף ההיבט הכלכלי. מאחר שלמרבית ההורים לילדים רבים לא היה כסף, כי רובם היו בראשית עצמאותם הכלכלית, לא זכו רופאי הילדים להזדמנות לפתח פרקטיקה פרטית. ואת, בניגוד לרופאים אחרים ברצועה. יש לזכור, כי באותן שנים לא היתה רפואה ציבורית בעזה, והכל התבסס על רפואה פרטית. זו גם הסיבה שרופאים מעטים בלבד ביקשו להתמחות ברפואת ילדים. באותן שנים היו ברצועה כולה רק שלושה רופאי ילדים, כולם עבדו בבתי חולים. אלה אמורים היו לשרת 120 אלף ילדי הרצועה.

כאשר הגיע הד"ר לש לרצועה, ב-1973, הרפואה הישראלית נהנתה מיוקרה רבה בקרב תושבי הרצועה. אך הוא נהנה מיתרון נוסף, שברצועה לא ידעו עליו: היו מאחוריו שלוש שנות ניסיון של התמודדות עם רפואת ארץ מתפתחת. באותן שלוש שנים הוא הקים בוולטה העילית באפריקה את מערכת רפואת-הילדים במדינה. על פועלו זה אף זכה לאות כבוד של המסדר הלאומי של וולטה עילית, והיה אחד הזרים היהודים שהתקבל כחבר באותו מסדר. משם הוא הביא עמו כמה עקרונות יסוד, ואחד החשובים שבהם: להקפיד להישאר אורח. כאורח, הוא ניסה ללמוד בטרם ניסה ללמד. מניסיונו שם הוא למד, כי מי שמנסה להכתיב שיטות שהצליחו בארץ אחת לארץ אחרת, ביזיון לכשי לה. עד מהרה נוכח כי בעיות התזונה לא ייפתרו באמצעות תרופות. כמו כן למד, כי יש להיזהר מאוד ב"מאמר" של קבוצות אוכלוסיה שונות, שאם לא כן, תקומם את האוכלוסיה. גם כאשר תעניק לה את השירות היעיל ביותר. וכך גם בנוגע למנהגים המקומיים, הרשמיים והלא רשמיים.

זה היה הבסיס להתחיה לשילוב המנהיגים המקומיים בבעיות הבריאות, ובעיקר הרופאים המסורתיים והמנהיגות הדתית. שיתוף הפעולה בין הרופאים המדופלמים לבין המנהיגות לא נוגע קודם. אבל אחרי שמבצעי החיסון נעשו בחסות אנשי הדת, הצליחו, נהנו מכך כולם. גם המנהיגות הסוציאלית שותפה. עד כדי כך שהחיסונים בוצעו לפעמים בבנייני המועצות והעיריות. כאשר יצאו מבצעי החיסון ההמוניים, הכינו קודם את שיעורי-הבית. הצוות נשלח מבית לבית, לשוחח עם המשפחות. ההוראה היתה להקשיב לבני המשפחה, לא להכתיב. הצוות אמנם סבל מהרעלת קפאין, מאחר שבכל בית שתו כעשרים ספלוני קפה, אבל המבצע הצליח.

השתלמות בבתי חולים בישראל

עם הזמן נפתחו גם בית החולים לילדים ובית החולים הפסיכיאטרי. הד הצלחות של הורדת התמותה בקרב הילדים היו לשם דבר בעולם. הדברים לא הגיעו לחו"ל מפה לאוזן. בד בבד עם הכנסת שיטות חדישות, ריענון צוות רפואי והדרכה מתמדת, החל הד"ר לש להדריך גם מחקרים רפואיים. אחד הרופאים הערביים הבכירים ברצועה אומר, כי רק הודות ללש, ולעקשנות הבלתי נלאית שלו, מקבל היום על הרופאי עזה להשתלם בבתי חולים בישראל. "הם משתלמים במקצועות בהתאם לצורכי החברה. כך יש היום 13 הישגים שהרצועה [illegible] בבית החולים בילינסון; שבעה אחרים משתלמים ברפואה פנימית ובפתולוגיה, וגם במקצועות אלה לא רבים הסיכויים לפרקטיקה פרטית וליוקרה. "היום יש לרופאים אצלנו רצון לעקוב ולדעת מה קרה לחולה המוגיע", אומר הרופא הפלשתינאי הבכיר.

הוא מספר, באוות, כי רופאי הרצועה שותפים בכתיבתן של 39 עבודות מחקר. 36 מהן כבר פורסמו בכתבי-עת מדעיים מכובדים בכל העולם, והאחרים בשלבי פרסום. חמישה מחקרים נמצאים עתה בשלבי סיכום וכתיבה, ושישה נוספים בתהליכי מחקר. המחקרים נעשו בשיתוף האוניברסיטה העברית והוצגו גם בכינוסים.

מהגר הישראלי נראה אחרת. במשך שנים רבות, בכינוסים הרפואיים שהתקיימו בישראל שמע הד"ר לש לא פעם שאלות מעמיתים ישראלים בנוסח, "זה אתה שמגדל את הפולחים הקטנים". באחד הכינוסים שהוצג בו מבצע הורדת שילשולים בלוויית [illegible] את הילד לפרוח שיש להשקותו, ניגשו אחות ורופא ישראלים לסגנו של לש והעירו לו, כי ילדים אלה אינם פרוזים. "צריך להרוג אותם ולא לגדל אותם", אמרו השניים. הד"ר לש לא נמנע מתגובה בוטה והעיר, כי שמו לש ולא מנגלה.

הרכילות מספרת, כי לרופא הילדים הישראלי מעזה יש יותר פרסומים מאשר להרבה אחרים שזכו זה כבר לפרופסורה. אבל קשה לקדם אחד כזה מעבר לדרגה של "מרצה בכיר בקושי". "אני יודע שאני 'מנהל' משום שאני עוזר לערבים, אני אפילו בא בזה", אומר לש. "המחיר? לכל דבר יש מחיר. אבל אני בהחלט מרוצה מהעובדה שיש לפרויקט בעולם. זה מעט?"

(כתבה אחרונה בסדרה)

ילד חולה בעזה: [illegible]

הקנדים באים, הקנדים באים

שווי נכסיהן של חברות קנדיות בארה"ב עולה על 40 מיליארד דולר, והוא גדל במהירות. שש חברות הבניה הגדולות שם בבעלות קנדית

מאת גלעד דותן

טורונטו

"אין לנו שום מוסד ביזמים", העיד בזמנו מנהל הבנק הגדול במדינה. "תוכלו למצוא אותם בארה"ב". מה שהיה בזמנו הגזמה גדולה הולך ומתממש בשנים האחרונות. השוק הקנדי מונה 25 מיליון צרכנים, שהכנסתם מן הגבוהות בעולם. אבל השוק האמריקאי גדול פי עשרה, והאפשרויות שהוא פותח, חרף התחרות החריפה, הינן כמעט בלתי מוגבלות. מכאן כוח המשיכה שלו ליזמים שאפתנים בעולם כולו. נתח זעיר בשוק האמריקאי פירושו הכנסות בהיקף של מיליונים רבים.

לפני כעשור היו רק לחברות קנדיות מעטות סניפים במדינה השכנה. ובכל המקרים היו אלה חברות גדולות מאוד. סקר שפורסם לא מזמן על ידי "המדריך הקנדית של בעלי עסק עצמאיים" מורה, כי ל-16% מן החברות בפרובינציה יש סניפים בארצו של הדוד סם. לגבי לא מעטות השלוחה האמריקאית נהפכה לעיקרית, אף על פי שהחברה מנוהלת מטורונטו או מעיר קנדית אחרת. "ההצלחה הגדולה ביותר שהיתה לנו כשהחלטנו לעשות עסקים בארה"ב", אומר מנהל חברת בניה גדולה, "היא היקף ההצלחה שזכינו לה".

הצלחתם של קבלנים קנדים מרשימה במיוחד: שש חברות הבניה הגדולות ביותר בארה"ב הינן בבעלות קנדית, ביניהן שלוש חברות בבעלות יהודית: "יורק" ו"אולימפיה" בבעלות האחים רייכמן, ו"קאדילאק פרויר" שבראש מניותיה מחזיקים צאצאיו של סם ברונפמן.

הקנדים אינם בוחלים גם בענפים אחרים. ב-1976 קנתה חברת מזון מפעל [illegible] במדינת ניו יורק, וברווחים שצברה מאז נרכשו שבעה מפעלים דומים. כיום חברה זו היא השנייה בגודלה בתעשיה בצפון אמריקה, והמוצר אינו המוצר היחיד שהיא מייצרת. בבעלות קנדית נמצאת "נורת'רן טלקום", חברת הטלקומוניקציה השניה בגודלה בעולם. "ליבמוניקס", יצרנית מכשירי הליזור השלישית בגודלה, המשכללה בתחום מכשירי הליזור לצרכים רפואיים. הקנדים באים במיוחד [illegible] "פייס", שהרימה תרומה חשובה לשכבר לגניית החלל. דווקא בסניף הממוקם בקנדה של החברה, יוצרה "יורק החלל" והמשכללה של חללית הר"צ לנצר".

עצות מעובדי אורח

אנדרו מלקולם, לשעבר ראש המשרד בטורונטו של "הניו יורק טיימס", פירסם באחרונה רב מכר — "הקנדים". בתארו את המצב בעשור האחרון הוא כותב: "דור חדש של אנשי עסק קנדים תוקפניים, חריפים ומשומנים בהון רב, קונים בחזרה נתחים גדולים של חברות זרות בארצם. ובו בזמן צועדים בתנופה במגעי עיסקי נמרץ אל שוק אמריקאי פתוח, גדול פי עשרה מזה של קנדה". בהקשר זה יש להוסיף, שהנשיא רייגן וראה"מ מאלרוני מכינים תוכנית מקיפה לצמצום ההגבלות על היבוא, ההגבלות שנועדו להגן על חקלאים ותעשיינים מקומיים. המסחר הדו-צדדי בין שתי השכנות, שהוא ממילא הגדול בעולם, יגדל אף יותר.

כאמור, ה"פלישה" דרומה היא תהליך של העשור האחרון בלבד. והיזמים המצליחים מתקשים בעצמם להסביר, מדוע הצלחתם גדולה מזו של משקיעי חוץ אחרים. אחד מהם מעלה השערה, שהדמיון הרב בין שתי המדינות מסייע מאוד לקנדים. בין הלא-אמריקאים, הם היחידים שאינם צריכים להסתגל לנסיבות חדשות, ומרגישים מיד כמו בבית. גם האמריקאים אינם רואים בקנדים זרים, אף שבבעלותם נמצאים כיום נכסים שערכם נאמד ביותר מארבעים מיליארד דולר, וסכום זה גדל בעשרות אחוזים מדי שנה.

האם הקנדים מביאים עמם מטען משלהם לעולם העסקים? קרוב לוודאי שכן. הם מאופיינים בריסון, פרופיל נמוך, אמינות ומקצועיות. אם התדמית של איש העסקים האמריקאי היא זו של אדם היורה תחילה ואחר כך שואל שאלות, הרי הקנדים מרבים קודם לשאול ולברר, וכל אותו זמן מחזיקים את האקדח בנרתיק.

דומה שסגנון זה מעורך בענפים המולידיים יותר. הצלחתם של כמה ישראלים בארה"ב בעשור האחרון מרמזת, שסגנון אמריקאי, ואולי בזה קנדה, עשוי גם הוא להשתלם בענפים מסוימים, כמו קולנוע ואופנה.

איש עסקים מסביר, שרגישותם של הקנדים להבדלים הרגיונאליים בקנדה דוברת-האנגלית, מהווה יתרון עצום בבואם לארה"ב. הם עומדים אינטואיטיבית על דקויות ההבדלים שבין אזורי ארה"ב השונים, דבר שאירופים ואסיאתים מתקשים להבין: "ואיומינג הוא מקום שונה לעסקים מאלבאמה או ניו יורק. במערב האנשים אינדיווידואליסטים, ואילו בדרום קשרים אישיים חשובים ביותר. הדרומיים דומים מאוד לאנשים באונטאריו". קנדי אחר מייחס את הצלחתו והצלחת בני ארצו קודם כל לתכנון יסודי ולהכנת שיעורי-הבית. החברה שלו שלחה כמה מבכירי אנשיה כדי שיסיירו ברגל (!) ב-15 מעריה הגדולות של ארה"ב. וההסתמך על עצותיהם של עובדי אורח יאותרו בצורה המדוייקת ביותר את המיקום המתאים ביותר לסניפי החברה בתחומי העיר. "נוקטנו לאמצעי זה, משום שלא חשבנו שאנו מיטיבים להכיר את העיר מתושביה, היינו נוהגים כטפשים גמורים", מסביר הקנדי. [illegible] את עצמה.

דין פרוטה / לאה פורת

בתשלומים, בתשלומים

שיטת המכירה בתשלומים צברה תנופה גדולה בתקופת ההקפאה, אבל רוב הסוחרים מוסרים מידע מטעה על גובה הריבית ★ במקרים רבים מגיע שיעור הריבית השנתית למאות אחוזים

שיטת המכירה בתשלומים אינה שיטה חדשה במקומותינו. היא היתה נהוגה אצלנו כבר עם קום המדינה, ואף השאיר לה שירים ("בתשלומים, בתשלומים"). אבל באחרונה חשה שהשיטה צברה תנופה רבתי. הגורם לכך הוא, ללא ספק, תוכנית ההקפאה הכלכלית: הלקוח אינו מוכן לרכוש מוצרים בני-קיימא ביוקר, שהמחירים יישארו יציבים לפחות עוד חודשים מספר, מה גם שהוא אינו משופע כבר מזומנים כמו בעבר, ואילו הסוחר מבקש לעודד את הקניות באמצעות תשלומים נוחים. הסוחר מביא גם בחשבון, כי בתקופה של יציבות במחירים, הוא אינו חושש שיגרמו לו הפסדים הנובעים מהתייקרות התשומות.

ובכן, לכל מקום שתפנו היום, וכל דבר שתבקש נפשכם, תוכלו לרכוש בתשלומים — החל בריהוט סלוני ב-3 או 4 תשלומים וכלה בשטיחים ב-25 (!) תשלומים.

מכירה בתשלומים היתה מאז ומתמיד שיטה בעלת כוח פיתוי רב על לקוחות פוטנציאליים. אתה משלם חלק קטן ממחיר המוצר, לעתים 30 אחוז, לעתים 25 אחוז ולפעמים רק 10 אחוזים והמוצר כבר בביתך. אך אליה וקוץ בה: בתחילה אתה מבסוס שיש לך מוצר, שעבורו שילמת מעט, אבל כשמגיעים מועדי הפירעון, זה כבר פחות נעים. זה רק חלק אחד של הבעיה. החלק האחר והעיקרי של הבעיה, הוא כמה באמת עולים לך התשלומים האלה, כלומר מה גובה הריבית שעליך לשלם תמורת הקנייה בתשלומים.

המידע הזה חיוני לצרכן משתי סיבות: א) כדי שיוכל להשוות את שיעורי הריבית בין סוחרים שונים, כפי שמשווים מחירים של כל דבר. ב) כדי שאפשר יהיה להשוות את שיעורי הריבית הנדרשים מן הסוחר עם שיעורי הריבית הנדרשים ממקורות אחרים, כמו בנקים. אם מתברר, למשל, שהריבית על הלוואה בבנק עולה פחות מהריבית על קנייה בתשלומים, ברור שעדיף לקחת הלוואה.

המחוקק בא לעזרת הצרכנים בתחום זה כבר לפני כשנתיים, כאשר נכנסו לתוקף "תקנות הגנת הצרכן (חישוב שיעור ריבית שנתי) התשמ"ד–1983". תקנות אלה מחייבות את הסוחרים למסור לצרכנים את המידע הבא: המחיר באשראי, כלומר, הסכום הכולל של התשלומים הנדרשים מהצרכן בקשר לקנייה באשראי, וכן פירוט התשלומים ומועדיהם; המחיר במזומן, כלומר, המחיר שהיה נדרש מהצרכן אילו שילם את כולו במעמד הקנייה; שיעור הריבית בחישוב שנתי הגלום באשראי. את המידע הזה חייב הסוחר למסור לצרכן לפני העיסקה, כדי לתת לצרכן את האפשרות להחליט אם העיסקה כדאית לו או לא.

לכאורה, אין התקנות מחייבות את הסוחר לפרט את כל המידע במודעות בעיתונים, כי הוא יכול למסור את כל המידע הרלוונטי לצרכן במקום העסק. אולם ברגע שהסוחר מפרסם מודעה על תשלומים, הוא חייב לתת מידע נכון ולא להעלים מידע שבלעדיו המודעה מטעה.

בדקנו פרסומים של כתריסר סוחרים והדהמנו לגלות, כי כמעט אף אחת מן המודעות אינה עונה על דרישות החוק. הפרסומים, בחלקם הגדול, מוסרים מידע חלקי ו/או מטעים את הצרכן במסירת מידע לא נכון.

לפנינו מספר דוגמאות (המחירים נקובים בשקלים ישנים):

• חברת "עמינור" מפרסמת, שאפשר לרכוש מערכת שינה ב-4 תשלומים שקליים שווים ללא ריבית וללא הצמדה. נשמע שיגעון. נכון? בירור טלפוני במפעל העלה, כי מי שמשלם במזומן זוכה בהנחה של 10 אחוזים. משמע, יש הבדל בין המחיר באשראי ובין המחיר במזומן. ההפרש הזה, על-פי החוק, הוא סכום הריבית שעולה האשראי. (נא לשים לב, מדובר בסכום הריבית ולא בשיעור הריבית, כשבא לחישוב שעליו ידובר להלן). לכן, אין זה נכון שהתשלומים הם ללא ריבית. למותר לציין, שלא צוין במודעה שיעור הריבית השנתי של התשלומים.

• פול רהיט, חברה לשיווק רהיטים בבני-ברק, מפרסמת אף היא שאפשר לרכוש אצלה רהיטים בתשלומים ללא ריבית, במקרה זה 7 תשלומים. בירורנו וגילינו כאן תנאי תשלום מקוריים: 3 תשלומים שקליים ועוד 4 תשלומים צמודים לדולר היציג. ההצמדה לדולר נעוצה, כמובן, לשמור על הערך הריאלי של הכסף, אבל הסוחר אינו מסתפק בכך. לדבריו, יש אצלו "הנחות מזומנים", משמע, המכירה בתשלומים כוללת ריבית.

• גם אצל מטבחי מניסין בע"מ מבטיחים אפשר לקנות ב-7 תשלומים "ללא ריבית וללא הצמדה". לאמיתו של דבר: בעת הקנייה משלמים 25 אחוז מהמחיר, ואת היתרה ב-6 תשלומים חודשיים שווים. מי שקונה במזומן זוכה בהנחה של 15 אחוז. יתירה מזאת, מי שקונה במזומן מקבל את המטבח אחרי חודש. מי שקונה בתשלומים, יצטרך לחכות 3 חודשים.

• אצל "א.ל.ב.", יבוא אישי של מכשירי חשמל ביתיים, שלהם 2 חנויות בתל-אביב, אפשר לקנות מבחר של מכשירים לבית ב-5 תשלומים. הם דווקא לא טוענים, שהתשלומים אינם כוללים ריבית. אבל מוכנים לומר, בלי להיכנס לפרטים, כי יש "הנחות מזומנים".

• "סלון מרכזי" בתל-אביב מוכן למכור כל מוצר חשמלי ב-3 תשלומים, כלומר, חצי במזומן והיתרה ב-2 תשלומים שווים בלי ריבית. בחנות נמסר לי, כי מי שקונה במזומן משלם אותו סכום. אבל במקום אחר במודעה נאמר: "ב-10 תשלומים ללא ריבית וב-30 אחוז הנחה על תשלום במזומן." הרי זו הטעיה ברורה כשמש. יתירה מזאת, מתברר, כי התשלומים צמודים לדולר — עובדה שלא פורסמה במודעה. וחישבנו בעזרת כלכלן את שיעור הריבית הגלום בתשלומים. הגענו לכ-9 אחוזים בחודש וכ-180 אחוז בשנה (החישוב מבוסס על ריבית דריבית). הריבית שהתקבלה בנוסף להצמדה, היא ריבית גבוהה מאוד. כשהערנו לבעל סלון מרכזי, טוביה נדב, כי המודעה אינה מנוסחת בהתאם לחוק, הבטיח לתקן את המודעות הבאות. לדבריו, לא ידע שהוא עובר על החוק.

• מפעל רהיטים מטיים בשם "גוש" פירסם מודעה, ולפיה הוא מוכר ריהוט סלוני ב-3 תשלומים ללא ריבית ב-660,000 שקל. התקשרתי לחנות והתברר לי, כי אם אקנה במזומן אשלם רק 600,000 שקל. כלומר, יש כאן ריבית בסכום של 60,000 שקל, שהוא ההפרש בין מחיר האשראי ובין המחיר במזומן. גם במקרה זה החלטנו לבדוק מהו שיעור הריבית השנתית הגלום במחיר האשראי. הגענו לשיעור של 226 אחוז, לפי ריבית החודשית של 10.36 אחוז.

• דוגמה נוספת היא מודעה של "שטיחי ראובן", המציעים שטיחים ב-13 תשלומים שווים צמודים לדולר, בריבית שנתית של 17 אחוז. בבדיקה בחנות נמסר לי, כי הנחות המוצעים היא 17 אחוז. אולם אין זה אומר, כי היא שווה לשיעור הריבית כפי שמצהיר מפרסם המודעה. בחישוב נכון, לפי אחת הדוגמאות שפרסמו (שטיח שעולה באשראי 699,400 שקל ב-13 תשלומים שווים ובמזומן, 580,500 שקל), הריבית השנתית היא כ-22 אחוז ואת, יש לזכור, בנוסף להצמדה הדולרית.

• גם חברת תדיראן הגדולה מוכרת את מוצריה בתשלומים, ויש לה מספר תוכניות. מצאנו, לדוגמה, מודעה המציעה 7 תשלומים למבחר מוצרים. במודעה מפרסמת תדיראן את שיעור הריבית האפקטיבית השנתית (48 אחוז) וכן את מועדי האספקה של כל מוצר, אם קונים אותו בתשלומים. בבדיקה נמצא, שהמידע הוא נכון. אולם מצאנו מודעה אחרת של תדיראן, על מנורת חירום "תדיאור", והתברר, כי המודעה הזאת גם מטעה וגם כוללת ריבית גבוהה ביותר. על-פי המודעה, המנורה נמכרת ב-4 תשלומים שווים של 26,900 שקל כל אחד, כלומר, סך הכל 107,600 שקל. המחיר במזומן הוא 89,000 שקל. מתברר, שהריבית השנתית הגלומה בהצעה "המפתה" היא לא פחות מ-399 אחוז, כשהריבית החודשית היא 14.34 אחוז (יותר מפי שניים מהריבית על משיכת-יתר בבנקים).

• בית כרמל, רשת השיווק של שטיחי כרמל, מפרסם גם היא הצעה "מפתה", וכדברי הפרסומת הם "שוברים את השוק". כיצד? הצרכן משלם 50 שקלים חדשים במזומן, והיתרה ב-24 תשלומים חודשיים צמודים לשער הדולר היציג, לפי ריבית של כ-24 אחוז לכל התקופה. מה שעומד מאחורי זה, לפי חישובי הכלכלן שלנו, הוא שמדובר בריבית חודשית של 2.25 אחוזים וריבית שנתית של 30.6 אחוז. זו, בנוסף להצמדה, אינה ריבית כל כך קטנה. שלא לדבר על כך שהמודעה בחולש לא עונה על דרישות החוק לציין את הריבית השנתית. הם באמת שוברים את השוק.

מה צריך הצרכן לדעת

הדוגמאות שניתנו כאן הן רק חלק קטן מג'ונגל המודעות, שמציפות את העיתונים שלנו, ולא ברור מדוע משרד התעשיה והמסחר אינו נוקט צעדים נגד אותן חברות, המפרסמות מודעות בניגוד לחוק. עד שהמשרד יתעורר, הנה כמה עצות שעל הצרכן לאמץ לפני קנייה בתשלומים. ראשית, יש להקפיד לקבל את המידע הבא:

מחיר המוצר בתשלומים. מחיר המוצר במזומן כלומר, אחרי כל ההנחות. סכום הריבית, כלומר, סכום ההפרש בין המחיר באשראי ובין המחיר במזומן. שיעור הריבית השנתית. זהו חישוב מסובך במקצת, שלא כאן המקום להסביר איך לעשות אותו. כל שכתמצא בחישובי ריבית או בכלכלה יוכל לעזור בתחשיב. אבל, מכל מקום, לא הייתי סומכת רק על התחשיב של הסוחר, כפי שראינו בדוגמאות.

חשוב כאחד גם לשים לב אם התשלומים צמודים, כפי שגם ראינו בדוגמאות. לאחר מכן יש להשוות בין גובה הריבית השנתית בהצעה ובין גובה הריבית השנתית תמורת הלוואה בנקאית או כל מקור אחר, ואז להחליט אם כדאי לקנות בתשלומים. שיקול נוסף וחשוב מאוד לכדאיות הקנייה הוא מועד האספקה. במצב הכלכלי היום הדבר המומלץ ביותר הוא לקנות, לשלם ולקחת את הסחורה הביתה. אם בגלל התשלומים האספקה מתעכבת, אין להסתפק בפחות מערבות בנקאית שהסוחר נותן, או לחלופין יש לקנות בחברה גדולה וידועה שאפשר לסמוך עליה שלא תפשוט את הרגל (אבל בעצם מי יודע?).

אגודת הסטודנטים: לא הסכמנו

דודי בירנק, יו"ר אגודת הסטודנטים בתל-אביב, ביקש להגיב על הכתבה שפורסמה במדור זה בשבוע שעבר, תחת הכותרת "מה שלא לומדים באוניברסיטה". לדבריו, ההחלטה לפיה סטודנטים "חלקיים" לא ייהנו מההלוואה של 250 דולר ל-12 שבועות התקבלה בניגוד גמור לדעתה של התאחדות הסטודנטים. התאחדות הסטודנטים טענה, כי דווקא לסטודנטים הלומדים לימודים חלקיים יש קשיים כלכליים. הם זקוקים להלוואה לא פחות מאחרים. אשר לסטודנטים המתחילים ללמוד באמצע השנה, טענת ההתאחדות היא, כי יש להתייחס אליהם כאל סטודנטים לכל דבר. הנושא הזה עדיין בדיון, ואולי תשונה ההחלטה. בינתיים נקבע, כי גם סטודנטים חלקיים יוכלו לבקש את ההלוואה, וכל בקשה תידון על-פי קריטריונים סוציו-אקונומיים.

פליליה במשפט / משה קשת

חממה למהמרים

אכיפה חלקית של החוק היא התנאי המוקדם וההכרחי לטיפוח אווירת ההימורים בפעילות העיסקית, כפי שמוכיחות ההסתבכויות 1985 ★ אילו התקיים מעקב רצוף לגילוי מוקדם של עבירות כלכליות היו נמנעות רבות מהמפולות

כתבי האישום שהוגשו בחודשים האחרונים ואשר יוגשו בשנה הקרובה, לאחר חקירות ומעצרים שפורסמו ברבים, ממחישים את הסברה, שהעשייה הכלכלית בישראל נושאת אופי מיוחד: יותר מבכל מקום אחר בעולם החופשי, מצטייר עבריין הצווארון-הלבן הישראלי כמהמר שבכ' שבר.

רבים המצליחנים שהפכו ביום בהיר אחד לנחקרים ולחשודים. הם יוצרים רושם, כי הפרו את החוק כמעט שלא במתכוון, מתוך תחושה פנימית שאין במעשיהם משום עבירה על החוק המהותי. כמה מהם הנחו את עצמם על-פי שיקול הפוך, שהשמירה על החוק הפורמליסטי נחותה וכמעט חסרת חשיבות לעומת ההתלהבות העיסקית ולהט הצבירה של ממון ונכסים. תבונה זו נעלמה כמכנה המשותף לחשודים בעבירות הכלכליות בתחומי הבנייה, התעשייה, התיירות והכספים (בנקאות ושוק אפור). לכל היה ברור, כי כאשר איש אינו שואל שאלות, אפשר להתמסר לטיפוח התדמית של איש העסקים המצליח, ללא הקפדה מופרזת על הוראות החוק.

שנת 1985 שמה קץ לקריירה המהודרת של מצליחנים רבים, אם בשל חשיפתם לפלילים ואם בעקבות התמוטטויות עסקיות, שהתרחשו בכל מגזר של העשייה הכלכלית, ואשר לוו בחשיפת עבירות פליליות. משום כך, תפיסתם והעמדתם לדין של כמה מהם, נראו למקורבים כבישלון עסקי ומזל רע, שבעטיים נחשפו מעשים בלתי-חוקיים, אשר אצל רבים אחרים, שמזלם הטוב אינו בוגד בהם, לא היו מתגלים לעד. אמנם, במקרים רבים מאוד משתלבת המעידה הפלילית של בעל הצווארון-הלבן במפולתו העיסקית.

הימור כפול

הימור של המצליחן הוא איפוא כפול: המזל בעסקים מבטיח בדרך כלל, שמעשיו ומחדליו לא ייחקרו. אלא שהניסיון מורה, כי חקירות בעקבות פירוקים, פשיטות-רגל או כינוסי-נכסים מעלות ברשתן שלל של עבירות. דומה, שבכך דומה המצליחן הישראלי לנהג הישראלי הממוצע: כשם שהתאונה בדרכים היא לעיתים קרובות תוצאת היפוך והכשל של נהג בלתי-זהיר, כך גם המצליחן הישראלי עלול ביום בהיר להיווכח, כי די בכך שהימור אחד מתוך רבים לא יצליח, כדי שיוחלו חקירות מצד המשטרה, הרשות לניירות-ערך או מס הכנסה.

ואכן, דרכו של המחוקק היא להתייחס להתרחשויות מסוימות לא רק על-פי המניע לעשייתן אלא על פי תוצאותיהן. פקודת החברות מונה שורה של עבירות פליליות, שבגינן ישא מנהל או נושא משרה בכיר אחר בחברה באחריות, ויהיה צפוי לעונשי מאסר ולחבות אישית לחובות החברה, רק אם נתקיים "חוסר מזל" והחברה הגיעה לפירוק. דוגמה לעבירות כאלה הם סוגים מסויימים של מירמה, "שימוש שלא כהוגן בכספי או בנכס של החברה", פיתוי בטענות שווא למתן אשראי, אי-ניהול פנקסי חשבונות "נאותים" ועוד.

רובם המכריע של המעשים, הנופלים לגדר האיסורים הללו, מהווה עבירה גם על-פי חקיקה נוספת, כגון חוק העונשין (סעיפים 414–446 שעניינם מירמה, סחיטה ועושק), חקיקה הקשורה למיסוי ועוד. מתבקשת מאליה ההשוואה להוראות פקודת התעבורה, הקובעות עונשים מיוחדים לעבירות קלות, שכתוצאה מהן נגרמה תאונה, בעוד העבירות הקלות הן בנות-עונשין גם ללא אירוע תאונה (למשל סע' 37–41 לפקודת התעבורה דנים בפסילת רישיון כענישה נוספת, המוטלת בעקבות תאונת-דרכים כתוצאה מעבירות תנועה מסוימות).

הכוונה של המחוקק היא, כי לולא נתקיימה עבירה במהלך הנהיגה, לא היתה התאונה מתרחשת. נדירות כמעט לחלוטין הן התאונות הבלתי-נמנעות, שאינן מוסברות בעבירה על איסור זה או אחר.

אף-על-פי שהתנה כה רווחה ומוצדקת אינה מנת חלקו של המחוקק בנושאי כלכלה, רק סביר לשער, כי אם הגוף הכלכלי היה נשמר מפני פגיעה באיסורים השונים של התנהגות העסקית הקבועים בחוק, אפשר שהיתה נמנעת המפולת העסקית. לשון אחר: לו נתקיים מעקב רצוף ועקיב לגילוי מוקדם של עבירות כלכליות, גם בתוככי הגופים המצליחים והמכובדים, היו נמנעות רבות מהמפולות.

התעלמות מהקפדה על הוראות החוק מתאפשרת על רקע העדר אכיפת החוק או העדר ניסיון שיטתי לאכיפה. אי-מילוי הוראות החוק — תחילה הוראות טכניות או פורמאליות, ולאחר מכן הוראות חוק מהותיות — מפני חוסר החשש להיתפס ולהיענש, מביא עמו טיפוח של חוסר זהירות ורשלנות. התוצאות ירגשו הרבה יותר מאוחר, ועל כן כיום נחקרים מעשי עבירה שנתקיימו בדרך-כלל בשנים 1978–1983.

אך אכיפת החוק — שמבטיחה את שלטון החוק — מתייחסת לא רק לעבירות, שהן נחלת העבר, אלא גם למניעה העצמית של עבריינות צפויה. אכיפת החוק, המיושמת רק חלקית ולמקוטעין, גוררת אחריה התנהגות עסקית של פירצות ויוזמים, שכוח אפיינת בנטילת סיכונים ללא הגבלות המתבקשת לנשיאה בתוצאותיהם. המהמר העסקי מארגן את נתוני המציאות בסדר-עדיפות בלתי-רציונאלי, שמתאפשר כתוצאה מהעדר כל חשש לאכיפה של חוקים השונים. לפיכך, אנשי עסקים רבים מדי מעדיפים, שלא במודע, לכפות את ציפיותיהם האופטימיות על תוכניותיהם העסקיות. הם מוצאים מפלט מהפער הנוצר — בין המיוחל על ידם לבין הישגיהם — בפגיעות נוספת באיסורי חוקים אחרים. הם לומדים לקוות, כי מזלם יעמוד להם לעד, וכי ההימור הוא עניין של תעוזה וכל אורך-ראות.

במציאות הישראלית מסתמנות, איפוא, מגמות ברורות, הקשורות לאכיפת החקיקה הכלכלית: ככל שמתמעטת אכיפה בגעת ומקיימה של חוקים, כך גדלה הנכונות להמר כצד עבריינים כבות. אחת הדוגמאות לכך היא הבנגא של דו"ח ועדת צרפתי בנושא ההון השחור: בשנים שנתמעטה האכיפה, גדל שיעור ההון השחור שנצבר בידי אזרחי ישראל, עד כדי להגיע לכחמישית מההכנסה המוצהרת במשק הארצי.

יתירה, כי בכל שגדלה אי-הבהירות של החוק, כן גדלה הנכונות לעבור עליו מצד אלה הנוטים להמר על כך שבית-משפט יפרש את אי-הבהירות לטובתם. זאת ועוד: ככל שגדל מספרן של ההוראות החוקיות, כן גדלה הנכונות להתעלם ולעבור עליהן. ויש כן נוסף למגמות אלה: ככל שגדלים אי-הבהירות ומספר החוקים — כך פוחתת הנכונות מצד הרשויות לאכיפתם, בין אם אכיפה מונעת, ובין אכיפה לאחר מעשה.

על כן, כשאכיפת החוק הפלילי היא כמעט "על תנאי", התנאי הוא הכישלון בתחום האחר של העסק, גדל הסיכוי שאיש העסקים הנבון — גם אם אינו מהמר מטבעו — יהפוך לכזה. אכיפה חלקית, ברנית ומקוטעת של החוק (ומכל סיבה שהיא: חוסר תקציב, אי-בהירות החוק, ריבוי הוראותיו) היא התנאי המוקדם וההכרחי לטיפוח אווירת ההימורים בתחום הפעילות העיסקית, כפי שמוכיחות כמעט כל ההסתבכויות העסקיות של 1985.

אך שנת 1985 מוכיחה גם, כי כאשר הרשויות אוכפות סוג חקירות כלשהו רק באופן מקוטע וחלקי, הופך כהן מגויחה: ומפגיעות בטיפולן באירועים בודדים כעל המעבר לבידה הראויה. על כן, אחריו של המצליחן שסרח הוא כישלון כפול ומכופל: לצד המפולת העסקית הסיכון של העמדה לדין על עבירות פליליות. נגזר עליו לעבור הליכי חקירה מתישים, אשר זוכים לפרסום נרחב.

מעקב

תמר ארצי פצועת המטוס במלטה שובצה בעבודות במחסן הבגדים של קיבוץ רביבים

מאת איתן רבין

"אני מרגישה מצוין. אני מתאוששת. אני אמנם קצת חלשה, אך אני נהנית הרבה ואני מקווה כי בעתיד הרחוק אסע שוב לטייל בחו"ל. בינתיים כבר שובצתי בעבודות הקיבוץ ואני עובדת קצת במחסן הבגדים".

כך סיפרה תמר ארצי, פצועת התקפת המחבלים במטוס שנחטף למלטה לפני כמעט כחודשיים. בקיבוץ רביבים כבר אין מדברים על חטיפת המטוס המצרי, החיים חזרו לשיגרה. תמר אמנם חוזרת בהרחבה להתקפת המחבלים, אך הוריה המטפלים בה מעודדים את רוחה. תמר גם מסרבת להתייחס לסיפור פציעתה ומותה של חברתה ניצן מנדלסון מקיבוץ חולתה בהתקפה.

אירועי ליל הדמים עודם טריים בזיכרונה של תמר. כזכור, הקשר בין תמר ארצי לניצן מנדלסון נוצר באמצעות מודעה בעיתון, והן יצאו יחדיו לטיול במזרח הרחוק. יעדן האחרון אמור היה להיות המזרח הרחוק, אך כאשר טסו השתיים במטוס מצרי, נחטף המטוס על ידי מחבלים. אלה הנחיתו אותו במלטה, ובמהלך פעולת קומנדו של חיילים מצרים הופלה תמר ארצי מהמטוס, פצועה, וכמוה גם חברתה ניצן מנדלסון. ניצן נפצעה בראשה [illegible] כעבור ימים אחדים. הוריה של תמר, אורה מורה למלאכה ואביה עובד במפעל הפלסטיק שבקיבוץ, מסרבים גם הם לדבר על הפרשה.

هكذا من الأصل

[illegible]

הבניה הבלתי חוקית בכפרים הערביים היא פועל יוצא ממדיניות השלטונות

מאת עלי חמוד

מאז קום המדינה לא הוקם ישוב ערבי חדש, ולו אחד, בעוד שישובים יהודיים צצים חדשים לבקרים ויוצרים טבעות מסביב לכפרים הערביים, הכל ביוזמת השלטונות, מתכנונם המרי[illegible] מוגב. למטרה זו לא חסכו בתקציבים לבינוי, לסלילת כבישים אל פסגות ההרים, להקמת מרכזים קהילתיים, מפעלי תעשיה, רשתות חשמל מים וטלפון. זאת בעוד הכפרים הערביים הוותיקים סובלים ממצוקת עתודה קרקעית לבניה, משאיפים לתוכניות מיתאר שיענו על צורכי הכפר הערבי והתפתחותו, ולמפעלי תעשיה. ה' הגנה הזמר המעשי היו מנת חלקם של כל הישובים הערביים — מאז קום המדינה ועד היום.

כיצד נוצרה הבעיה של בניה בלתי חוקית במגזר הערבי? שני גופים מרכזיים תרמו להיווצרותה. האחד, הממונה על מחוז הצפון ישראל קניג, במדיניות שנגה והתווה ואשר אומצה על ידי הממונים עליו. הוא ניצח על ביצוע המדיניות הרשמית במגוון תחומים שבשליטתו, הם רבים. הגוף שפעל במקביל לו, מינהל מקרקעי ישראל, עסק בהרחבת השליטה על קרקעות שנותרו בבעלות ערבים.

הממונה על המחוז הצר את מרחב הבניה לישובים הערביים. עד כדי מחנק, מנע מהם התפתחות והתרחבות, הן אופקית והן לגובה. ויזם את תיקון החוק התכנון והבניה הכולל חיוב בהיטל השבחה. כל תוכנית מפורטת המוגשת כיום לרשויות התכנון ל' שינוי יעוד קרקע תחייב את המעוניינים בתשלום היטל השבחה בסכומים השווים לכדי 50% מן ההפרש שבין ערך הקרקע כחקלאית לבין שויה כמיועדת לבניה.

מדיניות המקצה

בהעדר תוכנית מיתאר שתענה על צורכי ההתפתחות של הכפר הערבי, נאלצו התושבים להכין בעצמם תוכ' ניות, ולשאת בהוצאות נכבדות לשינוי היעוד של אדמותיהם מאדמות חק' לאיות לאדמות בניה. הקיצוצים בת' קציבי הפיתוח לרשויות המקומיות הערביות מנעו הגשת השירותים המינימליים לתושבים. התוצאה: מח' סור בחדרי לימוד לבתי ספר, העדר רשתות ביוב, העדר מפעלים למלאכה ולתעשיה. רשויות הרישוי פעלו תוך חריגה מן החוק, ושיקולי ביורוקרטיה ושתדלנות שימשו בעירבוביה לאישור היתר בניה.

לנוכח מציאות עגומה זו, ולנוכח מדיניות שאינה האטומה לצורכי' ההתפתחות של הכפר הערבי, רבו המתעלמים מדרישות החוק. התוצאה: יותר משפטים ועונשים.

בו בזמן ניצח מינהל מקרקעי ישראל על ביצוע מדיניות של השתל' טות על הקרקע שנותרה בידי ערבים. הוא עשה זאת בדרך של הפקעות, באמצעות רשות הפיתוח ובשם ה' מטרה הציבורית: הפקעת קרקעות מידי ערבים על מנת לספקן לישובים היהודיים הסמוכים. כך קרה בעת הקמת העיר כרמיאל והישובים שסביב לה.

כן נהגה רשות הפיתוח להפקיע אדמות על מנת להציען למכירה ליהו' דים במסגרת התוכנית "בנה ביתך". היו מקרים שבוצעו הפקעות בשם המטרה הציבורית, אך זו לא בוצעה, וכך אנשים שלוחים נמכרו לעבריינים. בתיהם הוקמו על אותה קרקע שהופקעה מאחרים נמנע לבנות שם, והאיל והבעלות על הקרקע רשומה על שם רשות הפיתוח — ורשות התכנון המקומית לא העניקה רשיונות בניה על מקרקעין שרישומם כזה ועל שם רשות הפיתוח או המדינה.

מינהל מקרקעי ישראל פעל גם בדרך אחרת לצמצום השליטה ה' ערבית על הקרקע. הוא הגיש תביעות לבעלות על קרקעות בתוך הכפרים הערביים הסמוך להם, וזאת בטיעון כי המדובר בקרקעות טרשים שאינן ראויות לעיבוד, או בהסתמך על כך שהטוענים לבעלות לא הוכיחו עיבוד רצוף במשך תקופת ההתיישנות. בדרך זו נתבעו ונרשמו שטחים נרחבים, ובתוך הישובים הערביים. אלפי דונמים הרשומים על שם המדינה, שכוללם היו מיושבים על ידי ציבור שרכש את זכויות החזקה עליהם מתושבי המקום, לפני הליכי ההסדר ומבלי שתהיה בידו האפשרות להוכיח את הבעלות החוקית בספרי המרשם.

נגד קבוצה זו הוגשו מאות בתי־אב בכפר אחד, הוגשו מאות תביעות על ידי המינהל בגין בניה בלתי חוקית על אדמות המדינה, בניה שלא ניתן להשיג לה היתרים; אותם שטחים שנרשמו על שם המדינה בטיעון שאינם יפים לעיבוד הקלאי בהיותם קרקע טרשים, הוסבו לאדמות בניה, מכוח צורכי הישוב והתפתחותו. בגינם דורש המינהל מן המתיישבים הערביים דמי חכירה אסטרונומיים. המשתכנים בערכים מדי שבוע.

עבריינים בכוח

גישה בלתי מציאותית זו שנקטו שלטונות מינהל מקרקעי ישראל כלפי האוכלוסיה הערבית, הפכה את המתיישבים הערביים לעבריינים בכוח. התוצאה היא תביעות סילוק־יד, פינוי, וגר בכר תביעות מטעם הוועדה המקומית לתכנון ולבניה בגין בניה ללא היתר בחוק. המינהל יזם תלונות למשטרה, שלא טמנה ידה בצלחת וה' גישה גם היא משפטים בגין השגת גבול על אותם שטחים.

האזרח המותש מצא עצמו נאבק עם רשויות המדינה, החוקות מכל צדק שהוא שנוע לו.

כיום נשמעים קולות צורמים בזכות אכיפת החוק על אותם "עבריינים" שאינם יודעים חוק מהו". נושאי דגלה של קבוצה זו הם חברי כנסת משורות התחיה והליכוד והגורמים לדעה, המדברים בזכות ביצוע פסקי הדין הריסת אלפי בתים במגזר הערבי. בעוד הקולות הללו בוקעים מכלי התקשורת, מנהל המינהל מבצע מקיף והגיש מאות תביעות נגד תושבים ערבים על מנת להשיג עוד פסקי דין ולצרפם להתושבתם של אלופי ה' תחיה והליכוד, הבוחשים בקלות הנבונות הערבית ומגבבים על מי סילוקם של הערבים מהארץ.

אנו מודעים לבעיה ולסכנה ש' מציבים בפנינו חוגי הימין בישראל, הנושפים בעורפנו הדוחפים לגזירות שלא נוכל לעמוד בהן, כדי לאלצנו לעזוב ולהצטרף לפזורה הפלשתינית בגולה.

אתגר זה המוצב בפנינו מתחיד מי' שאלה רבים באשר לאופיה ולד' מותה של החברה בישראל, ולמגמת פניה. האם פניה לפאשיזם ולגזענות ולאומני מן הסוג שידעה אירופה לפני כ־40 שנה או לחברה סובלנית, שוויונית וליברלית. זהו בעצם אתגר להוגים הליברליים ולשמאל האינטל' קטואלי — לעמוד על המשמר, כי בפ' שם הדבר. ויפה שעה אחת קודם.

בית הרוס במשולש: מציאות עגומה

קל למכור חברות ממשלתיות

מאת ד"ר אבנר קלעי

כל אחד מאזרחי ישראל יקבל מניה אחת בכל אחת מהחברות הממשלתיות, עם פתיחת המסחר בבורסה, יקבע ערך המניות על־פי הביקוש וההיצע

הכותב הוא מרצה בכיר בבית־ספר לניהול באוניברסיטת ת"א וחבר הסניף הישראלי לקידום [illegible]

מכירת חברות ממשלתיות היתה אחת המטרות ששם לעצמו הליכוד עם עלייתו לשלטון ב־1977. מאז מתנו רעיות, התקיימו דיונים ונעשו מאמצים להגשים את המטרות, אך מספר ומשקלן הכלכלי של החברות הממשלתיות לא פחת. בשנת 1984 מנאה אתנו עם 209 חברות ממשל' תיות, שסך מכירותיהן 6.18 מיליארד דולר, והן מעסיקות כ־4.7 אחוזים מכלל העובדים במשק.

סעיף 004 לחוק החברות הממשל' תיות קובע, כי על מנהלי החברות לפעול על־פי שיקולים עיסקיים — כפי שהיתה פועלת חברה בבעלות פרטית. אלא אם כן קבעה הממשלה אחרת באישור ועדת הכספים. כך הוגדרו 113 מתוך 209 החברות כחברות עיסקיות לכל דבר. עיקר הפעילות — 98.3 אחוז ממחזור המכירות — מתבצעת באמצעות חברות אלה.

מנכ"ל של חברה עיסקית נבחר על־ידי בעלי המניות, וביכולתם להדיחו. לפיכך, הוא ישקיע את כספי החברה במטרה להביא לרווחיות מקסימלית של החברה, המשפיעה על רווחיהם של בעלי המניות. אך מה יעשה מנכ"ל החברה הממשלתית העיסקית? בסופו של דבר, רוב בעלי המניות של החברות הממשלתיות הם אזרחי ישראל. איך יהנו בעלי מניות אלה מרווחי החברה הממשלתית?

החברה העיסקית, תיכול להשקיע בפרויקטים הרווחיים ביותר העומדים בפניה. בעל המניות בחברה זו יהנה מרווחיותה בשתי דרכים. חלק מ' רווחי החברה ישולם כדיבידנד, יתרת הרווח תושקע מחדש, וכתוצאה מכך יעלה ערך מניות החברה. בעל המניות יכול לממש את רווח ההון על־ידי מכירת חלק ממניותיו או את כולן.

תיאורטית, תרומת החברות הממ' שלתיות לרווחת בעלי מניותיהן (כלומר, אזרחי ישראל) יכולה להיות דומה. חלק מהרווחים יועבר לממשלה כתשלום דיווידנד, שיכול להוות תחליף למס, ויתרת הרווחים תושקע מחדש ותביא לעליית ערך המניות. מכירת חלק או כל המניות שבידי הממשלה, תכניס לה רווח הון, שגם הוא יכול לשמש כתחליף למס. בפועל, אזרחי ישראל אינם נהנים מפירות השקעתם בחברות הממשל' תיות אף לא באחת משתי הדרכים.

מי הרוויח?

בשנת 1984 שילמו רק 14 חברות דיווידנד כלשהו לממשלת ישראל. סה"כ הדיווידנד ששולם הוא 14.92 מי' ליון דולר (סכום אפסי בהתחשב בהיקף הפעולה של החברות). יתר על כן, ארבע חברות — מבן מספי' הוסעים בנתב"ג, בתי הזיקוק לנפט, שירותי נפט בע"מ וחברת פז — שילמו 82 אחוז מסך כל הדיווידנד שחולק ב־1984. בולטת מכולן היא חברת החשמל, ששילמה 5,500 דולר [illegible] לקופת המדינה.

אם אכמה, משלמי המיסים, איננו מקבלים תמורה על השקעתנו, מי הוא הנהנה מהגנה זו? להלכה אנחנו בעלי החברות הממשלתיות. אך למ' עשה נתונה השליטה בהן בידי השרים הממונים והעובדים הבכירים. השרים הממונים ייטו להשתמש בשליטה זו כדי לחזק את כוחם הפוליטי על־ידי מינויים ממלגתיים. העובדים הבכירים יראנו פחות לצמצום ההוצאות, וייטו יותר להשתמש בכוחם להלוקת הטבות. מכאן התנגדותם של השרים הממונים למכור את החברות הממשל' תיות שבשליטתם. אך לנו, משלמי המיסים, כדאי גם כדאי למכור את החברות הללו.

ניתן לקבל הערכה גסה של ערך השוק של החברות הממשלתיות. אם נניח, כי החברות ימשיכו להרוויח בע' תיד כשם שהרוויחו ב־1984 — 121.5 מיליון דולר בכל שנה — ונניח, כי שער הריבית הריאלי לטווח הארוך הוא כ־10 אחוז לשנה, אזי ערך השוק של כל החברות הוא בערך 1.25 מי' ליארד דולר. חיפוש אחר קונה, או אפילו מספר קונים, שיהיו מסוגלים לשלם סכום כזה, היה מותיר אותנו עם רשימה קצרה מאד (אם בכלל). אבל דרך מחשבה זו מתעלמת מעובדת־היסוד החשובה ביותר — איננו צריכים למצוא קונים כאלה. נזכור, כי החברות הממשלתיות שייכות לאזרחי ישראל. כל שאנו צריכים לעשות הוא להעביר את הבעלות על החברות הממשלתיות לידיהם.

העברת הבעלות

העברת הבעלות של החברות הממ' שלתיות לידי הציבור יכולה להתבצע בקלות ובמהירות רבה. מניות הממ' שלה בכל אחת מ־113 החברות העיס' קיות יוחלפו ב־4 מיליון מניות (כמספר אזרחי ישראל) רגילות עם זכות הצבעה. כל אחד מאזרחי ישראל יקבל מניה אחת בכל חברה. כלומר, מאה ושלוש עשרה המניות שיקבל כל אזרח ישראלי ישלחו לביתו. בד בבד עם משלוח המניות, תארגן הבורסה מסחר במניות אילו. כך, בתהליך פשוט, תועבר הבעלות מן הממשלה לידי הציבור.

עם פתיחת המסחר בבורסה יקבע ערך המניות על פי הביקוש וההיצע. גופים, המעוניינים להשתלט על חברה זו או אחרת ולשנות את דרכי ניהולה, יוכלו לעשות זאת על־ידי רכישת 51 אחוז מהמניות בבורסה. סביר להניח, כי כאשר גוף מסויים יתחיל "לאסוף" את מניותיה של חברה זו או אחרת, יתחיל מחיר מניותיה לעלות. בתחרות להשתלט על חברה, יקבעו יזמי השוק את ערך הנכסים וערך השליטה בהם. הממשלה ונציגיה ייפטרו מן הצורך לקבוע את מחיר החברות ול' מצוא את הקונים הפוטנציאליים.

להעברת בעלות כזו יש אספקטים חברתיים ברוכים. אם למשל, יקבע השוק, כי שוויין של החברות הוא 1.25 מיליארד דולר, יקבל כל אזרח חבילת מניות בשווי של כ־312.5 דולר. כך, משפחה מרובת ילדים בת עשר נפשות תקבל 3,125 דולר. לא די בכך, אפילו הממשלה, אשר מעבירה עושר לידי בעליו כאילו בלי תמורה, תצא נשכרת, שהרי כל אחד ממקבלי המניות יהיה חייב במס רווחי הון עם מכירתן. בדרך זו תיגבה הממשלה כ־600 מיליון דולר כתוך בולי מס.

חשוב גם לזכור, כי תהליך המכירה המוצע יביא לריפורמה חלקית בשוק ההון. לא קשה לתאר את תוספת ההיזוריות שתהליך לבורסה, עם רשי' מתן למסחר של 113 חברות עסקיות, אשר כל מניותיהן נסחרות ומקנות זכות הצבעה שווה.

זוהי הצעת מכירה פשוטה, מהירה ואלגנטית. היא תיצור הכנסות לממ' שלה והיא טומנת בחובה אספקטים חברתיים ומיבגים ברוכים.

עובדות על אסון הירידה

יש לעשות למניעת הירידה, אך גם להחזרת היורדים

מאת יוסי קוצ'יק

הכותב הוא יועץ שר הקליטה.

הירידה מהארץ אינה יורדת מה' כותרות. כמעט תמיד בטונים גבוהים ובאקורד התבטאויות חריפות. לפני כל דיון בשאלת הירידה כדאי להשליט סדר בנתונים:

1. 420 אלף ישראלים עזבו את הארץ בין השנים 1948 ל־1984. מספר זה כולל מטיילים לתקופות קצרות ושליחים.
2. מתוכם, 300—330 אלף ישראלים שוהים מחוץ לישראל למעלה משנה.
3. 150—170 אלף ישראלים שוהים בארה"ב. מתוכם, 32 אלף אקדמאים ו־8000 מהנדסים.
4. כ־15 אחוז מכלל הישראלים העוזבים את הארץ בשנים האחרונות הם ילידי הארץ, בגילים 20—29.

נתונים אלה אשר נמסרו על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בי' שיבת ממשלה מיוחדת שהוקדשה לנושא, גרמו להרגשת רווחה מסוימת באשר למספרי הירידה מהארץ. הרגשה זו נובעת, אולי, ממספרים מופרזים שהיו מקובלים בציבור בדעת הקהל. המספר של חצי מיליון ישראלים החיים בארה"ב היה זה כבר לחלק מה"פולקלור" הישראלי. עם זאת, ולמרות הנתונים הנכונים, 300 אלף ישראלים אשר ירדו מהארץ — זה אסון!

לאחר השואה וקום המדינה, סברנו שסופית להמשיים תופעת היהודי הנודד. אך זו, לא זו בלבד שלא נתחסלה, אלא שנתוספה לה תופעת הישראלי הנודד. בדרך כלל צעיר הנודד. זו אולי הסיבה, שהדיון בירידה מלווה תחושה של כישלון. מדוע, אנו שואלים את עצמנו, צעירים יוצאי צבא, לעתים מלומדי קרבות, לעתים מלומדי אוניברסיטאות ולפעמים מתם הבריה טובים, מוליכים לחפש את מזלם בארצות רחוקות? כגודל האכזבה, כך חריפות ההתבטאויות. "נפולת של נמושות" היא המפורסמת שבהן.

מאבק מוסרי־חינוכי

הרגשת הכישלון וההתבטאויות הח' ריפות עמדו ביסוד הדה־לגיטימציה לירידה. מי שירד — עשה זאת בסתר. את הירידה היורדים לא ליוו הספרים מקלים. אולם באחרונה ניכרת בשר לילת הירידה התרופפות ממשית. לעתים מוזמנות מועלים הסברים לירי' דה, בין אם המצב הכלכלי הקשה או מצב ביטחוני מתוח. יש בכך כדי לעודד משפחות למכור את רכושן ולעזוב את הארץ בגלוי ובראש מורם. אם מוסיף על כך "פסטיוואלים" הבצ' כים מעת לעת סביב ביקוריהם של מיליונרים ישראלים שירדו, הכיוון ברור.

על כן, לדעתי, יש לגנות ברבים ובנחרצות את הירידה מהארץ. החברה בישראל חייבת לעצמה ולעתידה, תוך הכרת הגורמים לירידה, ליצור מחדש את אווירת הדה־לגיטימציה לירידה. המאבק אשר יהיה אדמיניסטר' טיבי בדיגא. זהו בעיקרו מאבק מוסרי־חינוכי. דברי ראש הממשלה והשרים בישיבת הממשלה "כי אין להשלים בשום תנאים עם הירידה", היו בכיוון הנכון.

איני משלה את עצמי שבכוחן של מלים ספורות לשנות תהליכים. זו גם אינה הכוונה. הכוונה היא שמכלול הפעולות המעשיות שאנו נוקטים ייתמך במסד מוסרי. איננו עם ככל העמים. התנאים שבהם אנו נאבקים על קיומנו הם קשים במיוחד. לא התחרינו בעבר וגם לא נתחרה בעתיד ברמת החיים הקיימת במדינות המ' ערב. הבסיס לרצוננו להיות במדינת ישראל, [illegible] בגולה לעלות ארצה. [illegible] יש לנו עבר מחייב, עתיד רצוף אתגרים ואהבת הארץ. אם זה קיים, הרי שיש טעם לכל השאר. על כן מן ההכרח לחזק בנחישות את "הקיים" הזה.

בכך אני רואה את הבסיס למערכה ולאופרטיביות המיועדות לסייע בבלימת הירידה מהארץ. מערכת זו כוללת פעולות רבות ומגוונות בקרב חיילי צה"ל היוצאים משוחררים: מאמץ ליישם במלואו את חוק החיילים המשוחררים, לרבות סעיף 9 המפורסם: הנהלת קורסים להכשרה מקצועית במקצועות הנדרשים; פעילות מיוחדת בערי הפיתוח לאיתור חיילים משוחררים אשר אינם עובדים ואינם לומדים; קביעת הפרנסים בכל משרדי הממשלה וברשויות המקומיות כדי "לסגור" בעיות שצצו וצצות; פעולות במערכת החינוך; פעולות למען בני יורדים, ועוד.

פרויקט תעסוקה

מדיניותנו מתבססת על ההנחה, שעצם הגינוי לתופעת הירידה אינו מחייב הזנחת היורדים. יש לפעול בצורה עניינית להחזרת ישראלים השוהים תקופות ארוכות בחו"ל. זאת מבלי לתת לגיטימציה לתופעת הירי' דה. יהיו מי שיטענו על סתירה פני' מית בגישה זו. אינני סבור כך. אי אפשר להתעלם מ־300 אלף הישראלים, השוהים בחו"ל. [illegible] לשי' טיח ולפטור באמירה — אלה בוגדים! מרביתם חשים זיקה חזקה למדינת ישראל, המלווה רגשי אשם על מעשה העזיבה. רבים שוקלים לחזור ארצה. אך נרתעים. למענם, למען ילדיהם וגם למעננו כאן, יש לפעול להחזרתם לארץ. פעולה כזאת אינה צריכה להתבסס על חלוקת זכויות מוחשות, כפיתוי לחזרה. כאמור, בתחרות על רמת חיים אנו מנוצחים מראש. אם נדע להציע תעסוקה מעניינת והולמת ועתיד טוב לילדים, רבים יהיו נכונים לחזור על אמריקה ולחזור לישראל.

לפני כחודש יזמנו, בשיתוף גורמים נוספים, את פרויקט התעסוקה "פנים אל פנים". היו אלה ארבעה ירידים בארבעה מקומות בארה"ב. השתתפו בו 21 חברות מהתעשיה המתוחכמת הישראלית. הן הציעו לישראלים השוהים בארה"ב כ־700 מקומות עבודה, בעיקר בתחום ההנדסה. סה"כ ביקרו בירידים 2500 איש.

הכינו בתדהמה למראה תורים כים בבירידים שבהם עמדו אנשים שעות כדי להתראיין על ידי נציגי התעשיה. איכות כוח האדם אשר התעניינה בחזרה ארצה, היתה כבר' אה' מנציגי המפעלים "לא ליגה לאו' מית — אלא ליגה ברישית". מי שמבין בכדורגל, יבין במה הדברים אמורים.

התעשיה הישראלית המעוניינת לפרוץ לשוק האמריקאי, [illegible] כנים לכך.

לפני חודשים מספר הוחלט על העברת הטיפול ביורדים לידי הקליטה הישראלית ברחבי העולם. זוהי למעשה הפעם הראשונה שממשלת ישראל מחליטה על מדיניות כוללת להחזרת ישראלים, על כל היבטיה. בכך אנו סוגרים, אולי, את המעגל. נאבקים בירידה ומנסים. [illegible] וכאשר כל אלה אינם עולים יפה, עושים מאמצים להחזיר את היורדים.

העובד הציוני — מציונות כללית לליברליזם סוציאלי

מאת יהודה שערי

הכותב היה ח"כ מטעם סיעת הליברלים העצמאים.

עם הקמת סיעת עובדים ציונים כלליים בהסתדרות העובדים הכללית, בכנס רעננה שהתקיים לפני יובל שנים, ב־22—23 לנובמבר 1935 — היתה צעד מהפכני בציונות הכללית ובהסתדרות כאחד. האירגון — העובד הציוני — שמצא מ"הנוער הציוני", היה נציג הציונות הכללית בהסתדרות ונציג ההסתדרות בציונות הכללית. השאלה של השתייכות להסתדרות עובדים אחת, או הקמת ארגון עובדים ציונים כלליים נפרד, היא שהביאה לפילוג הציונות הכללית ב־1935.

פילוג זה מתקיים עד היום, למעט הפסקות קצרות של איחוד. [illegible] "הנוער הציוני", ולראשיה דאג. בהקמת הסיעה הזאת היה ביטוי גם לקידמה סוציאלית הגם להתייצבות לצד הציונות ההייצבות, מול הסתערות גבוהה מצד הרוויזיוניזם, שהצליח למשוך גם חלק מהציונים הכלליים.

המפנה השני חל לאחר הקמת המדינה. בשנות החמישים, כשהעובד הציוני הגדיר עצמו כליברלי־סוציאלי. בוועידה השישית של העובד הציוני, שהתקיימה בדצמבר 1957, נעשה ני' סיון לגבש תפיסה חברתית־כלכלית מעבר לציונות הכללית, מעבר לליב' רליזם הקלאסי ומעבר לסוציאליזם הדוגמטי.

ליברליזם סוציאלי

בניגוד למקובל, אין להגדיר את הציונות הכללית של הימים ההם כליברלית. העיקרון האקלקטיוויסטי, כדברי פרופ' יונתן שפירא, היה עקרון־יסוד בתרבות הישראלית גם במחשבה הסוציאליסטית, גם במחשבה הלאומית והדתית־לאומית. אלה נתנו עדיפות לכלל המעמדי, ויותר בינו ובין האינטרס הכלל־לאומי; אלה נתנו עדיפות לקבוצות הדת, המחייבים את כלל ישראל. ואלה נתנו עדיפות לאינטרס הלאומי הכללי על־פני כל אינטרס קבוצתי, מעמדי, מפלגתי ואישי.

הציונות הכללית השתייכה לאחרונים. היא דגלה בקדימות הכלל, ולא ראתה בפרט יחידה מרכזית, שמרכזו הלאום. היא ראתה בלאום ערך עליון, הצריך לגבור על שאיפות וזכויות של הפרט. יתר על כן — הציונות הכללית התנגדה [illegible] לאומי ובשיתוף בין־מעמדי למען הגשמת הציונות. ולא התייחסה ל' משטר הכלכלי־חברתי העתידי. על הבריה יכלו להימנות סוציאליסטים, ליברלים או דתיים, בתנאי שהם מקב' לים את העקרונות הכל'. גם בדברי בציונות הכללית המתקדמת, כמו גליקסון וקיינמן — [illegible] העובד הציוני — אנו מוצאים את המילה "קידמה", אך לא את הביטוי "ליברליזם". הקידמה הסוציאלית וטי' פוח ההתיישבות היו [illegible] לגופו של העניין, אלא כדי לממש התנחלות לאומית טריטוריאלית, וי' צירת חברה עובדת כמבוא להגשמת הציונות.

כשקמה מפלגה של הציונות ה' מתקדמת היא קראה לעצמה "פרוגרסיווית" ולא "ליברלית". כשהציונים הכלליים ב' התחילו ל' השתמש במונח "ליברליזם", התכוונו לליברליזם הכלכלי כביטוי להשקפה ולאינטרס של המעמד הבינוני. העובד הציוני לא דגל בליברליזם, שעיקרו אי־התערבות המדינה והחברה בכלכלה ובחיי הפרט, אלא בליברליזם שב' מרכזו זכויות האדם, הדורש יצירת תנאים לכל אחד כדי שיוכל ליהנות מהחופש ומזכויותיו. משמע, התערבות מסוימת של המדינה כדי להבטיח חינוך חובה לכל, בריאות, שיכון, בי' טוח סוציאלי וכיו"ב — בהתאם לי' כולת המשק. הוגה הדעות ישעיהו בר' לין קורא לזה "ליברליזם סוציאלי".

בראשית פעילות "העובד הציוני" בהסתדרות, הוא התרכז בדרישה להעביר את לשכות העבודה, רשת החינוך ואחר"כ גם שירותים ציבוריים, ביטוח הבריאות וענפי ביטוח אחרים לרשות הכלל, ועם הקמת המדינה — לרשות המדינה, בהתאם לעמדת הציונות הכללית. בהסכם הקואליציוני עם הפרוגרסיבים ב־1955, סוכם על הקמת לשכת עבודה ממלכתית. על חינוך ממלכתי הוסכם כבר ב־1953. רק בשנות החמישים הציג העובד הציוני תוכנית של דמוקרטיזציה, ליברליזציה ודצנטרליזציה הן של האיגוד המקצועי הן של חברת העוב' דים, בניגוד לאופי הצנטרליסטי של ההסתדרות, הדבק בה עד היום, ובא בדרישה להפרדת הפונקציות בין המדינה וההסתדרות ובין [illegible] הקמת ההסתדרות.

ביטול האחידות בשכר

בהיותי חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, דרשתי הפסקת מדיניות השכר האינפלציונית: חישוב תוספת היוקר על כל השכר ולא תוספת יוקר שווה לכולם, כדי לשמור על ה' פרשיות בשכר; ביטול האחידות במ' דיניות השכר (העלאה כללית ובאותה מידה לכולם או לא־אחד) ובמקום זה הנהגת מדיניות שכר סלקטיווית לפי ענפים ומפעלים ויכולתם, ולפי מק' צועות בהתאם לנחיצותם ולהשקעה הנדרשת בלימודים, וכן ביטול הצמדת שכר בין מקצועות ובין ענפים שונים.

דרשנו לא רק ליברליזציה במדיניות המקצועית, אלא גם דצנטרליזציה במבנה האיגוד המקצועי ויצירת מוסד לערעורים עבור הפרט, שסבור ש' נפגעו זכויותיו המקצועיות. באמצע שנות החמישים, בגלל תוספת היוקר השווה לכולם ומדיניות השכר האחידה, נהרסה הפרשיות בשכר וה' דבר גרם למרד האקדמאים ופגע גם בפועלים המקצועיים. העובד הציוני והמפלגה הפרוגרסיווית, נאמנה לי' תורה שלפיה יש לשלם שכר לפי ערך העבודה, תמכו בזה. השר רוזן התפטר מהממשלה בפברואר 1956 ולבסוף הושג שינוי במדיניות השכר: תוספת היוקר שולמה כמעט על כל השכר (עד לתקרה מסוימת) ותוקן שכר האקדמאים. במדיניות השכר ל־1959 כבר הוליכה ההסתדרות על שכר לפי יכולת כלכלית של כל ענף. עמדות העובד הציוני במדיניות שכר, נתקבלו בסופו של דבר, [illegible] קטנה, כי התפתחות המשק, המציאות הוגרתית וגם לחץ קואליציוני של הפרוגרסיבים חייבו זאת.

את אופיו הסוציאלי המתקדם ביסס העובד הציוני גם על תמיכתו בכינון מדינת רווחה בגבולות יכולת המשק, השוגה, על קיום משק פלורליסטי, שבמסגרתו מינימום קיום לכל על־ידי ביטוח סוציאלי ומדיניות של תעסוקה מלאה ופיתוח משקי.

העובד הציוני הקים יותר משלושים ושבע נקודות התיישבות, מושבים וקיבוצים, חמישה כפרי־נוער ומפי מפעלים רבים. אם כי העובד הציוני והמפלגה הפרוגרסיווית (ואח"כ ל"ע) "צעדו עם הזמן" בשנות השישים וראשית שנות השבעים היו פופולריים, הרי בשמונה השנים האחרונות נשחקו מבחינה אלקטורלית.

הרבה מהסיבות לכך אינן נעוצות בעובד הציוני ובעקרונותיו, אלא בשינוי סדר היום הלאומי (במרכזו עומדים עניני החוץ והביטחון ולא ענייני פנים), ובשינוי המפה הפוליטית (שני גושים, כאשר כל הסיעות במרכז נמוגו). וצי' ליזו סיעות קטנות, שגילגן קיצוניות בנושא מסוים.

גורל העובד הציוני, כיום תנועת העבודה הליברלית, שהמשעה הביאה משב רוח של רפורמה ומתודציים בהסתדרות, קשור עתה עם המפה הפר' למנטרית במדינה, כי הסיעות בהסתדרות הן למעשה שלוחות של המפלגות הפוליטיות.

חינוך איננו מותרות

האם הפגיעה ברמת החינוך כיום לא תפגע בהישגי הכלכלה והמשק בעתיד?

מאת ישראל כהן

הכותב הוא דובר משרד החינוך והתרבות

"תורת הכלכלה", קובע אברהם אבן־שושן במילונו, "היא אחד ממדעי החברה". הגדרה מחייבת זו נשכחה, כך נראה, מתודעתם של כמה מסופרי "הארץ" הפרופסורים לכלכלה, שכתבו, בימים האחרונים, מעל דפי העיתון, ביטוי לעמדתם בזכות קיצוץ דרסטי נוסף בתקציב המדינה ובתקציב מערכת החינוך והתרבות בכלל זה.

אני יודע היטב שה"ה נתן הנבר, גדעון סאמט, נחמיה שטרסלר, הפרופ' יורם ברפורת ואחרים מייצגים חלק נכבד של אנשי עיתונות ואקדמיה רבים בארץ, הרואים בקיצוץ התקציב — בעיקר בשירותים החינוכיים וה' חברתיים — חזות הכל. הויכוח שלי אתם איננו על טבלאות ארוכות ועל סטטיסטיקות יבשות, מרובה, כנראה, פשוט בתפיסות־עולם שונות. הם רואים את בעיית החברה הישראלית ובדרכיה רק [illegible] הם מאמינים שאת תוצאות ההבראה הכלכלית יהיה אפשר למהר רק אם נראה את שירותי החינוך והתרבות במדינה מצטמקים והולכים. אני סבור, לעומתם, שתקציב המדינה (צריך להיות) ביטוי לא רק לתוכנית כלכלית זו או אחרת אלא גם — ואולי בעיקר: מצע חינוכי, חברתי ותרבותי של הממשלה. במלים אחרות: ספר התקציב צריך לתת תשובה לשאלות מה סדרי־העדיפויות של המדינה. מה קודם למה, אילו תחומים עדיפים, אילו פעולות יתעכבו למקדמה, מה הבעיות הבוערות של החברה הישר' אלית וכיוצא באלה.

המחיר הכלכלי

אילו היה מתקיים דיון עניני בנושא זה אני משוכנע שרוב של אנשי החינוך והחברה היתה על העליונה. אך עובדה מצטערת היא, שבמשרים אין בארץ דיון מעמיק על סדרי־העדיפויות הלאומיים, קודם שמ' חלקים את המשאבים התקציביים המצומצמים. אצלנו יש מנהג מוזר, שתחילה נקבע גובה תקציב המדינה ואחר־כך, נקבע סכום הקיצוץ הנדרש ולבסוף, מחלקים את התקציב בין המשרדים. בתפר שבין השלבים האלה אין שום דיון עקרוני על צורכי החברה. בשלב הבא, מטיל המיקוח הקולני על חלוקת נטל הקיצוץ. הנה, כמו בתסריט קבוע מראש, עומדים שני המחנות: הכלכלנים, התובעים לקצץ בעיקר בחינוך, ברווחה ובבר' יאות. שאם לא כן, לא תהיה תקומה לכלכלה הישראלית; ואנשי החברה והרווחה הודעים כי פגיעה חוזרת ונשנית וחוקא בתחומים אלה תעלה, בסופו של דבר, ביוקר רב, גם לכלכלה.

הכלכלה תופסת חלק חשוב בחיינו אך אין היא ערך כשלעצמו, וכפי' שלימותנו, היא באה לשרת את החברה. והכתם של מעצבי המדיניות הכלכלית והחברתית היא, איפוא, להביא להבראת הכלכלה ולשיקום המשק. אך לא פחות מכך מחויבים הם לשאול את עצמם, לרגע, מה המחיר החברתי שיהיה עלינו לשלם כדי להגיע אל היעד הכלכלי הזה. האם מוצדק, למשל, להבריא את הכלכלה במחיר של נשירת אלפי תלמידים מספסל הלימודים? [illegible] האם הפגיעה ברמת החינוך כיום לא תפגע בהישגי הכלכלה והמשק בעתיד? האם אפשר בכלל להפריד בין השניים? שאלות אלו אינן מטרידות, כנראה, את בעלי התפיסה הכלכלית הטהורה. הם כשלהם, קודם־כל, לקצץ, הם אומרים. אחר־כך, נראה מה הלאה. אינני מתנגד עקרונית לקיצוצים. אילו היו שואלים אותי — במסגרת דיון על סדרי־עדי' פויות לאומיים — הייתי שמח להגיש רשימה ארוכה־ארוכה של נושאים כלליים, שאפשר לקצץ ולחסוך בהם, בלי להרוס את מערכת החינוך. אני מתנגד לאותה דמגוגיה, המעמידה את מערכת החינוך כמכשול למדיניות הכלכלית.

אובדן הפרופורציות

ועמי מכאן כלפי הכלכלנים וכלפי שוחרי התפתחות המשק, מפני שהם יהיו בין הראשונים שלאחר שוך הסערה התקציבית, יבואו, בצדק, בטענות על שמערכת החינוך אינה עושה די להעמקת החינוך המדעי והטכנו' לוגי, אינה מלמדת את תורת המחשב לכל ילדי ישראל, [illegible] המקצועית [illegible] בהרבה אחרי ההתפתחות הטכנולוגית. זאת תענה בלהט הויכוח התקציבי. שוכחים אצלנו שמערכת החינוך בארץ לא עמדה מן הצד כאשר ביקשה הממשלה להגשים את תוכנית ההבראה הכלכלית. אדרבא, סגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות, יצחק נבון קבע חד־משמעית, כי משרדו יהיה שותף מלא למאמצי הממשלה לקצץ ולחסוך ולייעל את ההוצאות ואת שירותיה. ימים ולילות דנה הנהלת המשרד בתקציב, הפכה והפכה בו, ולבסוף, החליטה על שורה של קיצוצים כאובים, שנקבעו מן ההכרח להיות שותפים במאמץ הלאומי לשקם את הכלכלה.

כך, למשל, היה משרד החינוך והתרבות המשרד הראשון (אם לא הי' חיד) שפנה אל עובדיו וביקשם להירתם למשימה. עקב כך, הסכימו ארגוני המורים — הסתדרות המורים וארגון המורים העל־יסודיים — לדחות ביצוע תוספות־שכר שהיו זכאים להן בדין, לפי המלצות דו"ח ועדת עציוני, שאושרו בממשלה. ארגוני המורים הם, יש לזכור, האיגודים המקצועיים הראשונים שהסכימו לדחות תוספות שכר הרבה קודם שהממשלה יזמה חוק בעניין זה. את תוצאות המהלך הזה אפשר לראות היום, כאשר שכר המורים נשחק יותר משכרם של עוב' דים אחרים במשק. וגם זאת: כ־3870 מורים, רבים מהם צעירים ומבטיחים, פוטרו השנה במסגרת הקיצוצים ונשלחו לבתיהם לחפש מקצוע אחר. אינני מכיר מספר כה גבוה של עוב' דים שפוטרו במגזר הציבורי מלבד המורים. זכורים איך המדינה רעשה בשל פיטורי 1500 פועלי אתא! האם לא איבדנו את הפרופורציות?

אך הקיצוצים נתנו. לא רק על ראשיהם של המורים. גם התלמידים ביוקש. ילדי הגנים לומדים השנה פחות שעתיים בשבוע ומערכת השי' עות של תלמידי בתי־הספר קוצצה בחצי־שעה. במוסדות החינוך השנה פחות פסיכולוגים, מורים, יוע' צים, עובדים סוציאליים, אחיות ובעלי תפקידים חיוניים אחרים שפוטרו; [illegible] שלושה ספרים למורים [illegible]; בוטלו פעולות לשיקום נוער במצוקה; הופסק הסיוע [illegible] והדרכות, שנועדו [illegible] לביצוע האינטגרציה [illegible] ועוד ועוד.

התעכבתי על פרטים אלה כדי להרגיש לעיני כל המקטרגים על מערכת החינוך (כאילו היא מכשילה [illegible] את הצעדים להבראת המשק) כי ידיהם של ראשי מערכת החינוך "נקיות" בעניין זה. התנגדותם לסיבוב נוסף של קיצוצים בהיקפי של אלה שהיו בשנה האחרונה אינה נובעת מתוך התעלמות מצורכי המשק — כפי שגורמו באחרונה גם על־ידי בכירי מנהיגינו — אלא מתוך אחריות לגורל מערכת החינוך ולעתיד הדור הצעיר הגדל ומתחנך בארץ.

חינוך בערכים [illegible]

הטענות המתחילות להישמע על הפחתת המורים ושעות עבודתם, במסגרת הויכוח התקציבי, נובעות, ככל הנראה, מאי־ידיעה. אין יודעים על תפקידי המורה ועל העבודה הרבה המוטלת עליו, מעבר לשעות ההוראה בכיתה ובבית ספרו, בשיחות עם תלמידים, בדיקת עבודות ובחינות, פגישות עם תלמידים, הורים ומורים, השתתפות בהשתל' מויות, ישיבות של צוותי מורים, הכנת תוכניות, טיולים וכו'. קל מאוד, למי שאינו עוסק בהוראה ובהתמודדות היומיומית, להסית במורים ביקורת על שעות עבודתם [illegible] הייתי ממליץ לכל אלה לבלות כמה ימים באחד מאלפי מוסדות החינוך בארץ, ולהיווכח בעצמם עד כמה מפרכת עבודה זו ושוחקת. לפני שנים מספר עשיתי זאת בעצמי. יצאתי פעם בשבוע ללמד כשעתיים ביום, אזרחות ותקשורת, באחד מבתי־הספר התיכונים בירושלים. ואני יכול להעיד על הקושי ועל המאמץ הרב הכרוכים בעבודה זו.

החינוך, שנחשב במשך כל ההיס' טוריה היהודית, אף בתנאי הגלות הקשים ביותר, לערך ראשון במעלה, נעמד עתה במדינתנו רק על־פי ערכי הדולר בתקציב המדינה. הוא מ' תרבית של מותרות. אבותינו חסכו מפתם כדי להבטיח חינוך נאות לילדיהם ואילו [illegible] לקיצוץ, לצמצום [illegible] הם המורים והתלמידים.

מערכת החינוך — ערך ראשון במעלה

מיהודי לעברי ובחזרה

חלקים הולכים וגדלים של ישראל ותחומים רבים של חיינו נראים כיום יותר ויותר כחזרה לתרבות הגולה היהודית

מאת פרופ' רחל אלבוים־דרור

בשנת 1913 כתב המשורר יעקב כהן: "הוא הולך ובא, הוא מוכרח לבוא — העברי החדש". שכן התנועה הציונית בראשיתה אינה מוכרת כשם השיבה לציון בלבד, אלא על מהפכה פוליטית ותרבותית, על יצירתו של אדם חדש ותרבות חדשה. ומכאן מתעוררת בראשיתה הדיאלקטיקה של היחס בין יהודי לעברי, בין רצי' פות ושינוי, בין המשכיות והתמורות, בין מסורת ומשבר.

כשביקר אחד־העם בגימנסיה ביפו בשנותיה הראשונות, חש בתמורה התרבותית העמוקה שמצאה המוסד להולל בתלמידיו. והוא הדין אף בשנות התשעים של המאה הקודמת, בבית־הספר לבנות ביפו. אם כי בתי־ הספר העבריים בראשיתם הדגישו לי' מודי קודש והתפילה, הגימנסיה, כתב אחד־העם ב־1912, מבקשת לגדל "יהודים קוסמופוליטים". ידועה ומוכרת ההדגשה המעורבת בשמותיהם של מוס' דות הישוב על העבריות: הסתדרות המורים העברים, הסתדרות הפועלים העברים, וכיוצא בזה. צופן לשוני זה בא לסמן שיעורי הציונות אינם רק שיבת היהודים לארצם, אלא יצירתה של תרבות חדשה, של יהודי חדש — העברי.

כיום, ההתחבטות בין האספקטים התרבותיים שפתחה הציונות הולכת ונזועת. העיסוק בשאלת המרכיבים התרבותיים המקושרים במימד הזמן המרכיב — "ההתקשרות לאחור", כלשונו של גרשום שלום, ו"ההת' קשרות לעתיד", ההתקשרות למזרח, ההתקשרות למערב, ההתקשרות ל' אוניברסלי ולמקומי — כל אלה נעשו נושא לסמינרים באוניברסיטה ולני' תוח התמטיקה של משורר זה או אחר. שב אינם מחודדים ממגוונה את העילית הפוליטית. כפי שהעסיקו שאלות תרבות המדינה בשעתם את הקונגרסים הציוניים. שכן, הפר' פציה התרבותית שבמתה עם ראשית התנועה הציונית וההתיישבות בארץ־ישראל — הלכו ונמוגו. האלפנו את השירה שלנו, כתב אחד מתלמי' דיה הראשונים של הגימנסיה, ההולך ב"אגדה תהיה בבניה" הוליך שירה זו באוזני: "פה תהא השכינה שורה פה תפרח גם שפת התורה". האפשרויות השונות שתתקיימו זו בצד זו, זו בתוך זו, במאבקים, בביזורים ובפולמוסים בלתי פוסקים, הולכות ומצטמצמות.

הפולמוס איננו רק בין הדתיים לחו' פשיים, אף שהוא מתמקד ומגיע לידי ביטויו הקולני הבולטים במאבקים אלה. שכן הבעיות העומדות על סדרי היום הציבורי שלנו אינן מצטמצמות להבחנה בין שומרי־מצוות לחופשיים, אלא נוגעות במכלול של שאלות קיו' מיות, חברתיות, תרבותיות ופוליטיות, ביחס לסביבה הפיסית האנושית. כמו היחס לזר, למיעוט, לנוח, לזכות להיות שונה ושווה — ועד לשאלות של תיאטרון וצנזורה, הזכות להתב' טאות, חופש הביטוי וכיוצא באלה.

עוד גולה יהודית

אחת התופעות המעניינות במעקב אחר כברת־הדרך שעשתה החברה הי' הודית בתקופה החדשה היא התמורה ביחס למודרניות. בהקבלה למהלך מי' הודי לעברי ובחזרה, כך אפשר לראות שינוי ביחס למרכיבי המודרניות, בין מבשרי העידן החדש בכלכלה ובתר' בות המערבית כלפי כמה קבוצות של יהודים (קצר המצע מלעמוד פה על הסיבות לכך). הנה, ישראל כיום היא במידה רבה חברה שאימצה אמנם את מאפייני המודרניות. אולם מתוך גישה אינסטרומנטלית ומוחצנת, ללא קבלת תבניה וגישותיה את תרבות [illegible] בקליפתה היא מתקשאת.

[illegible] של המודרניות. והך סגירות לגישותיה ולרעיונותיה. זה הסמל של קבוצות [illegible] ה' ישראלי כיום, גלגולו של החלוץ. זה העברי החדש, המשוחרר — עברי שעשה את כל הדרך חזרה, לא רק כב' ויגה דתית.

אחת הדאגות המרכזיות של מעצבי התרבות החדשה בארץ־ישראל היתה שמא ניצור כאן "גולה יהודית בארץ עברית". ואולם חלקים הולכים וגדלים של ישראל ותחומים רבים של חיינו נראים כיום יותר ויותר כחזרה לתרבות הגולה היהודית כתורה הת' כן (כולל נוסטלגיה גוברת לעבר ה' יהודי במרוקו, בפולין ובשאר תפוצות הגולה).

התקופה הבולטת ביותר עברה ללא ספק על הציונות הדתית, שידעה תהפוכות רבות, הן במעמדה בתנועה הציונית והחברה הישראלית והן כבי' טוי העצמי שלה. בעקבות תהליכים אלה וגורמים אחרים, הולכת ומשתל' טת כיום היסטוריה ציונית חדשה — היסטוריה המטשטשת את ההבחנה בין הכמיהה בת אלפי שנים לציון לבין הציונות. כך נמחקת התנועה ה' ציבורית [illegible] של ה' ציונות והאספקטים התרבותיים ה' חדשים שהעלתה התנועה הציונית. בכך מבקשים לחתום את הדיון כדי ל' [illegible] ובשאלות הפתוחות שהציגה המהפכה הציונית בתוך החברה היהודית.

מיתוס ציוני

הן בתוכן והן בסמלים [illegible] ובאמצעי התקשורת. בוחנות תרבויות חדשות של הציונות, המדגישות את המשכיות [illegible] של ההיסטוריה היהודית והמטשטשות את השינוי המה' פכני, את ממד הניתוק אחר השורשים, ערכים ומסגרות מחויבות ותרבותיות הרשות.

כך, למשל, הויכוח על ראשיתה של ההתיישבות החקלאית בארץ־ישראל, המבקש להוכיח כי לא בני העלייה הראשונה הם חלוצי ה' חקלאות, אלא בני הישוב הישן. השאיפה לקיים את המצוות התלויות בארץ, שהוציאה קומץ מבני הישוב הישן לעסוק בחקלאות, מוצגת כ' נקודת־הזינוק ועמוד־התווך של ה' התיישבות החקלאית בארץ־ישראל, ואילו השאיפות הלאומיות ושינוי הערכים שתבעה, רעיונות הפרודוקטיביזציה, יצירת האדם היהודי החדש, האידיאולוגיות הסוציאליסטיות של מייסדי ההתיישבות העובדת — כל אלה נדחים ומוזזים לשוליים.

כך מוצגת [illegible] ההשפעה של תורת החסידות על מייסדי התנועה הקיבוצית, לא כגורם נוסף, [illegible] אלא בצורה שבה [illegible] הקיבוץ לוואריאציה של חצר הרב מ' [illegible], וכך [illegible] כל אלה מטשטשים את אופיה של התנועה הציונית והמשבר שלה, וכן את ההבחנה בין ציונות דתית [illegible] הציונות.

עוצמת האידיאולוגיה הציונית אינה מתרחשת רק בבניין הארץ [illegible], היא מתרחשת כאן בינינו ועל־ידינו. השאלה מי הוא ציוני [illegible], ומי שהיו [illegible] מתנגדי הציונות יושבים היום בבית־ המחוקקים, מכתיבים את מהלכיו וע' צבים את תרבותו.

הדילמות שעיצבו הציונות לפני התרבות היהודית הן קשות ומורכבות, הן בתחום השאלות הקיומיות והן [illegible] החברה, התרבות והפוליטיקה, ודילמות אלו מחייבות [illegible] התרבות היהודית.

כלכלה ועסקים

המעבר מדולרים לשקלים — התופעה שאפיינה את שוק ההון

שופרו תנאי איגרות החוב ★ שום פירמה חדשה או קיימת לא גייסה הון מניות ★ ב־18 ניירות ערך יש בימים אלה הפסקת מסחר ★ 51 קרנות הנאמנות לא הדביקו את המדד

התופעה המאפיינת את 1985 היתה המעבר מדולרים לשקלים, שקרה מיד לאחר ההכרזה על הקפאת הדולר בתחילת יולי. בחצי השנה שעברה מאז, נוספו 1.2 מיליארד דולר להשקעות השקליים: פק"מ ותפ"ס. מקור הכסף העיקרי היה מכירת פת"מ ערש"ס בסכום של מיליארד דולר.

שיפור תנאים

בנק ישראל היה בשנת 1985 הפעיל העיקרי בבורסה. פעילות זו ניכרה בהנפקת איגרות חוב בשוק הראשוני בהיקף של 800 מיליון דולר, ובעליה משמעותית בפעילות במילוות קצרי־המועד. הבנק המרכזי הנפיק השנה מק"ם בהיקף של מיליארד שקל.

על מנת לאפשר את המשך גלגול החוב הפנימי, הנפיק הבנק בתחילת השנה סידרה חדשה של אג"ח גליל בתנאים משופרים, המעניקה פיצוי מלא על המדד האחרון בניכוי 5 אחוזים. בה בעת הנפקה אג"ח שגיא, לתקופה של חמש שנים. עד אז היה מקובל להנפיק לתקופה של עשר שנים. בחודש ספטמבר הונהג שיפור נוסף, ולמחזיקי איגרות החוב מסוג גליל או שגיא ניתנה אופציה בעת תשלום הריבית לקבל במקום ריבית את התשואה הריאלית על מק"ם.

המדד הכללי של איגרות החוב עלה השנה ב־150.35 אחוז לעומת עליית מדד שנתית חזויה של 185 אחוז. איגרות החוב צמודות המדד עלו בממוצע ב־157.72 אחוז, ואיגרות החוב הדולריות עלו בממוצע ב־121.26 אחוז, כך שאיגרות החוב לא הדביקו את המדד, בעיקר בגלל רמת השערים הגבוהות שבהן נסחרו מרבית האג"ח בתחילת השנה.

יותר ליברליות

משרד האוצר גילה במהלך שנת 1985 יותר ליברליות לגבי התנאים שדרשו להנפיק פירמות המבקשות להנפיק איגרות חוב לציבור. לקראת סוף השנה ביקשו חברות הנפקים של בנק דיסקונט, שקבלו כלל וקונצרן כור להנפיק אג"ח בתנאים חסרי תקדים עד כה: בריבית הצמודה לדולר בתוספת ריבית "ליבור", או בריבית הצמודה למדד בתוספת ריבית של 8 אחוזים. הכנסת האופציה של ההצמדה המדדית נבעה בעיקר מהקיפאון בשוק ההנפקות הדולריות, זאת עקב הקיפאון בשער החליפין. בסך הכל גייסו השנה פירמות באמצעות אג"ח 190 מיליון דולר, ובאמצעות הון, אלסינט נוצלה מלוא התקרה של גיוס ההון בהיקף של 120 מיליון דולר. במשרד האוצר מעריכים כי הוק אלסינט יבוטל השנה, ותונהג מחדש שיטת המענקים באמצעות המרווח הראשי.

לא גיוס הון

שום פירמה חדשה או קיימת לא גייסה הון בשנת 1985 באמצעות מניות. גיוס ההון בבורסה נעשה בעיקר באמצעות הזרמת הון־בעלים, בדרך של הנפקת זכויות. לקראת סוף השנה גבר הולך השימוש בהזרמת הון באמצעות הקצאת מניות פרטית. לקראת סוף השנה גם התפתחה תופעה חדשה, כשכמה פירמות ביקשו למחוק את מניותיהן מהמסחר על מנת להימנע מאי הבעיות שבהצגת מידע על מצבן הפיננסי הקשה. הבורסה מגבשת בימים אלה כללים למחיקת מניות ממסחר.

רבוי המקרים של הפסקת מסחר. שני הסברים עיקריים לכך: הכנסתו של גילוי דעת מס' 36 של לשכת רואי החשבון, שמנע מפירמות רבות את הצגת הרווחים הכספיים במועד, והקשיים שאליהן נקלעו פירמות עסקיות רבות. ב־18 ניירות ערך יש בימים אלה הפסקת מסחר. בשבע פירמות הסיבה לכך היא בקשה לפירוק או כינוס נכסים. השנה, בראשונה זה כמה שנים, הוחלט על מחיקת מניות. אלסקה ופריגן מהמסחר בבורסה.

מדדי המניות השונים מראים כי המשקיעים בתיק מקרי של מניות קיבלו מתחילת השנה תשואה ריאלית על השקעתם. בעוד שעליית המדד מתחילת השנה הסתכמה ב־185 אחוז, עלה מדד המניות הכללי ב־194.23 אחוז. מדד המניות הכללי ללא בנקים עלה ב־198.72 אחוז, ומדד מניות ההסדר עלה השנה ב־194.63 אחוז. המניה שהעניקה השנה את התשואה הגבוהה ביותר היתה מניית שגיב, שעלתה בשיעור נומינלי של 1573 ובשיעור ריאלי של 486 אחוז. המניה שהניבה תשואה נמוכה ביותר היתה מניית ג'נרי 5, שירדה נומינלית ב־82 אחוז.

51 קרנות הנאמנות לא הדביקו את המדד

נתוני חברת "מיטב" מראים, כי מבין 112 קרנות נאמנות שפעלו מאז תחילת השנה, 61 בלבד הניבו תשואה ריאלית. במהלך השנה נוספו עשר קרנות נאמנות חדשות, אך לעומת זאת פורקו או נמצאות בתהליך פירוק חמש קרנות נאמנות. ההחלטה על פירוק קרנות נאמנות היא תופעה חדשה שלא נודעה בשנים קודמות.

שוק המניות אופיין השנה גם בה־

שער הדולר — מ־1964 ועד 1985

(שער יציג, בסוף החודש המצוין בטבלה)

שנה	ינואר	פברואר	מרץ	אפריל	מאי	יוני	יולי	אוגוסט	ספטמבר	אוקטובר	נובמבר	דצמבר
1964	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300
1965	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300
1966	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300
1967	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.300	0.350	0.350
1968	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350
1969	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350
1970	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350
1971	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.350	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420
1972	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420
1973	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420
1974	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.420	0.600	0.600
1975	0.600	0.600	0.600	0.600	0.600	0.612	0.612	0.624	0.700	0.700	0.710	0.710
1976	0.724	0.738	0.752	0.767	0.782	0.797	0.808	0.819	0.839	0.842	0.870	0.875
1977	0.898	0.896	0.927	0.924	0.941	0.939	0.966	1.009	1.027	1.036	1.529	1.558
1978	1.602	1.615	1.642	1.673	1.729	1.783	1.817	1.857	1.835	1.851	1.884	1.901
1979	1.911	1.923	2.142	2.264	2.415	2.524	2.587	2.713	2.895	3.059	3.284	3.555
1980	3.706	3.955	4.147	4.300	4.598	4.968	5.238	5.587	5.905	6.370	6.970	7.548
1981	8.063	8.655	8.869	9.489	10.797	11.676	12.153	12.770	13.440	14.065	14.960	15.604
1982	16.744	18.085	19.159	20.500	21.905	24.080	25.677	27.440	29.060	30.49	32.015	33.65
1983	35.80	37.545	39.58	41.92	44.65	47.52	50.89	58.84	63.69	83.74	95.62	107.77
1984	123.72	137.04	153.26	180.55	201.60	236.40	282.56	327.52	401.34	513.99	586.57	638.71
1985	680.23	765.03	856.50	952.03	1054.80	1262.40	1475.50	1499.3	1485.2	1488.3	1484.6	1499.5

1985 — שנה של קשיים והתמוטטויות

כתבי המדור הכלכלי של "הארץ" מדווחים על כל הכישלונות העסקיים שהיו בשנה החולפת — בסדר האלף־בית

(א)

אתא — נסגר סמל התעשיה הישראלית

"אתא" היה בשנת '85 המפעל המדובר ביותר בארץ. עסקו בו יותר פוליטיקאים ואנשי עסקים מאשר בכל מפעל או עסק אחר בישראל. המפעל שהיה בשליטת קבוצת איזנברג התמוטט בתחילת השנה, ובמשך קרוב לשנה ניסו גורמים שונים למצוא נוסחה שתאפשר את המשך הפעלתו.

המפעל צבר חובות של כשלושים מיליון דולר, מרביתם לבנק לאומי, תוקף לכעשרים מיליון דולר להירוש ציוד. משא ומתן נמרץ על מכירת המפעל נוהל עם גורמים בארץ ובחו"ל, אך בסיכומו של דבר לא נמצא הגודר ולפני כעשרה ימים החליט פרקית על סגירת המפעל. הרוכש הפוטנציאלי הרציני ביותר של המפעל, ראוק נאמר, משך את ידיו מהעיסקה בגלל פער של כמה מיליוני דולרים בין הסיוע שהממשלה הסכימה להעניק לבין דרישותיו.

אלסינט — ספינת הדגל שוקעת.

אברהם סהומי

"אלסינט" אשר נחשבה משך העשור האחרון לאחת החברות המובילות בארץ בתחומי הטכנולוגיה הגבוהה, נהפכה כמעט בן־לילה לחברה הסובלת מהפסדים כבדים, מחובות של 150 מיליון דולר למערכת הבנקאית ומבלאים גדולים במחסניה.

החברה צברה הפסד של 35 מיליון דולר בשנת הכספים האחרונה והפסד נוסף של 15 מיליון דולר ברבעון הראשון של שנת '85/6. נשיא החברה, ד"ר אברהם סהומי, התפטר מתפקידו כשהתברר כי מדיניותו היא זו שהביאה להפסדים. מפעל החברה בירושלים נסגר ומאות עובדים בארץ ובחו"ל פוטרו.

אטלנטיק — מפסיקה לדוג

חברת הדיג אטלנטיק, בשליטת של איש העסקים מילא ברנר, ששותפים בה גם אברהם (אייבי) נאמן ושות' תלגר נקלעה לקשיים כספיים. חלק ניכר מחובות החברה היה לספקים בדרום אפריקה, שם משייטת האניה. ברנר טען שהיבוא המתוחה הע־ קשיים. הבנק לפיתוח התעשיה ביקש למנות כונס להחברה ולהפעיל את האניות באמצעות החברה המתחזה רביפרוסט.

אהרוני — לא חוזר לישראל

עמוס אהרוני, איש עסקים ירושלמי בעל שורה של חברות העסקות בביטוח, בנסיעות ובשוק האשראי האפור נקלע לקשיים כספיים. הוא יצא לארה"ב, לנסיעה המוגדרת שגרתית, אך החליט לא לחזור. נפילת אהרוני נגרמה כנראה עקב פעילותו בשוק האפור. הוא נהג לקנות שטרות של לקוחות שרכשו מוצרים בתשלומים. נראה שתחשיביו היו שגויים ועסקיו התמוטטו. אישתו אמרה שהיא נותרה ללא פרוטה.

(ב)

בלאס — איש המסתורין המגלגל מיליונים

דוד בלאס

הפרשה שנקשרה לשמו של איש עסקים דוד בלאס שהיה בבחינת מסתורין לגבי מרבית הציבור עד ינואר 1985, נחשפה בקול תרועה גדולה. הפרשה מלמדת פעם נוספת שהקיבוצים, שהיו פעם התגלמות הסולידיות, הצליחו לגלגל עשרות מיליוני דולרים באמצעות השוק האפור במקום דרך הבנקים. במקרה זה היה בלאס הצינור שבו העבירו הקיבוצים את הונם לבורסה.

השמועות על קשיים בחברותיו של בלאס גרמו מפולת בשוק המניות ויצרו בעיה אמיתית, זאת מכיוון שערך הביטחונות שהיו בידי הקיבוצים התגלה כבלתי מספיק. הקיבוצים טענו שאם לא יוחזר הסכם, הם יתבעו את בלאס על סכום של 99 מיליון דולר.

בנק הספנות — מתקשה להנפיק

בנק הספנות שבבעלות קבוצת איזנברג לא הצליח לגייס הון משתעבד שאיש העסקים דוד בלאס מחזיק כ־40% מהבנק. בלאס התנגד להגדלת ההון, שהבנק נזקק לה עקב הפסדים כבדים בשורה של עסקות. בנק ישראל, בצעד חשאי ומפתיע, ראשון מסוגו בשוק ההון, מינה כונס נכסים למניות של קבוצת בלאס. הרשות לניירות ערך פתחה בחקירה על מנת לבדוק השרות לאי דיווח של קבוצת בלאס על החזקותיה האמיתיות בבנק. לפני כחודשיים מונה דוד גולן ליו"ר מועצת המנהלים של הבנק בתנאי שכר מפליגים.

(ג)

גדות — הבוררות היקרה ביותר

בשנת '85 נסתיימה הבוררות האחת היקרה ביותר הידועה במדינת ישראל. שני האחים יהונתן — סמי ומשה — ניהלו ביניהם בוררות, שהחלה בעקבות חתימת הסכם בשנת 1979 ונסתיימה רק בחודש מרס '85. עלות הבוררות נאמדת ב־15 מיליון דולר, זאת לבד מהפגיעה התמורה שהיתה בחברתם — "גדות", שהשליטה עליה היוותה את סלע המחלוקת בין הצדדים. המעניין בפרשה הוא, ששני האחים השלימו והם פועלים יחד באימפריה שבנו ב־36 השנים האחרונות לשיווק כימיקלים.

גיל אלקטרוניקה — לכונס נכסים

חברת גיל אלקטרוניקה שבבעלות איש העסקים יורם גיל נקלעה לקשיים ובית המשפט נענה לבקשת בנק דיסקונט למנות להחברה כונס נכסים. זמן קצר לאחר מכן הגישה בקשה למינוי מפרק להחברה השקעות, אריה פיתוח שבשליטת גיל. לאריה פיתוח הבורחת בשם אריה ביטוח, כדי לא לפגוע בה, בשל הדמיון בשמות. הוחלף שמה של אריה פיתוח לשוהל. לקראת סוף 1985 עברה הבעלות על חברת הביטוח אריה לידי קבוצת כלל. יורם גיל שוהה עדיין בצידרך.

גינדי — נעצר בחשד להונאה, אחיו בחו"ל

הקבלן אברהם גינדי נעצר על ידי המשטרה בחשד של ביצוע עסקות לא חוקיות בקרקעות ביהודה ושומרון. מעצרו של הקבלן גרם להפסקה כמעט מוחלטת במכירת דירות על ידי חברתו. גינדי נחשד גם בזיוף מסמכים ובפרשה נעצרו ושוחררו בערבות גם מנכ"ל חברתו יואל גורדיש ומזכירת החברה יהודית להב. מניות החברה קרסו, אף על פי שהפעילות בתחום הקרקעות ביהודה ושומרון לא התנהלה דרך החברה הבורסאית. שני אחיו של הקבלן, יגאל ומשה, עוד הספיקו לצאת לחו"ל ערב העצים והבריזו על כוונתם לחזור. מאוחר יותר "האריכו" את שהותם בחו"ל.

(ד)

דנות מבקשת פירוק מרצון

למרות השמועות על קשיים בחברה לא האמין הציבור לדעת שהחברה שהיתה בבעלות "11 המשלאים" — מאנשי העסקים הבכירים במשק הישראלי — נכשלה כישלון כה חרוץ. בעלי השליטה בראשותו של מאיר מושביץ ביקשו פירוק מרצון, לאחר שנוכחו שלא יוכלו להבריא את החברה ולאחר שבנק ישראל סירב לאשר את מכירת הבנק הבינלאומי לבנק לאומי. חובות הסתכמו בכ־40 מיליון דולר. בנולבל שהחזיק ב־11 אחוז ממניות, התנגד לפירוק מרצון, היועץ המשפטי לממשלה החליט בצעד יוצא דופן להצטרף לבקשת הפירוק העתידה להתנהל תחת פיקוח בית המשפט.

העורך: מנשה שמרסלר

מאיר מושביץ

(ה)

התיישבות — מושבים וקיבוצים בצרות

כרבע מ־420 המושבים וכשליש מ־270 הקיבוצים נקלעו לקשיים בשנת '85 ונזקקו לסיוע ממשלתי או לעזרה מהתנועות־האמהות שלהם. המשברים שאים על הסקטור החקלאי עוד בראשונה את הצורך בפירוק מושבים. סגירת קווי אשראי לקיבוצים והפעלת תוכניות חירום לסיוע הדדי בתנועות הקיבוציות. חובות הסקטור החקלאי למערכת הבנקאית הסתכמו בחצי מיליארד דולר — לא במעט בגלל התחייבויות של התנועות השונות וארגוני הקניות שלהן בפרשיות בשוק האפור. הידועה שבהן היתה פרשת בלאס. באחרונה הוקצה האוצר 90 מיליון דולר לסיוע לישובים חקלאיים באזורי הספר, אבל עד כה סכום זה לא חולקה בין הישובים השונים.

(ו)

ויסקו — סוף הדרך

חברת המחשבים ויסקו, אחת מהחברות־הבנות של חברת ההשקעות אית"ס, שבראשה עומד שר האוצר לשעבר יגאל כהן־אורגד, חדלה לפעול. החברה שהיתה אמורה לייצר מערכות ממוחשבות לשליפה ועידכון של מיקרופילם, סבלה מסכסוך בין בעליה הישראלים לבין המשקיעים מארה"ב. סכסוך שיתברר בפני בית המשפט המחוזי.

(ז)

זכריה דרוקר — בונה בארה"ב וקנדה

הקבלן המואר זכריה דרוקר עקר לארצות הברית, עקב חילוקי דעות עם חברת סולל בונה, השותף הבכיר בחברת הבניה דרוקר זכריה שלה נרשמו הפסדים כבדים.

דרוקר פיתח פעילות בניה ענפה באזור מיאמי שבארצות הברית וכן במונטריאול שבקנדה. פורמלית משמש דרוקר סגן יו"ר מועצת המנהלים של החברה הנושאת את שמו, בפועל הוא אינו פעיל בה כלל.

(ח)

חיפה כימיקלים — החולפת בעלות

אחת התוצאות היחידות מהכינוס של חברי פריקט כתוצאה מימי שלים היתה העברת ההסכם העקרוני למכירת השליטה בחברת הכימיקלים המצליחה "חיפה כימיקלים" מחברת סי.אמ.אר. אינטרנשיונל מארה"ב לקרן הדרסיכון המנוהלת על ידי אריה גנגר.

ציניקנים ציינו, כי פריקט כחומשימה הקים על מנת לשכנע משקיעי חוץ לרכוש חברות ישראליות, ואילו העיסקה הראשונה שבוצעה במסגרתו היתה מכירת חברה ישראלית — מבעלות אמריקאית לבעלות משותפת ישראלית־אמריקאית. העיסקה הסתכמה ב־19 מיליון דולר וכעת מבקש גנגר לרכוש את מניות בתי הזיקוק בחברה.

(ט)

טיב טוב — פירוק מרצון

חברת הטקסטיל "טיב טוב", אשר למרות היקף עסקיה המצומצם־יחסית היתה ידועה מאוד בארץ, החליטה לבקש בקשת פירוק מרצון, בעקבות הפסדים של כמיליון דולר בשנה האחרונה וחובות של שני מיליון דולר. בעלי המניות שהשקיעו בחברה הפסידו את כל כספם.

(י)

ירדניה — הנפילה הראשונה בענף הביטוח

ירדניה היא הראשונה מבין שתי חברות הביטוח שנפלו במהלך 1985. נפילת החברה, שנקלעה לקשיים, נקבעה סופית לאחר שאיש העסקים יעקב רענברג החליט לחזור בו מקנייתה. המפקח על הביטוח יהודה דרורי הגיב במהירות ומינה לחברה מנהל מורשה. זמן קצר לאחר מכן מונה לחברה כונס נכסים והוא שמכר את תיק ביטוחי־החיים שלה לחברות הביטוח מנורה ושילות. משרדי החברה שברחוב מאו"ה הוצעו למכירה.

(כ)

כוכב השומרון — מפסיקה לבנות את עמנואל

חברת כוכב השומרון הנשלטת בידי משפחת מרגליס שעירות הנכסים מלתורין, נקלעה לקשיים כספיים. אלה נבעו, בין השאר, מסכסוך בין יוסי מרגלית, בנו של איש העסקים הבריטי לפטוס־אטרייך מגביל החברה, הפרופ' יעקב נאמן, מי שהיה מנכ"ל משרד האוצר. התמנה על ידי בית המשפט לכונס הנכסים של החברה והורש את הבניה בעמנואל.

(ל)

לבנון — בקשה לפירוק מרצון

חברת הביטוח לבנון בבעלות הרצל לבנון, בנו של מייסד החברה, נקלעה לחובות של כ־10 מיליוני דולר, בעיקר עקב פעילותה בשוקי הביטוח בבריטניה. הפעם, בניגוד למקרים אחרים של קשיי חברות, לא מונה להחברה מנהל מורשה אלא מינו מיד כונס נכסים.

הרצל לבנון

לודזיה — איזנברג נפרד מהתעשיה הישראלית

קבוצת איזנברג מכרה את מפעל הטקסטיל לודזיה תמורת סכום נמוך עד כדי גיחוך — 385 אלף דולר. הנכר בעצם משכה ידיה מכל פעילות תעשייתית בארץ. מכירת המפעל סמלה במידה רבה את כוונתה של קבוצת איזנברג להוריד פרופיל בארץ ולארגן מחדש את מערכותיה העיסקיות בישראל. מכירת לודזיה, אשר נמכרה ב־78' תמורת כשלושה מיליוני דולר, נבעה מהפסדים כבדים שסבל המפעל, בגלל ניהול כושל של קבוצת איזנברג. המפעל נרכש על ידי משפחת רוסלר, בעלי חברת רוסקו.

(מ)

מגן גולדמן — הבעלים בחו"ל

מפעל הכספות "מגן גולדמן" פשט את הרגל לאחר שבעליו, אלישע גולדמן, נעלם מהארץ עם אישתו. הוא הותיר אחריו חובות של כעשרים מיליון דולר, מרביתם לבנק מזרחי, וכן חשדות בדבר הונאת בנק ישראל בנושא תמריצי־יצוא. המפעל העובר לידי כונס נכסים ונוהלו מגעים למכירתו. הקונה האפשרית הוא "כור".

מנועי בית שמש — ייסגר / לא ייסגר

גורל מפעל מנועי בית שמש הנמצא בשליטת הממשלה לא הוכרע, בין השאר בגלל חובות של כ־55 מיליון דולר, המעיקים עליו. המפעל מעסיק כ־750 עובדים. שיימנאם מוכנים אם יוחלט על סגירתו. בממשלה מתנגדים לסגירתו, בין השאר מפני שהוא המפעל הגדול היחידי בבית שמש ומפני שהוא קשור בפרויקט הלביא. באחרונה התעניינו גם התעשיה האווירית וגם "כור" באפשרות לרכוש את חלקה של הממשלה במפעל (58 אחוזים), אבל נראה כי חובות המפעל מסכלים מציאת פתרון נאות לפרשה.

מספנות ישראל — קשיים חמורים

גם במספנות ישראל חזרה ועלתה השאלה — האם יש להן זכות קיומה את בשעה שחיל הים מפעיל חברה דומה המתחזקת את ספינותיו. המספנות צברו חוב של 22 מיליון דולר בקירוב והחזרי הקרן והריבית השנתיים הסתכמו בסכום שבין של כשישה מיליוני דולר — הרבה מעבר ליכולת המספנות להחזירם.

הנהלת המספנות פיטרה כמאה מבין 750 עובדיה ומתכוונת לפטר בקרוב 150 עובדים נוספים. הדיונים עם "כור" בדבר רכישת המספנות בשותפות עם יזמים מארה"ב, נקלעו בשלב זה למבוי סתום, מפני שמשרד הביטחון אינו נכון להתחייב לרכישות עתידיות.

(נ)

נשואה — הפעילות נחקרת

פעילותה של חברת הברוקרים נשואה, שבשליטת קבוצת איזנברג, נחקרה על ידי המשטרה בעקבות מעצר איש העסקים מיכאל אלבין שהתאבד. אליעזר כרמל ושמואל אבישר, ממנהלי חברת נשואה, נחשדו בעבירות מירמה בנסיבות מחמירות. הם נעצרו ושוחררו בערבות. החשדות נסבו על הסכות שניתנו לשורה של אישים אשר ניהלו פעילות בבורסה באמצעות נשואה.

(ס)

סיסמיקה — בהליכי פירוק

חברת סיסמיקה לחיפושי נפט, בראשות מי שהיה נשיא התאחדות התעשיינים אברהם (בומה) שביט, איבדה את רשיונה לאחר שלא הצליחה לגייס כספים לשורה של קידוחים שלהם התחייבה. מועצת המנהלים המליצה על פירוק. שביט, שהתחייב לגייס 50 מיליון דולר, נתגלה כמי שעיקר כוחו בפיו.

סולתם — פיטורים בלתי נמנעים

מפעל התעשיה הראשון בארץ לייצור נשק נקלע לקשיים בגלל העדר הזמנות מחו"ל. בשנת '85 ירדה תפוקת המפעל ל־100 מיליון דולר. בתוצאה מכמות עד יצרה למלאי. המפעל הוזל לפטר עובדים ומתחילת השנה צימצם את מצבת כוח־האדם שלו ב־350 איש.

התחזית לשנת '86 מתבססת על תפוקה של 50 מיליון דולר, והנהלת המפעל מתכוונת לפטר עוד 650 איש מכלל 1600 העובדים המועסקים כיום במפעל החברה ביקנעם. המפעל שייך לקבוצת "כור".

(ע)

עלית — זעזועים בצמרת

האשמות הדדיות בשאלת האחריות להפסדי עלית בשנתיים האחרונות, הביאו בסיכומו של דבר להתפטרות אבי פילוסוף מהחברה. הבעיות עלו על פני השטח בחודש יולי '85, כאשר התברר כי קבוצת פרדמן היתה לבעלת עניין בחברה, לאחר שרכשה חבילת מניות בבורסה. היא החזיקה בחבילת המניות הגדולה ביותר. אז ביקש ד"ר פרדמן ייצוג במועצת המנהלים של החברה ומונה לסגן יו"ר מועצת המנהלים. מאוחר יותר גרם פילוסוף שוחד מושביץ והיזר פרדמן מתארגנים כנגדו, ולכן החליט לפרוש.

(פ)

פפקו — אין קונים

יצרנית האופנה "פפקו" הוליטה אי היא על פירוק מרצון, עקב חוב של כמיליון דולר לבנקים. יהודה פלקוביץ, בעל החברה, נוכח כי בתנאי המשק העכשוויים אין עתיד למפעל שבמצבה רעון, ובמקום להמתין שהחברה תפורק על ידי הנושים — החליט לפרקה בעצמו. עד כה לא נמצאו להחברה קונים.

פרוטארום — סיפור שאינו נגמר

בעיותיה של "פרוטארום" מתמשכות בהחזר חובות, המסתכמים בכ־50 מיליון דולר שאת הריבית והקרן עליהם אין היא יכולה לפרוע. בעלי המניות של החברה סירבו להזרים את שבעת מיליוני הדולר שעליהם הודיעו בעבר, כשקיבלו את הסיוע הממשלתי. המפעל עצמו מרוויח בפעילות השוטפת, אך בגלל בעיית החזר החובות אינו יכול לעמוד בתשלומי השוטפים.

פרינץ — הזיכיון הליברלי לא הועיל

הקבלן הירושלמי לזר פרינץ שגייס הון בבורסה לפני כשנה, לא הצליח להיחלץ מהחובות, זמן קצר לפני התמוטטות הוענק לפרינץ לבורסה שזכה בזיכיון ענק מממשלת ליבריה לכריתת עצים. אך חיש מהר התברר שלא היה בכך כדי להושיע מהתמוטטות. פרינץ יצא לאנגליה ולבלגיה "לגייס כספים" העדיף שלא לחזור.

(צ)

צים — הענק המאיים על מערכת הבנקאות

המאחז האחרון של קבוצת איזנברג בישראל הוא מחצית הון המניות של חברת "צים". חברה זו, מהחברות הספנות הגדולות בעולם, נקלעה לקשיים עקב ניהול כושל ותנודות תובלה עצמת, שאין לו ביקוש בימים אלה של משבר עולמי בענף הספנות.

חובות "צים" למערכת הבנקאות הם 500 מיליון דולר. החברה עצמה הראתה רווח שוטף בשנה האחרונה. אך ברור כי היא אינה מסוגלת להחזיר את חובותיה. מערכת הבנקאות כולה תתמוטט אם יהיה עליה להפריש לחובות אבודים את חובות "צים" כלפיה.

צפון אמריקה — המעילה הגדולה ביותר

המעילה הגדולה ביותר בישראל התגלתה באחד הבנקים הקטנים. במעילה היה מעורב משה שטרן, חבר מועצת המנהלים ומנהל סניף ירושלים של הבנק. המשנה למנכ"ל הבנק הרמה מתנסה שידעה על המעילה ושתקה, התפטרה, המשטרה חקרה את מעורבותה.

גם כיום ארבעה חודשים לאחר שנחשפה הפרשה, לא ברור עדיין מה סכום המעילה. על פי הערכות שונות המדובר ב־15 מיליון דולר — ברומה לכל ההון העצמי של הבנק המנוהל כעת על ידי בנק ישראל.

המטבעות האירופיים התחזקו ב־21 אחוז לעומת הדולר

שנת 1985 תיזכר כשנה שבה נרשמו תנודות שערים דרמטיות בשערי החליפין הבינלאומיים. אי היציבות בשוקי ההון גרמה להפסדים שלא הוכרו קודם לכן. בראשית השנה המשיך הדולר האמריקאי במגמת התחזקות, על רקע שערי הריבית הריאליים האטרקטיביים ביותר, אך בחודש מרס חל מפנה חד, ומאז נרשמה ירידה בדולר בשיעור של עשרות אחוזים כלפי רוב המטבעות העיקריים.

כך למשל התחזקה הלירה שטרלינג לעומת הדולר בשיעור של כ־40 אחוז, הפרנק השווייצי והמארק הגרמני — בשיעור של כ־30 אחוז, והיין בשיעור של כ־25 אחוז.

המטבעות האירופיים הנכללים בסל המטבעות התחזקו לעומת הדולר האמריקאי במהלך 1985 ב־21 אחוז. לעומת המדד, עלו המטבעות האירופיים ב־5 אחוזים — זאת בהנחה שהאינפלציה תגיע ב־1985 ל־185 אחוז.

הפיחות בשקל מול סל המטבעות הגיע ל־170 אחוז, בעוד שמול הדולר היה הפיחות 134.8 אחוז, כפי שניתן לראות מהטבלה.

מטבע	סוף 1984 (בשקלים)	סוף 1985 (בשקלים)	אחוז השינוי
דולר	638.71	1499.50	134.8
מארק גרמני	202.99	609.55	200.3
ליש"ט	742.18	2161.50	191.2
פרנק צרפתי	65.93	198.64	201.3
גילדן הולנדי	179.79	540.99	200.9
פרנק שווייצי	246.86	725.69	194.0

(ק)

קופל — חדלה לנסוע

קבוצת התיירות הגדולה בארץ קופל טורס נקלעה לקשיים כספיים עקב הפסדים של מיליוני דולר. כאשר העמיקו את החברה־הבת קופל נהיגה עצמית, "שכור" בעלי השליטה בה החותם בנק דיסקונט לציין בתשקיף שהחברה־הבת נתנה ערבויות במיליוני דולר לחברה־האם. הבעלים והוגברג האשים את גיסו ושותפו בעבר שמואל (שוקי) פילובסקי, באותו זמן נציג אל על בפרנקפורט, בהחלטות על ההשקעות השגויות. המתחרות טענו לעומת זאת, שנפילת קופל נבעה מהמחירים הנמוכים שבהם הציעה החברה נוספים ונתנה להם שירותים — תוך ניסיון להגדיל את חלקה בשוק.

קלרין — הנפילה הגדולה

חברת הבניה קלרין, מהגדולות בין חברות הבניה הפרטיות, קרסה ברעש אדיר. הבניין שבנו ארבעת האחים מתמוטט עקב חובות לבנקים, של קרוב ל־20 מיליון דולר. ארבעת מנהלי החברה, האחים מתמוב, הסתתרו, מחשש זעמם של מאות רוכשי דירות שנותרו ללא כסף וללא דירה. הסתבכות קלרין מאיימת על שתי חברות נוספות, הקשורות לקלרין: טבריה קלאב הוטל ואילת קלאב הוטל. חובותיהן של אלה קטנים יותר, אך יהיה צורך למצוא מימון לשם המשך בנייתם של הפרויקטים.

קריית הפלדה — מאבק נגד רשיונות היבוא

קריית הפלדה, גם היא ממפעלי "כור", סבלה מבעיה של ייצור לא יעיל. כן חששו בחברה מיבוא מתחרה בעקבות מתן רשיונות ליבוא 7000 טונות מוצרי ברזל לתעשיית הבניה. מתן הרשיונות היה אמור להוות תמריץ להורדת מחירי קריית־הפלדה והתאמתם למחירים הבינלאומיים, אבל במפעל עצמו טענו, כי הרכב־יבואם אבטלה במפעלי החברה, לנוכח האטה המתמשכת בענף הבניה.

(ר)

רסקו — הבעלים מסוכסכים והחברה סובלת

חברת הבניה רסקו צברה הפסדים כבדים של כ־12 מיליון דולר בתשפ"ה. החברה סבלה מבעיות ניהול אשר נבעו מסכסוך בין הבעלים: מצד אחד החזיק בשליטה איש העסקים נייסי קידס מדרום אפריקה, ומצד שני — שני אנשי עסקים ישראלים, מוטי תגר ואייבי נאמן. ניסיונות הצדדים לבוא להסכם לא עלו יפה.

(ש)

שיף — רשת המלונות בקשיים

רשת המלונות הפרטית הגדולה בארץ בבעלותו של חיים שיף, המעסיקה כ־2000 איש, נקלעה לקשיים. חובותיה הסתכמו בכ־30 מיליון דולר. שיף טען ששתיים–שלוש תקלות בירוקרטיות גרמו לו את קשיי הנזילות, אך נראה שאין זו התמונה המלאה.

(ת)

תמנע — מחיר של מיליונים להעסקת העובדים

מכרות תמנע לא ייסגרו בסיכומו של דבר והמיתקן להפקת מבנן נחושת ימשיך לפעול, בעקבות לחץ של השר שרון על החברה־האם של המיכרות "כימיקלים לישראל".

הלחץ המשותף של שרון וראש עיריית אילת הביא לפני כשבועיים את כי"ל, ומועצת המנהלים של החברה החליטה להוסיף ולהפעיל את מיתקן הפקת הנחושת בהפסד — ובלבד שלא להיקלע לעימות חזיתי עם השר שרון.

דרושים משקיעים

להקמת מועדון בריאות יוקרתי בצפון תל־אביב.
במבנה קיים של 4 קומות. שיכלול בין השאר גם שטחים מסחריים.
ההשקעה הדרושה כ־500.000 דולר
לפרטים נא לפנות לת.ד. 24031 ת"א
עבור מועדון בריאות.

כור הנפקות בע"מ

הודעה בדבר תקון לתשקיף שפורסם ביום 30 ביולי 1985

ניתנת בזה הודעה כי פורסם תיקון לתשקיף החברה הנ"ל ואשר עיקריו הם כדלקמן:

1. רשימת החתימות תוארך עד ליום 12 בינואר 1986, אולם בימים 1 בינואר 1986 עד 3 בינואר 1986 לא תתקבלנה בקשות לרכישת אגרות חוב.
2. תנאי אגרות החוב שהבקשות לרכישתן הוגשו עד ליום 31 בדצמבר 1985 ועד בכלל יהיו כמפורט בתשקיף, ללא שינוי. אולם המחזיקים באגרות חוב אלה יהיו זכאים לבקש כי תנאי אגרות החוב האמורות ישונו לתנאי אגרות החוב שהבקשות לרכישתן תוגשנה החל מיום 5 בינואר 1986 ואילך והאת אם תקבל החברה על כך הודעה בכתב מהם לא יאוחר מיום 30 בינואר, 1986. החברה תחזיר למחזיקים באגרות החוב שתנאיהן ישונו כאמור, סכום השווה ל־3% מהתשלום ששלמו בעד אגרות חוב אלה וזאת לא יאוחר משלושה ימים מקבלת כל בקשה לשנוי תנאי אגרות החוב.
החברה תודיע למחזיקים האמורים לא יאוחר מאשר ביום 10 בינואר 1986 על זכותם האמורה. בהודעה יצויין כי קיים חשש שאגרות החוב שתנאיהן לא תשונינה כאמור, לא תירשמנה למסחר בבורסה.
3. אגרות החוב שהבקשות לרכישתן תוגשנה החל מיום 5 בינואר 1986:
(א). תהיינה צמודות לדולר או למדד המחירים לצרכן כמפורט בזה:
(1). קרן אגרות החוב והריבית עליהן תהיינה צמודות לדולר בהתאם לתנאי ההצמדה שפורסמו בתשקיף, אך בכפיפות לכך ששער החליפין היסודי כהגדרתו בעמוד א־7 בתשקיף, לו תהיינה אגרות החוב צמודות, יהיה השער היציג של הדולר עבור יום 15 בדצמבר 1985 דהיינו 1,486.1 שקל.
או:
(2). קרן אגרות החוב והריבית עליהן תהיינה צמודות למדד המחירים לצרכן אשר פורסם ביום 15 בדצמבר 1985 עבור חודש נובמבר 1985 (302.8 נקודות).
(ב). תשאנה ריבית צמודה לדולר או למדד המחירים לצרכן כמפורט בזה:
(1). אם תחושב הצמדת אגרות החוב בהתאם לשער היציג של הדולר, תהיה הריבית בשעור משתנה שיקבע בגין כל תקופת ריבית מראש בהתאם לתנאים שפורסמו בתשקיף, כפוף לשנויים כי הריבית תשולם פעם בשנה וכי שעור הריבית יהיה שעור ריבית הליבור לגבי פקדונות בדולרים לתקופה של 12 חדש בשוק היורו־דולר הבינבנקאי בלונדון בתוספת 1% לשנה. אך לא פחות מ־7% לשנה. שעור הריבית בעד תקופת הריבית הראשונה המתחילה ביום 6 באוגוסט 1985 והמסתיימת ביום 30 באוקטובר 1986 יהיה 10% לשנה.
(2). אם תחושב הצמדת אגרות החוב בהתאם לתנאי ההצמדה למדד המחירים לצרכן תשאנה אגרות החוב ריבית בשעור של 8% לשנה.
(ג). הריבית בגין אגרות החוב תשולם בכפיפות לתנאי ההצמדה אחת לשנה ביום העסקים האחרון בחודש אוקטובר של כל שנה בעד תקופת הריבית שנסתיימה ביום האחרון לפני כל מועד כאמור. התשלום בעד תקופת הריבית הראשונה יעשה ביום 31 באוקטובר 1986 בעד התקופה המתחילה ביום 6 באוגוסט 1985 והמסתיימת ביום 30 באוקטובר 1986. הריבית תחושב באופן יחסי למספר הימים שיחלפו בפועל בכל תקופת ריבית על בסיס של 360 יום בשנה.
(ד). כל תשלום על חשבון ריבית, או קרן וריבית ביחד, ישולם למחזיקים, לפי הסכום הגבוה יותר שיתקבל מחישוב בהתאם לתנאי ההצמדה לדולר או למדד בהתאם לאמור לעיל.
(ה). אגרות חוב תוצענה לציבור במחיר השווה ל־102.73% מערכן הנקוב בתוספת:
(1). ריבית יומית צמודה לדולר בשעור של 0.0278% לתקופה שמיום 16 בדצמבר 1985 ועד לתאריך הגשת הבקשה.
(2). הפרשי הצמדה לדולר שנצטברו עד לתאריך הגשת הבקשה בהתאם לשעור עלית השער היציג של הדולר שיקבע עבור היום בו תוגש הבקשה (ואם לא יקבע שער יציג עבור יום זה, השער היציג שיקבע עבור היום הראשון לאחר יום הגשת הבקשה, שעבורו יקבע שער כאמור) לעומת השער היציג של הדולר עבור יום 15 בדצמבר 1985. אולם אם לא ישתנה או אם ירד השער היציג של הדולר ישאר בעינו לצורך קביעת המחיר, השער כפי שהיה ביום 15 בדצמבר 1985, דהיינו 1,486.1 שקל.
4. בהתאם לסעיף 2(א) (4) בעמוד א־10 לתשקיף בסל הערב, כור תעשיות בע"מ, את השעבוד הצף על רכושו שניתן להבטחת ערבותו לסכומי הקרן, הריבית והפרשי ההצמדה של אגרות החוב, וזאת כיוון שבוטלו השעבודים הצפים שהיו רשומים לזכות בנק הפועלים בע"מ ולהבטחת אגרות החוב מהסדרה הראשונה שהונפקה על ידי החברה.

הנאמנים: **חברה לנאמנות של בנק הפועלים בע"מ**
חברה לנאמנות של בנק דיסקונט לישראל בע"מ
הערב: **כור תעשיות בע"מ**
החתם: **כור השקעות בע"מ**

את עותקי התיקון לתשקיף ניתן להשיג בבנקים ואצל חברים אחרים בבורסה לניירות ערך בתל־אביב.
עותק מהתיקון לתשקיף והיתר רשות ניירות ערך לפרסומו הוגשו לרשם החברות.

מדריך הארץ

פרק יומי	משנה יומית
ישעיה כ״ כח	כריתות ג, ה-ה
דף יומי	**הלכה יומית**
נדרים מ	ברכות ט, א-ב

תורנות רופאים

הוטנת רופאים במקרים דחופים:
מד"א — בערב עד למחרת בבוקר בכל תחנות מד"א של 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל-אביב 460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052-541333
נהריה 923333
רחובות 054-51333
בת-ים 5511111
חולון 883133
לוד-רמלה 08-221022
באר שבע 057-74767
מוקד מידע רופאי בקופת חולים:
בימים א'-ה' — 20.00-8.00
ביום ו' — 15.00-8.00
טלפונים 03-433500, 03-433300
ער"ן — עזרה ראשונה נפשית 24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל-אביב 03-261111
חיפה 04-672222/3
נתניה 053-35316
באר-שבע 057-418111

מרכז רפואי בבאר יעקב 08-223958
מרכז סיוע לקורבנות אונס (24 שעות ביממה): תל-אביב טל' 234819, ירושלים טל' 02-245554, חיפה טל' 04-382611
מרכז סיוע לנפגעי להט"ב? "מפלים"
א רה 11.00-15.00
ב רד 16.00-18.00
טל: 220031
רח' מאפו 13 תל-אביב
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל-אביב, דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשטרה) טל: 03-285822, 294849
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00-9.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד. בת-ים: מבצע 49 טל: 03-284649 פתוחה בימים א-ה בין 21.00 עד 23.00 יום ו' וערבי חג מ-16.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ-15.00 עד 21.00
חיפה, רח' הנמל 26, קומה ג', טל' 04-523-566, שעות הקבלה: כל יום בין 20.00-23.00
שירותי רופאי שיניים
24 שעות ביממה, כולל רופאי שיניים: ירושלים, מוקד יום 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג 226191 מגבי כנ' 1788
ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון בד"ר
תל-אביב, מוקד יום 218828, 218898
מוקד לילה 631811 מנבי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון בד"ר

תורנות בתי-חולים

תל אביב

חוקה — (ילדים)
איכילוב — (פנימית, כירורגית)
ירושלים
בקור חולים — (פנימית, א.א.ג)
הדסה ע"כ — (ילדים, עיניים)
שערי צדק — (נשי, כירורגיה, אורתופדיה)

תורנות בתי-מרקחת

תל-אביב
בני דיזנגוף 174 222386
שוהר (מרכזיה) פנקס 27 441449
רמת גן
פינצ'י הרצל ביין 43 782821
פתח תקוה
קופ"ח כללית חיים עוזר 905271
חולון
אהרון הופיין 52 889153
בת ים
מזור חביבה רייך 20 583360
נתניה
הנביא שר הנביא 53 535312
ירושלים
אורה המלך ג'ורג' 27 241696
הקריות
הדקן מבשת טורוין קרית מוצקין 715136

דלת פתוחה

מרכז סיוע וייעוץ לצעירים ע"י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות — אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' — 17.00-20.00
בנוה-צדק 66 ת"א, טל' 612289 ...
ימים: א' ד' 19.00-16.00 רח' הנביאים 14 טל' 81520

שידורי רדיו וטלוויזיה

טלוויזיה

17.30 סיפורים בראש: "טיטי מתפטת בית" מאת עמי גדליה; "דוד קרב" מאת דוד גרוסמן; "אבי מגדל חיות" מאת ד"ר יקותיאל שרעבי; "אמליה ריטוריק" מאת בריטס ביזפט
18.00 הבומבוקי — סרטים מצוירים
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) מועדון הסף
19.00 (ע) מפגש
19.30 (ע) חדשות
20.00 כותרות מבט
20.02 מבט ספורט
20.45 לקראת שידור
21.00 מבט לחדשות
21.30 חיילים יקרים — השחרור הסופי של השבויים
22.15 כתוב בעיתון — ביקורת העיתונים
22.30 כסו את פניה — סדרת מתח
23.20 סופריסופס — עינייני ספרות
24.00 פסוק של יום וחדשות

טלוויזיה לימודית

08.15 מושגים ביהדות — זאת התורה
08.40 בלי סודות
09.00 אריתמטיקה
09.20 מדעי הטבע (מחזור) — התאמת הגוף לנשימה במים
10.10 אנגלית ה'
10.30 רחוב סומסום
11.00 אנגלית ו'
11.15 ערבית מדוברת
11.30 מדעי הטבע (מסיבה עליונה) — הנדסה גנטית
09.30 קונצרט בוקר — פורצ'ה: קאפריצ'ו סימפוני ...
12.05 מאוצר המוסיקה — מנה סימפוניה קטנה לכלי-נשיפה ...
13.00 קונצרט צהרים ...
15.05 מפגשים מוסיקליים
16.00 אונגותא ...
17.30 קונצרט מנחה ...
20.05 ערב טוב ...
20.30 ליטורגיקה 85 ...
23.00 רוז הגוב — היכוי בקונצרטו הגדולים

רשת א'

15.30 קונדוא — פרופ' משה ברוליג ארגון להצלת יהודים בהראשנוכיה בימי השואה
16.05 צומת המורה והזיכון
17.20 האוניברסיטה המשודרת — צרפתית
18.06 נשות-קרב — הורי הזוי הבמות
18.47 פרקי היום בתנ"ך
19.05 שיעור בתניא
19.30 שידורים לעולים
22.05 הלוחות באספטיה

רשת ב'

18.06 יש שאלות
18.51 היום בספורט
19.00 היום הזה
19.35 הכפרע בכבשת
20.05 שרשים — עינייני פולקלור ועדות
22.05 צימוקים ושקדים — שירים בידיים בפי פרחה שלמה
23.05 ביניגו לבין עצמנו

רשת ג'

18.06 "קולנוע" — מפעש פפ
20.05 מפע רוק
22.05 משלנו — שירים עבריים
23.05 הלילה הוא שירים

גלי צה"ל

17.30 כותו — עינייני צבא וביטחון
17.50 יומן ספורט
18.05 שפה קלה על כלכלה
18.35 מבט הערב
19.05 רוייה בכקש
20.05 רוק ישראלי
21.00 מבט לחדשות
21.30 האוניברסיטה משודרת: הורנות של צבאות
22.05 על הרכם ועל הביפאק
23.05 מהפוך הקלאסי

שידורים קבועים

רשת א'	רשת ב'	רשת ג'	גלי צה"ל
07.30 הד שירים — מוסבים יפעים	08.05 סדר לשלום	06.11 בחזרה לאושר	06.10 צלילי בוקר
08.05 הוגה — עם בני הגול	09.05 ביקור בית	07.07 סיר בבוקר בבוקר	06.30 אוניברסיטה משודרת
09.05 השיר לא תם	10.10 כל צבעי הקשת	09.05 מה, כבר תשע?	07.07 שבע אפס שבע
09.30 מפגש	12.10 גל פתוח — חדשות ומוסיקה	10.05 אבן חם הזיכון	08.05 בוקרטוב ישראל
10.30 ורדי קל	13.00 בוצי היום	11.05 שעה עם מלאכי חוקיה	09.05 גבון לעכשיו
11.10 שידור יומי למוזה"ם	14.06 יש עניין	12.05 רק מוסיקה	11.05 טעם של פעם
11.30 השכלה ודעת לכל	15.05 מוסף חדשות	13.05 רק בינר חול	12.05 להיט לתיאבון
12.05 פסי המחזה	16.05 שירים ושעורים	14.06 לי ולך — שיר הטרה	13.05 במגנון ישראלי
13.00 שירותים באנגלית	17.10 יומן כלכלה	15.05 הרוק, הו"ש המחדש	15.05 מסקינו
13.30 שידורים בצרפתית		16.05 מוסיקה לעניין	16.05 ארבע אחרי הצהרים
14.00 לבת לבן ולכל המתעניין		17.05 הצגה יומית: יקיר אביב	17.00 יומן גלי-צה"ל
		17.30 על מספרים הבאים	

לוח בתי קולנוע

תל-אביב

אורלי — חזרה לעתיד 4.30, 7.15, 9.30
אלנבי — משחק הדמים 5.00, 7.30, 9.30
אסתר — שלוק... אכל בזהירות 4.30, 7.15, 9.30
בית לסין — אפוקליפסה עכשיו 11.15
בן יהודה — הבז ואיש השלג 4.30, 7.15, 9.30
גורדון — רומן הדמים 4.30, 7.00, 9.30
גת — הרבה ולא כלום 4.30, 7.00, 9.30
דקל — מפריץ אלמו 7.15, 9.30
דרייב אין — מכרות המלך שלמה 7.15, 9.30 נערת התענוגות 12.00
הוד — גולאג 4.30, 7.15, 9.30
רב חן: חן 1 — שנת הדרקון 4.15, 7.00, 9.45
חן 2 — רומן על בסוח 5.00, 7.20, 9.45
חן 3 — בי"ס לאסירים מתחילים 4.45, 7.20, 9.45
חן 4 — הנוקם 10.30, 1.30, 4.45, 7.20, 9.40
חן 5 — הגונים 10.30, 1.30, 4.40, 7.20 קאל 9.45
לימור — הכבוד של פריצי 4.30, 7.00, 9.30
לב 1 — גורל 1.45, 5.00, 7.30, 9.40
לב 2 — אמדיאוס 3.30, 6.30 גשר צר מאוד 1.40, 9.40
מוגרבי — מכה קטלנית 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א — נערה ונער 4.30, 7.15, 9.30
מקסים — הנינג'ה האמריקאי 4.30, 7.15, 9.30
מרכז התרבות הישראלית — החוויה הישראלית (בעברית) 10, 5, 10 (באנגלית) 9, 12, 2, 6, 8 (בגרמנית) 7.00 להזמין את ריגה 11.00
סטודיו — מושלם 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1 — המטרה אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 — אני יודע שאת יודעת 4.30, 7.15, 9.30
סינמטק ישראלי — ג'יזל 9.30
פאר — רכבת תחתית 4.30, 7.15, 9.30
פריז — בירדי 2.00, 4.15, 7.15, 9.30 פרנקנשטיין הצעיר 11.45 בלילה
צוותא — נגוע + כמו חלום 8.00
צפון — המפתח 4.30, 7.15, 9.30
שחף — שושנת קהיר הסגולה 4.30, 7.15, 9.30
תכלת — אנס הברבורים 4.30, 7.00, 9.30
תמר (המתחדש) רמת אביב — כוכב עליון 7.30, 9.30
תל-אביב — מכרות המלך שלמה 4.30, 7.15, 9.30

כפר סבא

חן — הנינג'ה האמריקאי 7.00, 9.15
עמל — יער האיזמרגד 7.00, 9.15

ירושלים

אדיסון — הכבוד של פריצי 4.15, 6.45, 9.15
אור גיל — אהבתו של מזאן 4.30, 6.45, 9.00
אורנע — בי"ס לאסירים מתחילים 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון — בילבי 4.00, שר הטבעות 5.45, מציצים 8.00, מ.א.ש. 9.45, שר הטבעות 12.00 — חצות
בנייני האומה — שושנת קהיר הסגולה 7.15, 9.00
הבירה — מכרות המלך שלמה 4.30, 7.00, 9.00
כפיר — חזרה לעתיד 4.30, 7.00, 9.00
מיטשל — דף מפשע 7.00, 9.00
סינמטק — האזרח קיין 7.00 מר דידס הולך העירה (אולם קטן) 9.00, אנגט של האלוהים 9.30, ספינאל טאפ 2 אחר חצות
עדן — הגנבים באים 4.30, 7.00, 9.00
עמיר — הבז ואיש השלג 7.00, 9.15
רון — חברים 4.30, 7.00, 9.00

רמת-גן גבעתיים

אראאם — שנת הדרקון 6.50, 9.30
אורדע — תרגיל לפרגל מתחיל 7.15, 9.30
ארמון — האיש בעל הנעל האדומה 5.00, 7.15, 9.30
הדר — הבובה הגדול 4.30, 7.15, 9.30
לילי — הכבוד של פריצי 7.00, 9.30
רב גן — רמת גן
גן 1 — הרבה ולא כלום 4.30, 7.10, 9.40
גן 2 — בירדי 5.00, 7.20, 9.45
גן 3 — שוטר עם כבוד 5.00, 7.25, 9.45
גן 4 — רומן על בסוח 5.00, 7.20, 9.40
רמת גן — זאב אמריקאי בלונדון 7.15, 9.30
שביט — בי"ס לעבירות תנועה 7.15, 9.30

חולון

ארמון — פלוה 5.00 רכבת תחתית 7.15, 9.30, גלגל אתנה 11.30 בלילה
מגדל — גשר צר מאוד 7.15, 9.30
מגדי — 7 שנים בכלא 4.30, 7.15, 9.30
רינה — מקום בלב 7.15, 9.30

נתניה

מנוריה — רסטי ג'יימס 7.00, 9.15
שרון — קוד השתיקה 5.00, 7.00, 9.15

רמת השרון

כוכב — הברון מינכהאוזן 4.00, תרגיל לשוטרים מתחילים 7.00, ראובן ראובן 9.30

חיפה והסביבה

אורה — קונה בורעת 4.30, 7.00, 9.15
אורלי — גורל 7.00, 9.15
אמפיתיאטרון — מאטה הארי 4.30, 7.00, 9.15
ארמון — תלמידה בהשגחה 4.30, 6.45, 9.00
בית אבא חושי — טאטין 5.00, 9.15
סינמטק — רסטי ג'ימס 9.30, יום א' השחור — חצות
חן — הכבוד של פריצי 4.30, 6.45, 9.15
עממי — רמבו 7.00, 9.00
עצמון — בגידות בקריאטסה 4.30, 7.00, 9.15
פאר — מושלם 4.30, 6.45, 9.15
קרן אור המתחדש — קאוס 6.00, 9.00, בלייד ראנר 11.30 בלילה

רב גת

רב גת 1 — שנת הדרקון 3.45, 6.30, 9.15
רב גת 2 — בירדי 4.15, 6.45, 9.15
רון — חזרה לעתיד 4.30, 6.45, 9.00
שביט — רומן [illegible] 9.?

קריות (חיפה)

אורה — מכרות המלך שלמה 7.00
ליקויד סקיי 10.30
בית העם — רמבו 7.00
היובל — תרגיל לפרגל מתחיל 7.00
כיכן — הנינג'ה האמריקאי 7.00, 9.15
כרמן — שוטר עם כבוד 7.00, 9.15
פסיר — מושלם 7.00, 9.15

הרצליה

דוד — השוטר מגנב פטור 4.30, 7.15, 9.30
הילל — מכרות המלך שלמה 4.30, 7.15, 9.30
תפארת — מושלם 7.15, 9.15
מלון דניאל — קוד השתיקה 7.15, 9.30

בת-ים

אורנים — הבוגד הגדול 7.15, 9.30
עצמאות — המטרה אמריקה 4.30, 7.15, 9.30
בת ים המתחדש — 2 סרטים בכרטיס: הבריחה לניצחון 7.15 זאב בודד 9.30

חדרה

הדרה — המטרה אמריקה 4.30, 7.00, 9.15
חוף — השוטר מגנב פטור 7.00, 9.15

רחובות

בית העם — עיר לוהטת 8.00
הדר — חזרה לעתיד 7.15, 9.15
חן — גוליבר בארץ הגמדים 4.30, המטרה אמריקה 7.15, 9.15

עפולה

היכל התרבות — גירושין נוסח הד ליוור 6.00

מכתבים למערכת הארץ

המדע אינו סותר את הדת

במאמרו "הדת: מענה חלקי ומגבי" ("הארץ" 25.12), דן אברהם שרייבר באפשרות שהדת תיתן מענה למצוקות האנושיים. בחינת דת ישראל רק מזווית זו של מענה או סיפוק יש בה קושי רב, בהיותה מקור לדרישה מן האדם ולחיובו בדרך חיים מסוימת.

יש להודות שביקורת רבה, המבוססת לחלק מהמסמר האמור לייצג את דת ישראל, וכן למפלגות האמורות לייצג אנשים יראי שמים — יש בה מן האמת. יחד עם זאת כאשר עוסקים ביסוד האמונה ובמיוחד ביסוד האמונה היהודית יש להעמיק בעניין באופן שונה להלוטין.

התפיסה של עבודת השם על-ידי קיום תורה ומצוות לא נפגעה ואינה יכולה להיפגע על-ידי המדע. המדע (ובעניין זה אבחנותיו של פרופ' ישעיהו ליבוביץ חשובות מאוד) ותפיסת דת ישראל עומדים על מישור שונה לגמרי. המדע עניינו סיפוק מידע, הדת עניינה מעשי האדם בעולם.

יתרה מזו לפי תפיסה חשובה ביהדות (הרמב"ם), למדע יש חלק חשוב בהכשרה האנושית לקראת התכלית הדתית: המדע יכול לסלק גמפחים מוקים שניסו להתדבק בדת ישראל ללא הצדקה.

יוצא שמלכתחילה המדע אינו יכול לסתור את דת ישראל בהיותם עוסקים בתחומים נפרדים. מעבר לכך: מידע וחידושי מדע מסייעים לנו להבחין בין אמונה של אמת לבין "אמונות" שאינן שייכות ואף אלו מפריעות לקיום דת ישראל.

גם בדבר מצבם העניינים במישור ההיסטורי, השאלה אם דת ישראל עומדת בפני עלייה או ירידה, היה אפשר לצפות לגישה זהירה ומקיפה יותר מצד שרייבר.

הרצליה — מירון חיים איזקסון

הרפואה הפרטית והזכות לטיפול המרבי

בכתבתו של שלמה מעוז על הרופאים ורופאי השיניים הפרטיים שהעלו את מחירי שירותיהם בניגוד לחוק ("הארץ" 24.12), הגיב דובר משרד הבריאות "כי זו הכונה נוספת לצורך להעריך בישראל רפואה ציבורית, שעליה אפשר לפקח, בניגוד לרפואה הפרטית".

השאיפה לחסל את מנגנון הרפואה הפרטית בארץ נובעת מרצונה של הממשלה לפקח על הכל ולהיות מעורבת בכל. כרופא שיניים פרטי אין לי ספק שלפחות בתחום שאני עוסק בו, חיסול הרפואה הפרטית פירושו הורדה משמעותית ברמת הטיפול. מעניין להשוות את רמת רפואת השיניים באנגליה, שבה שלטת הרפואה הציבורית, למצב בארה"ב — שבה שלטת הרפואה הפרטית. אנגליה היא בעלת השיעור הגבוה ביותר בעולם של מרכיבי תותבות שלמות. הסיבה: עקירת שיניים והרכבת תותבות זולה בהרבה מהטיפול השיקומי העדיף מבחינה רפואית. בארה"ב לעומת זה היתה ירידה משמעותית בעלות טיפול השיניים בעשר השנים האחרונות, בלי כל פיקוח על מחירים. כל זה מפני שבשנות השישים הרימה הממשלה הפדראלית כספים לאוניברסיטאות במטרה להגדיל את המספר הלומדים רפואת שיניים. היום יש יותר רופאי שיניים והתחרות ביניהם היא שהביאה לירידה במחירי הטיפול בלי כל פגיעה ברמת הטיפול.

יש לפציינט הזכות לקבל טיפולים בסיסיים במחירים סבירים. אך יש לו גם הזכות לקבל את הטיפול הטוב והמשוכלל ביותר. חיסול הרפואה הפרטית פירושו ביטול זכות זו.

ד"ר לאונרד מנהיים
באר שבע

המיקוד — מסמך סודי

לפני שנים אחדות הונהגה בארץ שיטת מיקוד, שלפי מיטב ידיעתי אין כמוה מסובכת בעולם.

ייתכן שהמיקוד הפרטני עוזר למיון המכתבים וחלוקתם. אולם מה תועלת יש בכך אם מילוי מיקודו של הנמען משול למבצע בלשי?

במשך הופיעו רשימות המיקודים של כל עיר ועיר במדריך הטלפון. מאז הועברה האחריות להוצאתם לאור של מדריכי הטלפון והפצתם לחברת "דפי זהב", אי אפשר למצוא בהם נתונים אלה.

שאלתי בכמה סניפים של הדואר בירושלים אם היכן אפשר לעיין בספר שיטת המיקודים של רחובות הבירה ויתר הערים הגדולות במדינה, ונעניתי בתשובה במשיכת כתפיים, בשלילת ידיים והגבהת גבות.

אם שיטת המיקוד אינה פועלת עוד, מן הדין שהדבר יובא לידיעת הציבור. אם היא עדיין בתוקף, היא חייבת להיות בעלת נגישות לציבור ולא בחזקת מסמך סודי. על משרד התקשורת לדאוג להכללתה במדריכי הטלפון, ולהצגת הרשימה הארצית המלאה בכל סניף של שירותי הדאר.

היש סיכוי כי שמעון פרס, שבהיותו שר התקשורת הראשון גם המציא והנהיג את שיטת המיקוד, יוכל לילדת טיפוחיו את חסד גאולתה וידאג לה כל עוד הסמכות לכך ניתנת בידו — כלומר לפני שיכנס לסחרור הרוטציה?

איל גלעד
ירושלים

אחריות בערבון מוגבל

שר המשטרה קבע אמות-מידה חדשות להתאמי אחריות אישית וציבורית. מעתה, מפקד/מנהל/אחראי (וכחזאי פוליטיקאי) המתמנה לתפקיד, אינו חייב ללמוד, לדעת, לחדש (ולשנות) נהלים בעבודת המערכת שעליה הופקד. אחריותו מתחילה ביום המינוי וכל המתאים, כל שיתגלע במערכת שלו, אינם מעניינו, אם אלה הינם תוצאה של הנחיות קודמיו.

זוהי דמות חדשה לניהול, דמות צינית, האמורה להגרה לוותר גם כשאין זה נוח לפוליטיקאי ולאלה שמינה. אחריות הינה אחריות. את המנהל הפורש צריך לפטר והשר יכול להתפטר, אם ירצה ואם האווירה תהיה מתאימה.

החברה אינה צריכה להסכים כי הויכוח הזה יוסט לנושאים שוליים. אסור לה להיות מרשפנת אפילו כאשר זורים חול בעיניה. מדיניות הטיפול באסירים אינה שייכת לתחום אחריותו של הממלא תפקיד בציבור.

יאיר ילין
ירושלים

טרוריסטים ב"בית הפגישות"

מדור "עמדה" בקול ישראל משמש במה להשמעת דעות והשקפות שונות ומשונות. יש שהן ברוחות הדרשמ"ר עיות, יש המעורפלות ואינן מנומקות יפה. תוכנן מגוון ועשוי לעורר מחלוקת, אולם תמיד אלו דעות לגיטימיות ומקובלות. הדברים שהושמעו במדור זה ב-25 בדצמבר חורגים בכל זאת, הן מפני שבאמרן דברים שהיו אינם משודרים בדרך כלל, והן מפני שאין בהם היגיון פנימי.

מדובר בדברים שנאמרו בשבח הרעיון לאפשר למורשעי המחתרת היהודית להיפגש עם נשותיהם במתקן שכבר זכה לכינוי "בית הפגישות", על מנת שיוכלו להתעלס ולהמשיך את הזרע. פתרון כזה עשוי להקל עליהם את השהייה הממושכת ב"תפיסה", להפחית את מספר משכבי הזכר (זה לדידו) ולשמש דוגמה המאפשרת מעבר אלית גם לבני סוהר אחרים. הדובר עוד טרח לומר כי רוחה של ההלכה נוחה מ"בית פגישות" כזה.

אולם, אם פתרון זה מוצלח כל כך לטרוריסטים — במה ייגרע חלקם של השודדים למיניהם? מדוע פתרון כזה טוב רק למי שבא בבריתו של אברהם אבינו, ומדוע טוב לעליונה? למה ייקופח אסיר שאינו נשוי מאסיר נשוי? רחוק אולי יפה דעתה של ההלכה גם אם יתנהגו בתי-פגישות לציבור הרחב שאינו מושלך מאחורי סורג, שכן אין להניח שהשכינה שורה רק בבתי פגישות יהודיים בין חומות בתי-כלא.

תל אביב — גבריאל ולצר

קולנוע / רחל גורדין

מיריי פרייה: הבעת פנים טרגית לאורך כל הסרט

דמויות בנוף נכאים

"נערה ונער", מוזיאון תל-אביב

הבימאי הצרפתי ז'אק קלייה, חלם פעם על היתוך קולנועי, שיביא אנשים לידי שיכחה, עד שיהפכו פראים מושלמים, בפני מסך, שיהיה תחילה ריק מכל מראה. ילמדו להסתכל במראות ראשוניים: עלה, יד, מים, אוזן. בתחילתו של הסרט "נערה ונער" חוויתי לרגעים הנאה מסוג זה — התעניינות בצורות המסודרות בתוך מסגרת התמונה, בצירופים השונים של קול ותמונה, באיכות האור ובתנועה. אך הנאה זו חלפה מהר כשנוכחתי, כי הבימאי הצעיר, לאוס קרקס, אינו מסתפק בעיקוב אחר דמויות בנוף הלילה, אלא הוא שבוי במניירזמים נרקיסיסטיים, באווירה מלנכולית מיופית של אמן מיוסר.

אילו הוצג הסרט כסרט סטודנטים (זה סרטו הראשון באורך מלא של הבימאי בן ה-23) — אפשר היה למצוא בו לא מעט דברים יפים. ועוד יותר — בנעים מרגיזים ומגרפים. אך מאחר שהוא הגיע אלינו עטור כתרים של "אוונגרד", שנקשרו לו על-ידי מבקרי הקולנוע הצרפתיים, כשיורש מוכרז כגודאר חדש, כיורש של קוקטו, וקולנוען אותנטי — אחד הבודדים שהופיעו בשנות השמונים. התהייה העיקרית (שלי, לפחות) נעה בין אכזבה ושיעמום.

מהו החידוש שבשמו הוגדר הסרט כסרט ניסיוני, אוונגרדי? — חוסר הקשר הישיר בין התמונה הנראית וקטעי השיחות האנונימיות בפסקול, כבר היה קיים ב"אשתקד במאריאנבאד". כך גם הדיאלוג הכמו-פיוטי. "חידושים" אחרים אכן הושאלו מגודאר, קוקטו, וסרטים מתקופת הקולנוע האילם. אך אין כאן כל גישה מקורית של קרקס לחומר זה. מבחינה תוכנית אנו חוזרים כאן לאווירת הנוער, הניכור והבדידות של סרטים משנות החמישים. "צער העולם" הוורטרלאי מביא את גיבורי הסרט הצעירים לשוטט בלילה בכבישי העיר, ולחשוב על התאבדות. אפילו במסגר על גיל ההתבגרות אין בכך כל חידוש.

אלכס הוא צעיר שנעזב על-ידי נערה. הוא משוטט ברחובות פריז בלילה, ושומע את ברנרד מספר לנערתו מיריי, באמצעות האינטרקום, מדוע חברתה היתה לו לזרא. אלכס מתאהב במיריי בלי להכירה, ומגלה לה את לבו במסיבה מרוה לציון יום השנה למות אחיה של בעלת הבית. מיריי משתעשעת במחשבת התאבדות בתוך האמבטיה, ואלכס חושף את לבטי היצירה שלו. הם עולים יחדיו לרכבת, אך עיכוב "מקרי" מנע ממנו להצטרף בזמן אל מיריי, היהודית לקראת הרס-עצמי בהבעת פנים טראגית, שכמעט אינה משתנה לאורך הסרט.

התנהגות של הדמויות נובעת בכרוזמה, ממקור נעלם המשרה אווירת נכאים על הסרט. הדיאלוג, לפחות בחלקו, "מופשט", ולכן אינו מספק מוטיבציות להתנהגות. הדיאלוג הוא, לדעתי, הצד החלש ביותר בסרט, שכן הבימאי מתייחס לשחקניו כאל דמויות מגובות בתוך קומפוזיציות אסתטיות, יותר מאשר כאל בני-אדם חיים. הצדדים היפים הם הטיפול הצורתי, המעט הנסמך ודוגמת האור שמשאיר על הקיר החושך הזולת הנגרי; ריקוד ה"סטפס" של מיריי, המתאמת לפי ספר; התעניינות, על-ידי קלוז-אפ בעבודות סוריאליות כמיון כרטיסי מטרו שעשה ברנרד, הנוטש את מיריי. הסצנה היפה והמשעשעת ביותר בסרט היא שיחה עם חרש-אילם, באמצעות מתורגמנית, על הקולנוע האילם.

"נערה ונער" הוא "סרט סטודנטים" גם מבחינת הצורך של יוצרו להתייחס לבימאים מפורסמים ויצירות קלאסיות בקולנוע. "ז'אן ראריק" של קרל דרייר, "עד כלות הנשימה" של גודאר, "אורפיאוס" של קוקטו, ויצירות אחרות — מוצאות כאן איזכור בדרך זו או אחרת. אילו השאיר לאוס קרקס את סרטו כאוסף של אפיזודות תמוהות בעיר הלילית — היה הסרט יכול להיות חביב ומשעשע. אך הצורך היומרני שלו להעביר מסר על הקיום האנושי, על הדת, ניכור והאהבה — אף כי הוא ניתן לסליחה בשל גילו הצעיר של הבימאי — מעייף, מרגיז ודוחה.

הארץ ממליץ

תל אביב

"הרבה ולא כלום" (גת) — צירוף מוצלח של תסריט אינטליגנטי, בימוי מתוחכם ויפה, ומשחק מצוין של מריל סטריפ, צ'רלס דנס, סר ג'ון גילגוד, טרייסי אולמן, חבר הפופ סטינג. סיפור נוסטלגי על ריגול במלחמת העולם השניה שנעשה לאגאליה של שיגעון, בבימויו של פרד סקפיסי האוסטרלי.

בירדי (פריז) — סיפור על ידידות, ועל בחור שחזר ממלחמת וייטנאם כשהוא סבור שהוא ציפור. סרט המחפש את שורשי השיגעון בתוך "הנורמלי" בבימויו של אלאן פארקר ("אכספרס של חצות", "תהילה", "פינק פלויד — החומה"). משחק טוב של ניקולאס קייג' ומתיו מודין.

הכבוד של פריצי (לימור) — קומדיה שחורה של ג'ון יוסטון ("הנץ ממלטה", "המלכה האפריקאית", "האוצר של סיירה מאדרה", "האיש שרצה להיות מלך"), על איש ה"מאפיה" הסיציליאנית בברוקלין, המאלץ לבחור בין אהבה לבין "כבוד המשפחה הסיציליאנית". ג'ק ניקולסון מצוין.

אמדיאוס (לב 2) — מחזהו של פיטר שאפר נעשה לסרט עשיר בתכנים חוויתיים המוסיקה, על גאוניותו של מוצארט כפי שהיא נראית דרך עיני המלחין הבינוני סאליירי. עבודת בימוי יפה מאד של מילוש פורמן, ומשחק מעולה של פ. מאריי אברהם בתפקיד סאליירי, וטום הולס כמוצארט.

חזרה לעתיד (אורלי) — נער חוזר באמצעות מכונת זמן, לעבר — משנה את הווה שלו ואת עתידו. סרטו של רוברט זמקיס ("בעקבות האוצר הגנוז") הוא סרט מדע בדיוני, המתאים לילדים ולמבוגרים כאחת. חביב מאד, (וגם מעניין).

שושנת קהיר הסגולה (שחף) — סרט חדש של וודי אלן. הפעם רק כבמאי ותסריטאי, המערב מציאות ודימיון, אגדה ועובדות. מעשה בדמות בסרט המתאהבת באחת הצופות. היא יוצאת מהמסך כדי לבלבל את הדוגמות ולהוכיח שבקולנוע לפחות הכל אפשרי. עם מיה פארו — בת זוגו הנוכחית של אלן.

קאל (רב חן) — סרט אירי קטן ויפה, על צעיר קתולי (ג'ון לינץ') המנסה לחיות בעיר קטנה בצפון אירלנד, ונקרע בין המאבק של המחתרת האירית ובין אהבתו לאלמנה צעירה, שברצח בעלה נטל חלק.

ירושלים

הכבוד של פריצי (אדיסון) — ראה לימור ת"א
שושנת קהיר הסגולה (בנייני האומה) — ראה שחף ת"א.

חיפה

קאוס (קרן אור) — סיפורים סיציליאניים, לפי פירנדלו, בסרטם של האחים טאוויאני ("פדרה פדרונה"), הומור עממי, סיפורי עלילה מאלפים, וקולנוע מעולה.
הכבוד של פריצי (חן) — ראה לימור ת"א
בירדי (רב-גת) — ראה פריז ת"א.

תיאטרוני ישראל

הערב יום ה' 2.1
תיאטרון הבימה
נער הברבורים: 20.30
הפרידה: 20.30
עולה: 20.30
התיאטרון הקאמרי
דבש פרא — קומדיה

קרא מחר ב"מעריב של שבת" ובמוסף הצבעוני "סופשבוע"

מעריב סופשבוע

נמלי התעופה פרוצים לשוד — מאת סופרי "מעריב"
סיור בגבול הצפון — מאת יוסף ולטר
אלי תביקה, רפול היה חבר שלו — מאת תא"ל (מיל.) עמוס גלבוע
יחזקאל קרתי — מאת אילן בכר
בעיות ב"סולתם", צרות ביקנעם — מאת מאיר הראובני
דו"ח — מאת אמנון אברמוביץ'
ישראל קיסר: מנהיגות מסוג חדש — מאת שמואל שניצר
מי רצח את מלכת הבוהמה של "כסית"? — מאת מיכל קפרא
סימני נפט — מדור סאטירה
פרס — פרץ: התכתבות מתוחה — מאת אהרון דולב
הודיה הצדקת: אור לגויים — מאת צביה גרנות
בלוז לחוזרים בתשובה — מאת יהונתן גפן
השטח הפרטי של רפאל קלצ'קין — מאת נורית ברצקי
טיול סופשבוע לקיץ הנצחי באיזור ים המלח — מאת נילי פרידלנדר

וכן המדורים הקבועים של: מאיר עוזיאל, יהודית חנוך, מאו"ל, תמר אבידר, יגאל לב וגבריאל שטרסמן

לגליון מצורפים המוסף לספרות ולאמנות, המוסף לבידור "שבוע טוב", כולל "מעריב לילדים" והמוסף לצרכנות "שווקים"

תסתכל מה קורה מחר במעריב

הארץ — עיתון לאנשים חושבים
הבימה — התיאטרון הלאומי

עירית תל-אביב יפו
עיתון "הארץ" ותיאטרון "הבימה"
מקיימים
בשבת 4.1.86 ב-11:00
מפגש
לא בשלום
חושבים
בהשתתפות:
שר התיירות אברהם שריר
ניצב יחזקאל קרתי — "חקירות בעלות רקע כלכלי-פוליטי"
ד"ר דויד גלבריט — יו"ר הנהלת שלוחת האוניברסיטה המורמונית בישראל
ד"ר אמנון קפליוק — "כסוף עיתונאי של מדינות אויב"
דן אלמגור
אלכס פלג — בקטע מתוך "עולה" עפ"י ברנר
מני פאר — שלמה ניצן
מנחה: מיכאל הנדלזלץ
דמי כניסה: 4,000 ש'
50% הנחה
למנויי "הארץ" ו"הבימה" ולבעלי תעודת תושב ותעודת קשיש של ת"א.
כרטיסים בקופת "הבימה" בימי חול בידם ו' הקופה פתוחה עד 13:30
אין מכירת כרטיסים בשבת.
האירוע באדיבות:
קונטרול דאטה (ישראל) בע"מ — CONTROL DATA
בשיתוף עיריית תל-אביב יפו
מינהל החינוך, הנוער והתרבות
50% הנחה
הצג את התלוש בקופת תיאטרון הבימה